

คู่มืออบรม สำหรับผู้ขอรับ

ใบอนุญาตขับรถจักรยานยนต์

สารบัญ

บทที่	หน้า
บทที่ 1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับรถ	1
1.1 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522	1
1) การจดทะเบียน เครื่องหมาย และการใช้รถ	1
2) รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียน	2
3) รถที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม เว้นแต่ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียน	2
4) การกำหนดประเภทของรถยนต์และแบบของเข็มขัดนิรภัย	2
5) การเสียภาษีประจำปี	3
6) การยึดและการเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ	3
1.2 พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535	4
1) ทางหลวง	4
2) อัตราความเร็ว	4
3) น้ำหนักบรรทุก	5
4) ข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติในการใช้ทางหลวง	6
1.3 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522	6
คำจำกัดความ	6
• กฎหมายจราจรที่สำคัญที่ผู้ขับขี่ควรทราบ	8
<u>การใช้รถ</u>	8
<u>การใช้ไฟหรือเสียงสัญญาณของรถ</u>	9
<u>บรรทุก</u>	10
<u>การขับรถ</u>	10
<u>การขับแซงและผ่านขึ้นหน้า</u>	15
<u>การออกรถ การเลี้ยวรถและการกลับรถ</u>	16
<u>การหยุดรถและจอดรถ</u>	18
<u>การใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง</u>	20
<u>ข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถ</u>	20
<u>การขับรถผ่านทางร่วมทางแยกหรือวงเวียน</u>	21
<u>รถฉุกเฉิน</u>	21
<u>การลากรถหรือการจูงรถ</u>	22
<u>อุบัติเหตุ</u>	22
<u>รถจักรยาน</u>	22
<u>รถบรรทุกคนโดยสาร</u>	23
<u>คนเดินเท้า</u>	24
<u>สัตว์และสิ่งของในทาง</u>	25
<u>รถม้า เกวียน และเลื่อน</u>	25
<u>เขตปลอดภัยและการขับขึ้นในลักษณะที่ไม่ปลอดภัย</u>	25

● สัญญาณจราจร	27
1) สัญญาณไฟจราจร	27
2) สัญญาณมือ	29
3) สัญญาณนกหวีด	30
● เครื่องหมายจราจร	31
1. เครื่องหมายจราจรชนิดแผ่นป้าย	31
- ป้ายบังคับ	31
- ป้ายเตือน	40
- ป้ายเตือนในงานก่อสร้าง	49
- ป้ายแนะนำ	51
2. เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง	53
● เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทบังคับ	53
<u>เครื่องหมายจราจรตามแนวทางเดินรถ</u>	53
<u>เครื่องหมายจราจรขวางแนวทางเดินรถ</u>	55
<u>เครื่องหมายอื่น ๆ</u>	56
● เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทเตือน	58
<u>โทษของการฝ่าฝืนสัญญาณจราจร และเครื่องหมายจราจร</u>	59
บทที่ 2 การขับรถอย่างปลอดภัย	60
2.1 เทคนิคการขับรถอย่างปลอดภัย	60
1. การแต่งกายสำหรับขับจักรยานยนต์	60
2. การเตรียมความพร้อมของรถ	61
3. การตรวจสอบความพร้อมของรถจักรยานยนต์	63
4. ท่าทางในการขับขี่พื้นฐาน	64
5. การควบคุมพื้นฐาน	66
6. การใช้ความเร็วเหมาะสม	69
7. การแซง	72
8. การใช้ช่องทางเดินรถ	76
9. การขับรถในเมืองและในชุมชน	79
10. การขับรถขึ้นเนินลงเนิน	79
11. การใช้ถนนร่วมกับรถประเภทอื่น ๆ (รถยนต์ และคนเดินเท้า)	80
12. การโดยสารรถจักรยานยนต์	81
13. การบรรทุกสิ่งของ	81
14. เทคนิคการขับขี่ทางแยก	81
15. การหยุดรถ และจอดรถ	83
2.2 ยาและโรคที่มีผลต่อการขับขี่	85
<u>ประเภทของยา</u>	85
<u>โรคที่มีผลต่อการขับขี่</u>	86

2.3 การรับรู้สถานการณ์อันตราย	89
1) การประเมินความเสี่ยง	89
2) การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง	89
• การควบคุมความเร็ว	89
• ความเร็วที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	90
• เลือกใช้ความเร็วให้เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ	91
• การเว้นระยะห่างจากด้านข้าง	92
• การเว้นระยะในการแซง เปลี่ยนช่องทาง หรือทางแยก	92
• การกะระยะในการเลี้ยว	93
• การเลี้ยวในสี่แยก	93
• การแซง	94
• จุดบอดหรือจุดอับสายตา	94
• การลดจุดบอดหรือจุดอับสายตา	95
3) ทัศนศึกษาการประเมินความเสี่ยงของคน รถ ถนน	96
• นักขี่จักรยาน	96
• จักรยานยนต์	96
• คนเดินเท้า	96
• การปรับปรุงพื้นผิวถนน	97
• การเกิดอุบัติเหตุซ้ำบนถนน	97
• รถในเหตุการณ์ฉุกเฉิน	97
• สัตว์บนถนน	97
• สิ่งที่ไม่คาดฝัน	98
4) การรับมือเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดจากผู้ใช้ทางอื่น	98
• กรณีแซงไม่พ้น	98
• กรณีแซงซ้อน	99
• กรณีรถจักรยานยนต์แซงขณะที่รถกำลังสวน (แซงผ่าหมาก)	99
• กรณีเมาขับขี่รถส่ายไปส่ายมา	99
• กรณีเปิดประตูลอกมากะทันหัน	100
• กรณีขับรูดออกจากที่จอดกะทันหัน	100
• กรณีรถถอยหลังออกจากบ้านสู่ถนนหรือออกจากซอยสู่ถนน	100
• กรณีขับขี่รถตัดหน้า	101
• กรณีขับรถกลางคืนรถคันหน้าไม่มีไฟท้าย	101
• กรณีขับรูดย้อนศร	102
• กรณีรถคันหน้าจอดกะทันหัน	102
บทที่ 3 จิตสำนึกและมารยาทในการขับรถ	103
มารยาทในการขับรถ	103

• การขับรถตามปกติ	103
• การขับรถผ่านทางข้าม เขตชุมชน หรือโรงเรียน	103
• การขับรถลุยฝน/น้ำ	104
• การหยุดรถ	104
• การใช้เบรก	104
• การจอดรถ	104
• การจอดรถที่มีช่องจอดรถ	104
• การใช้โทรศัพท์ขณะขับรถ	104
<u>ข้อเสนอแนะวิธีปฏิบัติเพื่อให้การขับรถมีความปลอดภัย</u>	105
• การขับรถผ่านทางข้ามเขตชุมชน หรือโรงเรียน	105
• การเว้นระยะห่างจากรถคันหน้า	105
• การเร่งความเร็ว	105
• ชะลอความเร็ว	105
• การให้ทาง	106
• ไม่ขับแซงขวา	106
• การให้สัญญาณ	106
• การขับรถตามปกติ	106
• การขับรถสวนทางกัน	107
• การเคลื่อนรถออกจากที่จอด	107
• การขับรถแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น	107
• การเปลี่ยนช่องเดินรถ	108
• การขับรถกรณีมีผู้ขับรถขอแซงผ่านขึ้นหน้า	108
• การเลี้ยวรถ	108
• การเปลี่ยนช่องเดินรถ	109
• การเปิดไฟเลี้ยว	109
• การใช้ถนนร่วมกับรถจักรยานยนต์	109
• การใช้ถนนร่วมกับรถจักรยาน	110
• การใช้ทางพิเศษ (ทางด่วน) และทางหลวงพิเศษ	110
• การใช้ความเร็วบนทางพิเศษ (ทางด่วน) และทางหลวงพิเศษ	110
• ป้ายแนะนำเส้นทางและป้ายประชาสัมพันธ์ทางพิเศษ	110
• ป้ายกำหนดความเร็วและปิดช่องจราจรฉุกเฉิน (Matrix Sign)	110
• ป้ายปรับเปลี่ยนข้อความ (Variable Message Sign : VMS)	110
• การให้ความร่วมมือรถฉุกเฉิน	111
• การแสดงความขอบคุณ	111
• การแสดงการขอโทษ	111
• การให้อภัย	111
• การแบ่งปันน้ำใจ	111

หลัก 4 ห้าม 2 ต้อง	112
บทที่ 4 ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุฉุกเฉินและการให้ความช่วยเหลือและปฐมพยาบาล	115
4.1 ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ	115
• ข้อปฏิบัติเมื่อพบเห็นผู้อื่นบาดเจ็บ	115
4.2 การปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุกรณีพิเศษ	116
• ไม่สัมผัสสภาพขณะบรรจุก๊าซเคมีที่ชำรุดหรือสารที่รั่วไหล	117
• โทรศัพท์ขอความช่วยเหลือ	118
• แจ้งข้อมูลที่พบในเหตุการณ์	118
• การช่วยเหลือ ระหว่างรอทีมช่วยเหลือ	118
• ขั้นตอนสำคัญในการดับไฟที่เกิดจากกรณบรรทุกแก๊ส	118
4.3 การให้ความช่วยเหลือและปฐมพยาบาล	119
1) การปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับผู้บาดเจ็บในอุบัติเหตุจราจร	119
2) การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ณ จุดเกิดอุบัติเหตุ	119
3) วิธีเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ	120
• การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยผู้ช่วยเหลือคนเดียว	120
• การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยผู้ช่วยเหลือสองคน	121
• การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยผู้ช่วยเหลือสามคน	122
• การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยใช้ผ้าห่ม	123
• การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยใช้เปล	123

บทที่ 1

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขับรถ

กฎหมายที่สำคัญที่ผู้ขับรถจำเป็นต้องรู้ มี 4 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

1.1 พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522

รถที่อยู่ในความควบคุมตามพระราชบัญญัติรถยนต์พ.ศ.2522 ประกอบด้วย

- รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน (รถเก๋ง)
- รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน แต่ไม่เกิน 12 คน ซึ่งมีได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก
- รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล ซึ่งมีน้ำหนักไม่เกิน 1,600 กิโลกรัม ซึ่งมีได้ใช้ประกอบการขนส่งเพื่อสินจ้างตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก
- รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด ซึ่งใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน
- รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน
- รถยนต์บริการซึ่งใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารหรือให้เช่าไม่เกิน 7 คน
- รถจักรยานยนต์ส่วนบุคคล
- รถจักรยานยนต์สาธารณะ
- รถสามล้อส่วนบุคคล
- รถยนต์รับจ้างสามล้อ
- รถบดถนน
- รถแทรกเตอร์
- รถพ่วง
- รถใช้งานเกษตรกรรม

1) การจดทะเบียน เครื่องหมาย และการใช้รถ

1.1 รถที่นำมาใช้ต้องจดทะเบียนแล้วและเสียภาษีประจำปีครบถ้วนถูกต้อง ผู้ใดใช้รถโดยไม่จดทะเบียนหรือชำระภาษีต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

1.2 รถที่จะขอจดทะเบียนได้ต้องเป็นรถที่มีส่วนควบและเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและผ่านการตรวจสภาพรถตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงในเวลาที่ขอจดทะเบียนแล้ว ผู้ใดใช้รถที่มีส่วนควบหรือเครื่องอุปกรณ์สำหรับรถไม่ครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเพิ่มสิ่งใดสิ่งหนึ่งเข้าไปอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย หรือจิตใจของผู้อื่นต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท

1.3 การขอจดทะเบียนรถให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่ที่ตนมีภูมิลำเนา

1.4 รถที่จดทะเบียนแล้วต้องมีและแสดงแผ่นป้าย และเครื่องหมายครบถ้วนถูกต้องตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท

1.5 การเปลี่ยนแปลงสีของรถให้ผิดไปจากที่จดทะเบียนไว้เจ้าของรถต้องแจ้งนายทะเบียนภายใน 7 วัน นับตั้งแต่วันเปลี่ยนแปลงสีผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท

1.6 ในการโอนรถที่จดทะเบียนแล้ว ผู้โอนและผู้รับโอนต้องแจ้งต่อนายทะเบียนภายใน 15 วัน นับแต่วันโอนรถ ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท

1.7 การย้ายรถไปไว้ต่างท้องที่ ให้เจ้าของรถแจ้งต่อนายทะเบียนท้องที่ภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันย้าย ผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท

1.8 รถที่จดทะเบียนแล้ว ห้ามมิให้เปลี่ยนแปลงตัวรถหรือส่วนหนึ่งส่วนใดให้ผิดไปจากรายการที่จดทะเบียนไว้ และใช้รถนั้น เว้นแต่เจ้าของรถต้องนำไปให้นายทะเบียนตรวจสอบสภาพก่อนผู้ใดฝ่าฝืนต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 2,000 บาท

1.9 “ป้ายแดง” เป็นเครื่องหมายพิเศษที่กรมการขนส่งทางบก ออกให้แก่บริษัทจำหน่ายรถสำหรับใช้ติดรถเพื่อนำไปส่งให้ลูกค้า หรือนำไปซ่อมแซมเท่านั้นโดยกำหนดให้วิ่งได้ระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลากลางวันเท่านั้น ประชาชนทั่วไปไม่สามารถนำรถป้ายแดงมาวิ่งใช้งานบนท้องถนน ไม่ว่าเวลาใดก็ตาม หากนำรถที่ติดป้ายแดงซึ่งยังไม่ได้จดทะเบียนและเสียภาษีประจำปีให้ถูกต้องมาใช้งานบนถนน มีความผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 10,000 บาท

2) รถที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องจดทะเบียน

2.1 รถของกรมตำรวจที่จดทะเบียน และมีเครื่องหมายตามระเบียบที่อธิบดีกรมตำรวจกำหนด

2.2 รถของสำนักพระราชวังที่จดทะเบียน และมีเครื่องหมายตามระเบียบที่เลขาธิการพระราชวังกำหนด

2.3 รถที่เจ้าของแจ้งการไม่ใช้รถ

2.4 รถที่ผู้ผลิตหรือประกอบเพื่อจำหน่าย หรือผู้นำที่เข้ามาเพื่อจำหน่าย ผลิต ประกอบ หรือนำเข้า และยังมีได้จำหน่ายแก่ผู้อื่น

3) รถที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม เว้นแต่ค่าธรรมเนียมแผ่นป้ายทะเบียนรถ

3.1 รถดับเพลิง

3.2 รถพยาบาลที่มีใช้เป็นรถสำหรับรับจ้าง

3.3 รถของกระทรวง ทบวง กรม เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยาและราชการส่วนท้องถิ่นที่เรียกชื่ออย่างอื่น ทั้งนี้เฉพาะรถที่มีได้ใช้ในทางการค้าหรือกำไร

3.4 รถบดถนนของรัฐวิสาหกิจ

3.5 รถแทรกเตอร์ของรัฐวิสาหกิจ

3.6 รถของสภาอากาศไทย

3.7 รถของบุคคลใดผู้แทนทางการทูต คณะผู้แทนทางกงสุล องค์การระหว่างประเทศ หรือทบวง การชำนาญพิเศษแห่งสหประชาชาติซึ่งประจำอยู่ในประเทศไทย

3.8 รถใช้งานเกษตรกรรมตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

4) การกำหนดประเภทของรถยนต์และแบบของเข็มขัดนิรภัย

4.1 ประกาศกรมการขนส่งทางบก เรื่อง กำหนดคุณลักษณะและการติดตั้งเข็มขัดนิรภัยสำหรับรถยนต์ พ.ศ. 2553 โดยมีให้ใช้บังคับแก่รถยนต์สี่ล้อเล็ก รถยนต์สี่ล้อเล็กรับจ้างรถยนต์สามล้อส่วนบุคคล และรถยนต์ สามล้อรับจ้าง และได้กำหนดคุณลักษณะเข็มขัดนิรภัย มี 2 แบบ คือ

(1) แบบรัดหน้าตักและพาดไหล่ (Three-point belt)

(2) แบบรัดหน้าตัก (Lap belt)

4.2 เชื้อฉีดนิรภัยให้มีลักษณะและตำแหน่งที่ตั้ง ดังนี้

- (1) ที่นั่งตอนหน้าของรถที่อยู่ด้านริมสุด ต้องติดตั้งเชื้อฉีดนิรภัยตามข้อ 1.4.1 (1) และในตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน ต้องติดตั้งเชื้อฉีดนิรภัยตามข้อ 1.4.1 (1) หรือข้อ 1.4.1 (2)
- (2) ที่นั่งตอนสองของรถของรถที่นั่งอยู่ด้านริมสุด ต้องติดตั้งเชื้อฉีดนิรภัยตามข้อ 1.4.1 (1) ส่วนตำแหน่งระหว่างที่นั่งตอนเดียวกัน ต้องติดตั้งเชื้อฉีดนิรภัยตามข้อ 1.4.1 (1) หรือ ข้อ 1.4.1 (2)
- (3) ที่นั่งตอนสามและตำแหน่งที่นั่งอื่นต้องติดตั้งเชื้อฉีดนิรภัยตามข้อ 1.4.1 (1) หรือข้อ 1.4.1 (2)

4.3 รถยนต์ดังต่อไปนี้ ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2531 เป็นต้นไป ต้องติดตั้งเชื้อฉีดนิรภัยตามลักษณะและตำแหน่งที่กำหนดไว้ในข้อ 1.4.1 (1)

- (1) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน
- (2) รถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัด
- (3) รถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน
- (4) รถยนต์บริการ

รถยนต์ข้างต้น ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2554 เป็นต้นไปต้องติดตั้งเชื้อฉีดนิรภัยตามลักษณะและตำแหน่งที่กำหนดไว้ในข้อ 1.4.2 (2) และ (3) เป็นการเพิ่มเติมขึ้น

4.4. รถยนต์ดังต่อไปนี้ ที่จดทะเบียนตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2537 เป็นต้นไป ต้องติดตั้งเชื้อฉีดนิรภัยตามลักษณะและตำแหน่งที่กำหนดไว้ในข้อ 1.4.2 (1)

- (1) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7
- (2) รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคล

5) การเสียภาษีประจำปี

การเสียภาษีรถประจำปี เจ้าของรถต้องชำระล่วงหน้าคราวละ 1 ปี หากไม่เสียภาษีภายในเวลาที่กำหนด ต้องชำระเงินเพิ่มร้อยละ 1 ต่อเดือนของจำนวนภาษีที่ค้างชำระ และรถที่ค้างชำระภาษีประจำปีติดต่อกันครบ 3 ปี ให้การจดทะเบียนรถเป็นอันระงับไป

การตรวจสอบสภาพรถก่อนเสียภาษีประจำปี ให้เจ้าของรถที่จดทะเบียนในเขตตามประกาศนายทะเบียนในประเภทรถต่อไปนี้ นำรถไปตรวจสอบสภาพก่อนเสียภาษีได้ไม่เกิน 3 เดือน ณ สถานตรวจสอบสภาพรถที่ได้รับอนุญาตจากกรมการขนส่งทางบกก่อนเสียภาษีประจำปี

- (1) รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 คน รถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน และรถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีอายุครบ 7 ปีนับแต่วันที่จดทะเบียนครั้งแรก
- (2) รถจักรยานยนต์ที่มีอายุการใช้งานครบ 5 ปี นับแต่วันที่จดทะเบียนครั้งแรก

6) การยึดและการเพิกถอนใบอนุญาตขับรถ

กรณียึดใบอนุญาตขับรถ ผู้ใดได้รับใบอนุญาตขับรถแล้วหากปรากฏว่า

- ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดตามพ.ร.บ.นี้หรือกฎกระทรวงที่ออกตาม พ.ร.บ. นี้
- ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอันชอบด้วยกฎหมายของเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก
- ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิดฐานขับรถหรือกระทำการใด ๆ อันน่าจะเป็นภัยต่อประชาชนหรือ
- มีผู้กล่าวโทษว่าทำลายความสุขของประชาชนในถนน หรือ ทางหลวงโดยขู่เข็ญ คุกคาม รังแก หรือ ครอบงวนคนขับรถด้วยกันหรือผู้โดยสาร

นายทะเบียนมีอำนาจเรียกใบอนุญาตชั่วคราวมาได้ แต่ห้ามมิให้ยึดเกิน 1 ปี ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตชั่วคราวยื่นต่อคณะกรรมการหรืออธิบดีกรมการขนส่งทางบกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญาประเภทความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ความผิดเกี่ยวกับเงินตรา ความผิดเกี่ยวกับเพศ ความผิดต่อชีวิต ความผิดต่อร่างกาย ความผิดต่อเสรีภาพ ความผิดฐานลักทรัพย์และฉ้อโกง ความผิดฐานกรรโชก ริดเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ความผิดฐานยักยอก ความผิดฐานรับของโจร และความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายอาญาหรือความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษหรือโดยคำสั่งที่ขอด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่ เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือ พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี ให้นายทะเบียนหรือผู้ตรวจการซึ่งอธิบดีมอบหมายยึดใบอนุญาตชั่วคราวต่อคณะกรรมการหรืออธิบดีกรมการขนส่งทางบกแล้วแต่กรณี ตั้งแต่วันที่ยื่นฟ้องศาลจนถึงเวลาที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดและในระหว่างเวลาดังกล่าว ห้ามมิให้นายทะเบียนต่ออายุใบอนุญาตชั่วคราว

กรณีเพิกถอนใบอนุญาต หากปรากฏในภายหลังว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตชั่วคราวเป็นผู้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้สำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตชั่วคราวประเภทนั้น ให้นายทะเบียนสั่งเพิกถอนใบอนุญาตชั่วคราวนั้น

1.2 พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535

1) ทางหลวง ตามพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 มี 5 ประเภท คือ

(1) ทางหลวงพิเศษ คือ ทางหลวงที่จัดหรือทำไว้เพื่อให้การจราจรผ่านได้ตลอดรวดเร็วเป็นพิเศษตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงพิเศษโดยกรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะ และบำรุงรักษา รวมทั้งควบคุมให้มีการเข้าออกได้เฉพาะ โดยทางเสริมที่เป็นส่วนหนึ่งของทางหลวงพิเศษตามที่กรมทางหลวงจัดทำขึ้นไว้เท่านั้น

(2) ทางหลวงแผ่นดิน คือ ทางหลวงสายหลักที่เป็นโครงข่ายเชื่อมระหว่างภาค จังหวัด อำเภอ ตลอดจนสถานที่ที่สำคัญที่กรมทางหลวงเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะ และบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงแผ่นดิน

(3) ทางหลวงชนบท คือ ทางหลวงที่กรมทางหลวงชนบทเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะ และบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงชนบท

(4) ทางหลวงท้องถิ่น คือ ทางหลวงที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้าง ขยาย บูรณะ และบำรุงรักษา และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงท้องถิ่น

(5) ทางหลวงสัมปทาน คือ ทางหลวงที่รัฐบาลได้ให้สัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวงได้รับสัมปทาน และได้ลงทะเบียนไว้เป็นทางหลวงสัมปทาน

2) อัตราความเร็ว

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 กฎกระทรวงกำหนดอัตราความเร็วสำหรับการขับรถในทางเดินรถ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 12) พ.ศ.2562 และมาตรา 67 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

(1) รถบรรทุกที่มีน้ำหนักไม่เกิน 1,200 กิโลกรัม หรือ รถบรรทุกคนโดยสารที่มีที่นั่งคนโดยสารเกินสิบห้าคนให้ขับในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล ไม่เกินชั่วโมงละ 60 กิโลเมตร หรือนอกเขตดังกล่าว ให้ขับไม่เกินชั่วโมงละ 80 กิโลเมตร

(2) รถยนต์อื่นนอกจากรถที่ระบุไว้ใน (1) ขณะที่ลากจูงรถพ่วงรถยนต์บรรทุกที่มีน้ำหนักบรรทุกรวมทั้งน้ำหนักบรรทุกเกิน 1,200 กิโลกรัม หรือรถยนต์สามล้อให้ขับในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล ไม่เกินชั่วโมงละ 45 กิโลเมตร หรือนอกเขตดังกล่าว ให้ขับไม่เกินชั่วโมงละ 55 กิโลเมตร

(3) รถยนต์อื่นนอกจากระบุไว้ใน (1) หรือ (2) หรือรถจักรยานยนต์ให้ขับในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมืองพัทยา หรือเขตเทศบาล ไม่เกินชั่วโมงละ 80 กิโลเมตร หรือนอกเขตดังกล่าว ให้ขับไม่เกิน 70 กิโลเมตร

ในเขตทางที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นเขตอันตรายหรือเขตให้ขับรถช้า ๆ ให้ลดความเร็วลง และเพิ่มความระมัดระวังขึ้นตามสมควร และในกรณีที่มีเครื่องหมายจราจรกำหนดอัตราความเร็วต่ำกว่าที่กำหนดไว้ข้างต้น ให้ใช้ความเร็วไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้นั้น

พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.2535 ให้อำนาจรัฐมนตรีสามารถออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราความเร็วของยานพาหนะที่เดินรถในทางหลวงแต่ละประเภทได้ คือ กฎกระทรวงกำหนดอัตราความเร็วของยานพาหนะบนทางหลวงแผ่นดินหรือทางหลวงชนบทที่กำหนด พ.ศ.2564 กำหนดอัตราความเร็วของยานพาหนะบนทางหลวงแผ่นดินหรือทางหลวงชนบทที่มีทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องเดินรถขึ้นไป มีเกาะกลางถนนแบบกำแพงและไม่มีจุดกลับรถเสมอระดับถนน ดังต่อไปนี้

(1) รถบรรทุกที่มีน้ำหนักไม่เกินสองพันสองร้อยกิโลกรัม หรือรถบรรทุกคนโดยสารที่มีที่นั่งคนโดยสารเกินสิบห้าคน ให้ใช้ความเร็วไม่เกินเก้าสิบกิโลเมตรต่อชั่วโมง

(2) รถขณะที่ลากจูงรถอื่น รถยนต์สี่ล้อเล็ก หรือรถยนต์สามล้อ ให้ใช้ความเร็วไม่เกินหกสิบกิโลเมตรต่อชั่วโมง

(3) รถจักรยานยนต์ ให้ใช้ความเร็วไม่เกินแปดสิบกิโลเมตรต่อชั่วโมง เว้นแต่รถจักรยานยนต์ที่กำลังเครื่องยนต์ตั้งแต่สามสิบกิโลวัตต์ขึ้นไปหรือมีขนาดความจุของกระบอกสูบรวมกันตั้งแต่สี่ร้อยลูกบาศก์เซนติเมตรขึ้นไป ให้ใช้ความเร็วไม่เกินหนึ่งร้อยสิบกิโลเมตรต่อชั่วโมง

(4) รถโรงเรียน หรือรถรับส่งนักเรียน ให้ใช้ความเร็วไม่เกินแปดสิบกิโลเมตรต่อชั่วโมง

(5) รถบรรทุกคนโดยสารที่มีที่นั่งคนโดยสารเกินเจ็ดคนแต่ไม่เกินสิบห้าคน ให้ใช้ความเร็วไม่เกินหนึ่งร้อยกิโลเมตรต่อชั่วโมง

(6) รถแทรกเตอร์ รถบดถนน หรือรถใช้งานเกษตรกรรม ให้ใช้ความเร็วไม่เกินสี่สิบกิโลเมตรต่อชั่วโมง

(7) รถอื่นนอกจาก (1) (2) (3) (4) (5) และ (6) ให้ใช้ความเร็วไม่เกินหนึ่งร้อยสิบกิโลเมตรต่อชั่วโมง ทั้งนี้ หากรถดังกล่าวอยู่ในช่องเดินรถช่องขวาสุด ต้องใช้ความเร็วไม่ต่ำกว่าหนึ่งร้อยกิโลเมตรต่อชั่วโมง เว้นแต่ในกรณีที่ช่องเดินรถนั้นมีข้อจำกัดด้านการจราจรหรือทัศนวิสัยมีสิ่งกีดขวาง หรือมีเหตุขัดข้องอื่น

ข้อ 4 ในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นเขตอันตราย หรือเขตให้ขับรถช้า ๆ ให้ลดความเร็วลงและเพิ่มความระมัดระวังขึ้นตามสมควร

ข้อ 5 ในกรณีที่ทางเดินรถหรือช่องเดินรถใดมีเครื่องหมายจราจรกำหนดอัตราความเร็วต่ำกว่าอัตราที่กำหนดในข้อที่ 3 ให้ใช้ความเร็วไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้นั้น

3) น้ำหนักบรรทุก

พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.2535 ให้อำนาจผู้อำนวยการทางหลวงในแต่ละประเภทออกประกาศห้ามใช้ยานพาหนะบนทางหลวงโดยที่ยานพาหนะนั้นมีน้ำหนักน้ำหนักบรรทุกหรือน้ำหนักลงเพลากินกว่าที่กำหนด หรือโดยที่ยานพาหนะนั้นอาจทำให้ทางหลวงเสียหายได้หากฝ่าฝืน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนหรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4) ข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติในการใช้ทางหลวง

1) ห้ามมิให้ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ซ่อมแซม เปลี่ยนแปลง ซีดเขียน เคลื่อนย้าย รื้อถอน หรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งเครื่องหมายจราจร ป้ายจราจร เครื่องหมายสัญญาณ เครื่องหมายสัญญาณไฟฟ้า เครื่องแสดงสัญญาณอุปกรณ์อำนวยความสะดวก รั้ว หลักสำรวจ หลักเขต หรือหลักระยะ ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้ติดตั้งหรือทำให้ปรากฏในเขตทางหลวง หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

2) กรณียานพาหนะใด ๆ เครื่องยนต์ หรือเครื่องอุปกรณ์เกิดขัดข้องหรือชำรุดบนทางจราจร จนไม่สามารถเคลื่อนที่ต่อไปได้ ผู้ใช้ยานพาหนะซึ่งอยู่ในวิสัยและเหตุการณ์ที่สามารถเคลื่อนที่ยานพาหนะนั้นได้ต้องนำยานพาหนะนั้นเข้าจอดบนไหล่ทาง หรือถ้าไม่มีไหล่ทางให้จอดชิดซ้ายสุดในลักษณะที่ไม่กีดขวางการจราจร และจะต้องนำยานพาหนะนั้นออกไปให้พ้นทางจราจรหรือไหล่ทางโดยเร็วที่สุด และถ้าจำเป็นต้องหยุดหรือจอดยานพาหนะอยู่บนทางจราจรหรือไหล่ทางผู้ใช้ยานพาหนะต้องแสดงเครื่องหมายหรือสัญญาณใด ๆ ให้เพียงพอที่ผู้ใช้ยานพาหนะอื่น จะมองเห็นยานพาหนะที่หยุดหรือจอดอยู่ได้โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่า 150 เมตร และหากเกิดขึ้นในเวลาที่ไม่เพียงพอที่ผู้ใช้ยานพาหนะอื่น จะมองเห็นยานพาหนะที่หยุดหรือจอดอยู่ได้โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่า 150 เมตร ต้องเปิดหรือจุดไฟให้มีแสงสว่างเพียงพอที่จะเห็นยานพาหนะนั้นได้

3) ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แจกจ่าย หรือเรียไบบนทางจราจรและไหล่ทาง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 5,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

4) ห้ามมิให้ผู้ใดทิ้งขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล น้ำเสีย น้ำโสโครก เศษหิน ดิน ทราย หรือ สิ่งอื่นใดในเขตทางหลวง หรือกระทำได้ด้วยประการใด เป็นเหตุให้ขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล เศษหิน ดิน ทราย ตกหล่นบนทางจราจรหรือไหล่ทางต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

5) ห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูงไล่ต้อน ปล่อย หรือเลี้ยงสัตว์บนทางจราจร ทางเท้า หรือไหล่ทางต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 50,000 บาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

1.3 พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

คำจำกัดความ

“การจราจร” หมายความว่า การใช้ทางของผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ขี่ หรือไล่ต้อนสัตว์

“ทาง” หมายความว่า ทางเดินรถ ช่องเดินรถ ช่องเดินรถประจำทาง ไหล่ทาง ทางเท้า ทางข้าม ทางร่วม ทางแยก ทางลาด ทางโค้ง สะพาน และลานที่ประชาชนใช้ในการจราจร และให้หมายความรวมถึงทางส่วนบุคคลที่เจ้าของยินยอมให้ประชาชนใช้ในการจราจรหรือที่เจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศให้เป็นทางตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย แต่ไม่รวมไปถึงทางรถไฟ

“ทางเดินรถ” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับการเดินรถ ไม่ว่าในระดับพื้นดินใต้หรือเหนือพื้นดิน

“ช่องเดินรถ” หมายความว่า ทางเดินรถที่จัดแบ่งเป็นช่องสำหรับการเดินรถ โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวแบ่งเป็นช่องไว้

“ช่องเดินรถประจำทาง” หมายความว่า ช่องเดินรถที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถสำหรับรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกคนโดยสารประเภทที่อธิบดีกำหนด

“ทางเดินรถทางเดียว” หมายความว่า ทางเดินรถใดที่กำหนดให้ผู้ขับขี่รถขับไปในทิศทางเดียวกันตามเวลาที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด

“ขอบทาง” หมายความว่า แนวริมของทางเดินรถ

“ไหล่ทาง” หมายความว่า พื้นที่ที่ต่อจากขอบทางออกไปทางด้านข้าง ซึ่งยังมีได้จัดทำเป็นทางเท้า

“ทางร่วมทางแยก” หมายความว่า พื้นที่ที่ทางเดินรถตั้งแต่สองสายตัดผ่านกันรวมบรรจบกัน หรือติดกัน

“วงเวียน” หมายความว่า ทางเดินรถที่กำหนดให้รถเดินรอบเครื่องหมายจราจรหรือสิ่งสร้างขึ้นบนทางร่วมทางแยก

“ทางเท้า” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับคนเดินซึ่งอยู่ข้างใดข้างหนึ่งของทางหรือทั้งสองข้างของทาง หรือส่วนที่อยู่ชิดขอบทางซึ่งใช้เป็นที่สำหรับคนเดิน

“ทางข้าม” หมายความว่า พื้นที่ที่ทำไว้สำหรับคนเดินเท้าข้ามทาง โดยทำเครื่องหมายเป็นเส้นหรือแนวหรือตอกหมุดไว้บนทางและให้หมายความรวมถึงพื้นที่ที่ทำให้คนเดินเท้าข้าม ไม่ว่าในระดับใต้หรือเหนือพื้นดินด้วย

“เขตปลอดภัย” หมายความว่า พื้นที่ในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายแสดงไว้ให้เห็นได้ชัดเจนทุกเวลาสำหรับให้คนเดินเท้าที่ข้ามทางหยุดหรือให้คนขึ้นหรือลงรถหยุดก่อนจะข้ามทางต่อไป

“ที่คับขัน” หมายความว่า ทางที่มีการจราจรพลุกพล่านหรือมีสิ่งกีดขวาง หรือในที่ซึ่งมองเห็นหรือทราบได้ล่วงหน้าว่าอาจเกิดอันตรายหรือความเสียหายแก่รถหรือคนได้ง่าย

“รถ” หมายความว่า ยานพาหนะทางบกทุกชนิด เว้นแต่รถไฟและรถราง

“รถยนต์” หมายความว่า รถที่มีล้อตั้งแต่สามล้อและเดินด้วยกำลังเครื่องยนต์กำลังไฟฟ้าหรือพลังงานอื่น ยกเว้นรถที่เดินบนราง

“รถจักรยานยนต์” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังเครื่องยนต์ กำลังไฟฟ้า หรือพลังงานอื่น และมีล้อไม่เกินสองล้อ ถ้ามีพวงข้างมีล้อเพิ่มอีกไม่เกินหนึ่งล้อ

“รถจักรยาน” หมายความว่า รถที่เดินด้วยกำลังของผู้ขับขี่ที่มีใช้เป็นการลากเข็น

“รถฉุกเฉิน” หมายความว่า รถดับเพลิง และรถพยาบาลของราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรถอื่นที่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาวหรือให้ใช้เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่กำหนดให้

“รถบรรทุก” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกสิ่งของหรือสัตว์

“รถบรรทุกคนโดยสาร” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้บรรทุกคนโดยสารเกิน 7 คน

“รถโรงเรียน” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่โรงเรียนใช้รับ – ส่งนักเรียน

“รถโดยสารประจำทาง” หมายความว่า รถบรรทุกคนโดยสารที่เดินตามทางที่กำหนดไว้ และเรียกเก็บค่าโดยสารเป็นรายคนตามอัตราที่วางไว้เป็นระยะทางหรือตลอดทาง

“รถแท็กซี่” หมายความว่า รถยนต์ที่ใช้รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกิน 7 คน

“รถลากจูง” หมายความว่า รถยนต์ที่สร้างขึ้นเพื่อใช้สำหรับลากจูงรถ หรือเครื่องมือการเกษตร หรือเครื่องมือการก่อสร้าง โดยตัวรถนั้นเองมิได้ใช้สำหรับบรรทุกคนหรือสิ่งของ

“รถพ่วง” หมายความว่า รถที่เคลื่อนที่ไปโดยใช้รถอื่นลากจูง

“มาตรแท็กซี่” หมายความว่า เครื่องแสดงอัตราและค่าโดยสารของรถแท็กซี่ โดยอาศัยเกณฑ์ระยะทางหรือเวลาการใช้รถแท็กซี่ หรือโดยอาศัยทั้งระยะทางและเวลาการใช้รถแท็กซี่

“ผู้ขับขี่” หมายความว่า ผู้ขับรถ ผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งผู้ลากเข็นยานพาหนะ

“คนเดินเท้า” หมายความว่า คนเดิน และให้รวมถึงไปถึงผู้ใช้เก้าอี้ล้อสำหรับคนพิการหรือรถสำหรับเด็กด้วย

“เจ้าของรถ” หมายความว่า ผู้มีรถไว้ในครอบครองด้วย

“ผู้เก็บค่าโดยสาร” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการเก็บค่าโดยสารและผู้ดูแลคนโดยสารที่อยู่ประจำรถบรรทุกคนโดยสาร

“ใบอนุญาตขับขี่” หมายความว่า ใบอนุญาตขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ใบอนุญาตสำหรับคนขับรถตามกฎหมายว่าด้วยรถจักรยานยนต์ ใบอนุญาตขับขี่ตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน และใบอนุญาตผู้ประจำเครื่องอุปกรณ์การขนส่งตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง

“สัญญาณจราจร” หมายความว่า สัญญาณใด ๆ ไม่ว่าจะแสดงด้วยธง ไฟ ไฟฟ้า มือ แขน เสียงนกหวีด หรือด้วยวิธีอื่นใดสำหรับผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี หรือใส่ล้อเลื่อนปฏิบัติตามสัญญาณนั้น

“เครื่องหมายจราจร” หมายความว่า เครื่องหมายใด ๆ ที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทางสำหรับผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือคนที่จูง ชี หรือใส่ล้อเลื่อนปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

“ผู้ตรวจการ” หมายความว่า ผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และผู้ตรวจการตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

● กฎหมายจราจรที่สำคัญสำหรับผู้ขับขี่ควรทราบ

การใช้รถ

มาตรา 6 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง หรืออาจเกิดอันตราย หรืออาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้ คนโดยสาร หรือประชาชนมาใช้ในทางเดินรถ

รถที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจัดให้มีเครื่องยนต์ เครื่องอุปกรณ์ และหรือส่วนควบที่ครบถ้วนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลากหรือกฎหมายว่าด้วยรถจักรยานและใช้การได้ดี

สภาพของรถที่อาจทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยตามวรรคหนึ่ง และวิธีการทดสอบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 7 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีได้ติดแผ่นป้ายเลขทะเบียน แผ่นป้ายเครื่องหมายเลขทะเบียนหรือป้ายประจำรถ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่ง กฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน กฎหมายว่าด้วยรถลาก หรือกฎหมายว่าด้วยรถจักรยาน มาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา 8 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจแลเห็นทางพอกแก่ความปลอดภัยมาใช้ในทางเดินรถ เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ให้อธิบดีมีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการใช้วัสดุกรองแสงกับรถที่นำมาใช้ในทางเดินรถได้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 9 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เกิดเสียงอื้ออึงหรือมีสิ่งลากถูไปบนทางเดินรถมาใช้ในทางเดินรถ

มาตรา 10 ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่มีล้อ หรือส่วนที่สัมผัสกับผิวทางไม่ใชยาง มาใช้ในทางเดินรถเว้นแต่เป็นรถที่ได้รับยกเว้นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือเป็นรถที่ได้รับอนุญาตจากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร

มาตรา 10 ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดนำรถที่เครื่องยนต์ก่อให้เกิดก๊าซ ผุน ควัน ละอองเคมี หรือเสียงเกินเกณฑ์ที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา มาใช้ในทางเดินรถ

การใช้ไฟหรือเสียงสัญญาณของรถ

มาตรา 11 ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่จะมองเห็นคน รถ หรือสิ่งกีดขวางในทางได้โดยชัดแจ้ง ภายในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางต้องเปิดไฟ หรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 12 รถแต่ละชนิดที่ใช้ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณโดยเฉพาะ ดังต่อไปนี้

- (1) เสียงแตร สำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร
- (2) เสียงระฆัง สำหรับรถม้า และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร
- (3) เสียงกระดิ่ง สำหรับรถจักรยาน และให้ได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

ส่วนรถอื่นนอกจากที่กล่าวข้างต้น ผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 13 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถทุกชนิดในทางเดินรถใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบเสียงสัญญาณไซเรน เสียงสัญญาณที่เป็นเสียงนกหวีด เสียงที่แตกพร่า เสียงหลายเสียง เสียงดังเกินสมควร หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่อธิบดีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติมีอำนาจอนุญาตให้รถฉุกเฉิน รถในราชการทหารหรือตำรวจ หรือรถอื่นใช้ไฟสัญญาณวับวาบ หรือใช้เสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นได้ ในการนี้ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจะกำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณ หรือเสียงสัญญาณ รวมทั้งกำหนดเครื่องหมายที่แสดงถึงลักษณะของรถดังกล่าวด้วยก็ได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 14 การใช้เสียงสัญญาณ ผู้ขับขี่จะใช้ได้เฉพาะเมื่อจำเป็นหรือป้องกันอุบัติเหตุเท่านั้น แต่จะใช้เสียงยาวหรือซ้ำเกินควรไม่ได้

การใช้เสียงสัญญาณของรถ หรือการกำหนดเงื่อนไขในการใช้เสียงสัญญาณในเขตหรือท้องที่ใด ให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 15 รถที่บรรทุกของยื่นเกินความยาวของตัวรถ ขณะที่อยู่ในทางเดินรถ และในเวลาต้องเปิดไฟตามมาตรา 11 หรือมาตรา 61 ผู้ขับขี่ต้องจุดไฟสัญญาณแสงแดง หรือในเวลากลางวันต้องติดธงสีแดงไว้ที่ตอนปลายสุดของสิ่งที่บรรทุกนั้น โดยจุดไฟสัญญาณหรือติดธงไว้ให้มองเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

ไฟสัญญาณแสงแดงหรือธงสีแดงตามวรรคหนึ่ง จะใช้ชนิด ลักษณะ หรือจำนวนเท่าใดให้ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 16 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกของเหลวไวไฟที่มีจุดวาบไฟในอุณหภูมิเยือกแข็งต้องคาเซลเซียส หรือต่ำกว่านั้น หรือที่บรรทุกก๊าซไวไฟ ต้องปฏิบัติตามมาตรา 15 และมาตรา 56 แต่ไฟสัญญาณที่ใช้ขึ้นต้องมีใช้เป็นชนิดที่ใช้เชื้อเพลิง

มาตรา 17 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่ใช้บรรทุกวัตถุระเบิด หรือวัตถุอันตรายชนิดอื่นใด ต้องจัดให้มีป้ายแสดงถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิงและต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขในการป้องกันอันตราย

ลักษณะและวิธีการติดป้ายแสดงถึงวัตถุที่บรรทุกและเครื่องดับเพลิง ตลอดจนเงื่อนไขในการป้องกันอันตราย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การบรรทุก

มาตรา 18 รถที่ใช้บรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของ จะใช้บรรทุกในลักษณะใดโดยรถชนิดหรือประเภทใดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 19 ในกรณีที่มีความจำเป็นจะต้องบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของนอกเหนือไปจากหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อเจ้าของรถร้องขอเจ้าพนักงานจราจรจะผ่อนผันโดยอนุญาตเป็นหนังสือเป็นการชั่วคราวเฉพาะรายก็ได้

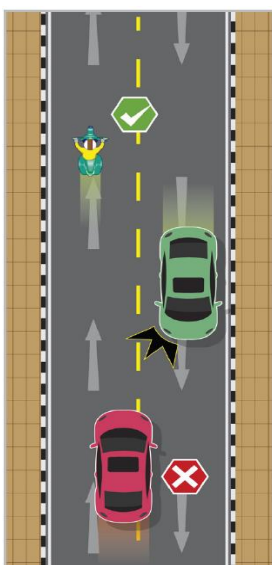
มาตรา 20 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถบรรทุกคน สัตว์ หรือสิ่งของต้องจัดให้มีสิ่งป้องกันมิให้ คน สัตว์ หรือสิ่งของที่บรรทุกตกหล่น ร่วงไหล สกปรก ส่องแสงสะท้อน หรือปลิวไปจากรถ อันอาจก่อเหตุเดือดร้อนรำคาญ ทำให้ทางสกปรกเปรอะเปื้อน ทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ประชาชน หรือก่อให้เกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน

การขับรถ

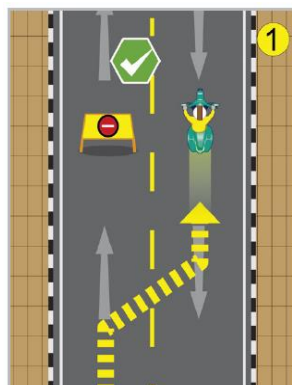
มาตรา 31 นอกจากที่บัญญัติไว้เป็นพิเศษในลักษณะ 4 ว่าด้วยการใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง การใช้ทางเดินรถให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในลักษณะนี้

มาตรา 32 ในการใช้ทางเดินรถผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถชนหรือโดนคนเดินเท้าไม่ว่าจะอยู่ ณ ส่วนใดของทาง และต้องให้สัญญาณเตือนคนเดินเท้าให้รู้ตัวเมื่อจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็ก คนชรา หรือคนพิการที่กำลังใช้ทาง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการควบคุมรถของตน

มาตรา 33 ในการขับรถ ผู้ขับขี่ต้องขับรถในทางเดินรถด้านซ้ายและต้องไม่ล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถเว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ให้เดินทางขวาหรือล้ำกึ่งกลางของทางเดินรถได้

- 1) ด้านซ้ายของทางเดินรถมีสิ่งกีดขวาง หรือถูกปิดการจราจร
- 2) ทางเดินรถนั้นหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- 3) ทางเดินรถนั้นกว้างไม่ถึงหกเมตร

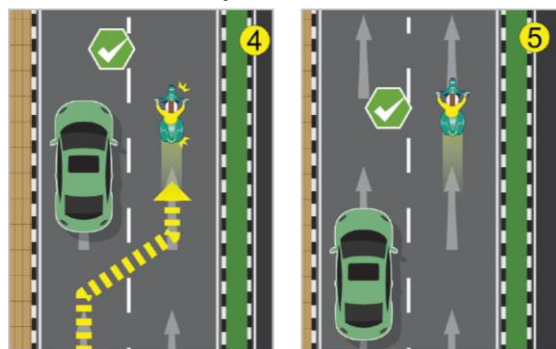

มาตรา 34 ในการใช้ทางเดินรถที่ได้จัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือที่ได้จัดช่องเดินรถประจำทางไว้ในช่องเดินรถซ้ายสุด ผู้ขับขี่ต้องขับรถในช่องซ้ายสุดหรือใกล้กับช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ ให้เดินทางขวาของทางเดินรถได้

- 1) ในช่องเดินรถนั้นมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
- 2) ทางเดินรถนั้น หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
- 3) จะต้องเข้าช่องทางให้ถูกต้องเมื่อเข้าบริเวณใกล้ทางร่วมทางแยก

- 4) เมื่อจะแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น
- 5) เมื่อผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วสูงกว่ารถในช่องเดินรถด้านซ้าย

มาตรา 35

รถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่มีความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่นที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ใกล้ขอบทางเดินรถด้านซ้ายเท่าที่จะกระทำได้

ผู้ขับขี่รถบรรทุก รถบรรทุกคนโดยสาร รถจักรยานยนต์ในทางเดินรถซึ่งได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไปหรือที่ได้จัดช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายไว้โดยเฉพาะ ต้องขับรถในช่องเดินรถด้านซ้ายสุดหรือใกล้เคียงกับช่องเดินรถประจำทาง แล้วแต่กรณี

ความในวรรคสองมิให้ใช้บังคับแก่รถยนต์บรรทุกส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันห้าร้อยกิโลกรัม และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกินเจ็ดคนตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

มาตรา 36

ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้า เปลี่ยนช่องเดินรถ ลดความเร็วของรถ จอดรถ หรือหยุดรถ ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา 37 หรือไฟสัญญาณตามมาตรา 38 หรือสัญญาณอย่างอื่นตามข้อบังคับของหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร

ถ้าโดยสภาพของรถ สภาพของการบรรทุก หรือสภาพของทัศนวิสัยการให้สัญญาณ ด้วยมือและแขนตามวรรคหนึ่งไม่อาจทำให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถสวนมาหรือตามมาข้างหลัง มองเห็นได้ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณ

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่งก่อนที่จะตามเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ จอดรถ หรือหยุดรถเป็นระยะทางไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขน ไฟสัญญาณหรือสัญญาณอย่างอื่นตามวรรคหนึ่งให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหกสิบเมตร

มาตรา 37 การให้สัญญาณด้วยมือและแขน ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อจะลดความเร็วของรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรดเสมอรระดับไหล่ และโบกมือขึ้นลงหลายครั้ง
- (2) เมื่อจะหยุดรถ ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรดเสมอรระดับไหล่ ยกแขนขวา ท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น
- (3) เมื่อจะให้รถคันอื่นผ่านหรือแซงขึ้นหน้า ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไปนอกกรด เสมอรระดับไหล่ และโบกมือไปทางข้างหน้าหลายครั้ง
- (4) เมื่อจะเลี้ยวขวาหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวาตรงออกไป นอกกรดเสมอรระดับไหล่
- (5) เมื่อจะเลี้ยวซ้ายหรือเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย ให้ผู้ขับขี่ยื่นแขนขวา ตรงออกไปนอกกรดเสมอรระดับไหล่ และงอข้อมือชูขึ้นโบกไปทางซ้ายหลายครั้ง เพื่อประโยชน์แห่งมาตรานี้ ในกรณีที่รถยนต์นั้นมีเครื่องขับอยู่ทางด้านซ้ายให้ผู้ขับขี่ ใช้ไฟสัญญาณแทนการใช้สัญญาณด้วยมือและแขน

มาตรา 38 การให้ไฟสัญญาณของผู้ขับขี่รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อจะหยุดรถ ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณสีแดงที่ท้ายรถ
- (2) เมื่อจะเลี้ยวรถ เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพัน หรือให้ไฟสัญญาณกะพริบสีขาว หรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่หน้ารถหรือข้างรถ และไฟสัญญาณกะพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถไปในทิศทางที่จะเลี้ยว เปลี่ยนช่องเดินรถ หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น
- (3) เมื่อจะให้รถคันอื่นแซงขึ้นหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวสีเหลืองอำพัน หรือให้ไฟสัญญาณกะพริบสีแดงหรือสีเหลืองอำพันที่ติดอยู่ท้ายรถทางด้านซ้ายของรถ

มาตรา 39 เมื่อขับรถสวนกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ โดยให้ถือกึ่งกลางของทางเดินรถเป็นหลัก แต่ถ้าทางเดินรถใดได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถไว้ ให้ถือเส้นหรือแนวที่แบ่งนั้นเป็นหลัก

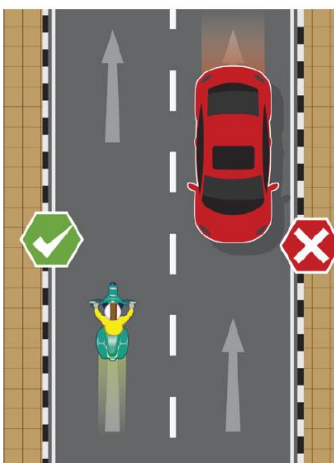
ในทางเดินรถที่แคบเมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่แต่ละฝ่ายต้องลดความเร็วของรถ เพื่อให้รถสวนกันได้โดยปลอดภัย

ในทางเดินรถที่แคบซึ่งไม่อาจขับรถสวนกันได้โดยปลอดภัย เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่ใหญ่กว่าต้องหยุดรถให้ชิดขอบทางเดินรถด้านซ้าย เพื่อให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่เล็กกว่าผ่านไป

ในทางเดินรถที่มีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้าผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถหรือหยุดรถเพื่อให้รถคันที่สวนมาผ่านไป

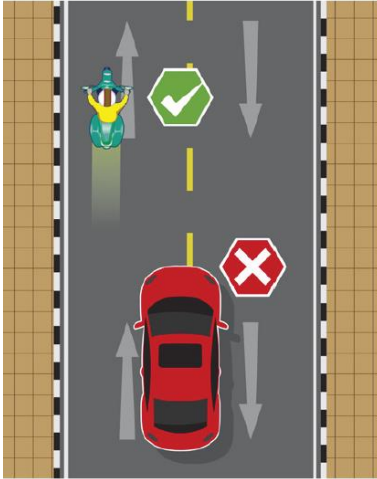
มาตรา 40 ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ห่างรถคันหน้าพอสมควรในระยะที่จะหยุดรถได้โดยปลอดภัย ในเมื่อจำเป็นต้องหยุดรถ

ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถขึ้นสะพานหรือทางลาดชันต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถถอยหลังโดนรถคันอื่น

มาตรา 41

ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรให้เป็นทางเดินรถทางเดียว ให้ผู้ขับขี่ขับรถไปตามทิศทางที่ได้กำหนดไว้

มาตรา 42

ทางเดินรถใดที่มีเครื่องหมายจราจรแบ่งทางเดินรถออกเป็นสองทางสำหรับรถเดินขึ้นทางหนึ่ง ล่องทางหนึ่ง โดยมีช่องว่างคั่นกลาง หรือทำเครื่องหมายจราจรกีดกันแสดงว่าทางเดินรถนั้นมีการแบ่งออกเป็นสองทางดังกล่าวให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ

มาตรา 43 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

- (1) ในขณะหย่อนความสามารถในอันที่จะขับ
- (2) ในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น
- (3) ในลักษณะกีดขวางการจราจร
- (4) โดยประมาทหรือน่าหวาดเสียว อันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (5) ในลักษณะที่ผิดปกติวิสัยของการขับรถตามธรรมดา หรือไม่อาจแลเห็นทางด้านหน้าหรือด้านหลังด้านใดด้านหนึ่งหรือทั้งสองด้าน ได้พอแก่ความปลอดภัย
- (6) คร่อมหรือทับเส้นหรือแนวแบ่งช่องเดินรถ เว้นแต่เมื่อเปลี่ยนช่องเดินรถเลี้ยวรถ หรือกลับรถ
- (7) บนทางเท้าโดยไม่มีเหตุอันสมควร เว้นแต่รถลากเข็นสำหรับทารก คนป่วยหรือคนพิการ
- (8) โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยหรือความเดือดร้อนของผู้อื่น
- (9) ในขณะใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น

มาตรา 43 ทวิ

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่เสพยาเสพติดให้โทษตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ หรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท

ทั้งนี้ตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

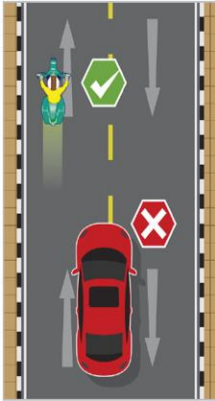
ให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการมีอำนาจจัดให้มีการตรวจสอบผู้ขับขี่รถบางประเภทตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่าได้เสพยาเสพติดให้โทษหรือเสพวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาทตามวรรคหนึ่งหรือไม่ และหากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าผู้ขับขี่นั้นไม่ได้เสพก็ให้ผู้ขับขี่นั้นขับรถต่อไปได้

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ตามวรรคสองไม่ยอมให้ตรวจสอบ ให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร พนักงานสอบสวน เจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ตรวจการมีอำนาจกักตัวผู้นั้นไว้ เพื่อดำเนินการตรวจสอบได้ภายในระยะเวลาเท่าที่จำเป็นแห่งกรณี เพื่อให้การตรวจสอบเสร็จสิ้นไปโดยเร็ว และเมื่อผู้นั้นยอมรับการตรวจสอบแล้ว หากผลการตรวจสอบในเบื้องต้นปรากฏว่าไม่ได้เสพ ก็ให้ปล่อยตัวไปทันที

การตรวจสอบตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 43 ตริ

ในกรณีที่มิเหตุอันควรเชื่อว่าผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) ผู้ตรวจการมีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นหยุดรถและสั่งให้มีการทดสอบตามมาตรา 142 ด้วย

มาตรา 43 จัตุวา

ในกรณีที่ผู้ตรวจการพบว่า ผู้ขับขี่ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43 (1) หรือ (2) หรือ มาตรา 43 ทวิวรรคหนึ่งให้ผู้ตรวจการส่งตัวผู้นั้นพร้อมพยานหลักฐานในเบื้องต้นแก่พนักงานสอบสวนผู้มีอำนาจโดยเร็ว แต่ต้องไม่เกินหกชั่วโมงนับแต่เวลาที่พบการกระทำความผิดดังกล่าว เพื่อดำเนินคดีต่อไป

มาตรา 43 เบญจ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 43 ทวิ และมาตรา 43 ตรี ให้ผู้ตรวจการแสดงบัตรประจำตัวของตน ซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง

การขับแซงและผ่านขึ้นหน้า

มาตรา 44

ผู้ขับขี่ซึ่งประสงค์จะขับรถแซงเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในทางเดินรถ ซึ่งไม่ได้แบ่งช่องทางเดินรถไว้ ต้องให้สัญญาณโดยกะพริบไฟหน้าหลายครั้ง หรือให้ไฟสัญญาณยกเลี้ยวขวา หรือให้เสียงสัญญาณดังพอที่จะให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันหน้าให้สัญญาณตอบตามมาตรา 37 (3) หรือมาตรา 38 (3) และเมื่อเห็นว่าไม่เป็นการกีดขวางรถอื่นที่กำลังแซงแล้ว จึงจะแซงขึ้นหน้าได้

การแซงต้องแซงด้านขวาโดยมีระยะห่างจากรถที่ถูกแซงพอสมควร เมื่อเห็นว่าได้ขับผ่านขึ้นหน้ารถที่ถูกแซงไปในระยะที่ห่างเพียงพอแล้ว จึงจะขับชิดด้านซ้ายของทางเดินรถได้

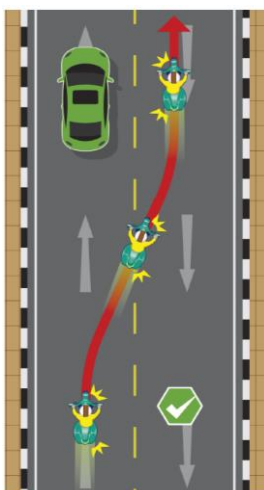
มาตรา 45 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแซงเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นด้านซ้ายเว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้

- (1) รถที่จะถูกแซงกำลังเลี้ยวขวาหรือให้สัญญาณว่าจะเลี้ยวขวา
- (2) ทางเดินรถนั้นได้จัดแบ่งเป็นช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป

การขับรถแซงด้านซ้ายตาม (1) หรือ (2) จะกระทำได้เมื่อไม่มีรถอื่นตามมาในระยะกระชั้นชิด และมีความปลอดภัยพอ

มาตรา 46 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแซงเพื่อขึ้นหน้ารถอื่นในกรณีต่อไปนี้

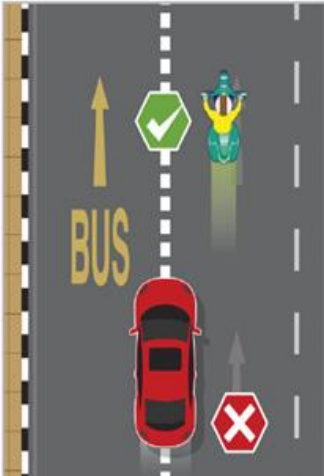
- (1) เมื่อรถกำลังขึ้นทางชัน ขึ้นสะพาน หรืออยู่ในทางโค้ง เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้แซงได้
- (2) ภายในระยะสามสิบเมตรก่อนถึงทางข้าม ทางร่วมทางแยก วงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้ หรือทางเดินรถที่ตัดข้ามทางรถไฟ
- (3) เมื่อมีหมอก ฝน ผุ่หรือควันจนทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้ในระยะหกสิบเมตร
- (4) เมื่อเข้าที่คับขันหรือเขตปลอดภัย

มาตรา 47

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแซงหรือผ่านขึ้นหน้ารถอื่นล้ำเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่กำหนดไว้ หรือที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงเขตอันตรายหรือเขตให้ใช้ความระมัดระวังบนทางเดินรถ

ในกรณีที่ทางเดินรถด้านซ้ายมีสิ่งกีดขวางที่เป็นอุปสรรคแก่การจราจรและทางเดินรถด้านขวามีความกว้างเพียงพอ ผู้ขับขี่จะขับรถหลักสิ่งกีดขวางล้ำเข้าไปในเส้นกึ่งกลางของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ก็ได้ในเมื่อไม่กีดขวางการจราจรของรถที่สวนทางมา

มาตรา 48

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถแซงหรือผ่านชั้นหน้ารถคันอื่นล้ำเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่ในกรณีที่มีสิ่งกีดขวางการจราจรในทางเดินรถข้างหน้าหรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรแต่ทั้งนี้จะขับรถอยู่ในช่องเดินรถประจำทางได้เพียงเท่าที่จำเป็นเท่านั้น

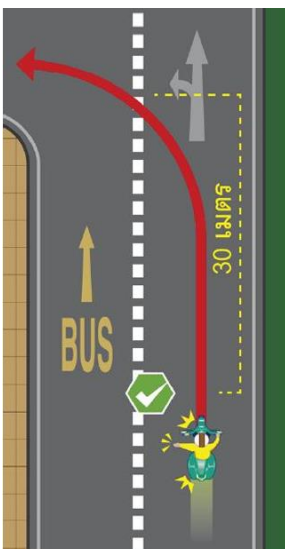

มาตรา 49

เมื่อได้รับสัญญาณขอแซงชั้นหน้าจากรถคันที่อยู่ข้างหลัง ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถที่มีความเร็วช้าหรือรถที่ใช้ความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถอื่นที่ขับไปในทิศทางเดียวกัน ต้องยอมให้รถที่ใช้ความเร็วสูงกว่าผ่านชั้นหน้า ผู้ขับขี่ที่ถูกขอทางต้องให้สัญญาณตอบตาม มาตรา 37 (3) หรือมาตรา 38 (3) เมื่อเห็นว่าทางเดินรถข้างหน้าปลอดภัยและไม่มีรถอื่นสวนทางมาในระยะกระชั้นชิด ต้องลดความเร็วของรถและขับรถชิดด้านซ้ายของทางเดินรถ เพื่อให้รถที่จะแซงผ่านชั้นหน้าได้โดยปลอดภัย

การออกรถ การเลี้ยวรถและการกลับรถ

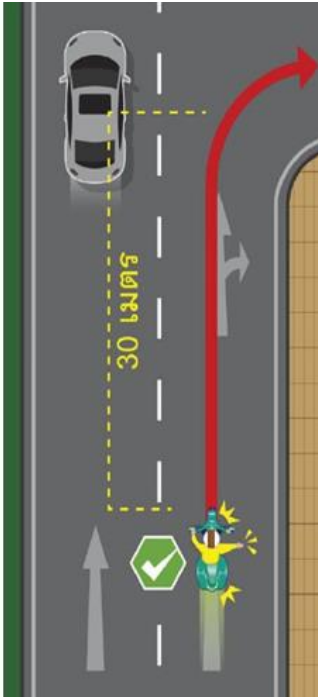
มาตรา 50 การขับรถออกจากที่จอด ถ้ามีรถจอดหรือมีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตามมาตรา 37 หรือไฟสัญญาณตามมาตรา 38 และจะขับรถไปได้เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น

มาตรา 51 การเลี้ยวรถให้ปฏิบัติดังนี้

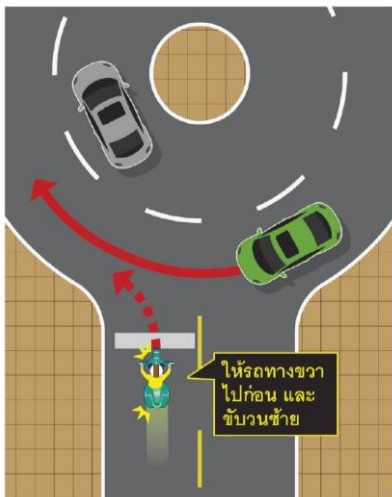
(1) ถ้าจะเลี้ยวซ้าย

- (ก) ในกรณีที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางเดินรถด้านซ้าย
- (ข) ในกรณีที่มีการแบ่งช่องเดินรถไว้และมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวซ้ายได้ให้ผู้ขับขี่ขับรถในช่องเดินรถสำหรับรถที่จะเลี้ยวซ้าย ทั้งนี้ ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร
- (ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านซ้ายสุดให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้นจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะ

(2) ถ้าจะเลี้ยวขวา

- (ก) สำหรับทางเดินรถที่ไม่ได้แบ่งช่องเดินรถไว้ ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาของแนวกึ่งกลางของทางเดินรถก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร
- (ข) สำหรับทางเดินรถที่ได้แบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดทางด้านขวาสุดของทางเดินรถหรือในช่องที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยวขวาได้ ทั้งนี้ก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร
- (ค) ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางเดินรถด้านขวาสุดให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดช่องทางเดินรถประจำทางก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่าสามสิบเมตรและจะเลี้ยวรถผ่านเข้าไปในช่องเดินรถประจำทางได้เฉพาะในบริเวณที่มีเครื่องหมายจราจรให้เลี้ยวรถผ่านได้เท่านั้น
- (ง) สำหรับทางเดินรถที่มีเจ้าพนักงานจราจร หรือพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงสัญญาณจราจรด้วยมือและแขน ให้ผู้ขับขี่ขับรถเลี้ยวขวาผ่านไปได้โดยไม่ต้องอ้อมเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เดียวกัน ผ่านทางร่วมทางแยกไปก่อนเมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงให้เลี้ยวขวาไปได้

(3) ถ้าจะเลี้ยวอ้อมวงเวียนหรือเกาะที่สร้างไว้

ให้ผู้ขับขี่ขับรถอ้อมไปทางซ้ายของวงเวียนหรือเกาะนั้น ในกรณีตาม (1) และ (2) ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวัง และต้องหยุดให้ทางแก่ผู้ที่กำลังข้ามทางและรถที่กำลังผ่านทางร่วมทางแยกจากทางด้านอื่นก่อน เว้นแต่ในกรณีที่มารถเลี้ยวซ้ายและเลี้ยวขวาพร้อมกันให้รถเลี้ยวซ้ายให้ทางแก่รถเลี้ยวขวา

มาตรา 52 ในทางเดินรถที่สวนกันได้ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่กลับรถหรือเลี้ยวรถทางขวาในเมื่อมีรถอื่นสวนหรือตามมาในระยะน้อยกว่าหนึ่งร้อยเมตร เว้นแต่เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรของรถอื่น

มาตรา 53

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่

- (1) เลี้ยวรถหรือกลับรถในทางเดินรถที่มีเครื่องหมายห้ามเลี้ยวขวา ห้ามเลี้ยวซ้ายหรือห้ามกลับรถ
- (2) กลับรถที่เขตปลอดภัย ที่คับขัน บนสะพาน หรือในระยะหนึ่งร้อยเมตรจากทางราบของเชิงสะพาน
- (3) กลับรถที่ทางร่วมทางแยก เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรให้กลับรถในบริเวณดังกล่าวได้

ห้ามกลับรถ และห้ามเลี้ยว เมื่อเจอป้ายสัญญาณเหล่านี้

การหยุดรถและจอดรถ

มาตรา 54 การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณด้วยมือและแขนตาม มาตรา 37 หรือไฟสัญญาณ ตามมาตรา 38 ก่อนที่จะหยุดรถหรือจอดรถในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร และ จะหยุดรถหรือจอดรถได้เมื่อผู้ขับขี่เห็นว่าปลอดภัย และไม่เป็นการกีดขวางการจราจรผู้ขับขี่ต้องจอดรถทาง ด้านซ้ายของทางเดินรถ และจอดรถให้ด้านซ้ายของรถขนานชิดกับขอบทางหรือไหล่ทางในระยะห่างไม่เกินสี่สิบ ห้าเซนติเมตร หรือจอดรถตามทิศทางหรือด้านหนึ่งด้านใดของทางเดินรถที่หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้ แต่ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถในลักษณะ ดังกล่าว ในเวลาที่กำหนดให้ใช้ช่องเดินรถประจำทางนั้น

มาตรา 55 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่หยุดรถ

- (1) ในช่องเดินรถ เว้นแต่หยุดชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถในกรณีที่ไม่มีช่องเดินรถประจำทาง
- (2) บนทางเท้า
- (3) บนสะพานหรือในอุโมงค์
- (4) ในทางร่วมทางแยก
- (5) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามหยุดรถ
- (6) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ
- (7) ในเขตปลอดภัย
- (8) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ขับขี่ซึ่งจำเป็นต้องหยุดรถเพราะมีสิ่งกีดขวางอยู่ในทางเดินรถ หรือเครื่องยนต์หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้อง หรือในกรณีที่ปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมาย จราจร

มาตรา 56 ในกรณีที่เครื่องยนต์ หรือเครื่องอุปกรณ์ของรถขัดข้องจนต้องจอดรถในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ ต้องนำรถให้พ้นทางเดินรถโดยเร็วที่สุด

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าจำเป็นต้องจอดรถอยู่ในทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องจอดรถในลักษณะที่ไม่กีดขวาง การจราจร และต้องแสดงเครื่องหมายหรือสัญญาณตามลักษณะและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 57 เว้นแต่จะได้มีบทบัญญัติ กฎ หรือข้อบังคับตามพระราชบัญญัตินี้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถ

- (1) บนทางเท้า
- (2) บนสะพานหรือในอุโมงค์
- (3) ในทางร่วมทางแยก หรือในระยะสิบเมตรจากทางร่วมทางแยก
- (4) ในทางข้าม หรือในระยะสามเมตรจากทางข้าม
- (5) ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามจอดรถ
- (6) ในระยะสามเมตรจากท่อน้ำดับเพลิง
- (7) ในระยะสิบเมตรจากที่ตั้งสัญญาณจราจร
- (8) ในระยะสิบห้าเมตรจากทางรถไฟผ่าน
- (9) ซ้อนกันกับรถอื่นที่จอดอยู่ก่อนแล้ว
- (10) ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ หรือในระยะห้าเมตรจากปากทางเดินรถ
- (11) ระหว่างเขตปลอดภัยกับขอบทาง หรือในระยะสิบเมตร นับจากปลายสุดของเขตปลอดภัยทั้งสองข้าง
- (12) ในที่คับขัน

(13) ในระยะสิบห้าเมตรก่อนถึงเครื่องหมายหยุดรถประจำทางและเลยเครื่องหมายไปอีกสามเมตร

(14) ในระยะสามเมตรจากตู้ไปรษณีย์

(15) ในลักษณะกีดขวางการจราจร

มาตรา 58 การจอดรถในทางเดินรถที่ผู้ขับขี่ไม่อาจอยู่ควบคุมรถนั้น ผู้ขับขี่ต้องหยุดเครื่องยนต์และห้ามล้อรถนั้นไว้ การจอดรถในทางเดินรถที่เป็นทางลาดหรือชัน ผู้ขับขี่ต้องหันล้อหน้าของรถเข้าขอบทาง

มาตรา 59 หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรหรือพนักงานจราจร มีอำนาจสั่งให้ผู้ขับขี่เคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่อันเป็นการฝ่าฝืนบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ได้

หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร หรือเจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร หรือเจ้าพนักงานจราจร ภายใต้การควบคุมดูแลของบุคคลดังกล่าวมีอำนาจเคลื่อนย้ายรถที่หยุดหรือจอดอยู่อันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้ายรถดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

การเคลื่อนย้ายรถหรือใช้เครื่องมือบังคับให้รถหยุดหรือจอดอยู่ไม่ให้เคลื่อนย้ายได้ตามวรรคสองหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร หรือเจ้าพนักงานจราจร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร หรือเจ้าพนักงานจราจร ไม่ต้องรับผิดชอบสำหรับความเสียหายใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามมาตรานี้ เว้นแต่ความเสียหายนั้นจะเกิดขึ้นจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อ

เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ต้องชำระค่าใช้จ่ายในการที่รถถูกเคลื่อนย้ายหรือการใช้เครื่องมือบังคับไม่ให้เคลื่อนย้าย ตลอดจนค่าดูแลรักษารถระหว่างที่อยู่ในความครอบครองของหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรหรือเจ้าพนักงานจราจรหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรหรือเจ้าพนักงานจราจร ทั้งนี้ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

เงินที่ได้จากเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ซึ่งชำระตามวรรคสี่ เป็นรายได้ที่ไม่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังและให้นำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติการตามมาตรานี้ตามระเบียบที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด

ในกรณีที่เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษารถตามวรรคสี่ หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรหรือเจ้าพนักงานจราจร มีอำนาจยึดหน่วงรถนั้นไว้ได้จนกว่าจะได้รับชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าว โดยในระหว่างที่ยึดหน่วงนั้นให้คำนวณค่าดูแลรักษาเป็นรายวัน ถ้าพ้นกำหนดสามเดือนแล้วเจ้าของรถหรือผู้ขับขี่ยังไม่ชำระค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาดังกล่าว ให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรหรือเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจนำรถนั้นออกขายทอดตลาดได้ เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดเมื่อได้หักค่าใช้จ่ายในการขายทอดตลาด ค่าใช้จ่ายและค่าดูแลรักษาที่ค้างชำระแล้วเหลือเงินเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของหรือผู้มีสิทธิที่แท้จริงต่อไป

มาตรา 60 การหยุดรถหรือการจอดรถในทางเดินรถนอกเขตเทศบาล ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถ หรือจอดรถ ที่ซึ่งผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นจะเห็นได้ในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร

มาตรา 61 ในเวลาที่มีแสงสว่างไม่เพียงพอที่ผู้ขับขี่จะมองเห็นรถที่จอดในทางเดินรถได้โดยชัดแจ้งในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยห้าสิบเมตร ผู้ขับขี่ซึ่งจอดรถในทางเดินรถหรือไหล่ทางต้องเปิดไฟ หรือใช้แสงสว่างตามประเภท ลักษณะ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 62 ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่าน ถ้าปรากฏว่า

(1) มีเครื่องหมายหรือสัญญาณระวางรถไฟแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน

(2) มีสิ่งปิดกั้น หรือมีเจ้าหน้าที่ให้สัญญาณแสดงว่ารถไฟกำลังจะผ่าน

(3) มีเสียงสัญญาณของรถไฟ หรือรถไฟกำลังแล่นผ่านเข้ามาใกล้ อาจเกิดอันตรายเมื่อจะขับรถผ่านไป

ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถ และหยุดรถให้ห่างจากทางรถไฟไม่น้อยกว่าห้าเมตร เมื่อรถไฟผ่านไป แล้วและมีเครื่องหมายหรือสัญญาณให้รถผ่านได้ ผู้ขับขี่จึงจะขับรถผ่านไปได้

มาตรา 63

ในทางเดินรถตอนใดที่มีทางรถไฟผ่าน ไม่ว่าจะมียานพาหนะระวางรถไฟหรือไม่ ถ้าทางรถไฟนั้นไม่มีสัญญาณระวางรถไฟหรือสิ่งปิดกั้น ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถและหยุดรถ ห่างจากทางรถไฟในระยะไม่น้อยกว่าห้าเมตร เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงจะขับรถผ่านไปได้

มาตรา 64 ในขณะที่ผู้ขับขี่รถโรงเรียนหยุดรถในทางเดินรถเพื่อรับส่งนักเรียนขึ้นหรือลงให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถอื่นตามมาในทิศทางเดียวกัน หรือสวนกันกับรถโรงเรียนใช้ความระมัดระวังและลดความเร็วของรถ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงให้ขับรถผ่านไปได้

การใช้ทางเดินรถที่จัดเป็นช่องเดินรถประจำทาง

มาตรา 65 เมื่อหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรได้ประกาศกำหนดให้ช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถประจำทาง ผู้ขับขี่รถโดยสารประจำทาง และรถบรรทุกทุกคนโดยสารตามประเภทที่ผู้บัญชาการแห่งชาติกำหนด ซึ่งอยู่ในระหว่างรับส่ง หรือบรรทุกทุกคนโดยสาร ต้องขับขึ้นรถภายในช่องเดินรถประจำทาง และจะขับขึ้นรถออกนอกช่องเดินรถประจำทางได้เมื่อมีสิ่งกีดขวางอยู่ในช่องเดินรถประจำทางนั้น หรือเมื่อต้องปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานจราจร

รถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทใดจะต้องเดินในช่องเดินรถประจำทางให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการประกาศกำหนดให้ช่องเดินรถใดเป็นช่องเดินรถประจำทางตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดเวลาการใช้ช่องเดินรถประจำทางไว้ด้วยก็ได้

กรณีจำเป็นเกี่ยวกับการจราจร หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจประกาศให้รถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทหนึ่งประเภทใดที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดตามวรรคสองจะต้องเดินในช่องเดินรถประจำทางในทางสายใดตอนใดก็ได้

มาตรา 66 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถอื่นนอกจากรถโดยสารประจำทางหรือรถบรรทุกทุกคนโดยสารประเภทที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด ขับรถในช่องเดินรถประจำทาง เว้นแต่จะปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

ข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถ

มาตรา 67 ผู้ขับขี่ต้องขับรถด้วยอัตราความเร็วตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือตามเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้ในทางเครื่องหมายจราจรที่ติดตั้งไว้ตามวรรคหนึ่ง จะกำหนดอัตราความเร็วขึ้นสูงหรือขึ้นต่ำก็ได้ แต่ต้องไม่เกินอัตราความเร็วที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 68 ผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถ ให้รถอื่นแซงหรือผ่านข้างหน้า จอดรถ หยุดรถ หรือกลับรถต้องลดความเร็วของรถ

มาตรา 69 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเดินรถบนเนินเขา บนสะพาน ที่เชิงสะพาน ที่แคบ ทางโค้ง ทางลาดที่คับขัน หรือที่มีหมอก ฝน ผุพังหรือควั่น จนทำให้ไม่อาจเห็นทางข้างหน้าได้ในระยะหกสิบเมตรต้องลดความเร็วของรถในลักษณะที่จะให้เกิดความปลอดภัย

มาตรา 70 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถเข้าใกล้ทางร่วมทางแยก ทางข้ามเส้นให้รถหยุด หรือวงเวียนต้องลดความเร็วของรถ

การขับรถผ่านทางร่วมทางแยกหรือวงเวียน

มาตรา 71 ภายใต้บังคับมาตรา 21 และมาตรา 26 เมื่อผู้ขับขี่ขับรถมาถึงทางร่วมทางแยกให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติดังนี้

- 1) ถ้ามีรถอื่นอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถในทางร่วมทางแยกนั้นผ่านไปก่อน
- 2) ถ้ามาถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกัน และไม่มีรถอยู่ในทางร่วมทางแยก ผู้ขับขี่ต้องให้รถที่อยู่ทางด้านซ้ายของตนผ่านไปก่อน เว้นแต่ในทางร่วมทางแยกใดมีทางเดินรถทางเอกตัดผ่านทางเดินรถทางโท ให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถในทางเอกมีสิทธิขับผ่านไปก่อน
- 3) ถ้าสัญญาณจราจรไฟสีเขียวปรากฏข้างหน้า แต่ในทางร่วมทางแยกมีรถอื่นหยุดขวางอยู่จนไม่สามารถผ่านพ้นทางร่วมทางแยกไปได้ ผู้ขับขี่จะต้องหยุดรถที่หลังเส้นให้รถหยุดจนกว่าจะสามารถเคลื่อนรถผ่านพ้นทางร่วมทางแยกไปได้

มาตรา 72 ทางเดินรถทางเอกได้แก่ทางเดินรถ ดังต่อไปนี้

- (1) ทางเดินรถที่ได้ติดตั้งเครื่องหมายจราจรแสดงว่าเป็นทางเดินรถทางเอก
- (2) ทางเดินรถที่มีป้ายหยุดหรือป้ายที่มีคำว่า “ให้ทาง” ติดตั้งไว้ หรือทางเดินรถที่มีคำว่า “หยุด” หรือเส้นหยุดซึ่งเป็นเส้นขาวทึบ หรือเส้นให้ทางซึ่งเป็นเส้นขาวประบนผิวทาง ให้ทางเดินรถที่ขวางข้างหน้าเป็นทางเดินรถทางเอก
- (3) ในกรณีที่ไม่มีเครื่องหมายจราจรตาม (1) หรือไม่มีป้ายหรือเส้น หรือข้อความบนผิวทางตาม (2) ให้ทางเดินรถที่มีช่องเดินรถมากกว่าเป็นทางเดินรถทางเอก
- (4) ถนนที่ตัดหรือบรรจบกับตรอกหรือซอย ให้ทางเดินรถที่เป็นถนนเป็นทางเดินรถทางเอกทางเดินรถอื่นที่มีใช้ทางเดินรถทางเอกตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นทางเดินรถทางโท

มาตรา 73 ในกรณีที่วงเวียนใดได้ติดตั้งสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจร ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรนั้นถ้าไม่มีสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรตามวรรคหนึ่ง เมื่อผู้ขับขี่ขับรถมาถึงวงเวียน ต้องให้สิทธิแก่ผู้ขับขี่ ซึ่งขับรถอยู่ในวงเวียนทางด้านขวาของตนขับผ่านไปก่อน

ในกรณีที่เจ้าพนักงานจราจรเห็นสมควรเพื่อความปลอดภัยหรือ ความสะดวกในการจราจร จะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นนอกจากที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้

มาตรา 74 ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถออกจากทางส่วนบุคคล หรือทางเดินรถในบริเวณอาคารเมื่อจะขับรถผ่านหรือเลี้ยวสู่ทางเดินรถที่ตัดผ่าน ต้องหยุดรถ เพื่อให้รถที่กำลังผ่านทางหรือรถที่กำลังแล่นอยู่ในทางเดินรถผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้วจึงขับรถต่อไปได้

รถฉุกเฉิน

มาตรา 75 ในขณะที่ผู้ขับขี่ขับรถฉุกเฉินไปปฏิบัติหน้าที่ ผู้ขับขี่มีสิทธิดังนี้

- (1) ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ ใช้เสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้
- (2) หยุดรถหรือจอดรถ ณ ที่ห้ามจอด
- (3) ขับรถเกินอัตราความเร็วที่กำหนดไว้
- (4) ขับรถผ่านสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรใด ๆ ที่ให้รถหยุดแต่ต้องลดความเร็วของรถให้ช้าลงตามสมควร
- (5) ไม่ต้องปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือข้อบังคับการจราจรเกี่ยวกับช่องเดินรถทิศทางของการขับรถหรือการเลี้ยวรถที่กำหนดไว้ใน การปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี

มาตรา 76 เมื่อคนเดินเท้า ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ เห็นรถฉุกเฉินในขณะปฏิบัติหน้าที่ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ หรือได้ยินเสียงสัญญาณไซเรน หรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนดไว้ คนเดินเท้า ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ ต้องให้รถฉุกเฉินผ่านไปก่อนโดยปฏิบัติตามดังต่อไปนี้

(1) สำหรับคนเดินเท้าต้องหยุด และหลบให้ชิดขอบทาง หรือขึ้นไปบนทางเขตปลอดภัยหรือไหล่ทางที่ใกล้ที่สุด

(2) สำหรับผู้ขับขี่ต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดขอบทางด้านซ้าย หรือในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถต้องหยุดรถหรือจอดรถให้อยู่ชิดช่องเดินรถประจำทาง แต่ห้ามหยุดรถหรือจอดรถในทางร่วมทางแยก

(3) สำหรับผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ต้องบังคับสัตว์ให้หยุดชิดทาง แต่ห้ามหยุดในทางร่วมทางแยกในการปฏิบัติตาม (2) และ (3) ผู้ขับขี่ และผู้ขี่ หรือควบคุมสัตว์ต้องรีบกระทำโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ และต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี

การลากรถหรือการจูงรถ

มาตรา 77 ห้ามมิให้ผู้ใดใช้รถทุกชนิดลากรถหรือจูงรถอื่นไปในทางเกินหนึ่งคัน เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ วิธีลากรถหรือจูงรถ และการมีเครื่องหมายเพื่อความปลอดภัยในการลากรถหรือจูงรถให้กำหนดในกฎกระทรวง

อุบัติเหตุ

มาตรา 78 ผู้ใดขับรถ หรือขี่หรือควบคุมสัตว์ในทางซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นความผิดของผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์หรือไม่ก็ตาม ต้องหยุดรถหรือสัตว์ และให้ความช่วยเหลือตามสมควร และพร้อมทั้งแสดงตัว และแจ้งเหตุต่อตำรวจที่ใกล้เคียงทันทีกับต้องแจ้งชื่อตัวชื่อสกุล และที่อยู่ของตน และหมายเลขทะเบียนรถแก่ผู้ได้รับความเสียหายด้วย

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์หลบหนีไป หรือไม่แสดงตัวต่อตำรวจ ณ สถานที่เกิดเหตุ ให้สันนิษฐานว่าเป็นผู้กระทำความผิดและให้ตำรวจมีอำนาจยึดรถคันที่ผู้ขับขี่หลบหนีหรือไม่แสดงตนว่าเป็นผู้ขับขี่จนกว่าคดีถึงที่สุดหรือได้ตัวผู้ขับขี่ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่แสดงตัวต่อตำรวจภายในหกเดือน นับแต่วันเกิดเหตุ ให้ถือว่ารถนั้นเป็นทรัพย์สินซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือเกี่ยวกับการกระทำความผิด และให้ตกเป็นของรัฐ

รถจักรยาน

มาตรา 79 ทางใดที่ได้จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ผู้ขับขี่รถจักรยานต้องขับในทางนั้น

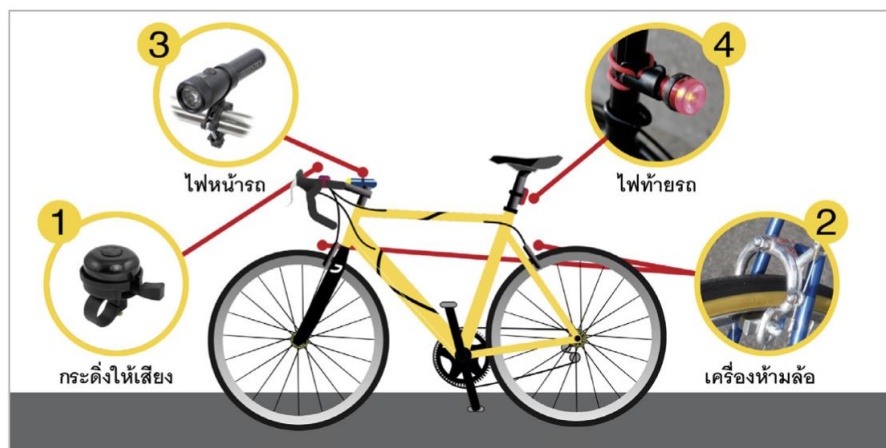
มาตรา 80 รถจักรยานที่ใช้ในทางเดินรถ ไหล่ทาง หรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยานผู้ขับขี่รถจักรยานต้องจัดให้มี

(1) กระดิ่งที่ให้เสียงสัญญาณได้ยินได้ในระยะไม่น้อยกว่าสามสิบเมตร

(2) เครื่องห้ามล้อที่ใช้การได้ดี เมื่อใช้สามารถทำให้รถจักรยานหยุดได้ทันที

(3) โคมไฟติดหน้ารถจักรยานแสงขาวไม่น้อยกว่าหนึ่งดวงที่ให้แสงไฟส่องตรงไปข้างหน้าเห็นพ้นทางได้ชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่าสิบห้าเมตร และอยู่ในระดับต่ำกว่าสายตาของผู้ขับขี่ซึ่งขับรถสวนมา

(4) โคมไฟติดท้ายรถจักรยานแสงแดงไม่น้อยกว่าหนึ่งดวงที่ให้แสงสว่างตรงไปข้างหลัง หรือติดวัตถุสะท้อนแสงสีแดงแทน ซึ่งเมื่อถูกไฟส่องให้มิแสงสะท้อน

มาตรา 81 ในเวลาต้องเปิดไฟตามมาตรา 11 หรือมาตรา 61 ผู้ขับขี่จักรยานอยู่ในทางเดินรถไหล่ทางหรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยานต้องจุดโคมไฟแสงขาวหน้ารถเพื่อให้ผู้ขับขี่หรือคนเดินเท้าซึ่งขับรถหรือเดินสวนมาสามารถมองเห็นรถ

มาตรา 82 ผู้ขับขี่จักรยานต้องขับให้ชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถไหล่ทางหรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยานให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถต้องขับจักรยานให้ชิดช่องเดินรถประจำทางนั้น

มาตรา 83 ในทางเดินรถไหล่ทางหรือทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จักรยาน

- (1) ขับโดยประมาท หรือน่าหวาดเสียวอันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (2) ขับโดยไม่จับคันบังคับรถ
- (3) ขับขนานกันเกินสองคัน เว้นแต่ขับในทางที่จัดทำไว้สำหรับรถจักรยาน
- (4) ขับโดยนั่งบนที่อื่นอันมิใช่อานที่จัดไว้เป็นที่นั่งตามปกติ
- (5) ขับโดยบรรทุกบุคคลอื่น เว้นแต่รถจักรยานสามล้อสำหรับบรรทุกคน ทั้งนี้ตามเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนด
- (6) บรรทุก หรือถือสิ่งของ หีบห่อ หรือของใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจับคันบังคับรถ หรืออันอาจเกิดอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สิน
- (7) เกาะหรือพ่วงรถอื่นที่กำลังแล่นอยู่

รถบรรทุกคนโดยสาร

มาตรา 85 ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกคนโดยสาร หรือผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสารรับบรรทุกศพ หรือคนที่เป็นโรคเรื้อน หรือโรคติดต่อที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อร่วมกับคนโดยสารอื่น เว้นแต่

- (1) ในกรณีที่รถบรรทุกคนโดยสารนั้นไม่ใช้บรรทุกคนโดยสารอื่น จะบรรทุกคนที่เป็นโรคเรื้อน หรือโรคติดต่อ ที่ต้องแจ้งความตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่อก็ได้
- (2) ในกรณีที่รถบรรทุกคนโดยสารนั้นไม่ใช้บรรทุกคนโดยสารอื่นจะบรรทุกศพร่วมกับญาติ หรือผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับศพนั้นก็ได้

มาตรา 86 ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกคนโดยสาร ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสาร ผู้เก็บค่าโดยสาร หรือบุคคลใดที่มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับรถบรรทุกคนโดยสาร เรียกให้คนขึ้นรถโดยส่งเสียงอื้ออึง หรือในลักษณะที่ก่อความรำคาญให้แก่คนโดยสารหรือผู้อื่น หรือต้อน ดึง เหนี่ยว หรือยัดยื้อ คนหรือสิ่งของของคนนั้น เพื่อให้คนขึ้นรถบรรทุกคนโดยสารคันใดคันหนึ่ง

มาตรา 87 ห้ามมิให้เจ้าของรถบรรทุกคนโดยสาร ผู้ขับขี่รถบรรทุกคนโดยสาร หรือผู้เก็บค่าโดยสาร ปฏิเสธไม่รับจ้างบรรทุกคนโดยสารโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา 88 ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารต้องหยุดรถและส่งคนโดยสารที่เครื่องหมายหยุดรถประจำทาง หรือ ณ สถานที่ตามที่ตกลงกันไว้ แล้วแต่กรณี

มาตรา 89 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสาร หรือผู้เก็บค่าโดยสารรับบรรทุกทุกคนโดยสารเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนดในการนับจำนวนคนโดยสารให้ถือว่าเด็กอายุไม่เกินสิบปีจำนวนสองคนเท่ากับคนโดยสารหนึ่งคน

มาตรา 90 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสาร

- (1) ขับรถเที่ยวเร่หาคนขึ้นรถ
- (2) จอดรถเป็นคันหัวแถวของรถคันอื่นห่างจากเครื่องหมายจราจรเกินหนึ่งเมตร
- (3) จอดรถห่างจากท้ายรถคันหน้าเกินหนึ่งเมตร

มาตรา 91 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสาร หรือผู้เก็บค่าโดยสาร

- (1) สูบบุหรี่หรือคุยกันในขณะขับรถ หรือในขณะทำหน้าที่เก็บค่าโดยสาร
- (2) กล่าววาจาไม่สุภาพ เสียสติ ดุหมั่น ก้าวร้าว หรือแสดงกิริยาในลักษณะดังกล่าวต่อคนโดยสารหรือผู้อื่น

มาตรา 92 เมื่อจะเติมน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดไวไฟที่มีจุดวาบไฟในอุณหภูมิยี่สิบเอ็ดองศาเซลเซียสหรือต่ำกว่านั้น ผู้ขับขี่รถบรรทุกทุกคนโดยสารต้องหยุดเครื่องยนต์ และต้องให้คนโดยสารลงจากรถทุกคนด้วย

คนเดินเท้า

มาตรา 103 ทางใดที่มีทางเท้าหรือไหล่ทางอยู่ข้างทางเดินรถ ให้คนเดินเท้าเดินบนทางเท้าหรือไหล่ทาง ถ้าทางนั้นไม่มีทางเท้าอยู่ข้างทางเดินรถให้เดินริมทางด้านขวาของตน

มาตรา 104 ภายในระยะไม่เกินหนึ่งร้อยเมตรนับจากทางข้าม ห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางนอกทางข้าม

มาตรา 105 คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางข้ามที่มีไฟสัญญาณจราจรควบคุมคนเดินเท้าให้ปฏิบัติตามไฟสัญญาณจราจรที่ปรากฏต่อหน้า ดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีแดง ไม่ว่าจะมียูบหรือข้อความเป็นการห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าหยุดรออยู่บนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถ หรือในเขตปลอดภัย เว้นแต่ทางใดที่ไม่มีทางเท้า ให้หยุดรอบนไหล่ทางหรือขอบทาง
- (2) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียว ไม่ว่าจะมียูบหรือข้อความเป็นการอนุญาตให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถได้
- (3) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวกะพริบทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้าที่ยังมิได้ข้ามทางเดินรถหยุดรอบนทางเท้า บนเกาะแบ่งทางเดินรถ หรือในเขตปลอดภัย แต่ถ้ากำลังข้ามทางเดินรถให้ข้ามทางเดินรถโดยเร็ว

มาตรา 106 คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางข้าม หรือทางร่วมทางแยกที่มีสัญญาณจราจรควบคุมการใช้ทาง ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- (1) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีแดงให้รถหยุดทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถตามที่รถหยุดนั้น และต้องข้ามทางเดินรถภายในทางข้าม
- (2) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเขียวให้รถผ่านทางด้านใดของทาง ห้ามมิให้คนเดินเท้าข้ามทางเดินรถด้านนั้น
- (3) เมื่อมีสัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพัน หรือไฟสีเขียวกะพริบทางด้านใดของทาง ให้คนเดินเท้าที่ยังมิได้ข้ามทางเดินรถหยุดรอบนทางเท้าบนเกาะแบ่งทางเดินรถ หรือในเขตปลอดภัย แต่ถ้ากำลังข้ามทางเดินรถอยู่ในทางข้ามให้ข้ามทางเดินรถโดยเร็ว

มาตรา 107 คนเดินเท้าซึ่งประสงค์จะข้ามทางเดินรถในทางที่มีเจ้าพนักงานจราจรแสดงสัญญาณจราจร ให้ปรากฏ ไม่ว่าจะป็นสัญญาณด้วยมือและแขน หรือเสียงสัญญาณนกหวีด ให้ปฏิบัติตามมาตรา 106 โดยอนุโลม

มาตรา 108 ห้ามมิให้ผู้ใดเดินแถว เดินเป็นขบวนแห่ หรือเดินเป็นขบวนใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่

- (1) เป็นแถวทหารหรือตำรวจ ที่มีผู้ควบคุมตามระเบียบแบบแผน
- (2) แถว หรือขบวนแห่ หรือขบวนใด ๆ ที่เจ้าพนักงานจราจรได้อนุญาต และปฏิบัติตามเงื่อนไขที่หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรกำหนด

มาตรา 109 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ บนทางเท้า หรือทางใด ๆ ซึ่งจัดไว้สำหรับคนเดินเท้าในลักษณะที่เป็นการกีดขวางผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันสมควร

มาตรา 110 ห้ามมิให้ผู้ใดซื้อ ขาย แจกจ่าย หรือเรียไรในทางเดินรถ หรือออกไปกลางทางโดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือเป็นการกีดขวางการจราจร

สัตว์และสิ่งของในทาง

มาตรา 111 ห้ามมิให้ผู้ใดขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ไปบนทาง ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร และไม่มีผู้ควบคุมเพียงพอ

มาตรา 112 การขี่ จูง หรือไล่ต้อนสัตว์ไปบนทาง ให้ผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยรถโดยอนุโลม

มาตรา 113 หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจออกคำสั่งห้ามขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ไปบนทางใด ๆ เมื่อพิจารณาเห็นว่าการขี่ จูง ไล่ต้อน หรือปล่อยสัตว์ดังกล่าวจะกีดขวางการจราจร หรือจะก่อให้เกิดความสกปรกบนทาง

มาตรา 114 ห้ามมิให้ผู้ใดวาง ตั้ง ยื่น หรือแขวนสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือกระทำด้วยประการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือ จากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร แต่หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรจะอนุญาตได้ต่อเมื่อมีเหตุอันจำเป็น และเป็นการชั่วคราวเท่านั้น

ผู้ฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง นอกจากจะมีความผิดตามมาตรา 148 แล้ว หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายสิ่งกีดขวางดังกล่าวได้ ถ้าไม่ยอมรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายให้หัวหน้าเจ้าพนักงานจราจรมีอำนาจรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายได้

มาตรา 115 ห้ามมิให้ผู้ใดแบก หาม ลาก หรือนำสิ่งของไปบนทาง ในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการจราจร

รถม้า เกวียน และเลื่อน

มาตรา 116 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถม้า หรือเกวียนหรือเลื่อนที่เทียมด้วยสัตว์ จอดรถม้า หรือเกวียนหรือเลื่อนในทางโดยไม่มีผู้ควบคุม เว้นแต่ได้ผูกสัตว์ที่เทียมนั้นไว้ไม่ให้ลากรถม้า หรือเกวียน หรือเลื่อนต่อไปได้

มาตรา 117 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถม้าปล่อยสายบังเหียนในเวลาขับขี่รถม้า

มาตรา 118 การขับขี่รถม้า หรือเกวียน หรือเลื่อนที่เทียมด้วยสัตว์ ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ว่าด้วยรถโดยอนุโลม

เขตปลอดภัยและการขับขี่ในลักษณะที่ไม่ปลอดภัย

มาตรา 119 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถเข้าไปในเขตปลอดภัย เว้นแต่ในกรณีจำเป็น และได้รับอนุญาตจากหัวหน้าเจ้าพนักงานจราจร หรือเจ้าพนักงานจราจร

มาตรา 120 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถถอยหลังในลักษณะที่ไม่ปลอดภัย หรือเป็นการกีดขวางการจราจร

มาตรา 121 ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องนั่งคร่อมบนยานที่จัดไว้สำหรับให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์นั่ง ถ้าพนักงานจราจรได้กำหนดไว้ในใบคู่มือจดทะเบียนให้บรรทุกคนโดยสารได้คนโดยสารจะต้องนั่งซ้อนท้ายผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ และนั่งบนยานที่จัดไว้สำหรับคนโดยสารหรือนั่งในที่นั่งพ่วงข้าง

มาตรา 122 ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์และคนโดยสารรถจักรยานยนต์ ต้องสวมหมวกที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะ เพื่อป้องกันอันตรายในขณะขับขี่ และโดยสารถจักรยานยนต์ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ตามวรรคหนึ่ง ขับขี่รถจักรยานยนต์ในขณะที่คนโดยสารรถจักรยานยนต์มิได้สวมหมวกที่จัดทำขึ้น โดยเฉพาะ เพื่อป้องกันอันตรายลักษณะ และวิธีการใช้หมวกเพื่อป้องกันอันตรายตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ภิกษุ สามเณร นักพรต นักบวช หรือผู้นับถือลัทธิศาสนาอื่นที่ใช้ผ้า หรือสิ่งอื่นปกศีรษะตามประเพณีนิยมนั้น หรือบุคคลใดที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 123 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถยนต์ยอมให้ผู้อื่นนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์เกินสองคนผู้ขับขี่รถยนต์ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะขับขี่รถยนต์ และต้องจัดให้คนโดยสารรถยนต์ ซึ่งนั่งที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับที่นั่งผู้ขับขี่รถยนต์ รัดร่างกายไว้กับที่นั่งด้วยเข็มขัดนิรภัยขณะโดยสารรถยนต์ และคนโดยสารรถยนต์ดังกล่าวต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งในขณะโดยสารรถยนต์ด้วยประเภทหรือชนิดของรถยนต์ ลักษณะและวิธีการใช้เข็มขัดนิรภัยตามวรรคสองให้เป็นไปตามที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 124 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้ผู้ขับขี่มองไม่เห็นทางด้านหน้าหรือด้านข้างของรถได้โดยสะดวกในขณะขับรถ หรือในลักษณะที่เป็นการกีดขวางการควบคุมบังคับรถ

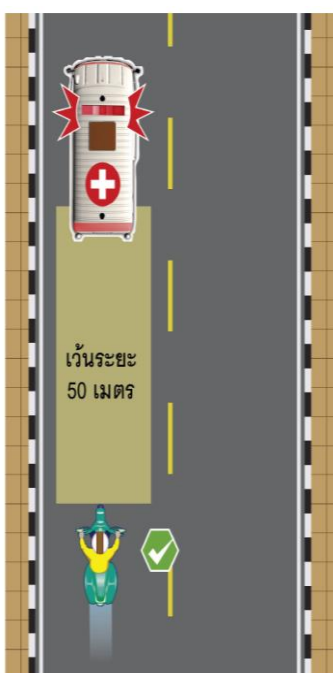
ห้ามมิให้ผู้ใดเกาะ ห้อยโหน หรือยื่นส่วนหนึ่งส่วนใดของร่างกายออกไปนอกตัวถังรถยนต์โดยไม่สมควร หรือนั่งหรือยืนในหรือบนรถยนต์ ในลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ในขณะที่ยานต์เคลื่อนที่อยู่ในทางเดินรถ

ห้ามมิให้ผู้ใดขึ้นหรือลงรถโดยสารประจำทาง รถบรรทุกคนโดยสาร รถโรงเรียนหรือรถแท็กซี่ ในขณะที่รถดังกล่าวหยุดเพื่อรอสัญญาณไฟจราจร หรือหยุดเพราะติดการจราจร

ห้ามมิให้ผู้ขับขี่หรือผู้เก็บค่าโดยสาร รถโดยสารประจำทาง รถบรรทุกคนโดยสารรถโรงเรียน หรือรถแท็กซี่ ยินยอมให้ผู้ใดกระทำการใด ๆ ตามวรรคสองหรือวรรคสาม

มาตรา 125 การขับรถผ่านทางแคบระหว่างภูเขา หรือระหว่างเนิน หรือการขับรถในทางเดินรถบนภูเขาหรือบนเนิน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ชิดขอบทางด้านซ้าย และเมื่อถึงทางโค้งผู้ขับขี่ต้องใช้เสียงสัญญาณเพื่อเตือนรถอื่นที่อาจสวนมา

มาตรา 126 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ใช้เกียร์ว่างหรือเหยียบคลัทช์ ในขณะที่ยานต์ลงตามทางลาดหรือไหล่เขา

มาตรา 127 ห้ามมิให้ผู้ขับขี่ขับรถ

(1) ตามหลังรถฉุกเฉินซึ่งกำลังปฏิบัติหน้าที่ในระยะต่ำกว่าห้าสิบเมตร

(2) ผ่านเข้าไป หรือจอดในบริเวณเขตปฏิบัติการดับเพลิง

(3) ทับสายสูบลมดับเพลิงที่ไม่มีเครื่องป้องกันสายสูบลม

ขณะเจ้าหน้าที่ดับเพลิงปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่เว้นแต่ได้รับความยินยอม จากเจ้าหน้าที่ดับเพลิงซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้น

มาตรา 128 ห้ามมิให้ผู้ใดวาง เท หรือทิ้งเศษแก้ว ตะปู ลวด น้ำมันหล่อลื่น กระป๋อง หรือสิ่งอื่นใด หรือกระทำด้วยประการใดๆ บนทางอันอาจทำให้เกิดอันตรายหรือเสียหายแก่ยานพาหนะหรือบุคคล หรือเป็นการกีดขวางการจราจร

มาตรา 129 ผู้ใดรู้ว่ามีสิ่งใดสิ่งหนึ่งตามมาตรา 128 อันอยู่ในความดูแลของตน ตก หก หรือไหลอยู่บนทางผู้ผู้นั้นต้องจัดการเก็บกวาดของดังกล่าวออกจากทางทันที

มาตรา 130 ห้ามมิให้ผู้ใดเผา หรือกระทำความด้วยประการใด ๆ ภายในระยะห้าร้อยเมตรจากทางเดินรถ เป็นเหตุให้เกิดควันหรือสิ่งอื่นใด ในลักษณะที่อาจทำให้ไม่ปลอดภัยแก่การจราจรในทางเดินรถนั้น

มาตรา 131 ผู้ใดเคลื่อนย้ายรถที่ชำรุดหรือหักพังออกจากทาง ผู้นั้นต้องจัดการเก็บสิ่งของที่ตกหล่น อันเนื่องมาจากความชำรุดหรือหักพังของรถออกจากทางทันที

มาตรา 132 ในขณะที่ใช้รถโรงเรียนรับส่งนักเรียน เจ้าของรถหรือผู้ขับขี่รถโรงเรียนต้องจัดให้มีข้อความ “รถโรงเรียน” ขนาดสูงของตัวอักษรไม่น้อยกว่าสิบห้าเซนติเมตร ติดอยู่ด้านหน้า และด้านหลังของรถ ถ้ารถโรงเรียนมีไฟสัญญาณสีแดงปิดเปิดเป็นระยะติดไว้ด้านหน้าและด้านหลังของรถ เพื่อให้รถที่สวนมาหรือตามหลังเห็นได้โดยชัดเจน เมื่อนำรถนั้นไปใช้ในทางโดยไม่ได้ใช้รับส่งนักเรียน ให้งดใช้ไฟสัญญาณสีแดง และต้องปิดคลุมข้อความว่ารถโรงเรียน

มาตรา 133 รถที่เข้าขบวนแห่ต่าง ๆ หรือรถที่นำมาใช้เฉพาะเพื่อการโฆษณาสินค้า หรือมหรสพที่แห่ หรือโฆษณาไปตามทาง จะต้องรับอนุญาตจากเจ้าพนักงานจราจรเว้นแต่ขบวนแห่หรือการโฆษณานั้นเป็นของทางราชการรถที่ใช้โฆษณาสินค้าหรือมหรสพดังกล่าวในวรรคหนึ่ง

ถ้าเข้าขบวนแห่ที่รับอนุญาตแล้ว และในการอนุญาตนั้นได้ระบุรถที่ว่านี้ไว้ด้วยแล้ว รถนั้นไม่จำเป็นต้องได้รับอนุญาต

มาตรา 134 ห้ามมิให้ผู้ใดแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร ห้ามมิให้ผู้ใดจัด สนับสนุน หรือส่งเสริมให้มีการแข่งรถในทาง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากเจ้าพนักงานจราจร

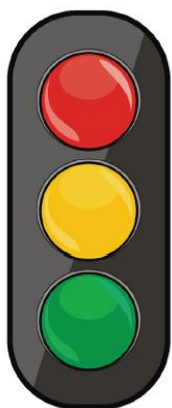
- **สัญญาณจราจร**

ในการขับขี่รถบนถนนนั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจป้ายและเครื่องหมายจราจรต่าง ๆ เพื่อให้สามารถควบคุมรถได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจในการปฏิบัติเมื่อพบป้ายสัญญาณจราจรประเภทต่าง ๆ

- 1. สัญญาณไฟจราจร**

สัญญาณไฟจราจร หมายถึง โคมสัญญาณไฟที่ใช้ควบคุมการจราจร มีขนาดและติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏไว้ในทาง ในลักษณะที่ทำให้ผู้ขับขี่หรือผู้ที่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณมองเห็นได้โดยชัดเจน

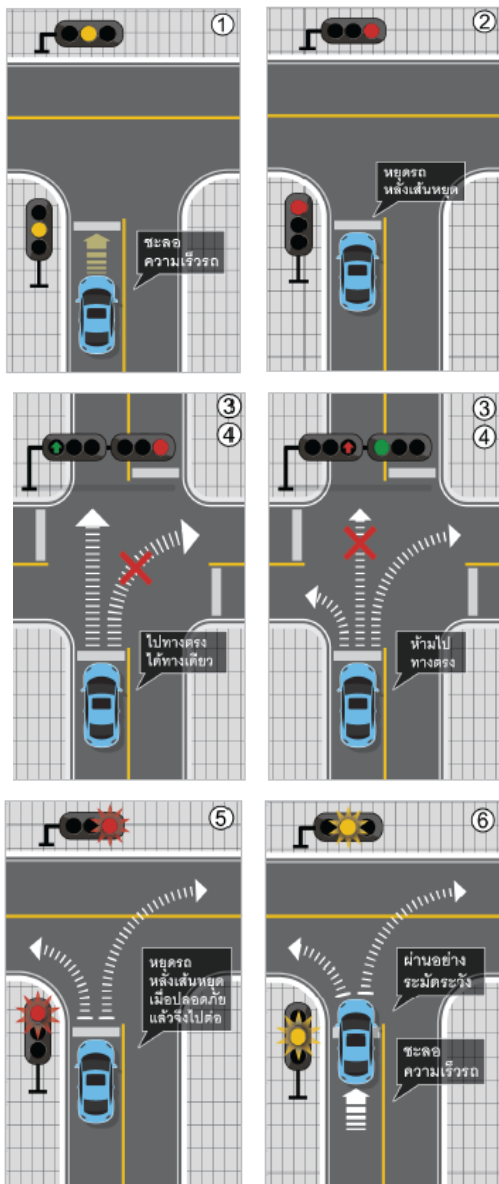
สัญญาณไฟจราจรถูกใช้สำหรับควบคุม และจัดระเบียบการใช้พื้นที่บริเวณทางแยกซึ่งมีรถจากหลายทิศทางต้องการที่จะเดินทางโดยวิธีให้รถจากแต่ละทิศทางได้สลับกับผ่านไปด้วยการให้สัญญาณที่แตกต่างกันออกไป เพื่อให้รถสามารถผ่านทางแยกได้อย่างสะดวก และปลอดภัย ทั้งนี้สัญญาณไฟจราจรแต่ละสีมีความหมาย ดังต่อไปนี้

สัญญาณจราจรไฟสีแดง หรือเครื่องหมายจราจรสีแดงที่มีคำว่า “หยุด” ให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด

สัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพัน ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด เพื่อเตรียมปฏิบัติตามสัญญาณที่จะปรากฏต่อไป เว้นแต่ผู้ขับขี่ที่ได้เลยเส้นให้รถหยุดไปแล้วให้เลยไปได้

สัญญาณจราจรไฟสีเขียว หรือเครื่องหมายจราจรสีเขียวที่มีคำว่า “ไป” ให้ผู้ขับขี่ขับรถต่อไปได้ เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับสัญญาณไฟจราจรไว้ ดังนี้

มาตรา 22 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรหรือเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

1) สัญญาณจราจรไฟสีเหลืองอำพัน ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด เพื่อเตรียมปฏิบัติตามสัญญาณที่จะปรากฏต่อไปดังกล่าวใน (2) เว้นแต่ผู้ขับขี่ที่ได้เลยเส้นให้รถหยุดไปแล้วให้เลยไปได้

2) สัญญาณจราจรไฟสีแดง หรือเครื่องหมายจราจรสีแดงที่มีคำว่า “หยุด”

3) สัญญาณจราจรไฟสีเขียว หรือเครื่องหมายจราจรสีเขียวที่มีคำว่า “ไป” ให้ผู้ขับขี่ขับรถต่อไปได้ เว้นแต่จะมีเครื่องหมายจราจรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

4) สัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไปหรือสัญญาณจราจรไฟสีแดงแสดงพร้อมกับสัญญาณจราจรไฟลูกศรสีเขียวชี้ให้เลี้ยวหรือชี้ให้ตรงไปให้ผู้ขับขี่เลี้ยวรถหรือขับรถตรงไปได้ตามทิศทางที่ลูกศรชี้และต้องขับรถด้วยความระมัดระวังและต้องให้สิทธิแก่คนเดินเท้าในทางข้ามหรือรถที่มาทางขวาก่อนให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด

5) สัญญาณจราจรไฟกะพริบสีแดง ถ้าติดตั้งอยู่ที่ทางร่วมทางแยกใดเปิดทางด้านใด ให้ผู้ขับขี่ที่มาทางด้านนั้นหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุดเมื่อเห็นว่าปลอดภัย และไม่เป็นการกีดขวางการจราจรแล้วจึงให้ขับรถต่อไปได้ด้วยความระมัดระวัง

6) สัญญาณจราจรไฟกะพริบสีเหลืองอำพัน ถ้าติดตั้งอยู่ ณ ที่ใดให้ผู้ขับขี่ลดความเร็วของรถลง และผ่านทางเดินรถนั้นไปด้วยความระมัดระวัง

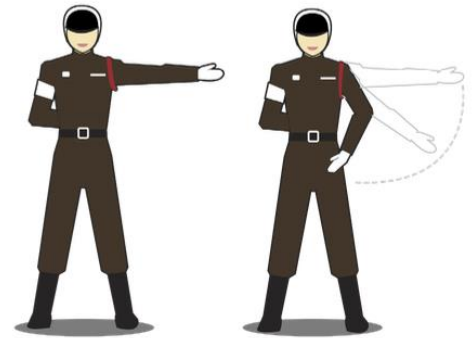
ผู้ขับขี่ซึ่งจะขับรถตรงไป ต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ตรงไป ส่วนผู้ขับขี่ซึ่งจะเลี้ยวรถต้องเข้าอยู่ในช่องเดินรถที่มีเครื่องหมายจราจรแสดงให้เลี้ยว การเข้าอยู่ในช่องเดินรถดังกล่าวจะต้องเข้าตั้งแต่เริ่มมีเครื่องหมายจราจรแสดงให้ปฏิบัติเช่นนั้น

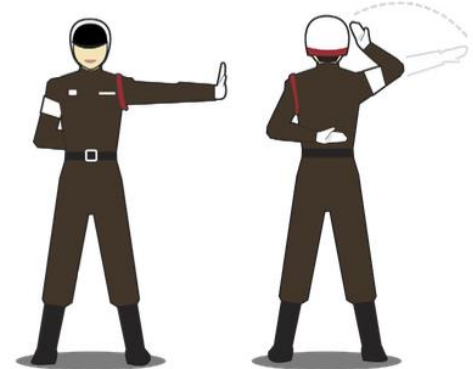
2) สัญญาณมือ

สัญญาณมือ หรือสัญญาณด้วยมือและแขนของพนักงานเจ้าหน้าที่ หมายถึง สัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ปรากฏข้างหน้า พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 24 บัญญัติให้ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ปรากฏข้างหน้าในกรณีต่อไปนี้

1. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และเหยียดแขนซ้ายออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ลดแขนข้างที่เหยียดออกไปนั้นลง และโบกมือไปข้างหน้า ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหลังขับรถผ่านไปได้

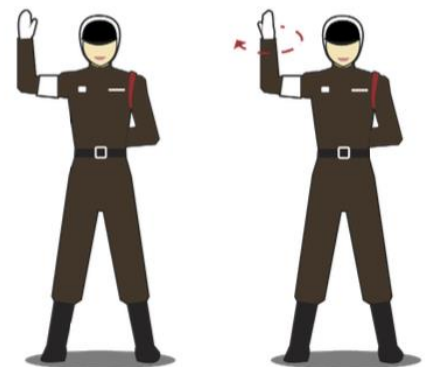
2. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และเหยียดแขนข้างใดข้างหนึ่งออกไปเสมอระดับไหล่ และตั้งฝ่ามือขึ้นผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนข้างนั้นของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่ขึ้น แล้วโบกผ่านศีรษะไปทางด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่นั้นขับรถผ่านไปได้

3. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และเหยียดแขนทั้งสองข้างออกไปเสมอระดับไหล่ และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านที่เหยียดแขนทั้งสองข้างของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ

4. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบน และตั้งฝ่ามือขึ้น ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถ แต่ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่พลิกฝ่ามือที่ตั้งอยู่ขึ้นโบกไปด้านหลัง ให้ผู้ขับขี่ซึ่งหยุดรถอยู่ทางด้านหน้าของพนักงานเจ้าหน้าที่ขับรถผ่านไปได้

5.เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ยืน และยกแขนขวาท่อนล่างตั้งฉากกับแขนท่อนบนและตั้งฝ่ามือขึ้น ส่วนแขนซ้ายเหยียดออกไปเสมอระดับไหล่ ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถมาทางด้านหน้า และด้านหลังของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องหยุดรถระยะหยุดรถ การหยุดรถตามมาตรานี้ให้หยุดหลังเส้นให้รถหยุด ในกรณีที่ทางเดินรถใดไม่มีเส้นให้รถหยุดให้ผู้ขับขี่หยุดรถห่างจากพนักงานเจ้าหน้าที่ในระยะไม่น้อยกว่าสามเมตร

กรณีสัญญาณมือต่างจากสัญญาณไฟจราจร ในทางเดินรถที่มีสัญญาณไฟจราจรหรือเครื่องหมายจราจร ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมการจราจรในทางเดินรถนั้นเห็นสมควร เพื่อความปลอดภัย หรือความสะดวกในการจราจร จะให้สัญญาณจราจรเป็นอย่างอื่นก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตามการเดินรถตามสัญญาณที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดให้

3) สัญญาณนกหวีด สภาพแวดล้อมในท้องถนนที่มีเสียงเครื่องยนต์จากรถต่าง ๆ เป็นอุปสรรคต่อการเรียกหรือให้สัญญาณด้วยคำพูด เจ้าพนักงานจึงใช้เสียงนกหวีดเป็นเครื่องมือในการให้สัญญาณจราจร พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 25 ได้บัญญัติขั้นตอนการปฏิบัติให้ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจรที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้แสดงด้วยเสียงสัญญาณนกหวีดในกรณีต่อไปนี้

1. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดยาวหนึ่งครั้ง ให้ผู้ขับขี่หยุดรถทันที
2. เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้เสียงสัญญาณนกหวีดสั้นสองครั้งติดต่อกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถผ่านไป

- **เครื่องหมายจราจร**

เครื่องหมายจราจร หมายความว่า รูปภาพ ข้อความ ตัวหนังสือ ตัวเลข หมุด หลักเส้น แถบสี หรือสัญลักษณ์ใด ๆ ที่แสดง ติดตั้ง หรือทำให้ปรากฏไว้ในเขตทาง หรือทางหลวง ในลักษณะและตำแหน่งที่เห็นได้โดยง่ายและชัดเจน เพื่อให้ผู้ใช้ทางไม่ว่าจะเป็นผู้ขับขี่ คนเดินเท้า หรือผู้ควบคุมสัตว์ ปฏิบัติตามความหมายของเครื่องหมายนั้นหรือเป็นการแจ้งข้อมูล หรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ทางหรือทางหลวงนั้น เพื่อให้การจราจรเป็นไปโดยสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ผู้ขับขี่รถบนถนนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจป้ายและเครื่องหมายจราจรต่าง ๆ เพื่อให้สามารถควบคุมรถได้อย่างถูกต้อง และปลอดภัย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีความรู้และเข้าใจการปฏิบัติเมื่อพบป้ายสัญญาณ และเครื่องหมายจราจรบนท้องถนน เครื่องหมายจราจรแบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ เครื่องหมายจราจรชนิดแผ่นป้าย และเครื่องหมายจราจรชนิดผิวทาง ขอบทาง

1. เครื่องหมายจราจรชนิดแผ่นป้าย เครื่องหมายจราจรที่ทำให้ปรากฏอยู่บนแผ่นป้าย กล่องผนังที่ทำด้วยแผ่นโลหะ ไม้ หรือวัสดุอื่น โดยแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- **ป้ายบังคับ** ได้แก่ ป้ายจราจรที่มีความหมายเป็นการบังคับให้ผู้ใช้ทางปฏิบัติตามความหมายของเครื่องหมายจราจร ที่ปรากฏอยู่ในป้ายนั้น โดยการกำหนดให้ผู้ใช้ทางต้องกระทำ จดเว้นการกระทำ หรือจำกัดการกระทำในบางประการ หรือบางลักษณะโดยมีความหมาย ดังนี้

1) ป้าย “หยุด” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงทางที่ขวางข้างหน้าหรือเส้นแนวหยุด และรอให้รถ และหรือคนเดินเท้าบนทางขวางข้างหน้าผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้ว จึงให้เคลื่อนรถต่อไปได้ด้วยความปลอดภัย

2) ป้าย “ให้ทาง” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องระมัดระวังและให้ทางแก่รถหรือคนเดินเท้าบนทางขวางข้างหน้าผ่านไปก่อน เมื่อเห็นว่าปลอดภัย และไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้วจึงให้เคลื่อนรถผ่านไปได้อย่างปลอดภัย

3) ป้าย “ให้รถสวนทางมาก่อน” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถตรงตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายและรอให้รถที่กำลังสวนทางมาผ่านไปก่อนหากมีรถข้างหน้าหยุดรออยู่ก่อนก็ให้หยุดรอติดต่อกันมาตามลำดับเมื่อรถที่สวนทางมาได้ผ่านไปหมดแล้วจึงเคลื่อนรถที่หยุดตรงป้ายนี้ผ่านไป

4) ป้าย “ห้ามแซง” หมายความว่า ห้ามขับรถแซงขึ้นหน้ารถคันอื่นในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

5) ป้าย “ห้ามเข้า” หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดเข้าไปในทิศทางที่ติดตั้งป้าย

6) ป้าย “ห้ามกลับรถไปทางขวา” หมายความว่า ห้ามกลับรถไปทางขวาไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ

7) ป้าย “ห้ามกลับรถไปทางซ้าย” หมายความว่า ห้ามกลับรถไปทางซ้ายไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ

8) ป้าย “ห้ามเลี้ยวซ้าย” หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางซ้าย

9) ป้าย “ห้ามเลี้ยวขวา” หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางขวา

10) ป้าย “ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางซ้าย” หมายความว่า ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถ หรือ ช่องจราจรไปทางซ้าย

11) ป้าย “ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถไปทางขวา” หมายความว่า ห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถ หรือ ช่องจราจรไปทางขวา

12) ป้าย “ห้ามเลี้ยวขวาหรือกลับรถ” หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางขวาหรือกลับรถ

13) ป้าย “ห้ามเลี้ยวซ้ายหรือกลับรถ” หมายความว่า ห้ามเลี้ยวรถไปทางซ้ายหรือกลับรถ

14) ป้าย “ห้ามรถยนต์ผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถยนต์ทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทาง ที่ติดตั้งป้าย

15) ป้าย “ห้ามรถบรรทุกผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถบรรทุกทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทาง ที่ติดตั้งป้าย

16) ป้าย “ห้ามรถจักรยานยนต์ผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์ทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทาง ที่ติดตั้งป้าย

17) ป้าย “ห้ามรถพ่วงผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถพ่วง หรือรถกึ่งพ่วงทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทาง ที่ติดตั้งป้าย

18) ป้าย “ห้ามรถยนต์สามล้อผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถยนต์สามล้อทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทาง ที่ติดตั้งป้าย

19) ป้าย “ห้ามรถสามล้อผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถสามล้อทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทาง ที่ติดตั้งป้าย

20) ป้าย “ห้ามรถจักรยานผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถจักรยานทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทาง ที่ติดตั้งป้าย

21) ป้าย “ห้ามล้อเลื่อนลากเข็นผ่าน” หมายความว่า ห้ามล้อเลื่อนลากเข็นทุกชนิดผ่านเข้าออก ในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

22) ป้าย “ห้ามรถยนต์ที่ใช้ในการเกษตรผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถยนต์ที่ใช้ในการเกษตรทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

23) ป้าย “ห้ามเกวียนผ่าน” หมายความว่า ห้ามเกวียน ทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

24) ป้าย “ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์ผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์ ทุกชนิดผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

25) ป้าย “ห้ามใช้เสียง” หมายความว่า ห้ามใช้เสียงสัญญาณ หรือทำให้เกิดเสียงที่ก่อการรบกวนด้วยประการใด ๆ ในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

26) ป้าย “ห้ามรถจักรยานยนต์และรถยนต์สามล้อผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถจักรยานยนต์และ รถยนต์สามล้อทุกชนิด ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

27) ป้าย “ห้ามใช้เสียง” หมายความว่า ห้ามใช้เสียง สัญญาณ หรือทำให้เกิดเสียงที่ก่อการรบกวน ด้วยประการใด ๆ ในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

28) ป้าย “ห้ามคนผ่าน” หมายความว่า ห้ามคนเดินเท้า ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

29) ป้าย “ห้ามจอดรถ” หมายความว่า ห้ามจอดรถ ทุกชนิด ระหว่างแนวเขตที่กำหนด เว้นแต่ การหยุดรับส่งคน หรือสิ่งของชั่วคราวซึ่งต้องกระทำโดยมิชักช้า

30) ป้าย “ห้ามหยุดรถ” หมายความว่า ห้ามหยุด รถ หรือจอดรถทุกชนิด ระหว่างแนวเขตที่กำหนดเป็นอันขาด

31) ป้าย “หยุดตรวจ” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถ ที่ป้ายนี้เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจ และให้เคลื่อนรถ ต่อไปได้เมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแล้วเท่านั้น

32) ป้าย “ห้ามรถกว้างเกินกำหนดผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดที่มีความกว้างเกินกว่าที่กำหนดเป็น “เมตร” ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายนั้น ๆ ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

33) ป้าย “ห้ามรถหนักเกินกำหนดผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดที่มีน้ำหนักเกินกว่า ที่กำหนด หรือเมื่อรวมน้ำหนักรถกับน้ำหนักบรรทุก เกินกว่าที่กำหนดเป็น “ตัน” ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุ ในป้ายนั้น ๆ ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

34) ป้าย “ห้ามรถกว้างเกินกำหนดผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดที่มีความกว้าง เกินกว่าที่กำหนดเป็น “เมตร” ตามจำนวนตัวเลขที่ ระบุในป้าย นั้น ๆ ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

35) ป้าย “ห้ามรถสูงเกินกำหนดผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดที่มีความสูงรวมทั้งของที่บรรทุก เกินกว่าที่กำหนดเป็น “เมตร” ตามจำนวนตัวเลขที่ ระบุในป้ายนั้น ๆ ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

36) ป้าย “ห้ามรถยาวเกินกำหนดผ่าน” หมายความว่า ห้ามรถทุกชนิดที่มีความยาว เกินกว่าที่กำหนดเป็น “เมตร” ตามจำนวนตัวเลขที่ ระบุในป้าย นั้น ๆ ผ่านเข้าออกในเขตทางที่ติดตั้งป้าย

37) ป้าย “ให้เดินรถทางเดียว” หมายความว่า ผู้ขับขี่ ต้องขับรถตรงไปตาม ทิศทางที่ป้ายกำหนดเป็น ทางเดินรถทางเดียวเท่านั้น

38) ป้าย “ให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้าย” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็น ทางบังคับ ให้เดินรถทางเดียวไปทางซ้ายเท่านั้น

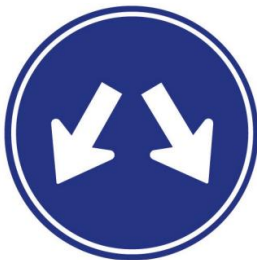
39) ป้าย “ให้เดินรถทางเดียวไปทางขวา” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางบังคับให้เดินรถ ทางเดียวไปทางขวาเท่านั้น

40) ป้าย “ให้ชิดซ้าย” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถ ผ่านไปทางด้านซ้ายของป้าย

41) ป้าย “ให้ชิดขวา” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถ ผ่านไปทางด้านขวาของป้าย

42) ป้าย “ให้ชิดซ้ายหรือชิดขวา” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถผ่านไปทางด้านซ้ายหรือด้านขวาของ ป้าย

43) ป้าย “ให้เลี้ยวซ้าย” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้อง ขับรถเลี้ยวไปทางซ้ายแต่ทางเดียวเท่านั้น

44) ป้าย “ให้เลี้ยวขวา” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้อง ขับรถเลี้ยวไปทางขวาแต่ทางเดียวเท่านั้น

45) ป้าย “ให้เลี้ยวซ้าย หรือเลี้ยวขวา” หมายความว่าผู้ขับขี่ต้องขับรถเลี้ยวไปทางซ้าย หรือทางขวาเท่านั้น

46) ป้าย “ให้ตรงไป หรือเลี้ยวซ้าย” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถตรงไป หรือเลี้ยวไปทางซ้ายเท่านั้น

47) ป้าย “ให้ตรงไป หรือเลี้ยวขวา” หมายความว่าผู้ขับขี่ต้องขับรถตรงไป หรือเลี้ยวไปทางขวาเท่านั้น

48) ป้าย “วงเวียน” หมายความว่า ผู้ขับขี่รถทุกชนิดต้องขับรถวนทางซ้ายของวงเวียน และรถที่เริ่มจะเข้าสู่ทางรอบบริเวณวงเวียน ต้องหยุดรอให้รถที่แล่นอยู่ในทางรอบบริเวณวงเวียนผ่านไปก่อนห้ามขับรถแทรกหรือตัดหน้ารถที่แล่นอยู่ในเขตทางรอบบริเวณวงเวียน

49) ป้าย “ช่องเดินรถประจำทาง” หมายความว่าช่องเดินรถ ที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถประจำทาง

50) ป้าย “ช่องเดินรถมวลชน” หมายความว่าช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็นช่องเดินรถมวลชน และให้ใช้ได้เฉพาะรถที่มีจำนวนคนบนรถไม่น้อยกว่าตัวเลขที่ระบุในป้าย

51) ป้าย “ช่องเดินรถจักรยานยนต์” หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็น ช่องเดินรถจักรยานยนต์

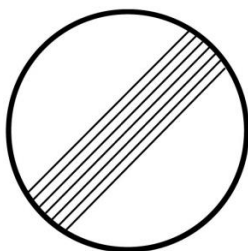
52) ป้าย “ช่องเดินรถจักรยาน” หมายความว่า ช่องเดินรถที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เป็น ช่องเดินรถจักรยาน

53) ป้าย “เฉพาะคนเดิน” หมายความว่า บริเวณที่ ติดตั้งป้าย เป็นบริเวณที่กำหนดให้ใช้ได้เฉพาะคนเดินเท่านั้น

54) ป้าย “ความเร็วขั้นต่ำ” หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องใช้ความเร็วไม่ต่ำกว่าที่กำหนดเป็น “กิโลเมตรต่อชั่วโมง” ตามจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้าย

55) ป้าย “สุดเขตบังคับ” หมายความว่า หหมดระยะบังคับ ตามความหมายของป้ายบังคับ ที่ได้ติดตั้งไว้ก่อนที่จะถึงป้ายนี้

56) ป้าย “สุดเขตบังคับ” หมายความว่า หหมดระยะบังคับ ตามความหมายของป้ายบังคับ ที่ได้ติดตั้งไว้ก่อนที่จะถึงป้ายนี้

- **ป้ายเตือน**

ป้ายเตือน ได้แก่ ป้ายจราจรที่มีความหมายเป็นการเตือนผู้ใช้ทางให้ทราบล่วงหน้าถึงสภาพทางหรือข้อมูลอย่างอื่นที่เกิดขึ้นในทางหรือทางหลวงข้างหน้าอันอาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุขึ้นได้ เพื่อให้ผู้ใช้ทางใช้ความระมัดระวังในการใช้ทาง ซึ่งจะช่วยป้องกันการเกิดอุบัติเหตุดังกล่าวได้ โดยมีความหมาย ดังนี้

1) ป้าย “**ทางโค้งต่าง ๆ**” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางโค้ง ตามลักษณะลูกศรในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ป้ายเตือน
ทางโค้งซ้าย

ป้ายเตือน
ทางโค้งขวา

ป้ายเตือน
ทางโค้งกลับเริ่มขวา

ป้ายเตือน
ทางโค้งกลับเริ่มซ้าย

ป้ายเตือนทางโค้ง
รัศมีแคบเลี้ยวซ้าย

ป้ายเตือนทางโค้ง
รัศมีแคบเลี้ยวขวา

ป้ายเตือนทางโค้งกลับ
รัศมีแคบเลี้ยวซ้าย

ป้ายเตือนทางโค้งกลับ
รัศมีแคบเลี้ยวขวา

ป้ายเตือน
ทางคดเคี้ยวเริ่มซ้าย

ป้ายเตือน
ทางคดเคี้ยวเริ่มขวา

2) ป้าย “ทางแยกต่าง ๆ” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางแยกตามลักษณะสัญลักษณ์
ในป้ายควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

ป้ายเตือน
ทางแยกตัดกัน

ป้ายเตือนทางเอก
ตัดกันรูปตัววาย

ป้ายเตือนทางโท
แยกทางเอกทางซ้าย

ป้ายเตือนทางโท
แยกทางเอกทางขวา

ป้ายเตือนทางโท
เชื่อมทางเอกจากซ้าย

ป้ายเตือนทางโท
เชื่อมทางเอกจากขวา

ป้ายเตือนทางโท
แยกทางเอกทางขวารูปตัววาย

ป้ายเตือนทางโท
แยกทางเอกทางซ้ายรูปตัววาย

ป้ายเตือนทางโทแยกทางเอก
เยื้องกันเริ่มขวา

ป้ายเตือนทางโทแยกทางเอก
เยื้องกันเริ่มซ้าย

3) ป้าย “วงเวียนข้างหน้า” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทาง
แยกมีวงเวียน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

4) ป้าย “ทางแคบทั้งสองด้าน” หมายความว่า ทางข้างหน้าแคบลงกว่า
ทางที่กำลังผ่านทั้งสองด้าน ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

5) ป้าย “**ทางแคบด้านซ้าย**” หมายความว่าทางข้างหน้าด้านซ้ายแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่านควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

6) ป้าย “**ทางแคบด้านขวา**” หมายความว่าทางข้างหน้าด้านขวาแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่านควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

7) ป้าย “**สะพานแคบ**” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสะพานแคบรถสวนกันได้ไม่สะดวก ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนมาจากอีกฝั่งหนึ่งของสะพาน

8) ป้าย “**ช่องจราจรปิดด้านซ้าย**” หมายความว่าทางเดินรถข้างหน้าปิดการสัญจรทางด้านซ้ายผู้ขับขี่ ควรเปลี่ยนใช้ช่องเดินรถที่เหลืออยู่ด้วยความระมัดระวัง

9) ป้าย “**ช่องจราจรปิดด้านขวา**” หมายความว่าทางเดินรถข้างหน้าปิดการสัญจรทางด้านขวาผู้ขับขี่ ควรเปลี่ยนใช้ช่องเดินรถที่เหลืออยู่ด้วยความระมัดระวัง

10) ป้าย “**ทางข้ามทางรถไฟไม่มีเครื่องกั้นทาง**” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่าน และไม่มีเครื่องกั้นทาง ควรขับรถให้ช้าลง และสังเกตดูรถไฟทั้งทางขวา และทางซ้าย ถ้ามีรถไฟกำลังจะผ่านมาควรหยุดรถให้ห่างจากทางรถไฟอย่างน้อย 5 เมตร และรอคอยจนกว่ารถไฟนั้นผ่านพ้นไป และปลอดภัยแล้ว จึงเคลื่อนรถต่อไป ไม่ควรขับรถตัดหน้ารถไฟในระยะที่อาจเกิดอันตรายเป็นอันขาด

11) ป้าย “**ทางข้ามทางรถไฟมีเครื่องกั้นทาง**” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่านและมีรั้วหรือมีเครื่องกั้นทางก่อนที่จะข้ามรถผ่านป้ายนี้ ควรขับรถให้ช้าลง และพร้อมที่จะหยุดรถเมื่อมีเสียงสัญญาณของเจ้าหน้าที่ตั้งขึ้นหรือเจ้าหน้าที่ได้กั้นทาง หรือมีเครื่องกั้นทางปิดกั้นถ้าข้างหน้ามีรถหยุดอยู่ก่อนให้หยุดรอถัดต่อมาตามลำดับเมื่อเปิดเครื่องกั้นทางแล้ว รถที่หยุดรอจึงเคลื่อนตามกันไป

12) ป้าย “**ทางข้ามทางรถไฟติดทางแยก**” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางข้ามทางรถไฟอยู่ติดทางแยกตามลักษณะสัญลักษณ์ ควรขับรถด้วยความระมัดระวังก่อนข้ามทางรถไฟควรมองด้านซ้ายและด้านขวาตามแนวทางรถไฟ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงขับต่อไปในกรณีที่มีเครื่องกั้นทางควรปฏิบัติตามสัญญาณเครื่องกั้นทาง

13) ป้าย “**ทางแคบ**” หมายความว่า ทางข้างหน้าแคบลงกว่าทางที่กำลังผ่าน มีขนาดตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น “เมตร” ตามที่ระบุในป้ายรถที่มีขนาดกว้างไม่เกินจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้าย ให้ผ่านไปได้ควรขับรถให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวัง

14) ป้าย “**ทางลดต่ำ**” หมายความว่า ทางข้างหน้าจะต้องลดช่องลดต่ำมีขนาดตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น “เมตร” ตามที่ระบุในป้าย รถที่มีความสูงหรือรวมทั้งสิ่งของที่บรรทุกสูงไม่เกินจำนวนตัวเลขที่ระบุในป้ายให้ผ่านไปได้ ควรขับรถให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวัง

15) ป้าย “**ทางขึ้นลาดชัน**” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดชันขึ้นทางขึ้นเขา หรือขึ้นเนิน สันเขาหรือสันเนินมีความลาดชันตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น “ร้อยละ” ตามที่ระบุในป้าย ซึ่งอาจบังสายตาให้มองไม่เห็นรถที่สวนมาควรขับรถให้ช้าลง เติมน้ำมันให้เพียงพอและเพิ่มความระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนทาง

16) ป้าย “**ทางลงลาดชัน**” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางลาดชันลงทางลงเขาหรือลงเนิน มีความลาดชันตามจำนวนตัวเลขที่กำหนดเป็น “ร้อยละ” ตามที่ระบุในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง เติมน้ำมันให้เพียงพอและเพิ่มความระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนทาง

17) ป้าย “เตือนรถกระโดด” หมายความว่า ทางข้างหน้าเปลี่ยนระดับอย่างกะทันหัน เช่น บริเวณคอสะพาน ทางข้ามท่อระบายน้ำ หรือคันชะลอความเร็ว เป็นต้น ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

18) ป้าย “ผิวทางขรุขระ” หมายความว่า ทางข้างหน้าขรุขระมากเป็นหลุมเป็นบ่อ หรือเป็นสันติดต่อกันควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

19) ป้าย “ทางเป็นแอ่ง” หมายความว่า ทางข้างหน้าเปลี่ยนระดับลงกะทันหัน หรือเป็นแอ่ง ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

20) ป้าย “ทางลื่น” หมายความว่า ทางข้างหน้าลื่นอาจเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังการลื่นไถล ไม่ควรใช้ห้ามล้อแรง ๆ ทันที การหยุดรถ การเบรค หรือเลี้ยวรถในทางลื่น ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังเป็นพิเศษ

21) ป้าย “ระวังหินร่วง” หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีหินร่วงลงมาในผิวทาง ทำให้กีดขวางการจราจร ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

22) ป้าย “สะพานเปิดได้” หมายความว่า ทางข้างหน้าต้องผ่านสะพานที่อาจต้องเปิดให้เรือผ่าน ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังในการหยุดรถ เมื่อเจ้าหน้าที่จะปิดกั้นทางเพื่อเปิดสะพานให้เรือผ่านเพื่อมิให้เกิดอันตรายต่อรถข้างหน้าและรถข้างหลัง

23) ป้าย “**ผิวทางร่วน**” หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีวัสดุผิวทางหลุดกระเด็น เมื่อขับรถด้วยความเร็วสูงควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังอันตรายอันอาจเกิดจากวัสดุผิวทาง

24) ป้าย “**เปลี่ยนช่องทางจราจร**” หมายความว่าควรเปลี่ยนช่องทางจราจรหรือเปลี่ยนช่องทางเดินรถตามสัญลักษณ์ในป้าย ควรขับรถให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวัง

25) ป้าย “**มีช่องเปิดออกทางขนาน**” หมายความว่าทางหลักข้างหน้ามีช่องเปิดออกทางขนาน ผู้ขับขี่บนทางหลักที่จะออกทางขนาน ควรเตรียมตัวเพื่อออกทางขนาน และสำหรับผู้ขับขี่บนทางขนานควรระมัดระวังรถที่จะมาร่วมในทิศทางเดียวกัน

26) ป้าย “**เข้าทางหลัก**” หมายความว่า ทางขนานข้างหน้ามีช่องเปิดเข้าทางหลัก ผู้ขับขี่บนทางขนานที่จะเข้าทางหลัก ควรเตรียมตัวเพื่อเข้าทางหลักและสำหรับผู้ขับขี่บนทางหลักควรระมัดระวังรถที่จะมาร่วมในทิศทางเดียวกัน

27) ป้าย “**ทางร่วม**” หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีรถเข้ามาร่วมในทิศทางเดียวกันจากทางซ้ายหรือทางขวาตามลักษณะสัญลักษณ์ในป้าย ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

28) ป้าย “**ทางคู่ข้างหน้า**” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางคู่ มีเกาะหรือสิ่งอื่นแบ่งการจราจรเป็นสองทิศทางไปทางหนึ่งมาทางหนึ่ง ควรขับรถชิดไปทางด้านซ้ายด้วยความระมัดระวัง

29) ป้าย “**สิ้นสุดทางคู่**” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางร่วมที่ไม่มีเกาะหรือสิ่งอื่นใดแบ่งการจราจรควรขับรถให้ช้าลง เติมน้ำมันใกล้ขอบทางด้านซ้าย และเพิ่มความระมัดระวัง

30) ป้าย “**จุดกลับรถ**” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีที่กลับรถ

31) ป้าย “**ทางเดินรถสองทาง**” หมายความว่า ทางข้างหน้าเป็นทางเดินรถสองทาง ควรขับรถให้ช้าลง เติมน้ำมันใกล้ขอบทางด้านซ้าย และให้ระมัดระวังอันตรายจากรถที่สวนทางมา

32) ป้าย “**สัญญาณจราจร**” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีสัญญาณไฟจราจร ควรขับรถให้ช้าลง และพร้อมที่จะปฏิบัติตามสัญญาณไฟจราจร

33) ป้าย “**หยุดข้างหน้า**” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีป้ายหยุดติดตั้งอยู่ ควรขับรถให้ช้าลง และเตรียมพร้อมที่จะหยุดรถเมื่อถึงป้ายหยุด

34) ป้าย “**ให้ทางข้างหน้า**” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีป้ายให้ทางติดตั้งอยู่ ควรขับรถให้ช้าลง และเตรียมพร้อมที่จะให้ทางเมื่อถึงป้ายให้ทาง

35) ป้าย “ระวางคนข้ามถนน” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางสำหรับคนข้าม หรือมีหมู่บ้านราษฎรอยู่ข้างทาง ซึ่งมีคนข้ามไปมาอยู่เสมอ ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังคนข้ามทาง ถ้ามีคนกำลังเดินข้ามทาง ควรหยุดให้คนเดินข้ามทางไปได้โดยปลอดภัย

36) ป้าย “โรงเรียนระวางเด็ก” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีโรงเรียนตั้งอยู่ข้างทาง ควรขับรถให้ช้าลง และระมัดระวังอุบัติเหตุซึ่งอาจเกิดขึ้นแก่เด็กนักเรียนถ้าเด็กนักเรียนกำลังเดินข้ามทาง ควรหยุดรถให้เด็กนักเรียนข้ามทางไปได้โดยปลอดภัย ถ้าเป็นเวลาโรงเรียนกำลังสอน ควรงดใช้เสียงสัญญาณและหยุดการก่อให้เกิดเสียงรบกวนด้วยประการใด ๆ

37) ป้าย “ระวางสัตว์” หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีสัตว์ข้ามทาง ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

38) ป้าย “ระวางเครื่องบินบินต่ำ” หมายความว่า ทางข้างหน้าเข้าใกล้สนามบิน และอาจมีเครื่องบินขึ้นลงในระดับต่ำ ควรขับรถให้ช้าลง หากเห็นเครื่องบินกำลังขึ้นหรือลง ผ่านทางข้างหน้าควรหยุดรถให้เครื่องบินผ่านไปได้โดยปลอดภัย

39) ป้าย “ระวางอันตราย” หมายความว่า ทางข้างหน้าอาจมีอันตราย เช่น เกิดอุบัติเหตุ ทางทรุด เป็นต้นควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

40) ป้าย “เขตห้ามแซง” ใช้ติดตั้งด้านขวาของทางหมายความว่า ทางช่วงนั้นมีระยะมองเห็นจำกัดผู้ขับขี่อาจไม่สามารถมองเห็นรถที่สวนมาในระยะที่จะแซงรถอื่นได้อย่างปลอดภัย

41) ป้าย “เตือนแนวทางต่างๆ” หมายความว่า ทางตอนนั้น มีการเปลี่ยนแปลงแนวทาง ตามทิศทางที่ชี้ไป ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

42) ป้าย “สลับกันไป” หมายความว่า ทางข้างหน้าจำนวน ช่องเดินรถ หรือช่องจราจรลดลง ควรขับรถให้ช้าลง และ สลับกันไปด้านละคันอย่างระมัดระวัง

43) ป้ายเตือนแสดงด้วยข้อความ หรือสัญลักษณ์ หรือ ทั้งสองอย่างรวมกัน มีลักษณะเป็นป้ายสี่เหลี่ยมพื้นสีเหลือง เส้นขอบป้าย ข้อความ และสัญลักษณ์สีดำ ใช้ติดตั้งเดี่ยว หรือติดตั้งประกอบป้ายเตือนให้ผู้ขับขี่ปฏิบัติตาม หรือเพิ่มความระมัดระวังเพื่อป้องกันอันตราย หรืออุบัติเหตุ

- ป้ายเตือนในงานก่อสร้าง

ป้ายเตือนในงานก่อสร้าง มีความหมาย ดังนี้

1) ป้าย “สำรวจทาง” หมายความว่า ทางข้างหน้ากำลังมีงานสำรวจอยู่บนผิวจราจรหรือทางเดินรถ หรือใกล้กับผิวจราจรหรือทางเดินรถ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

2) ป้าย “กำลังมีงานก่อสร้าง” หมายความว่า ทางข้างหน้ากำลังมีการก่อสร้างอยู่บนผิวจราจรหรือทางเดินรถ หรือใกล้กับผิวจราจรหรือทางเดินรถ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

3) ป้าย “คนทำงาน” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีคนกำลังทำงาน อาจมีการวางอุปกรณ์ หรือวัสดุบนผิวจราจรหรือทางเดินรถ หรือใกล้กับผิวจราจรหรือทางเดินรถ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

4) ป้าย “เครื่องจักรกำลังทำงาน” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีเครื่องจักรกำลังทำงานบนผิวจราจรหรือทางเดินรถ หรือใกล้กับผิวจราจรหรือทางเดินรถ ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

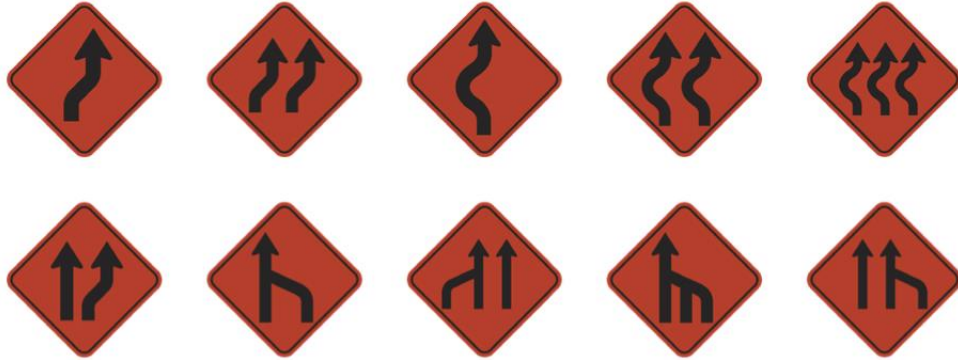

5) ป้าย “ทางเบี่ยงซ้าย” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีงานก่อสร้าง จำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทางการจราจรไปใช้ทางเบี่ยง หรือทางชั่วคราว ทางด้านซ้ายควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

6) ป้าย “ทางเบี่ยงขวา” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีงานก่อสร้าง จำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทางการจราจรไปใช้ทางเบี่ยง หรือทางชั่วคราวทางด้านขวา ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

7) ป้าย “เบี่ยงเบนการจราจร” หมายความว่า ทางข้างหน้ามีงานก่อสร้าง จำเป็นต้องเปลี่ยนแนวทางการจราจรไปใช้ทางเบี่ยง หรือทางชั่วคราวตามลักษณะสัญลักษณ์ในป้ายควรจัดบรรทัดให้ชัดเจน และเพิ่มความระมัดระวัง

8) ป้าย “เตือนแนวทางต่าง ๆ” หมายความว่า บริเวณที่ติดตั้งป้ายมีการเปลี่ยนแนวทางการจราจรไปตามทิศทางที่ชี้ไป ควรจัดบรรทัดให้ชัดเจน และเพิ่มความระมัดระวัง

9) ป้าย “เตือนข้อความต่าง ๆ” มีลักษณะเป็นป้ายสี่เหลี่ยม พื้นสีส้ม เส้นขอบป้าย ข้อความและสัญลักษณ์สีดำ ใช้ติดตั้งเดี่ยว หรือติดตั้งประกอบป้ายเตือนในงานก่อสร้าง ผู้ขับขี่ควรปฏิบัติตามข้อความและสัญลักษณ์ที่ระบุในป้าย และเพิ่มความระมัดระวัง

- ป้ายแนะนำ ได้แก่ ป้ายจราจรที่ใช้เพื่อแนะนำผู้ใช้ทางให้เดินทางไปสู่จุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง หรือให้ความรู้หรือข่าวสารข้อมูลอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ทางตามความหมายของป้ายนั้น ซึ่งมีความหมายดังต่อไปนี้

ป้ายแนะนำล่วงหน้า

ป้ายบอกจุดหมายปลายทาง

ป้ายหมายเลขทางหลวง

ป้ายหมายเลข
ทางหลวงชนบท

ป้ายหมายเลข
ทางหลวงเอเชีย

ป้ายบอกระยะทาง

ป้ายบอกสถานที่

ป้ายบอกจุดหมายปลายทาง

ป้ายตำแหน่งทางข้าม

ป้ายโรงพยาบาล

ป้ายเดินรถทางเดียว

ป้ายทางตัน

ป้ายทางเข้า-ออกทางด่วน

ป้ายจุดกลับรถ

ป้ายเริ่มต้นทางด่วน
(ทางหลวงพิเศษ)

ป้ายสิ้นสุดทางด่วน
(ทางหลวงพิเศษ)

ป้ายเริ่มช่อง
เดินรถประจำทาง

ป้ายช่อง
เดินรถประจำทาง

ป้ายสำหรับคนพิการ

ป้ายสิ้นสุด
ช่องเดินรถประจำทาง

ป้ายช่องเดินรถมวลชน

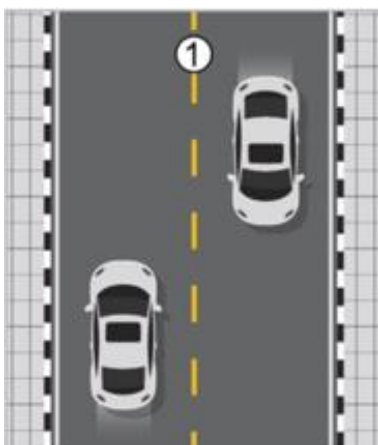

ป้ายแนะนำสถานที่
แหล่งท่องเที่ยว

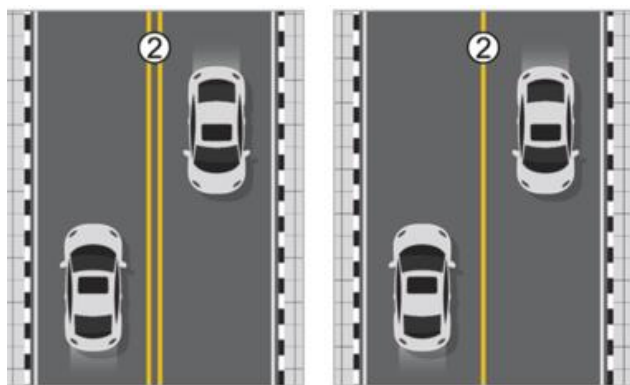
2. เครื่องหมายจราจรบนพื้นทาง ได้แก่ เครื่องหมายจราจรที่ทำให้ปรากฏอยู่บนพื้นทาง ทางจราจร ไหล่ทางทางเท้า ขอบทาง ขอบวงเวียน หรือขอบคันหิน โดยการใช้กระเบื้อง หิน โลหะ วัสดุสะท้อนแสง สี หรือวัสดุอื่นใด ปู ตอก ฝัง พ่น ทา ริดทับ หรือทำโดยวิธีอื่นใดเพื่อให้ปรากฏซึ่งเครื่องหมายจราจร แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทบังคับ เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทบังคับ ได้แก่ เครื่องหมายจราจรที่มีความหมาย เป็นการบังคับให้ผู้ขับขี่ทางปฏิบัติตามความหมายของเครื่องหมายนั้น โดยกำหนดให้ผู้ขับขี่ทางต้องกระทำ งดเว้นการกระทำ หรือจำกัดการกระทำในบางประการ หรือบางลักษณะ โดยมีความหมายดังนี้

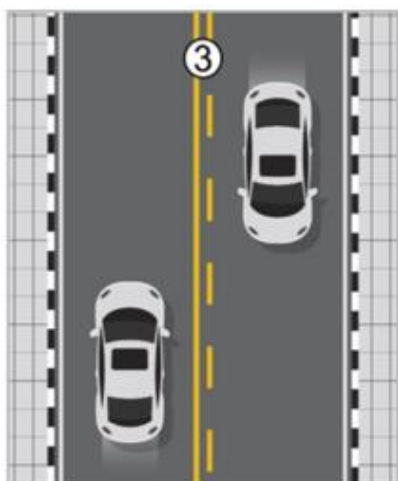
เครื่องหมายจราจรตามแนวทางเดินรถ

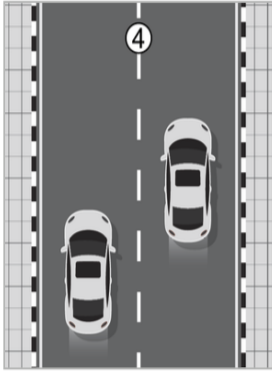
1. เส้นแบ่งทิศทางจราจรปกติ มีลักษณะเป็นเส้นประสีเหลือง หมายความว่า เป็นเส้นแสดงการแบ่งแยกการจราจรของรถ ที่มีทิศทางตรงกันข้าม ผู้ขับขี่ต้องขับรถทางด้านซ้ายของเส้น ยกเว้น ในกรณีที่ต้องการเลี้ยวขวา หรือแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น

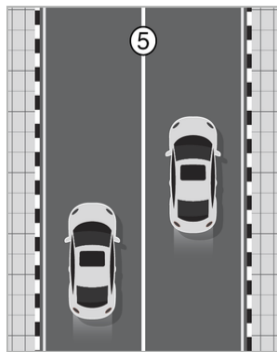
2. เส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซง มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีเหลือง เดี่ยว หรือคู่ หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถไปทางด้านซ้าย ของเส้นห้ามขับรถผ่านหรือคร่อมเส้นโดยเด็ดขาด

3. เส้นแบ่งทิศทางจราจรห้ามแซงเฉพาะด้าน มีลักษณะเป็นเส้นทึบ สีเหลืองคู่กับเส้นประสีเหลือง หมายความว่า รถที่อยู่ทางด้านเส้นทึบ ห้ามผ่าน หรือคร่อมเส้นทึบโดยเด็ดขาด ส่วนรถที่อยู่ทางด้านเส้นประ เมื่อเห็นว่าปลอดภัยอาจแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น หรือข้ามเส้นดังกล่าวนี้ ด้วยความระมัดระวัง

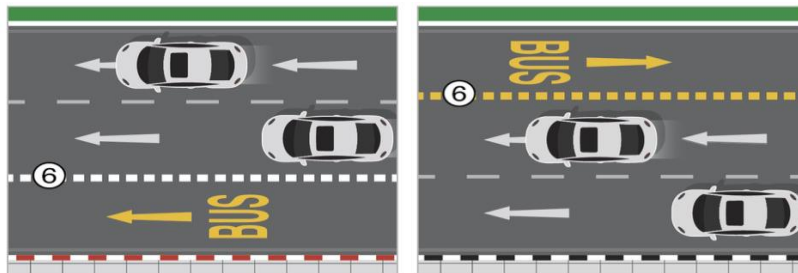

4. **เส้นแบ่งช่องเดินรถ หรือเส้นแบ่งช่องจราจร** มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาว แบ่งทางเดินรถ หรือทางจราจรที่มีทิศทางเดียวกัน ให้เป็นช่องเดินรถ หรือช่องจราจร หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถภายในช่องเดินรถหรือช่องจราจร ห้ามขับรถคร่อมเส้น เว้นแต่จะเปลี่ยนช่องทางเดินรถ หรือช่องจราจร

5. **เส้นห้ามเปลี่ยนช่องเดินรถ หรือเส้นห้ามเปลี่ยนช่องจราจร** มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาว แบ่งทางเดินรถ หรือทางจราจรในทิศทางเดียวกัน ให้เป็นช่องเดินรถ หรือช่องจราจร หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถภายในช่องเดินรถหรือช่องจราจร ห้ามขับรถผ่าน หรือคร่อมเส้น

6. **เส้นแบ่งช่องเดินรถประจำทาง** มีลักษณะเป็นเส้นประสีเหลือง กว้างและถี่ กรณีสวนทางจราจรปกติ และเส้นประสีขาว กว้างและถี่ กรณีทิศทางเดียวกับทางจราจรปกติ ทั้งนี้ โดยมีลูกศรสีเหลือง และอาจมีคำว่า “รถประจำทาง” หรือ “BUS” สีเหลืองประกอบด้วย หมายความว่า เป็นช่องทางเดินรถประจำทาง ห้ามขับรถประเภทอื่นเข้าไปในช่องเดินรถประจำทาง

7. **เครื่องหมายห้ามจอดรถ** มีลักษณะเป็นแถบสีเหลืองสลับขาว แสดงที่ขอบคันหิน หรือขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถ หรือทางจราจร หรือที่อื่น ๆ หมายความว่า ห้ามจอดรถทุกชนิดระหว่าง แนวเขตที่กำหนดเว้นแต่การหยุดรับส่งคน หรือสิ่งของชั่วคราว ซึ่งต้องกระทำโดยมิชักช้า

8. **เครื่องหมายห้ามหยุดรถ** มีลักษณะเป็นแถบสีแดงสลับขาว แสดงที่ขอบคันหิน หรือขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถ หรือทางจราจร หรือที่อื่น ๆ หมายความว่า ห้ามหยุดรถ หรือจอดรถทุกชนิด ระหว่างแนวเขตที่กำหนดเป็นอันตราย

เครื่องหมายจราจรขวางแนวทางเดินรถ

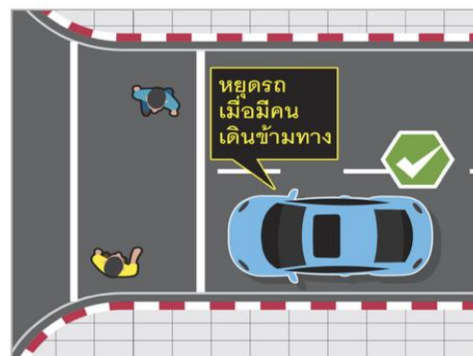
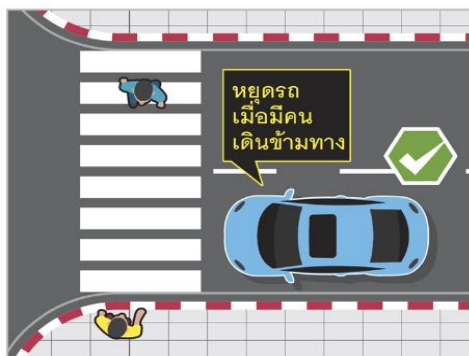

1. **เส้นแนวหยุด** มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาวกว้าง และขวางแนวทางเดินรถ หมายความว่า เมื่อมีสัญญาณจราจรบังคับหยุดหรือป้ายหยุด ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงเส้นแนวหยุดและเมื่อได้รับสัญญาณจราจรให้ไป หรือเมื่อไม่เป็นเหตุให้เกิดขวางการจราจรแล้ว ให้ผ่านเส้นแนวหยุดไปได้

2. **เส้นให้ทาง** มีลักษณะเป็นเส้นประสีขาวกว้าง และขวางแนวทางเดินรถ หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ช้าลง หากเห็นว่าจะไม่ปลอดภัยต่อรถคันอื่น หรือคนเดินเท้าในทางขวางหน้า หรือเป็นการกีดขวางการจราจร ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงแนวเส้นให้ทาง

3. **เส้นทางข้าม** มีลักษณะเป็นแถบสีขาวกว้าง และยาวหลาย ๆ แถบประกอบกัน ขวางทางเดินรถหรือเป็นเส้นทึบสีขาวสองเส้นขนานกัน ขวางแนวทางเดินรถ และมีเส้นแนวหยุด หรือเส้นให้ทางประกอบ

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ช้าลงและพร้อมที่จะหยุดรถได้ทันที เมื่อมีคนเดินข้ามทาง ณ ทางข้ามนั้น ในเขตทางข้ามที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ หรือสัญญาณจราจรให้คนมีสิทธิข้ามทางไปก่อน ฉะนั้น ในขณะที่คนกำลังเดินอยู่ในทางข้าม ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงเส้นแนวหยุดหรือเส้นให้ทาง และเมื่อคนเดินข้ามทางได้ข้ามไปแล้วจึงจะเคลื่อนรถต่อไปได้

4. เส้นทแยงห้ามหยุดรถ มีลักษณะเป็นเส้นทแยงสีเหลืองลากทแยงตัดกันภายในกรอบเส้นทแยงสีเหลือง หมายความว่า ห้ามหยุดรถทุกชนิดภายในกรอบเส้นทแยงห้ามหยุดรถ ยกเว้นรถที่หยุดรอเพื่อเลี้ยวขวา

เครื่องหมายอื่น ๆ

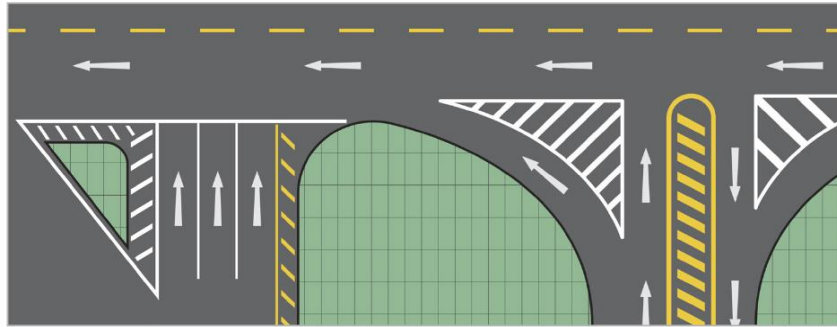
1. ลูกศร

มีลักษณะเป็นลูกศรสีขาวหรือสีเหลือง แสดงทิศทางการจราจรให้รถตรงไปเลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา เลี้ยวกลับ หรือร่วมกัน หมายความว่า เมื่อปรากฏในช่องเดินรถหรือช่องจราจรใด ผู้ขับขี่ที่อยู่ในช่องเดินรถหรือช่องจราจรนั้นต้องปฏิบัติตามเครื่องหมายนั้น

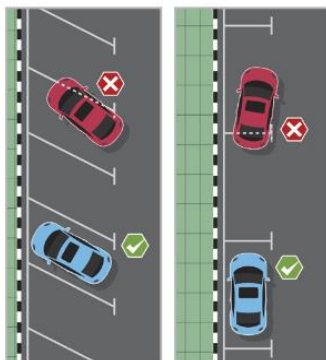
2. ให้ทาง มีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยมมุมแหลมสีขาว โดยมีมุมแหลมชี้สวนทิศทางการจราจร แสดงหรือทำให้ปรากฏบนพื้นทางประกอบเส้นให้ทาง หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ช้าลง ถ้าเห็นว่าจะไม่ปลอดภัย ต่รถคันอื่นหรือคนเดินเท้าในทางขวางหน้า หรือเป็นการกีดขวางการจราจร ผู้ขับขี่ต้องหยุดรถก่อนถึงเส้นให้ทาง

3. เขตปลอดภัย หรือเกาะสี่ มีลักษณะเป็นแถบ หรือเส้นทึบสีขาว หรือสีเหลือง ตีทแยงกับแนวทิศทางการจราจร หรือเป็นลักษณะก้างปลา และล้อมรอบด้วยเส้นทึบสีขาว หรือสีเหลืองหมายความว่า ห้ามขับรถล้ำเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว

4. ช่องเดินรถมวลชน มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนสีขาว มุมแหลมอยู่ในทิศทางการจราจรภายในสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนอาจมีตัวเลขแสดงจำนวนขั้นต่ำของคนบนรถมวลชน

หมายความว่า ช่องเดินรถ หรือช่องจราจรที่มีเครื่องหมายช่องเดินรถมวลชน เป็นช่องเดินรถหรือช่องจราจรสำหรับรถตามชนิดหรือประเภทที่กำหนด หรือรถที่มีจำนวนคนบนรถไม่น้อยกว่าที่กำหนด

5. เส้นแบ่งช่องจอดรถ มีลักษณะเป็นเส้นทึบสีขาว แสดงขอบเขตของช่องจอดรถ

หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องจอดรถภายในกรอบเส้นช่องจอดรถ ห้ามจอดรถคร่อมเส้น หรือทำให้ส่วนใดของรถล้ำออกไปนอกแนวที่กำหนด

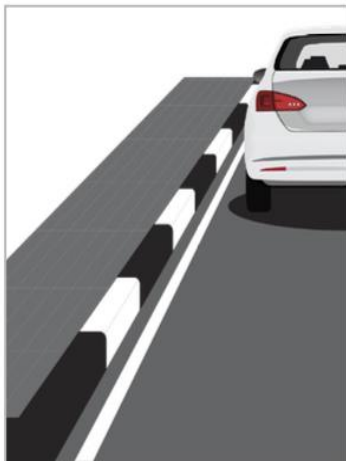
6. ข้อความบังคับบนพื้นทาง มีลักษณะเป็นข้อความสีขาวบนพื้นทาง เช่น คำว่า “หยุด” “ลดความเร็ว” “ช้า ๆ” เป็นต้น หมายความว่า ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามข้อความนั้น ๆ

- **เครื่องหมายจราจรบนพื้นทางประเภทเตือน** ได้แก่ เครื่องหมายจราจรที่มีความหมายเป็นการเตือนผู้ใช้งานทางให้ทราบล่วงหน้าถึงสภาพทาง หรือข้อมูลอย่างอื่นที่เกิดขึ้นในทางหรือทางหลวงข้างหน้า อันอาจก่อให้เกิดอันตรายหรืออุบัติเหตุขึ้นได้ เพื่อให้ผู้ใช้งานทางใช้ความระมัดระวัง

1. **เส้นทางรถไฟผ่าน** มีลักษณะเป็นกากบาทสีขาว ลากทแยงตัดกัน พร้อมมีอักษรโรมัน RR ประกอบ

หมายความว่า ทางข้างหน้ามีทางรถไฟตัดผ่านควรขับรถให้ช้าลงและเพิ่มความระมัดระวัง

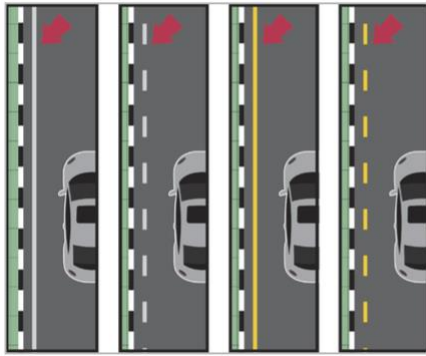

2. **เครื่องหมายขาวดำ** มีลักษณะเป็นแถบสีขาวสลับสีดำแสดง หรือทำให้ปรากฏที่ขอบคันหิน หรือสิ่งกีดขวางอื่น ๆ เพื่อให้ผู้ใช้งานทางเห็นขอบคันหิน หรือสิ่งกีดขวางนั้น ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

3. **ข้อความเตือน** หรือแนะนำบนพื้นทางแสดงอักษร ข้อความ หรือสัญลักษณ์ให้ปรากฏบนพื้นทาง หรือในบางกรณีอาจใช้ภาษาอังกฤษ ที่เข้าใจง่าย และเป็นคำที่เป็นสากลนิยม เพื่อแนะนำหรือเตือนการจราจร เช่น แสดงชื่อสถานที่ต่อท้ายลูกศรเตือนให้ระมัดระวังสภาพทาง หรือการจราจร

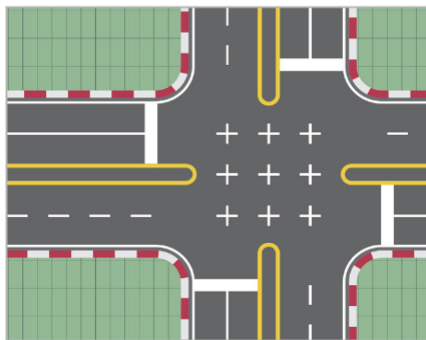
หมายความว่า ผู้ใช้งานทางควรปฏิบัติตาม และระมัดระวังการใช้ทาง ใช้ช่องเดินรถหรือช่องจราจรให้ถูกต้องเป็นต้น

4. เส้นขอบทาง

มีลักษณะเป็นเส้นทึบ หรือเส้นประ หรือแถบสีสีขาว ยกเว้นเส้นขอบทางด้านติดกับเกาะกลาง หรือถนนแบ่งทิศทางการจราจรเป็นสี่เหลี่อง

หมายความว่า เป็นแนวสุดขอบทางเดินรถ

5. เส้นแนวช่องจราจรผ่านทางแยก มีลักษณะเป็นเส้นประ หรือเส้นทึบ สีขาว แสดงแนวช่องเดินรถหรือช่องจราจรบริเวณทางแยก

หมายความว่า ควรขับรถไปตามแนวช่องเดินรถหรือช่องจราจรดังกล่าว

6. เส้นชะลอความเร็ว มีลักษณะเป็นเส้นหลาย ๆ เส้น ขวางช่องเดินรถ หรือช่องจราจร

หมายความว่า ควรขับรถให้ช้าลง และเพิ่มความระมัดระวัง

โทษของการฝ่าฝืนสัญญาณจราจร และเครื่องหมายจราจร

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติให้ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามป้าย และเครื่องหมายจราจรไว้ใน

มาตรา 21 โดยกำหนดโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 21 ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามสัญญาณจราจร และเครื่องหมายจราจรที่ได้ติดตั้งไว้ หรือทำให้ปรากฏในทาง หรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงให้ทราบสัญญาณจราจร เครื่องหมายจราจรและความหมายของสัญญาณจราจร และเครื่องหมายจราจร ให้ข้อบังคับกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาและให้มีรูปตัวอย่างแสดงไว้ในประกาศด้วย

มาตรา 152 ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา 21 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

บทที่ 2

การขับรถยนต์อย่างปลอดภัย

บนท้องถนนในประเทศไทย คนจำนวนมากเลือกใช้จักรยานยนต์เนื่องจากราคาไม่แพง ประหยัดเชื้อเพลิง ใช้พื้นที่จอดน้อย แต่เนื่องจากรถจักรยานยนต์ไม่มีโครงสร้างที่จะป้องกันผู้ขับขี่เมื่อเกิดอุบัติเหตุ จึงทำให้ผู้ขับขี่และผู้โดยสารได้รับอันตรายมากเมื่อเกิดอุบัติเหตุ ดังนั้น ผู้ขับขี่จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการขับขี่ทุกครั้ง รวมทั้งควรเรียนรู้เทคนิคการขับขี่รถจักรยานยนต์ที่ถูกต้องและปลอดภัย

2.1 เทคนิคการขับรถยนต์อย่างปลอดภัย

1 การแต่งกายสำหรับขับขี่รถจักรยานยนต์

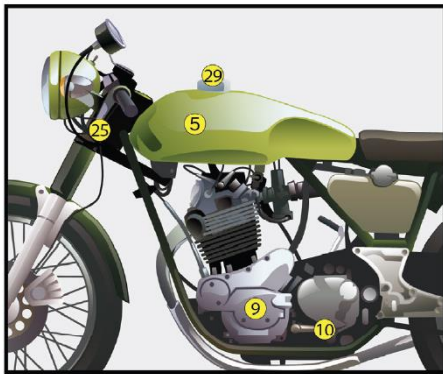
ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ ผู้ขับขี่ควรจะต้องสวมใส่ชุดที่เหมาะสม และใช้อุปกรณ์ที่จะช่วยเพิ่มความปลอดภัยและลดการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุ ดังนี้

- 1) ต้องสวมหมวกนิรภัยแบบเต็มศีรษะ ที่ได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม แห่งประเทศไทย (มอก.) ซึ่งผ่านการทดสอบแล้วว่าช่วยลดอันตรายจาก แรงกระแทกเมื่อเกิดอุบัติเหตุได้
- 2) ที่บังลมของหมวกนิรภัยต้องมีลักษณะใสเพียงพอที่จะมองเห็นสภาพถนนได้อย่างชัดเจน แม้ในเวลากลางคืน
- 3) ควรสวมเสื้อแขนยาวและกางเกงขายาวเพื่อลดการบาดเจ็บ เมื่อมีการล้มและไถลบนพื้นถนน
- 4) ควรสวมถุงมือที่คลุมนิ้วและสวมรองเท้าหุ้มส้นเพื่อลดอันตรายที่อาจเกิดกับนิ้วมือและนิ้วเท้า
- 5) ระวัง ไม่ควรปล่อยส่วนใดส่วนหนึ่งของเครื่องแต่งกาย จนอาจไปพันกับล้อได้
- 6) การสวมหมวกนิรภัยที่ถูกต้อง มีขนาดพอดีกับศีรษะ ปรับสายรัดคางให้กระชับกับศีรษะพอดี ไม่หลวมหรือแน่นจนเกินไป โดยอาจเหลือช่องว่างเพียงพอที่จะสอดนิ้วเข้าไปได้ เพื่อความสบายในการสวมใส่

2. การเตรียมความพร้อมของรถ

ส่วนประกอบของรถจักรยานยนต์

*ส่วนประกอบอาจจะแตกต่างกัน ในรถแต่ละรุ่น

1. คันบังคับ (แฮนด์)

2. ไฟหน้า

3. ไฟเลี้ยวด้านหน้า

4. กระจกมองข้าง

5. ถังน้ำมัน

6. ที่นั่ง (เบาะนั่ง)

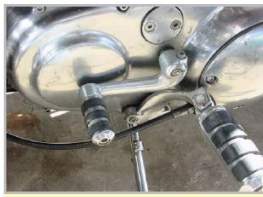
7. ไฟท้าย

8. ไฟเลี้ยวด้านท้าย

9. เครื่องยนต์

10. แป้นเกียร์

11. ที่พักเท้าผู้ขับขี่

12. ขาตั้งข้าง

13. ขาตั้งกลาง

14. โซ่

15. ที่พักเท้าผู้โดยสาร

16. ท่อไอเสีย

17. เบรกล้อหลัง

18. แป้นเบรกเท้า

19. เบรกล้อหน้า

20. กระจกมองข้างด้านซ้าย

21. หน้าปัดความเร็ว

22. หน้าปัดสัญญาณต่างๆ

23. ระดับน้ำมันเบรก

24. กระจกมองข้างด้านขวา

25. คันคลัตช์ หรือคันเบรกหลัง กรณีรถจักรยานยนต์เกียร์อัตโนมัติ

26. สวิตช์ไฟเลี้ยว

27. ปุ่มแตร

28. สวิตช์ไฟหน้า

29. ฝาถังน้ำมัน

30. ช่องเสียบกุญแจ

31. ปุ่มสตาร์ทมือ

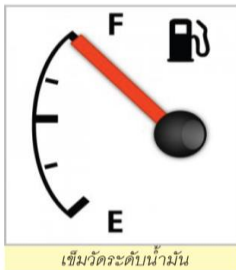
32. คันเร่ง

33. คันเบรกมือ

3. การตรวจสอบความพร้อมของรถจักรยานยนต์

นักขับขี่ที่จะต้องรอบรู้ เรื่อง “รถ” หมั่นตรวจตราและซ่อมแก้ไข ข้อบกพร่อง เข้าใจและเรียนรู้ การทำงานของอุปกรณ์ รวมทั้งระบบต่าง ๆ ของรถจักรยานยนต์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

เข็มวัดระดับน้ำมัน

ตรวจสอบลมยางด้วยการใช้นิ้วกด

จุดสะพานยาง

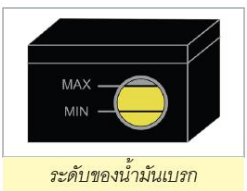
ตำแหน่งแทงวัดน้ำมันเครื่อง

โซ่ควรให้ตัวได้ 10-20 มิลลิเมตร

ตัวอย่างการปรับกระจกมองข้าง

ระดับของน้ำมันเบรก

1. “น้ำมัน” ตรวจสอบว่ามีน้ำมันเพียงพอ
2. “ยาง” ตรวจสอบลมยางด้วยการบีบ ยางไม่แบนหรือไม่รั่ว และมีดอกยางลึกมากกว่า 1.6 มิลลิเมตร
3. “ไฟส่องสว่าง” เปิดไฟทั้งหมดว่าสามารถใช้งานได้โดยทดสอบ ไฟหน้า ทั้งไฟสูงและไฟต่ำ ไฟเลี้ยวซ้ายและขวาทั้งด้านหน้า และหลังไฟท้าย ไฟเบรก และไฟสัญญาณบริเวณหน้าปัดสัญญาณ
4. “แตร” กดทดสอบการทำงานของแตร
5. “น้ำมันเครื่อง” เมื่อดับเครื่องยนต์และจอดอยู่ในแนวระดับ ตรวจสอบระดับของน้ำมันเครื่องอยู่ในระดับที่เหมาะสม ไม่สูงหรือต่ำ
6. “โซ่” ตรวจสอบว่าโซ่ลื่นด้วยการทดสอบหมุนล้อหลังตรวจสอบ ความตึงโดยโซ่ที่ ตึงเกินไปจะทำให้เครื่องทำงานหนัก และหย่อนเกินไปจะเสี่ยงอันตรายที่โซ่จะหลุดและเกิดอุบัติเหตุได้ ดังนั้น เมื่อกดโซ่ควรให้ตัวได้ 10 – 20 มิลลิเมตร
7. “คันเร่ง” ตรวจสอบคันเร่งว่ายังคงติดกลับทันทีที่ปล่อย
8. “เบรก” ตรวจสอบระดับน้ำมันเบรกและทดสอบว่าทำงานได้ดี ตรวจสอบคันเบรกมือและแป้นเบรกเท้าว่าติดกลับทันทีที่ปล่อย
9. “คลัตช์” ตรวจสอบว่าระดับของคันคลัตช์จะต้องไม่หลวมเกินไป โดยตรวจสอบว่าขยับอิสระได้ไม่เกิน 20 มิลลิเมตร
10. “กระจกมองข้าง” ตรวจสอบและปรับมุมมองให้ระดับสายตาอยู่ เสมอ โดยสามารถมองเห็นระดับพื้นอยู่กึ่งกลางกระจกและมองเห็นหัวไหล่ตนเองเล็กน้อย
11. “อื่น ๆ” ตรวจสอบใบอนุญาตขับรถ สำเนาคู่มือรถแผ่นป้าย ทะเบียน และหลักฐานการเสียภาษี เป็นต้น

4. ท่าทางในการขับขี่พื้นฐาน

1) การจูงรถจักรยานยนต์ไปด้านหน้า

1. จับคันบังคับ (แฮนด์) ทั้งสองมือ พร้อมวางตำแหน่งนิ้วมือไว้ที่คันเบรกมือ
2. พยุงรถจักรยานยนต์ชิดกับตัวผู้จูง
3. ดันรถจักรยานยนต์ไปด้านหน้า
4. บีบเบรกมือหากต้องการลดความเร็วหรือป้องกันการไหลของรถ
5. ผลักคันบังคับ (แฮนด์) ไปทางซ้ายหรือขวา เพื่อบังคับให้รถไปในทิศทางที่ต้องการ

2) การจูงรถจักรยานยนต์ถอยหลัง

1. จับคันบังคับ (แฮนด์) ด้วยมือซ้าย และใช้มือขวาจับบริเวณที่นั่งหรือตัวรถ
2. มองไปด้านหลัง และดันรถจักรยานยนต์ไปด้านหลัง
3. พยุงรถจักรยานยนต์ไว้ให้ชิดกับตัวผู้จูงตลอดเวลา

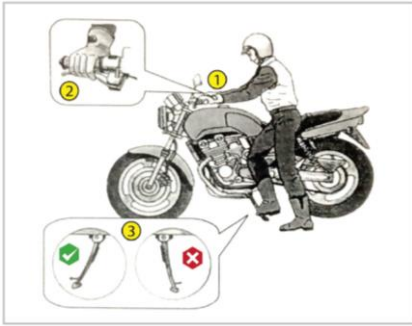
3) การยกรถจักรยานยนต์ขึ้นจากทางด้านซ้าย

1. จับคันบังคับ (แฮนด์) ด้วยมือทั้งสองข้าง บังคับทิศทางของรถไปด้านขวา
2. บีบคันเบรกมือเพื่อห้ามล้อหน้า
3. ยกรถจักรยานยนต์ขึ้น โดยใช้ต้นขาและเอวในการช่วยพยุงรถ

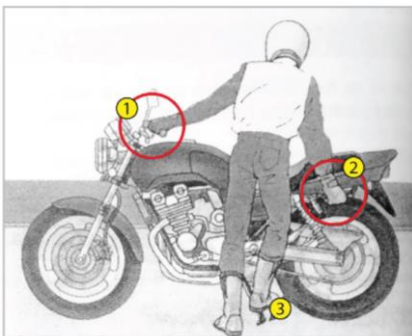
4) การยกรถจักรยานยนต์ขึ้นจากทางด้านขวา

1. ตั้งขาตั้งด้านซ้าย เพื่อป้องกันรถล้มไปทางด้านซ้าย
2. จับคันบังคับด้วยมือขวา บังคับทิศทางของรถไปด้านซ้าย ใช้มือซ้ายจับที่นั่งหรือตัวรถ
3. บีบคันเบรกมือเพื่อห้ามล้อหน้า
4. ยกรถจักรยานยนต์ขึ้น โดยใช้ต้นขาซ้ายและเอวช่วยในการพยุงรถขึ้น

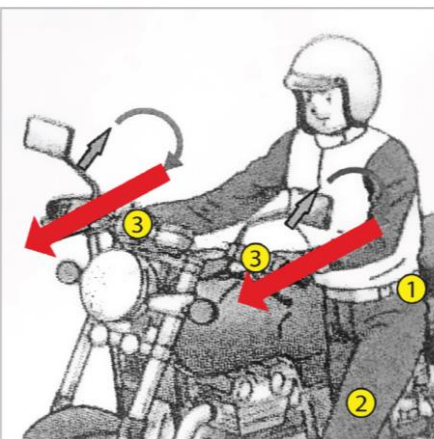
5) การตั้งรถจักรยานยนต์ด้วยขาตั้งข้าง

1. ใช้มือทั้งสองจับคันบังคับ (แฮนด์) เพื่อพยุงรถให้ตั้งตรง
2. บีบคันเบรกมือ เพื่อห้ามล้อหน้าและป้องกันรถไหล
3. ตั้งขาตั้งข้างด้วยเท้า โดยให้ขาตั้งข้างไปจนสุดเพื่อความปลอดภัย
4. เอียงรถจักรยานยนต์ลงจนขาตั้งข้างแตะพื้น
5. ตรวจสอบว่ารถสามารถตั้งได้อย่างมั่นคงแล้วให้หันทิศทางของรถไปด้านซ้าย

6) การนำรถจักรยานยนต์ลงจากขาตั้งกลาง

1. ใช้มือซ้ายจับคันบังคับ (แฮนด์) บังคับทิศทางตรง
 2. ใช้มือขวาจับบริเวณที่นั่งหรือตัวรถด้านท้าย
 3. ใช้เท้าขวาเหยียบที่ที่ตั้งกลางลงจนแตะพื้น
 4. ตรวจสอบว่าขาตั้งแตะพื้นเท่ากันทั้งสองด้าน
 5. ใช้น้ำหนักตัวกดลงที่ขาตั้ง จะทำให้รถถูกดึงถอยหลังเล็กน้อย และตั้งอยู่บนขาตั้งกลาง
 6. เมื่อตั้งรถเรียบร้อยแล้วหันรถไปด้านซ้าย
- คำเตือน: ผู้ขับขี่ต้องตั้งรถบนพื้นที่แข็ง และอยู่แนวระดับเท่านั้น

7) การนำรถจักรยานยนต์ลงจากขาตั้งกลาง

1. ยื่นด้านข้างรถจักรยานยนต์โดยให้ลำตัวชิดกับตัวรถและคันบังคับ (แฮนด์)
2. ก้าวเท้าซ้ายให้อยู่หน้าขาขวา
3. จับคันบังคับ (แฮนด์) บังคับด้วยมือทั้งสองข้าง และบังคับรถในทิศทางตรง
4. ตรวจสอบรถด้านหลังที่อาจผ่านมา
5. ใช้มือทั้งสองข้างยกคันบังคับ (แฮนด์) ขึ้น แล้วผลักรถจักรยานยนต์ไปด้านหน้า
6. เมื่อรถจักรยานยนต์ลงจากขาตั้งกลางให้ทำการบีบเบรกมือเพื่อป้องกันรถไหล และนำรถมาพิงไว้กับลำตัว

คำเตือน: ผู้ขับขี่ต้องไม่เบรกก่อนที่รถจักรยานยนต์จะลงจากขาตั้งกลาง เพราะจะทำให้รถไม่สามารถเคลื่อนที่ไปด้านหน้าเพื่อลงจากขาตั้งได้

8) ทำท่าทางในการขี่

1. สายตา ต้องมองไปที่ถนนด้านหน้าเป็นมุมกว้าง ไม่จ้องอยู่เพียงจุดเดียว
2. ท่าทาง ไม่เกร็งไหล่ เพราะจะทำให้การควบคุมรถไม่มีประสิทธิภาพ
3. แขน ปล่อยแขนจับคันบังคับ (แฮนด์) ไม่ตึงหรือหย่อนจนข้อศอกกาง
4. มือ จับคันบังคับ (แฮนด์) เบา ๆ บริเวณกึ่งกลางที่จับข้อมืออยู่ในแนวเดียวกับแขน และวางนิ้วไว้ที่เบรกและคลัตช์
5. สะโพก อยู่ในตำแหน่งที่นั่งคนขับขี่
6. เข่า หันไปทางด้านหน้ารถ หันบั้นท้าย (ถ้ามี)
7. เท้า วางบนที่เท้าเท้า ปลายเท้าชี้ไปด้านหน้า และอยู่ในตำแหน่งแป้นเกียร์และแป้นเบรก
8. ไม่ควรตั้งลำตัวตรงเกินไป
9. ไม่ควรมองใกล้เกินไป
10. ไม่ควรถ่างขาหรือยกขาออก ซึ่งจะทำให้การทรงตัวไม่มั่นคง

5. การควบคุมพื้นฐาน

การบิดคันเร่ง ใช้มือขวาหมุนทวนเข็มนาฬิกา เพื่อเพิ่มความเร็ว และหมุนตามเข็มนาฬิกา เพื่อลดความเร็ว

การใช้เบรกมือ ใช้มือขวาบีบคันเบรกเพื่อห้ามล้อหน้า และปล่อยเพื่อยกเลิกการเบรก

การใช้เท้าเบรก เหยียบแป้นเบรกเพื่อห้ามล้อหลัง และปล่อยเพื่อยกเลิกการเบรก

การใช้คลัตช์ ใช้มือซ้ายบีบคันคลัตช์เพื่อตัดการส่งกำลังจากเครื่องยนต์ก่อนที่จะทำการเปลี่ยนเกียร์ และค่อย ๆ ปล่อยคลัตช์ เพื่อให้เครื่องยนต์ได้ส่งกำลังไปในการขับขี่

ผู้ขับขี่ควรจะต้องเรียนรู้การควบคุมเครื่องยนต์ของรถจักรยานยนต์ขั้นพื้นฐาน เพื่อเข้าใจเทคนิคในการขับขี่รถจักรยานยนต์ให้มีความปลอดภัย ดังต่อไปนี้

1) การสตาร์ท และดับเครื่องยนต์

ช่องเสียบกุญแจ

1. บิดกุญแจไปที่สถานะเปิด (ON)
2. เปลี่ยนเกียร์เป็นเกียร์ว่าง (N)
3. กรณีรถจักรยานยนต์ระบบเกียร์อัตโนมัติ ให้บีบคันเบรกค้างไว้
4. กดปุ่มสตาร์ทเครื่องยนต์ หรือใช้เท้าเหยียบคันสตาร์ท เพื่อให้เครื่องยนต์เริ่มทำงาน
5. บิดคันเร่งเล็กน้อยเพื่อรักษารอบเครื่องยนต์ไม่ให้ดับ

2) การดับเครื่องยนต์

1. เปลี่ยนเกียร์เป็นเกียร์ว่าง (N)
2. บิดกุญแจไปที่สถานะปิด (OFF)

3) การใช้สัญญาณไฟเลี้ยว

1. ดันไปด้านซ้าย สำหรับให้สัญญาณเลี้ยวซ้าย
2. ดันไปด้านขวา สำหรับให้สัญญาณเลี้ยวขวา
3. กดตรงกลาง เพื่อปิดสัญญาณไฟเลี้ยว

4) การควบคุมไฟหน้า และการใช้แตร

1. กดปุ่มแตร เพื่อให้สัญญาณแตร
2. กดปุ่มขึ้นลงเพื่อเลือกใช้ไฟสูง หรือไฟต่ำ

5) การออกตัวและการหยุด

1. ขณะเครื่องยนต์กำลังทำงาน บีบคลัตช์ (กรณีรถที่มีคลัตช์) ใส่เกียร์ แล้วค่อย ๆ บิดคันเร่ง
2. ค่อย ๆ ปลดคลัตช์ (กรณีรถที่มีคลัตช์) เพื่อไม่ให้เครื่องยนต์กระตุกและดับ
3. ใช้เท้าประคองรถ จนรถเคลื่อนที่ได้ระยะหนึ่งจึงยกเท้าขึ้น
4. กรณีหยุดรถ ให้ใช้เท้าทั้งสองข้างประคองรถจักรยานยนต์ก่อนที่รถจะหยุดนิ่ง

6) การเปลี่ยนเกียร์ รถแต่ละรุ่นแต่ละยี่ห้ออาจจะมีลักษณะการเปลี่ยนเกียร์ที่แตกต่างกัน ผู้ขับขี่ต้องศึกษาจากคู่มือการใช้งานให้เข้าใจก่อนขับขี่คันเกียร์ (กรณีที่ไม่ใช่รถเกียร์อัตโนมัติ) ผู้ขับขี่ต้องใช้เท้าโยกขึ้น-ลงเพื่อเปลี่ยนเกียร์

1. ก่อนเปลี่ยนเกียร์ ผู้ขับขี่ต้องเบรเครื่องยนต์ด้วยการผ่อนคันเร่ง
2. บีบคลัตช์ (กรณีรถจักรยานยนต์ที่มีคลัตช์)
3. ทำการเปลี่ยนเกียร์
4. ปลดคลัตช์ (กรณีรถจักรยานยนต์ที่มีคลัตช์)
5. บิดคันเร่งเพื่อใช้ความเร็วตามต้องการ

7) การเลือกใช้เกียร์ที่เหมาะสม

ผู้ขับขี่ควรเลือกใช้เกียร์ให้เหมาะสมกับความเร็วของรถจักรยานยนต์ ดังนี้

ความเร็ว	0-20 กม./ชม.	15-35 กม./ชม.	25-45 กม./ชม.	35-50 กม./ชม.	เร็วกว่า 50 กม./ชม.
เกียร์ 5					
เกียร์ 4					
เกียร์ 3					
เกียร์ 2					
เกียร์ 1					

เลือกใช้เกียร์ที่สูงขึ้นตามความเร็วที่เพิ่มขึ้น

ผู้ขับขี่ควรเลือกใช้เกียร์ให้เหมาะสมกับแรงเครื่องยนต์ที่ต้องการ เช่น กรณีขับขี่ขึ้นทางชัน เป็นต้น

เกียร์ 5	กำลัง อัตราเร่ง	กำลังน้อย = ความเร็วสูง				สูง
เกียร์ 4						
เกียร์ 3						
เกียร์ 2						
เกียร์ 1		แรงมาก = ความเร็วต่ำ				ต่ำ

ความสัมพันธ์ระหว่างกำลังขับ (แรงบิด) กับเกียร์ต่างๆ ควรเลือกใช้เกียร์ที่ต่ำลงเพื่อให้เครื่องยนต์มีกำลังมากขึ้น

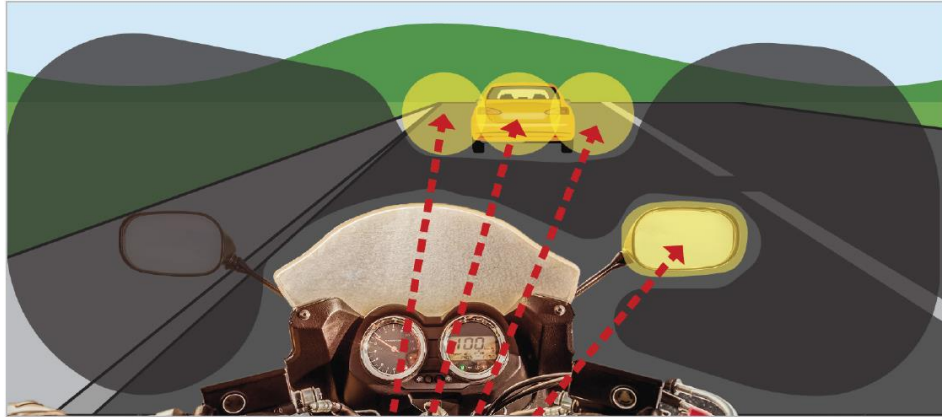
ผู้ขับขี่ควรเลือกใช้เกียร์ให้เหมาะสมเพื่อช่วยเบรกหรือชะลอความเร็ว (Engine brake)

เกียร์ 5	เบรกด้วยเครื่องยนต์ ลดความเร็ว	กำลังจุด		
เกียร์ 4		น้อยลง		
เกียร์ 3				
เกียร์ 2		กำลังจุด		
เกียร์ 1		มากขึ้น		

ความสัมพันธ์ของแรงจุดของเครื่องยนต์ กับการใช้เกียร์ต่างๆ หมายความว่า ควรใช้เกียร์ให้ต่ำลง เพื่อช่วยลดความเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8) มุมมองระหว่างขับขี่

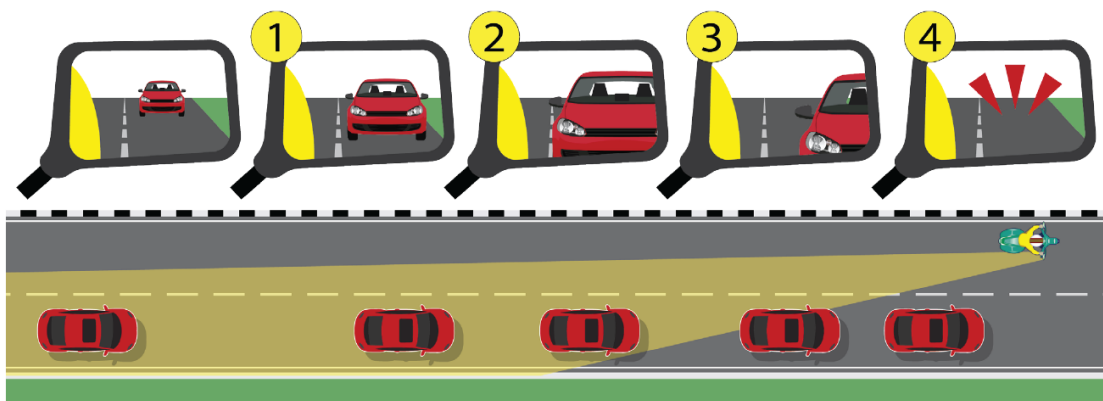
1. ผู้ขับขี่จักรยานยนต์ควรมองไปด้านหน้าให้ไกลและมองเป็นมุมกว้าง
2. ควรมองกระจกข้างเพื่อตรวจสอบรถที่ตามมาทุก ๆ 5 - 10 วินาที หรือในขณะลดความเร็ว

9) การมองกระจกมองข้าง

ผู้ขับขี่ควรตระหนักถึงภาพรถที่ปรากฏในกระจกมองข้าง ดังนี้

1. ภาพรถขนาดเล็ก หมายถึง รถยังคงอยู่ห่างจากผู้ขับขี่ ผู้ขับขี่สามารถเปลี่ยนช่องทางได้อย่างปลอดภัย
2. ภาพรถขนาดใหญ่ หมายถึง รถอยู่ใกล้ทางด้านหลังผู้ขับขี่ผู้ขับขี่ไม่ควรเปลี่ยนช่องทางขณะนั้น และควรรอจังหวะอื่นต่อไป
3. ภาพรถที่มองเห็นเพียงส่วนท้าย หมายถึง รถอยู่ใกล้มาก ผู้ขับขี่ไม่สามารถเปลี่ยนช่องทางได้
4. ภาพรถที่เคยมองเห็นหายไป หมายถึง รถอยู่ด้านข้างผู้ขับขี่ ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังขับขี่ในช่องทางตนเองเท่านั้น

6. การใช้ความเร็วอย่างเหมาะสม

1) ความเร็ว และระยะหยุดที่ปลอดภัย

1. ในการขับรถที่ปลอดภัยผู้ขับขี่ต้องไม่ใช้ความเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด เนื่องจากผู้ออกแบบและก่อสร้างทางได้คำนวณความเร็วที่เหมาะสมสำหรับทางแต่ละช่วงไว้ การฝ่าฝืนอาจนำมาซึ่งอันตรายจากการเกิดอุบัติเหตุได้
2. ขณะขับรถผู้ขับขี่ต้องมีความพร้อมที่จะเหยียบเบรกและหยุดรถให้ปลอดภัยได้เมื่อมีความจำเป็น

2) การรักษาระยะจากรถคันหน้าเพื่อความปลอดภัย

1. ระหว่างขับรถ ผู้ขับขี่ต้องเว้นระยะห่างจากรถคันหน้าให้มีความเหมาะสม และเพียงพอที่จะหยุดรถได้อย่างปลอดภัย เมื่อรถคันหน้าลดความเร็วลง

2. ผู้ขับขี่ต้องสังเกตลักษณะการขับรถของรถคันหน้าตลอดเวลา และลดความเร็วลงล่วงหน้าก่อนที่รถจะเข้าใกล้รถคันหน้า จนอาจเกิดอันตรายได้

3) การเบรกด้วยเงื่อนไขต่าง ๆ

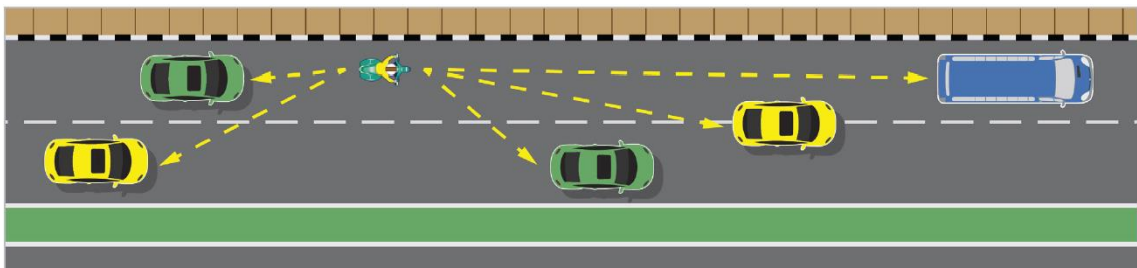
กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินด้วยสาเหตุต่าง ๆ เช่น รถคันหน้าเกิดอุบัติเหตุเห็นสิ่งกีดขวาง บนทางกะทันหัน ผู้ขับขี่ต้องตั้งสติให้มั่นและไม่ตื่นตระหนก จับคันบังคับ (แฮนด์) ให้มั่นเหยียบเบรก มองกระจกข้างทั้งสองด้านว่ามีระยะห่างจากรถที่ตามมา เพียงพอที่จะเปลี่ยนเลนเพื่อหลบหลีกได้อย่างปลอดภัยหรือไม่ หากสามารถทำได้ ให้ควบคุมรถหลีกเลี่ยงสิ่งกีดขวางจากนั้นให้หยุดรถในบริเวณที่ปลอดภัยและแจ้งเหตุ

4) การชะลอความเร็วอย่างปลอดภัย

ในการลดหรือชะลอความเร็ว ผู้ขับขี่ต้องไม่ทำอย่างกะทันหัน เพราะจะทำให้ รถที่ตามมาอาจลดความเร็วตามไม่ทันและอาจเกิดอุบัติเหตุได้ ผู้ขับขี่ต้องมองกระจกมองหลังและกระจกมองข้างทั้งสองด้านเพื่อตรวจสอบ ระยะห่างของรถคันที่ตามมา หรือมีระยะห่างเพียงพอที่จะลดความเร็วตามได้ อย่างปลอดภัยหรือไม่หากมีระยะเพียงพอให้เหยียบเบรก และปล่อยหนึ่งครั้ง เพื่อเตือนรถคันอื่นที่ตามมา จากนั้นจึงเหยียบเบรก เพื่อลดความเร็วตามที่ต้องการ

5) การรักษาระยะห่างระหว่างรถคันหน้าเพื่อความปลอดภัย

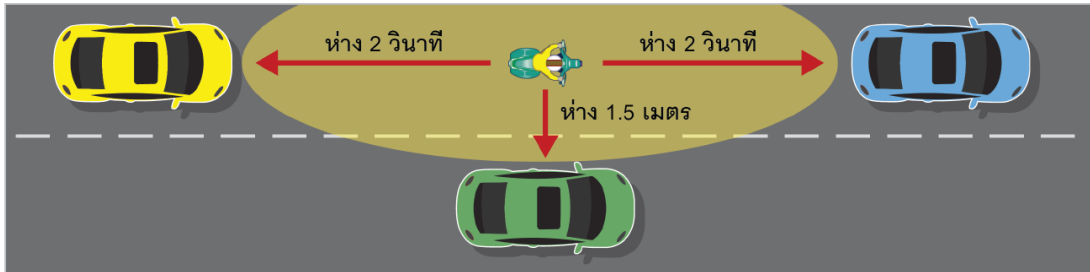
ผู้ขับขี่ต้องรักษาระยะห่างจากรถคันหน้าอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากความเร็วที่ใช้ในขณะนั้น โดยต้องคำนึงถึงกรณีฉุกเฉินที่รถด้านหน้าอาจหยุดกะทันหันได้ผู้ขับขี่ควรสังเกตตำแหน่งของรถคันอื่น ๆ ที่ใช้ถนนร่วมกัน เพื่อประเมินสถานการณ์ในการขับขี่เป็นระยะ ๆ

การรักษาระยะห่างที่ปลอดภัยจากรถคันอื่น ระยะห่างจากรถด้านหน้าและด้านหลังควรห่างประมาณ 3 วินาทีซึ่งสามารถสังเกตระยะโดยการนับเวลาในใจ 3 วินาที ว่าผู้ขับขี่เคลื่อนที่ไปถึงจุดที่รถคันหน้าเคยอยู่ก่อนหรือไม่ หากไปถึงก่อนแสดงว่าระยะน้อยเกินไป ผู้ขับขี่ควรลดความเร็วลง เพื่อเพิ่มระยะห่าง

ระยะห่างด้านข้าง ผู้ขับขี่จักรยานยนต์ควรห่างจากรถคันอื่นไม่น้อยกว่า 1.5 เมตร เพื่อป้องกันความผิดพลาดในการขับขี่ของรถคันดังกล่าว ที่อาจส่ายไปมาได้ หรือหากรถที่อยู่ด้านข้างเป็นรถบรรทุก หรือรถขนาดใหญ่ ผู้ขับขี่ก็จะได้รับผลกระทบจากแรงลมที่เกิดจากรถดังกล่าวอีกด้วย

นอกจากนี้ วิธีการในการนับระยะเวลา 3 วินาที ผู้ขับขี่อาจนับในใจว่า “หนึ่งพันหนึ่ง” “หนึ่งพันสอง” “หนึ่งพันสาม”

6) การใช้เบรกอย่างถูกวิธี

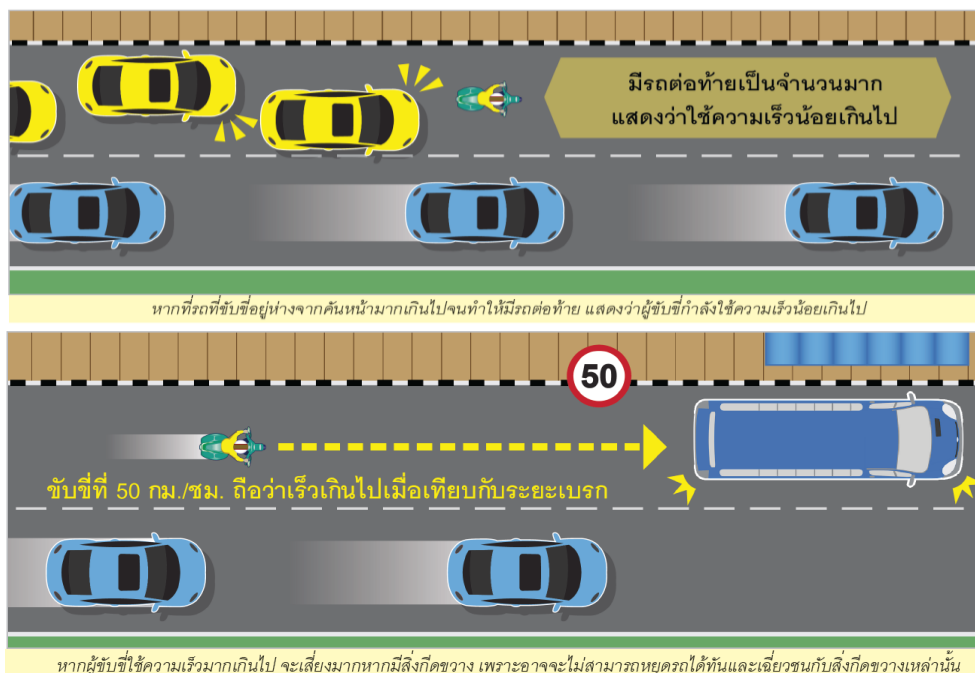

ในรถบางรุ่น เบรกอาจอยู่ที่แป้นเท้าด้านขวา

กรณีที่มีความจำเป็นต้องหยุดรถ หรือลดความเร็ว ผู้ขับขี่จะต้องใช้เบรกอย่างถูกวิธีเพื่อไม่ให้เกิดอันตราย โดยผู้ขับขี่ต้องใช้เบรกทั้งล้อหน้าและล้อหลังควบคู่กัน ทั้งนี้ เนื่องจากการใช้เบรกล้อหน้าเพียง อย่างเดียว อาจจะทำให้ตัวผู้ขับขี่พุ่งไปด้านหน้า และหากใช้เบรกล้อหลังเพียงอย่างเดียวก็จะทำให้รถลื่นไถล เสี่ยงการทรงตัวได้เมื่อรถไถลหยุดให้ใช้เท้าซ้ายแตะพื้นเพื่อพยุงรถ และวางเท้าขวาไว้บนแป้นเบรกเท้าเพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้เบรกหากรถลื่นไถล

7) การใช้ความเร็วให้เหมาะสมกับสถานการณ์

ในการใช้ความเร็ว ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องพิจารณาสภาพแวดล้อมในถนนว่าตำแหน่ง และความเร็วของรถคันอื่นเป็นเช่นไร เพื่อตัดสินใจใช้ความเร็วให้เหมาะสม

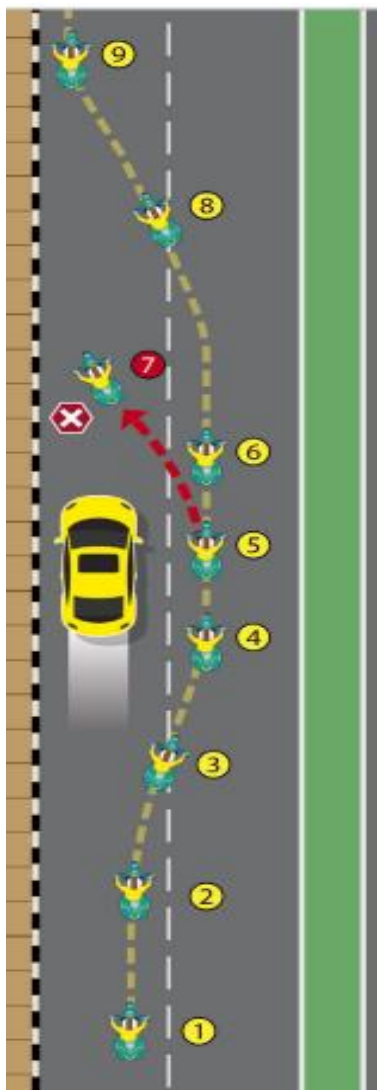

หากผู้ขับขี่ใช้ความเร็วมากเกินไป จะเสี่ยงมากหากมีสิ่งกีดขวาง เพราะอาจไม่สามารถหยุดรถได้ทันและเฉี่ยวชนกับสิ่งกีดขวางเหล่านั้น

7. การแข่ง

1) หลักการประเมินระยะในการแข่ง

ในการแข่งผู้ขับขี่ต้องพิจารณาระยะเวลา และพื้นที่ว่างที่จะใช้ในการแข่งได้อย่างปลอดภัย และกรณีที่มีระยะในการแข่งไม่เพียงพอ ผู้ขับขี่ต้องไม่แข่งเป็นอันตราย

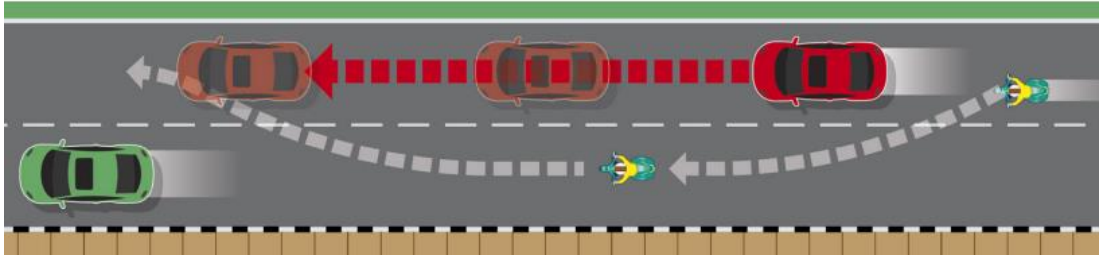
จากภาพ ผู้ขับขี่จักรยานยนต์จะสามารถแข่งได้เฉพาะในกรณีที่ สามารถไปถึงจุด A ได้ โดยรถที่ถูกแข่งและรถที่สวนทางยังมาไม่ถึงจุดดังกล่าว ผู้ขับขี่จะต้องประมาณระยะทางของรถที่สวนทางมา ความเร็วของรถที่ถูกแข่ง ความเร็วของรถที่สวนทาง และความเร็วที่จะต้องใช้ เพื่อให้สามารถแข่งได้ อย่างปลอดภัย

เมื่อพิจารณาแล้วว่าสมรรถนะของรถจักรยานยนต์ที่ขี่อยู่เพียงพอ จึงปฏิบัติ ดังนี้

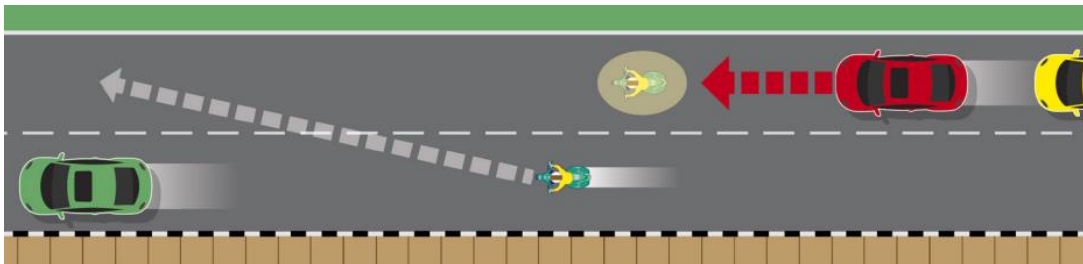
1. ให้สัญญาณไฟเลี้ยวขวา โดยยังคงรักษาระยะห่างจากรถคันหน้าให้ปลอดภัย เช่นเดิม
2. มองกระจกข้างตรวจสอบรถที่ตามมา ประเมินความเร็ว และตำแหน่งรถที่เกี่ยวข้องอีกครั้ง
3. เพิ่มความเร็ว และเปลี่ยนช่องทางจราจรเพื่อแข่ง
4. ตรวจสอบรถที่เกี่ยวข้องอีกครั้ง หากไม่ปลอดภัยให้ลดความเร็ว และเปลี่ยนเลนกลับ
5. เมื่อเห็นว่าปลอดภัยให้แข่งรถที่ช้ากว่าโดยเว้นระยะห่างด้านข้างให้ปลอดภัย และบีบแตรถ้าจำเป็นเพื่อให้รถที่ถูกแข่งทราบว่ามีการจักรยานยนต์กำลังแข่ง
6. เมื่อรถสามารถแซงขึ้นหน้ารถที่ช้ากว่าแล้ว ให้สัญญาณไฟเลี้ยวซ้าย
7. ห้ามผู้ขับขี่เปลี่ยนเลนกลับกะทันหันตัดหน้ารถที่ถูกแข่ง
8. เมื่อรถจักรยานยนต์ได้ผ่านรถที่ถูกแข่งเป็นระยะพอสมควรแล้ว จึงเปลี่ยนช่องทางจราจรมาใช้ช่องทางเดิม
9. ปิดสัญญาณไฟเลี้ยว และขับขี่ต่อไปตามปกติ

2) กรณีมีรถตามมาขณะแข่ง

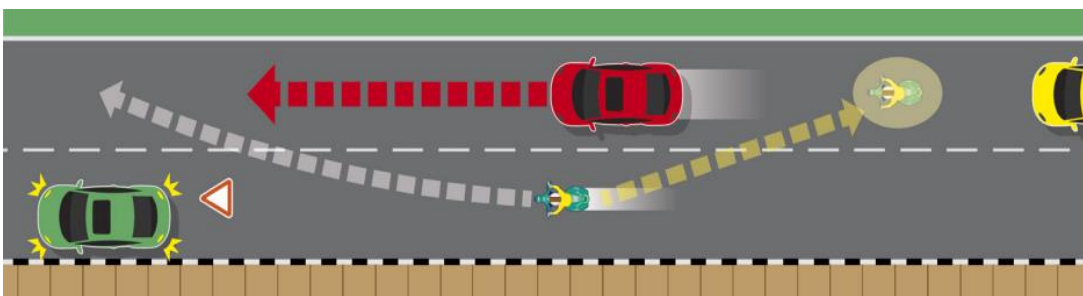
ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์อาจพบเหตุการณ์ว่ามีรถคันอื่นกำลังมาในช่องทางที่จะต้องใช้ในการแข่ง ดังนั้น ผู้ขับขี่จะต้องทำการประเมินความเร็วรถว่าจะสามารถทำการแข่งได้สำเร็จก่อนที่รถที่ตามมาจะมาถึงหรือไม่ หากรถดังกล่าวขับมาด้วยความเร็วผู้ขับขี่จะต้องลดความเร็ว และให้รถคันดังกล่าวไปก่อนจึงทำการแข่ง

กรณีรถที่ตามมามีความเร็วไม่มาก ผู้ขับขี่สามารถที่จะเพิ่มความเร็ว และ เปลี่ยนเลนไปใช้ช่องทางร่วมกับรถคันดังกล่าวได้แต่ผู้ขับขี่ต้องมั่นใจก่อนมี ระยะทางเพียงพอ และสมรรถนะของรถจักรยานยนต์ที่ขับขี่สามารถแข่งได้อย่างปลอดภัย

กรณีที่รถที่ตามมาในช่องทางที่ต้องใช้ในการแข่งมีมากกว่าหนึ่งคัน ผู้ขับขี่ รถจักรยานยนต์ต้องใช้ความระมัดระวังเพิ่มขึ้นเพื่อแทรกเข้าไปอยู่ในตำแหน่งระหว่าง รถดังกล่าวโดยผู้ขับขี่ควรลดความเร็วลงเพื่อให้รถคันที่ตามมาเร็วผ่านไปก่อน ลดเกียร์ลง เพื่อเพิ่มกำลังของเครื่องยนต์เมื่อเห็นวารถคันที่ตามมาอยู่ห่างเพียงพอให้เร่งอย่างรวดเร็ว เพื่อเปลี่ยนเลนเข้าไปใช้ช่องทางร่วมกับรถดังกล่าวตามภาพ

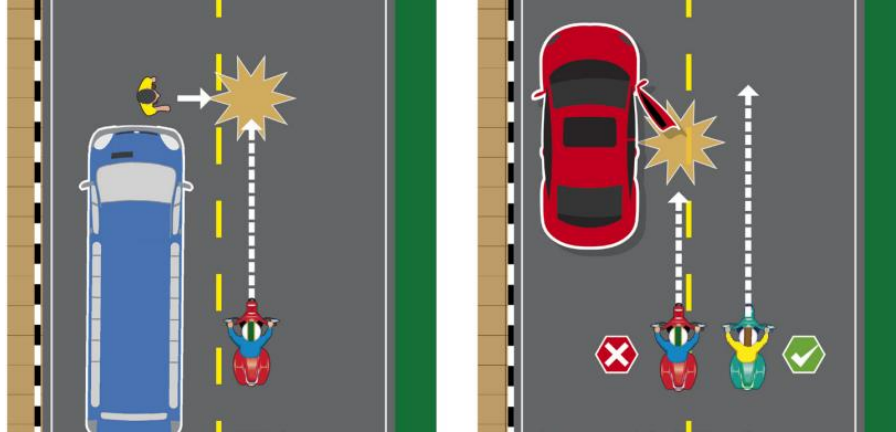

กรณีที่สิ่งกีดขวางอยู่ด้านหน้าและมีรถตามอย่างต่อเนื่อง ผู้ขับขี่จะต้องหยุดรถ รอจนกว่ารถดังกล่าวจะผ่านพ้นไป จึงค่อยเปลี่ยนช่องทางไปด้วยความปลอดภัย

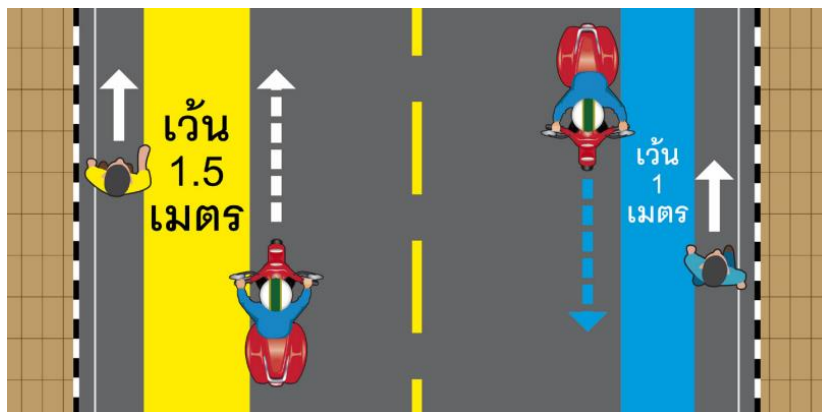

3) กรณีขับขี่ผ่านสิ่งกีดขวาง

ในการขับขี่ผ่านรถที่จอดอยู่ ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องตระหนักว่าอาจมีสิ่งที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้นได้ เช่น การเปิดประตูการที่มีคนเดินข้ามถนน เป็นต้น ดังนั้น ผู้ขับขี่จะต้องลดความเร็วขณะขับขี่ผ่าน และเว้นระยะห่างจากรถที่จอดอยู่ไม่น้อยกว่า 1 เมตร และกรณีเป็นสิ่งกีดขวางอื่นที่วางอยู่ ผู้ขับขี่ควรเว้นระยะห่างไม่น้อยกว่า 0.5 เมตร

กรณีผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ขับขี่ผ่านคนเดินเท้า หากขับขี่สวนกับคนเดินเท้า ผู้ขับขี่จะต้องเว้นระยะห่างจากคนเดินเท้าไม่น้อยกว่า 1 เมตร และในกรณีที่ขับขี่ผ่าน คนเดินเท้าจากทางด้านหลัง ผู้ขับขี่จะต้องเว้นระยะห่างเพิ่มขึ้นเป็น 1.5 เมตร เนื่องจากคนเดินเท้าไม่สามารถมองเห็นรถจักรยานยนต์จึงอาจข้ามถนนอย่างกะทันหันได้

4) การขับขี่ตามรถยนต์อย่างปลอดภัย

ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ตามหลัง รถยนต์นั้น ผู้ขับขี่ไม่ควรอยู่ใกล้รถยนต์ ที่อยู่ด้านหน้าในด้านซ้ายเพราะจะถูกรถยนต์ดังกล่าวบดบัง ทำให้รถอื่นที่ขับ สวนทางมาสังเกตเห็นได้ยาก ดังนั้นผู้ขับขี่ ควรขับขี่ตามรถยนต์อื่นโดยชิดทางด้านขวา

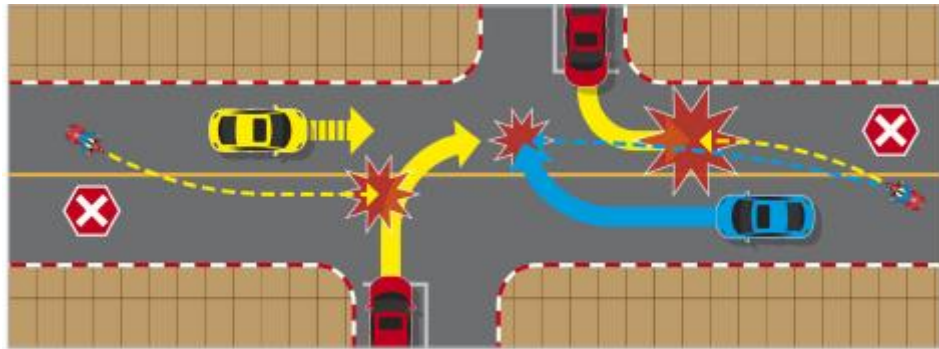

5) เขตพื้นที่ห้ามแซง

บางเขตพื้นที่ของถนนมีสภาพทางกายภาพที่จำกัดหรือมีการจราจรคับคั่ง กฎหมายจึงได้กำหนดให้เป็นเขตพื้นที่ห้ามแซง เนื่องจากการแซงในพื้นที่ดังกล่าว จะมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย หรือสร้างความเดือดร้อนแก่ผู้ใช้ทางอื่นได้

- ห้ามแซงใกล้ทางร่วมทางแยก

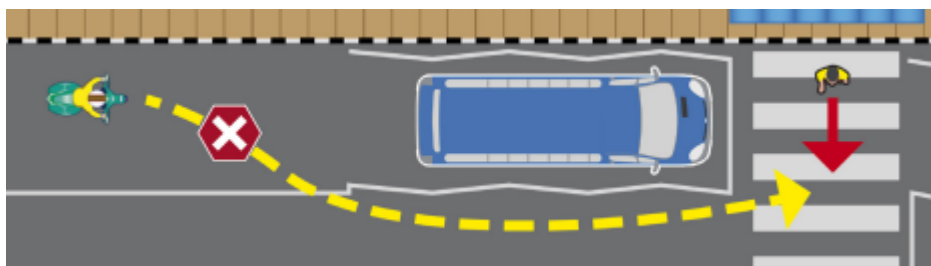
เนื่องจากเขตพื้นที่ทางร่วมทางแยกอาจจะมีเหตุที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุได้เช่น การที่รถเลี้ยวก็ดขวางรถที่แซงอย่างกะทันหันในลักษณะต่าง ๆ เป็นต้น

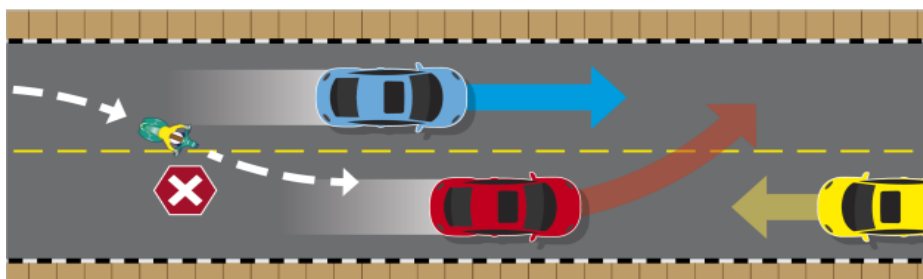
- ห้ามแซงในทางโค้ง

เนื่องจากเขตพื้นที่ทางโค้งจะทำให้ระยะการมองเห็นจำกัด และผู้ขับขี่ รถจักรยานยนต์จะไม่สามารถมองเห็นรถที่สวนทางมาซึ่งนำไปสู่อุบัติเหตุร้ายแรงได้

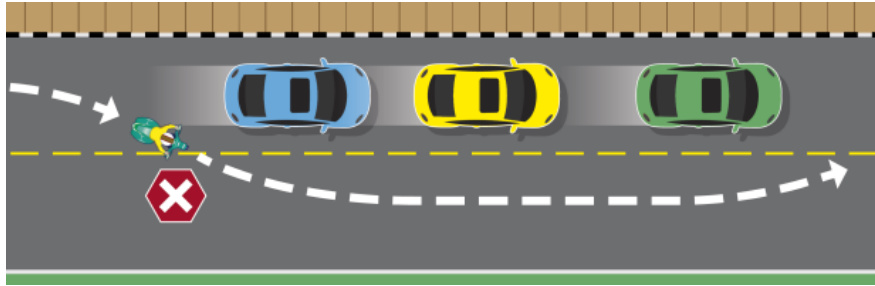
- ห้ามแซงบริเวณที่ระยะการมองเห็นจำกัด เนื่องจากอาจมีคนเดินข้ามถนนหรือสิ่งกีดขวางอื่นอยู่บนถนนที่ผู้ขับขี่มองไม่เห็นได้

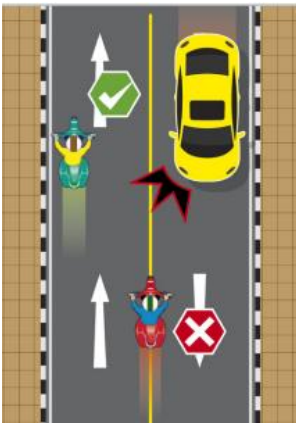
- ห้ามแซงขณะรถอื่นกำลังแซง เนื่องจากผู้ขับขี่จะไม่สามารถมองเห็นรถที่อาจสวนทางมาได้

- ห้ามแซงรถมากกว่าหนึ่งคัน เนื่องจากจะทำให้ยากลำบากต่อการเปลี่ยนเลนกลับ ในกรณีที่มีรถสวนมาหรือมีเหตุฉุกเฉินอื่น

8. การใช้ช่องทางเดินรถ

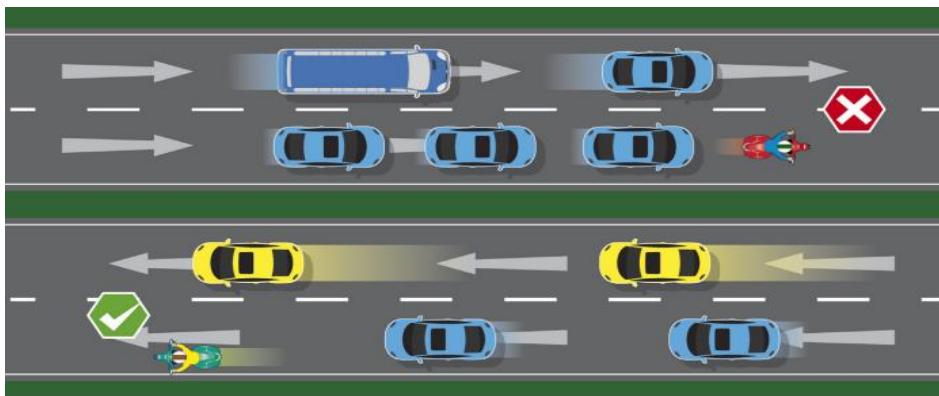
- ผู้ขับขี่ต้องขับขี่ในช่องทางเดินรถตนเอง
ผู้ขับขี่ต้องไม่ขับคร่อมเส้นแบ่งช่องจราจร และไหล่ทาง ทั้งนี้ให้สังเกตจากเส้นแบ่งช่องจราจร และเส้นไหล่ทางที่ผู้ขับขี่มองเห็นด้านหน้า

- ผู้ขับขี่รถทุกประเภทต้องขับรถในช่องทางด้านซ้าย

การใช้ทางเดินรถที่ได้จัดแบ่งช่องเดินรถในทิศทางเดียวกันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือที่ได้จัดช่องเดินรถประจำทางไว้ในช่องเดินรถซ้ายสุด ผู้ขับขี่ต้องขับรถในช่อง ซ้ายสุด หรือใกล้กับช่องเดินรถประจำทางเว้นแต่ในกรณีต่อไปนี้ให้เดินทางขวาของทางเดินรถได้เป็นการชั่วคราว

1. ในช่องเดินรถนั้นมีสิ่งกีดขวางหรือถูกปิดการจราจร
2. ทางเดินรถนั้น เจ้าพนักงานจราจรกำหนดให้เป็นทางเดินรถทางเดียว
3. จะต้องเข้าช่องทางให้ถูกต้องเมื่อเข้าบริเวณใกล้ทางร่วมทางแยก
4. เมื่อจะแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น

5. เมื่อผู้ขับขี่ขับรถด้วยความเร็วสูงกว่ารถในช่องเดินรถด้านซ้าย ทั้งนี้เพื่อความปลอดภัยสำหรับรถที่มีความเร็วต่ำและเปิดโอกาสให้รถที่ความเร็ว มากกว่าสามารถแซงได้อย่างปลอดภัย

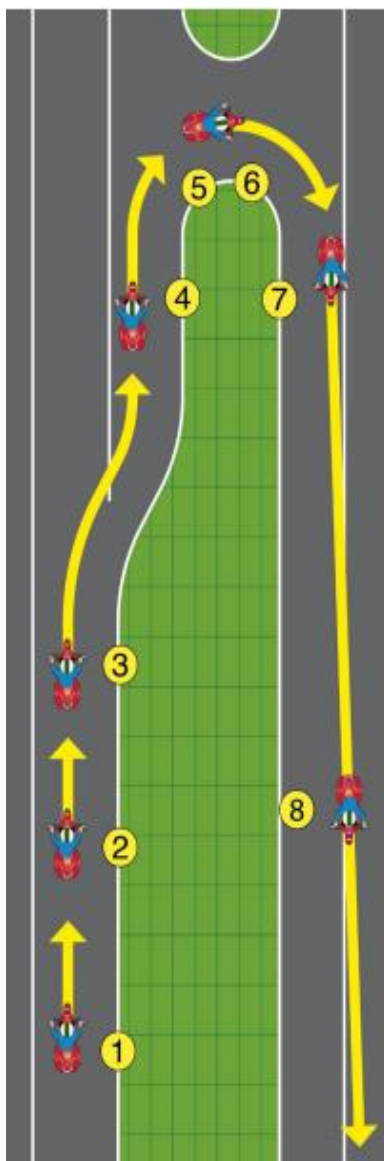
รถจักรยานยนต์จะต้องใช้ช่องทางเดินรถด้านซ้าย ในกรณีที่มีการแข่งรถคันอื่น ผู้ขับขี่ต้องกลับเข้าสู่ช่องทางเดินรถด้านซ้าย เมื่อผ่านขึ้นหน้ารถที่ถูกแซงเรียบร้อยแล้ว และผู้ขับขี่ต้องไม่ขับขึ้นในลักษณะกีดขวางการจราจร โดยการเปลี่ยนไปใช้ช่องทางเดินรถด้านซ้าย เมื่อมีรถที่มีความเร็วสูงกว่ากำลังจะแซง

3) การเปลี่ยนช่องทางเดินรถ

ในการเปลี่ยนช่องทางเดินรถ ผู้ขับขี่ต้องตรวจสอบระยะห่างจากรถคันอื่น ที่อยู่ใกล้เคียงเพื่อหลีกเลี่ยงการเฉี่ยวชนกัน โดยปฏิบัติดังนี้

1. มองกระจกข้างซ้ายหรือขวาในทิศทางที่ต้องการจะเปลี่ยนช่องทางเดินรถ เพื่อดูตำแหน่งรถที่ตามมา
2. มองผ่านหัวไหล่เพื่อตรวจสอบรถที่อยู่ด้านข้าง และลดพื้นที่จุดบอด
3. เมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้ว จึงเปิดสัญญาณไฟเลี้ยวก่อนที่จะเปลี่ยนช่องทางเดินรถไม่น้อยกว่า 30 เมตร
4. เปลี่ยนช่องทางเดินรถด้วยความระมัดระวัง
5. ปิดสัญญาณไฟเลี้ยว เมื่อรถกลับสู่ทิศทางตรงแล้ว

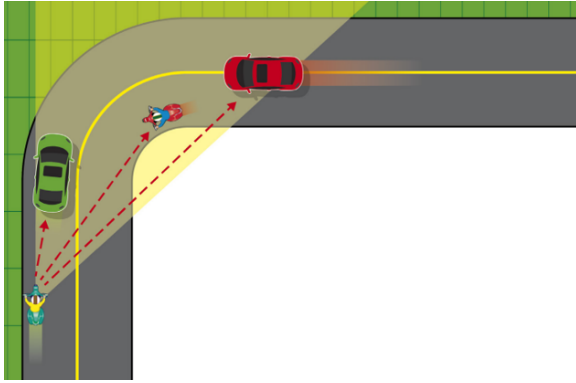
4) การกลับรถ

จุดกลับรถเป็นอีกหนึ่งสถานที่ซึ่งมี อุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อยครั้ง โดยมีรูปแบบการเกิด อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจำนวนมาก เช่น การชนท้าย การชนด้านข้างของรถที่กำลังกลับรถ และ การถูกชนด้านข้างจากรถที่มาทางตรง ดังนั้น ในการกลับรถบนถนนอย่างปลอดภัย ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. เปลี่ยนมาใช้ช่องทางจราจรด้านขวา
2. เปิดสัญญาณไฟเลี้ยวขวา ก่อนถึงจุด กลับรถไม่น้อยกว่า 30 เมตร
3. ลดความเร็วลงให้เหมาะสมกับการเลี้ยว เพื่อกลับรถ
4. ควบคุมรถจักรยานยนต์ให้ใกล้เส้นเพื่อ ความสะดวกในการเลี้ยว
5. ลดความเร็ว เปลี่ยนเกียร์ต่ำ
6. หยุดรถ และมองรถที่สวนเข้ามาว่ามีระยะ ห่างเพียงใดหรือหยุดให้ทาง แก่ท่านหรือไม่
7. เมื่อเห็นว่าปลอดภัย ให้ออกรถโดยใช้ เกียร์ต่ำแล้วเพิ่มความเร็วและ เกียร์ให้สูงขึ้น
8. เมื่อเห็นว่าปลอดภัยให้เปลี่ยนไปใช้ ช่องทางเดินรถด้านซ้าย

5) การขับขึ้นทางโค้ง

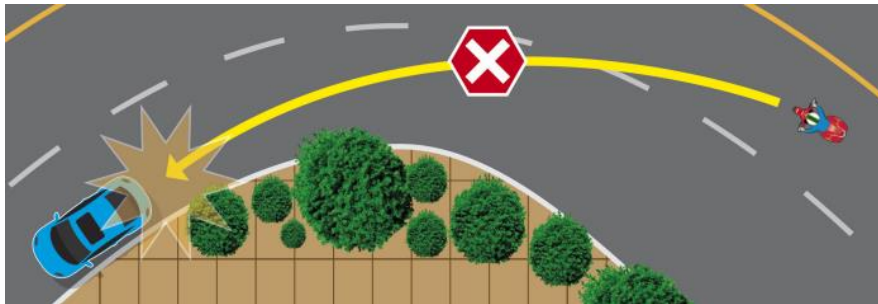

• ลักษณะการขับขึ้น

1. มองไปบริเวณโค้งล่วงหน้า
2. ผ่อนคันเร่งลดความเร็วก่อนถึงโค้งเอียงตัว
ปรับตามสภาพ

• ระวังรถอื่นที่อยู่หลังโค้ง

ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องตระหนักเสมอว่าในการขับขึ้นทางโค้งอาจจะมี รถหรือสิ่งกีดขวางอื่นอยู่ด้านหลังโค้งได้ ดังนั้น ผู้ขับขี่จะต้องลดความเร็วทุกครั้ง เพื่อลดอันตรายที่อาจเกิดขึ้นได้

• การใช้ความเร็ว – ไม่ใช่ความเร็วเกินกำหนด

การขับขึ้นรถในทางโค้ง ผู้ขับขี่ต้องใช้ความเร็วต่ำให้เหมาะสมกับสภาพของทาง โดยเฉพาะสภาพผิวทาง หากเส้น รัศมีของโค้งแคบ หรือทางไม่ได้ยกระดับรับโค้ง ผู้ขับขี่จะต้องใช้ความเร็วที่ต่ำยิ่งขึ้น เนื่องจากการใช้ความเร็วของรถสูงจะส่งผลให้ รถอาจลื่นไถลออกจากโค้ง เสี่ยงการควบคุม และเกิดอุบัติเหตุที่รุนแรงได้

• การเปลี่ยนเกียร์

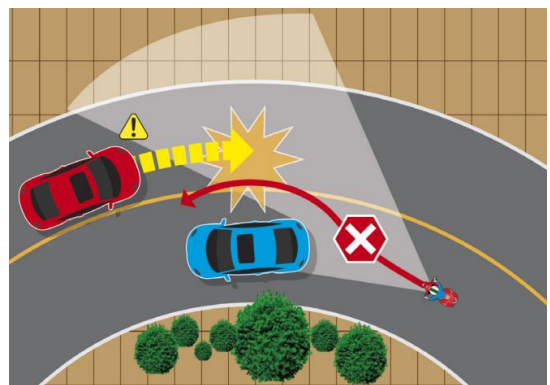
ไม่ควรเปลี่ยนเกียร์ขณะกำลังขับขึ้นอยู่ในทางโค้ง เพราะอาจจะทำให้การทำงานของ เครื่องยนต์ไม่สม่ำเสมอ และรถเสียการควบคุมได้

• การเบรก

ควรเบรกก่อนถึงบริเวณโค้ง และขณะขับขึ้นอยู่ในโค้งต้องไม่เบรกอย่างรุนแรง เพราะการเบรกล้อหน้าหรือล้ออย่างรุนแรง จะทำให้ล้อนั้นเกิดการลื่นไถล ส่งผล ให้รถเสียการควบคุมได้

• การแซง

ควรหลีกเลี่ยงการแซง ขณะขับขึ้นอยู่ในบริเวณโค้ง เนื่องจากมีระยะการ มองเห็นที่จำกัด และอาจถูกรถยนต์หรือรถบรรทุกเบียดได้

9. การขับรถในเมืองและในชุมชน

พื้นที่เขตเมือง และชุมชนเป็นบริเวณที่มีคนพลุกพล่าน อาจมีเด็กเล็กหรือสัตว์ เลี้ยงข้ามถนนในระยะ กระชั้นชิด ดังนั้นผู้ขับขี่จึงจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่เพิ่มมากขึ้น โดยควรปฏิบัติดังนี้

1. ใช้ความเร็วต่ำ โดยปฏิบัติตามป้ายจำกัดความเร็ว ซึ่งจะจำกัดความเร็วแตกต่างกันในแต่ละบริเวณ
2. เมื่อขับซึ่รถผ่านรถคันอื่นที่จอดอยู่ ผู้ขับขี่ต้องเตรียมพร้อมที่จะหยุดรถหากมีคนเดินเท้าข้ามถนนกะทันหัน
3. ผู้ขับขี่ต้องไม่หยุดรถ หรือจอดรถกีดขวางการจราจรซึ่งจะทำให้เกิดการจราจรติดขัดและผิดกฎหมาย

- เด็กเล็ก

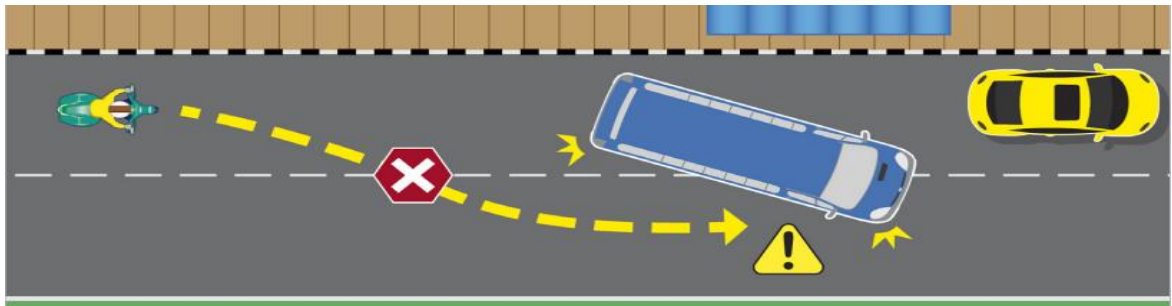
เด็กอาจจะข้ามถนนโดยไม่ดูรถให้ตีก่อน เด็กตัวเล็กและอาจเคลื่อนที่เร็วซึ่งจะทำให้ยากต่อการสังเกตเห็น ดังนั้น ผู้ขับขี่จึงต้องระมัดระวังอย่างยิ่งเมื่อขับซึ่ผ่านย่านที่พักอาศัยและโรงเรียน

- กรณีผู้สูงอายุหรือคนพิการ

ผู้สูงอายุและคนพิการจะใช้เวลาในการข้ามถนนมากกว่าบุคคลทั่วไป และบางคนอาจมีข้อจำกัด ในการได้ยินเสียงหรือการมองเห็นด้วย ดังนั้น ผู้ขับขี่จะต้องลดความเร็วให้เหมาะสมกับสถานการณ์และ เผื่อระยะห่างเพิ่มขึ้น โดยผู้ขับขี่ต้องระลึกเสมอว่าต้องพร้อมที่จะหยุดรถให้คนข้ามถนนไปก่อนเสมอ

- กรณีป้ายรถโดยสารประจำทาง

ผู้ขับซึ่รถจักรยานยนต์ไม่ควรขับซึ่ใกล้จุดจอดรถโดยสารประจำทาง เนื่องจาก บริเวณดังกล่าวจะมีรถ โดยสารออกจากจุดจอดในลักษณะที่มองไม่เห็นรถ จักรยานยนต์ที่มาใกล้ได้เนื่องจากทิศทาง ของรถจักรยานยนต์อยู่ในตำแหน่งของ จุดบังสายตาของผู้ขับซึ่รถโดยสาร

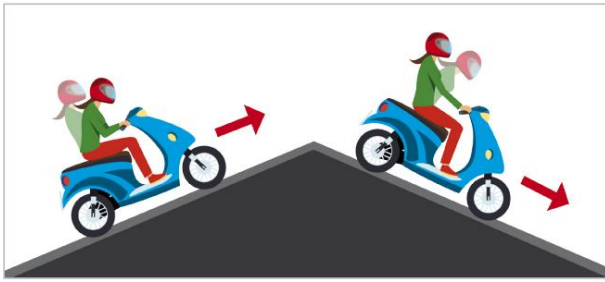

10. การขับรถขึ้นเนินลงเนิน

การขับรถขึ้นเนินลงเนิน รถจะได้รับผลจากแรงเสียดทานที่เพิ่มขึ้นขณะขึ้นเนิน และแรงดึงดูดขณะลงเนิน ผู้ขับขี่จึงควรขับซึ่ด้วยความระมัดระวัง โดยปฏิบัติดังนี้

1. ใช้ความเร็วรถที่เหมาะสมขณะขึ้นเนิน กรณีรถเกียร์ธรรมดาให้ใช้เกียร์ต่ำ ซึ่งจะมีกำลังเครื่องยนต์ ในการขับเคลื่อนมากขึ้น สำหรับเกียร์อัตโนมัติในปัจจุบันจะสามารถปรับกำลังเครื่องยนต์ให้เหมาะสมได้เอง
2. ลดความเร็วลงเมื่อใกล้ยอดเนิน เนื่องจากระยะการมองเห็นจะลดลง
3. เปลี่ยนเกียร์ต่ำขณะลงเนิน เพื่อลดการใช้งานระบบเบรก

ลักษณะท่าทางในการขับขี่

ผู้ขับขี่จะต้องโน้มตัวมาด้านหน้า เล็กน้อยขณะรถขึ้นเนิน เพื่อให้น้ำหนักอยู่ที่ล้อหน้าเพิ่มขึ้น และต้องเอนตัวไปด้านหลัง ขณะลงเนินเพื่อเพิ่มแรงกดที่ล้อหลังเพื่อความสะดวกในการทรงตัว

ในการใช้เกียร์ขณะขับขี่ลงทางชัน มีข้อควรปฏิบัติ ดังนี้

การขับขี่ลงเนินหรือทางลาด ให้เกียร์ต่ำเพื่อใช้แรงเครื่องยนต์ช่วยลดความเร็ว และแบ่งภาระการทำงานของระบบเบรก เนื่องจากการใช้เบรกในทางลงเนินเป็นระยะ เวลานานติดต่อกัน จะทำให้ระบบเบรกชำรุด และอาจเกิดอุบัติเหตุได้

เกียร์ 5	เบรกด้วยเครื่องยนต์ ลดความเร็ว	กำลังจุด		
เกียร์ 4		น้อยลง		
เกียร์ 3				
เกียร์ 2		กำลังจุด		
เกียร์ 1		มากขึ้น		

ผู้ขับขี่ควรเลือกใช้เกียร์ให้เหมาะสมเพื่อช่วยเบรกหรือชะลอความเร็ว

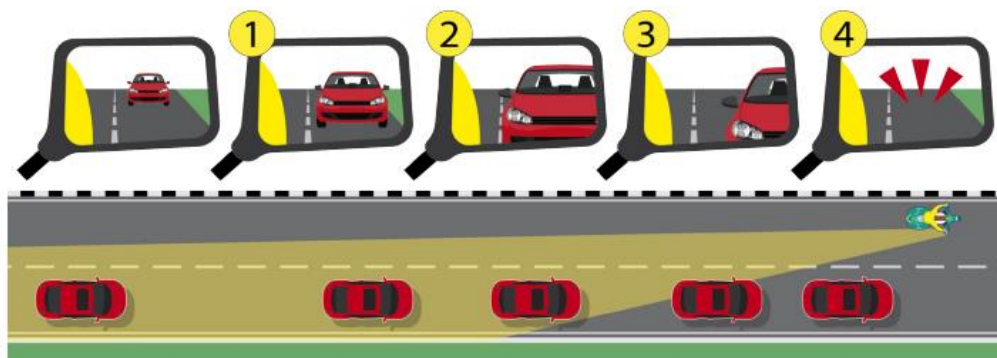
11. การใช้ถนนร่วมกับรถประเภทอื่น (รถยนต์ และคนเดินเท้า)

- การให้ทาง

ในการขับขึ้นถนนร่วมกับรถยนต์และรถอื่น แม้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์จะมี ความคล่องตัวสูงในการขับขี่ แต่จะต้องปฏิบัติตามกฎและเครื่องหมายจราจรอย่างเคร่งครัดเช่นกัน รวมทั้งจะต้องให้ทางกับรถที่มีสิทธิดีกว่า เช่น ขณะที่ขับรถออกจาก ที่จอดรถ ซอย หรือจุดกลับรถ เป็นต้น

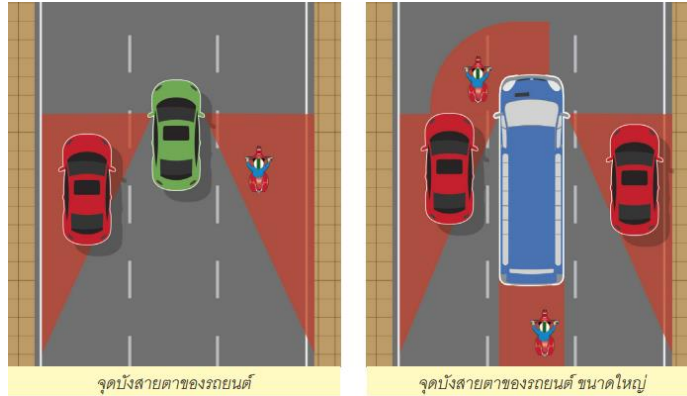
- จุดบ่งสายตา

ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ผู้ขับขี่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดของสายตา และกระจก มองข้างในการมองเห็นรถคันอื่นในบางจุด ปรากฏตามภาพ

ดังนั้น ผู้ขับขี่จะต้องตรวจสอบจุดที่เป็นจุดอับสายตาเป็นระยะ ๆ ด้วยการมองผ่าน ห้วไหล่โดยหันศีรษะมาทั้งหมดอย่างรวดเร็วแล้วหันกลับไปมองสภาพการจราจรด้าน หน้าเช่นเดิม ทั้งนี้ผู้ขับขี่จักรยานยนต์จะต้องตรวจสอบจุดบังสายตาทุกครั้งก่อนที่จะออกรถ เลี้ยวรถ และเปลี่ยนช่องทางเดินรถ

ขณะเดียวกันผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ก็ไม่ควรขับขึ้นในตำแหน่งที่เป็นจุดบังสายตา ของรถยนต์เพราะผู้ขับรถยนต์อาจมองไม่เห็นและเปลี่ยนช่องทางเดินรถกะทันหัน ซึ่งอาจจะเกิดการเฉี่ยวชนขึ้นได้

12. การโดยสารรถจักรยานยนต์

1) การบรรทุกผู้โดยสาร ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ต้องจัดให้ผู้โดยสารแต่งกายเรียบร้อย สวมหมวกนิรภัย และนั่งในลักษณะที่ปลอดภัย

2) จำนวนผู้ซ้อนท้าย กฎหมายกำหนดให้ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์สามารถบรรทุกทุกคนโดยสารได้เพียงคนเดียวเท่านั้น

3) การสวมหมวกนิรภัย เพื่อความปลอดภัยผู้ขับขี่ต้องจัดให้ผู้โดยสารสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งที่ได้โดยสารรถจักรยานยนต์โดยผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์จะต้องรับโทษหากผู้โดยสารไม่สวมหมวกนิรภัย

13. การบรรทุกสิ่งของ

1. การบรรทุกสิ่งบริเวณที่ว่างหลังผู้ขับขี่จะต้องระมัดระวังมิให้สิ่งของตกหล่น

2. สิ่งของที่บรรทุก จะต้องม้ น้ำหนักไม่เกิน 150 กิโลกรัม ตามที่กฎหมายกำหนด

3. ไม่ควรวางของไว้ในตะกร้าหน้ารถจนบังไฟส่องสว่าง

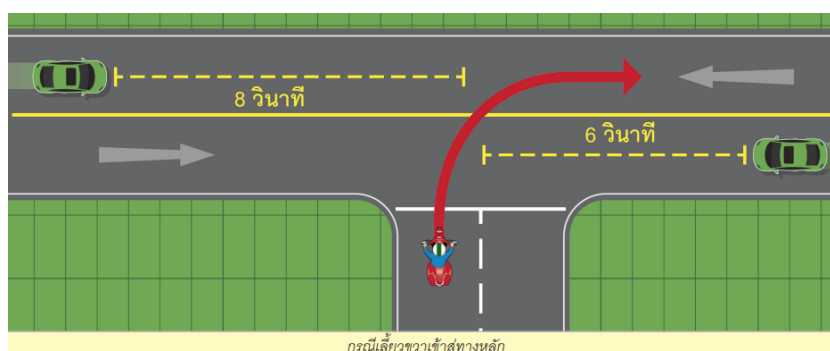
4. ไม่ควรแขวนสิ่งของไว้ที่บริเวณคันบังคับ (แฮนด์) เนื่องจากทำให้เกิดปัญหาในการ บังคับทิศทางขณะเลี้ยวได้

14. เทคนิคการขับขี่ผ่านทางแยก

1) กรณีขับเข้าสู่ทางแยก

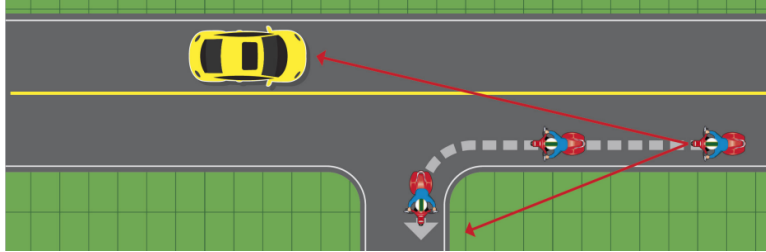
1. การขับขี่เข้าสู่ทางแยก

- ผู้ขับขี่ต้องระมัดระวังรถที่วิ่งอยู่ในทางหลักทั้งทางซ้ายและขวา
- เปิดสัญญาณไฟเลี้ยวขวา
- ให้ทางกับรถที่อยู่ในทางหลักไปก่อน เพื่อรอจังหวะที่รถทิ้งช่วงระยะห่างเพียงพอ
- ขณะออกตัวผู้ขับขี่จะต้องเปลี่ยนไปใช้เกียร์ต่ำ เพื่อให้เครื่องยนต์มีแรงในการออกตัวมากขึ้น

2. กรณีเลี้ยวซ้ายเข้าสู่ทางโท

- ผู้ขับขี่ต้องเปิดสัญญาณไฟเลี้ยวซ้าย
- พิจารณาลักษณะความโค้งของทางเลี้ยว เพื่อปรับลดความเร็วให้เหมาะสม
- ตรวจสอบจุดบังสายตาทางด้านซ้าย
- ลดความเร็วลง และเริ่มควบคุมรถเข้าสู่ทางโค้ง
- ใช้สายตามองผ่านไปทั้งทางโค้ง เพื่อเตรียมรับเหตุการณ์และสิ่งกีดขวางที่อาจอยู่ด้านหลังโค้ง
- คงใช้ความเร็วคงที่จนกระทั่งขับชี้ผ่านโค้ง

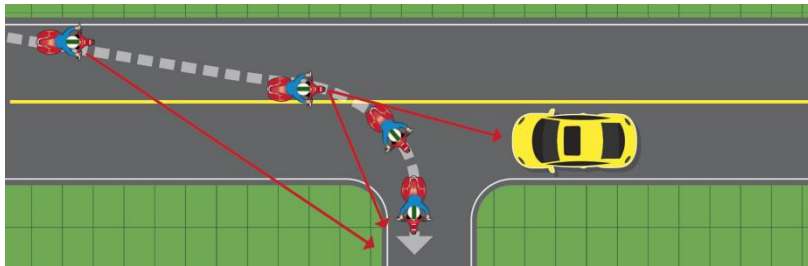

3. กรณีเลี้ยวขวาเข้าทางโท

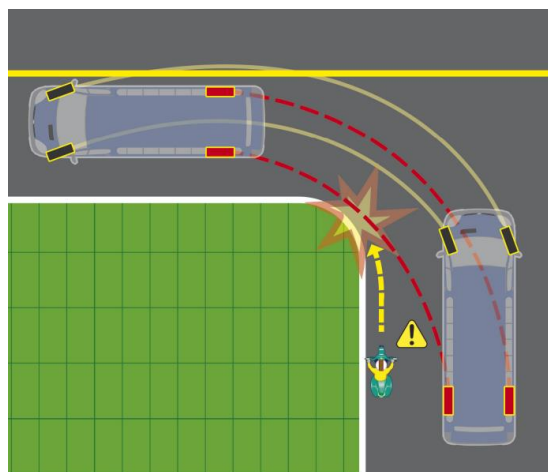
- ผู้ขับขี่ต้องให้สัญญาณเลี้ยวขวา ลดความเร็ว และขับชี้ชิดเส้นแบ่งช่องทางเดินรถด้านขวา
- ให้ทางรถในทางหลัก โดยควรหยุดที่ระยะห่างจากกึ่งกลางทางแยก เพื่อให้รถอื่นสามารถเลี้ยวรถผ่านไปได้

อย่างปลอดภัย

- รอจนกว่ารถจะทิ้งช่วง โดยห่างเพียงพอที่จะเลี้ยวรถได้ทันแล้วจึงเลี้ยวขวาเข้าสู่ทางโท
- ก่อนเลี้ยวรถเข้าทางโท ผู้ขับขี่ต้องตรวจสอบจนมั่นใจได้ว่าจะไม่ชนคนเดินเท้าที่ข้ามถนน

2) แนวล้อรถบรรทุกขณะเลี้ยว

แนวล้อหลังรถบรรทุกจะเบียดเข้าสู่ด้านในของวงเลี้ยวรถจักรยานยนต์จึงห้าม ขับชี้ชิดด้านข้างรถบรรทุกที่กำลังเลี้ยวเพราะอาจถูกเฉี่ยวชนได้

15. การหยุดรถ และจอดรถ

1) ความหมายของการหยุด และจอด

การจอดรถ (Park) พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 54 หมวด 4 วรรค 2 ให้ความหมายว่า ผู้ขับขี่ต้องจอดรถทางด้านซ้ายของทางเดินรถ และจอดรถให้ด้านซ้ายของรถขนานชิดกับขอบทางหรือไหล่ทางในระยะห่างไม่เกิน 25 เซนติเมตร หรือจอดรถตามทิศทางหรือด้านหนึ่งด้านใดของทางเดินรถที่เจ้าพนักงานจราจรกำหนดไว้แต่ในกรณีที่มีช่องเดินรถประจำทางอยู่ทางด้านซ้ายสุดของทางเดินรถ ห้ามมิให้ผู้ขับขี่จอดรถในลักษณะดังกล่าวในเวลาที่กำหนด ให้ใช้ช่องเดินรถประจำทางนั้น

การหยุดรถ (Stop) มาตรา 22 กำหนดว่า ผู้ขับขี่ต้องปฏิบัติตามสัญญาณจราจร หรือเครื่องหมายจราจรที่ปรากฏข้างหน้า ในกรณีที่สัญญาณจราจรไฟสีแดงอำพัน ให้ผู้ขับขี่เตรียมหยุดรถหลังเส้นให้รถหยุดเพื่อเตรียมปฏิบัติตามสัญญาณที่จะปรากฏต่อไปดังกล่าวใน (2) เว้นแต่ผู้ขับขี่ที่ได้เลย เส้นให้รถหยุดไปแล้วให้เลยไปได้สัญญาณจราจรไฟสีแดง หรือเครื่องหมายจราจรสีแดงที่มีคำว่า “หยุด” ให้ผู้ขับขี่หยุดรถหลังเส้นให้รถหยุด

การหยุดรถ และจอดรถ จะเกิดขึ้นจากสาเหตุดังต่อไปนี้

- การจอดเพื่อรอผู้โดยสาร
- การจอดรอเพื่อนำสินค้าขึ้นหรือลงจากรถ
- การจอดเนื่องจากรถเกิดปัญหาบางอย่างขึ้นกับรถหรือผู้ขับขี่

2) สถานที่ห้ามหยุดรถ

1. ในช่องเดินรถ เว้นแต่หยุดชิดขอบทางด้านซ้ายของทางเดินรถในกรณีที่ไม่มี ช่องเดินรถประจำทาง
2. บนทางเท้า
3. บนสะพานหรือในอุโมงค์
4. ในทางร่วมทางแยก
5. ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามหยุดรถ
6. ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถ
7. ในเขตปลอดภัย
8. ในลักษณะกีดขวางการจราจร

3) สถานที่ห้ามจอดรถ

1. บนทางเท้า
2. บนสะพานหรือในอุโมงค์
3. ในทางร่วมทางแยก หรือในระยะสี่เมตรจากทางร่วมทางแยก
4. ในทางข้าม หรือในระยะสามเมตรจากทางข้าม
5. ในเขตที่มีเครื่องหมายจราจรห้ามจอดรถ
6. ในระยะสามเมตรจากท่อน้ำดับเพลิง
7. ในระยะสี่เมตรจากที่ตั้งสัญญาณจราจร
8. ในระยะสี่ห้าเมตรจากทางรถไฟผ่าน
9. ซ้อนกันกับรถอื่นที่จอดอยู่ก่อนแล้ว
10. ตรงปากทางเข้าออกของอาคารหรือทางเดินรถหรือในระยะห้าเมตรจากปากทางเดินรถ
11. ระหว่างเขตปลอดภัยกับขอบทาง หรือในระยะสี่เมตรนับจากปลายสุดของ เขตปลอดภัยทั้งสองข้าง
12. ในที่คับขัน
13. ในระยะสี่ห้าเมตรก่อนถึงเครื่องหมายหยุดรถประจำทาง และเลยเครื่องหมาย ไปอีกสามเมตร
14. ในระยะสามเมตรจากตู้ไปรษณีย์
15. ในลักษณะกีดขวางการจราจร

4) วิธีการจอดรถที่ปลอดภัย

1. ดูกระจกมองหลังเพื่อตรวจว่ามีรถตามมาในระยะกระชั้นชิดหรือไม่ เมื่อเห็นว่า ปลอดภัยให้เปิดสัญญาณไฟเลี้ยวซ้ายเพื่อให้รถที่ตามมาทราบที่กำลังจะจอด
2. ผ่อนคันเร่ง ดูกระจกมองข้าง
3. สังเกตจุดที่อาจมองไม่เห็น และเหยียบเบรก
4. จอดรถชิดขอบทางด้านซ้าย ขนานชิดกับขอบทาง หรือไหล่ทางในระยะห่าง ไม่เกิน 25 เซนติเมตร เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้รถจักรยานยนต์แทรกเข้ามาขับขึ้นในพื้นที่ระหว่างตัวรถและขอบทางได้
5. ดึงเบรกมือ และเปลี่ยนเกียร์มาในตำแหน่งเกียร์ว่างสำหรับเกียร์ธรรมดา หรือ P สำหรับเกียร์อัตโนมัติ

5) การจอดรถในกรณีฉุกเฉิน

หากมีความจำเป็นที่ผู้ขับขี่ต้องจอดรถเป็นกรณีฉุกเฉิน ผู้ขับขี่จะต้องคำนึงถึง ความปลอดภัย และปฏิบัติตามขั้นตอนดังต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด

1. เปิดสัญญาณไฟฉุกเฉิน เพื่อให้ผู้ใช้รถคันอื่นทราบและหลบหลีก
2. นำรถออกจากผิวการจราจร เพื่อไม่ให้กีดขวางการจราจร และหลีกเลี่ยง อุบัติเหตุที่อาจเกิดจากการถูกรถคันอื่นเฉี่ยวชน
3. นำป้ายสัญญาณหรือวัสดุอื่นมาวางกั้นจนถึงจุดที่รถจอดเป็นระยะไม่น้อยกว่า 20 เมตรเพื่อให้ผู้ขับขี่คันอื่นทราบและเตรียมตัวหลบหลีกหรือลดความเร็วล่วงหน้า
4. แจ้งเหตุหรือขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น แจ้งเหตุด่วนเหตุร้าย 191 แจ้งตำรวจทางหลวง 1193 แจ้งตำรวจจราจรกลาง 1197 (สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร) เป็นต้น

2.2 ยาและโรคที่มีผลต่อการขับชี่

“ยา” หลายชนิดมีผลข้างเคียงต่อร่างกายทำให้เกิดอาการง่วงซึมเวียนศีรษะ ฯลฯ ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพในการขับชี่ลดลงนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุเทียบเท่ากับการดื่มแอลกอฮอล์ **แบ่งประเภทได้ดังต่อไปนี้**

1. ยาที่หาซื้อได้ทั่วไป ที่มีผลทำให้สมรรถนะในการขับชี่ลดลงอย่างรุนแรง ผู้ใช้ยานี้ควรงดการขับชี่โดยสิ้นเชิง เช่น ยาแก้แพ้ ยาแก้เวียนศีรษะเมารถกลุ่ม (Dimenhydrinate) ผลข้างเคียงทำให้ง่วงซึมเวียนศีรษะมึนงง มองไม่ชัด และผลนี้อาจยาวนานได้ถึง 24 ชั่วโมง ที่รู้จักกันโดยทั่วไป คือ ยาแก้แพ้ Chlopheniramine (CPM) ยาแก้แพ้ชนิดที่ระบุว่า “ไม่มีอาการง่วง” แต่ยังพบผลข้างเคียง เช่น เวียนศีรษะมึนงง มองเห็นไม่ชัด เช่น Cetirizine หรือ Loratadine ผู้ใช้ยานี้ควรงดเว้นการขับชี่

2. ยาที่แพทย์สั่ง ที่มีผลทำให้สมรรถนะในการขับชี่ลดลงอย่างรุนแรง ผู้ใช้ยานี้ควรงดการขับชี่โดยสิ้นเชิงเช่น ยานอนหลับ ยารักษาโรคทางจิตเวชและยารักษาโรคทางระบบประสาททุกชนิด ผลข้างเคียงกระทบการทำงานของระบบประสาทอย่างมาก เช่น เวียนศีรษะ ง่วงซึม ตาลาย มองเห็นภาพซ้อน อ่อนเพลีย โดยเฉพาะยากันชัก ผู้ใช้ยานี้ควรงดเว้นการขับชี่ ยารักษาโรคเบาหวาน โดยเฉพาะชนิดฉีด (อินซูลิน) เพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุถึง 2 เท่าจากปกติ ผลข้างเคียงที่รุนแรง หากผู้ป่วยฉีดยาเกินขนาดโดยไม่ตั้งใจ หรือไม่ได้รับประทานอาหารทำให้เกิดภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำซึ่งก่อให้เกิดผลข้างเคียงที่รุนแรง เช่น เวียนศีรษะกระวนกระวาย ใจสั่น ง่วงซึม ชัก หรือ หหมดสติ และเสียชีวิตได้หากไม่ได้รับการรักษาในทางตรงกันข้ามหากผู้ป่วยฉีดยาต่ำกว่าขนาดที่แพทย์กำหนดหรือรับประทานอาหารหวานมากเกินไปอาจทำให้เกิดภาวะน้ำตาลในเลือดสูง ก่อให้เกิดผลข้างเคียง เช่น เวียนศีรษะ ง่วงซึม อ่อนเพลีย ซึ่งมีผลต่อการขับชี่ ผู้ป่วยที่เป็นเบาหวานชนิดฉีดอินซูลิน ควรงดการขับชี่โดยสิ้นเชิง

3. ยาที่หาซื้อได้ทั่วไป ที่มีผลลดสมรรถนะในการขับชี่ ผู้ใช้ยานี้ควรหลีกเลี่ยงการขับชี่ ได้แก่

3.1 ยาลดกรด รักษาโรคกระเพาะบางชนิด เช่น Ranitidine ผลข้างเคียงคือ เวียนศีรษะ มึนงง ยาแก้ปวดคลายกล้ามเนื้อ รู้จักในชื่อยาแก้ชักเสบหรือยาแก้ปวดคลายเส้น โดยทั่วไปจะไม่มีผลข้างเคียงต่อการขับชี่แต่จากการศึกษาพบว่ายาแก้ปวดบางชนิดมีผลข้างเคียง เช่น เวียนศีรษะ มึนงง อยู่ด้วย หรือ ยาแก้ปวดบางชนิดมียาแก้แพ้เป็นส่วนประกอบ

3.2 ยาแก้ไอที่มีส่วนผสมของสารโคเดอีนหรือที่เรารู้จักกันในรูปของยาแก้ไอน้ำดำเกิผลข้างเคียงคล้ายกับยาแก้แพ้ เช่น เวียนศีรษะ ง่วงซึม มึนงง มองไม่ชัด ซึ่งอาการเหล่านี้จะรุนแรงมากขึ้นหากรับประทานกับยาที่ให้ผลข้างเคียงคล้ายกัน เช่น ยาแก้แพ้ หรือยานอนหลับ

3.3 ยาแก้ปวดท้อง ยาลดกรด คลื่นไส้อาเจียนบางชนิดทำให้เกิดอาการง่วงซึม มึนงง เวียนศีรษะแตกต่างกันตามตัวยา โดยเฉพาะยาแก้ปวดท้อง (Hyoscine) ซึ่งพบผลข้างเคียงเหล่านี้ได้มากกว่ายาชนิดอื่น

4. ยาที่แพทย์สั่งบางชนิด มีผลรบกวนสมรรถนะในการขับชี่ ผู้ใช้ยานี้ควรหลีกเลี่ยง การขับชี่ เช่น ยารักษาโรคความดันโลหิตสูง โรคไต และโรคหัวใจ ซึ่งประกอบด้วยยาหลายกลุ่ม เช่น ยาขับปัสสาวะ ยากลุ่มขยายหลอดเลือด ยาควบคุมจังหวะการเต้นของหัวใจ ผลข้างเคียง ได้แก่ เวียนศีรษะ อ่อนเพลีย กระวนกระวาย ยารักษาโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และโรคหอบหืด มักเป็นยาพ่น ผลข้างเคียง เช่น หัวใจเต้นเร็ว ใจสั่น เวียนศีรษะ กระวนกระวาย ปวดเมื่อย และอ่อนเพลีย ทั้งระยะสั้นและระยะยาว แม้ว่าจะไม่มีข้อห้ามในการขับชี่หลังจากใช้ยานี้โดยตรง แต่ผู้ขับชี่ควรใช้ความระมัดระวัง พิจารณาสภาพร่างกายและผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นของยาอย่างรอบคอบก่อนการขับชี่

กล่าวโดยสรุป ผลข้างเคียงของยาหลายชนิดมีผลต่อการขับชี่ยานพาหนะ

- ยาที่แพทย์สั่ง เช่น ยานอนหลับ ยารักษาโรคทางจิตเวช ยารักษาโรคทางระบบประสาททุกชนิด และยารักษาเบาหวานชนิดฉีด (อินซูลิน) มักมีผลข้างเคียงทางด้านระบบประสาทอย่างมาก เช่น เวียนศีรษะ ง่วงซึม ตาลาย มองเห็นภาพซ้อน อ่อนเพลีย โดยเฉพาะยากันชัก
- ผู้ที่ซื้อยารับประทานเอง เช่น ยาแก้แพ้ทั่วไป ควรดการขับชี่ยานพาหนะ โดยเด็ดขาดและระลึกไว้เสมอว่าผลข้างเคียงของยาอาจอยู่นาน ถึง 24 ชั่วโมง
- ผู้ขับชี่ควรหลีกเลี่ยงการรับประทานยาแก้ไอ แก้ปวดท้อง แก้ปวดกล้ามเนื้อคลายเส้น
- ผู้ขับชี่ที่รับประทานยาเป็นประจำตามคำสั่งแพทย์ที่ตัวยามีผลข้างเคียงทำให้เวียนศีรษะ มึนงง ควรหลีกเลี่ยงการขับชี่ในขณะที่รับประทานยาเหล่านี้

โรคที่มีผลต่อการขับชี่

เนื่องจากต้องรับมือกับสภาวะความเครียดและใช้สมาธิอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ๆ ในการขับรถ ผู้ขับชี่จำเป็นต้องมีสภาวะร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ หากมีโรคประจำตัวควรมีข้อควรระวังจำแนกตามชนิดของโรคต่าง ๆ ดังนี้

1) **โรคเบาหวาน** ความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุมักเกิดจากภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำความเสี่ยงนี้แตกต่างกันตามความรุนแรงของโรค โดยอาจมีอาการใจสั่น กระสับกระส่าย คลื่นไส้ เหงื่อออก หรือรู้สึกหิวซึ่งควรรับประทานน้ำตาลผลไม้ หรือนมทันที หากภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำรุนแรงมากขึ้น อาจส่งผลให้เกิดอาการมึนงง ตัวเย็น หลงลืม ชัก หหมดสติ และเสียชีวิตได้

1. ผู้ที่รักษาโดยการควบคุมอาหารอย่างเดียว หากไม่มีผลข้างเคียงจากโรค เช่น ภาวะตาพร่ามัวจากเบาหวานสามารถขับชี่รถได้ตามปกติ

2. ผู้ที่รักษาโดยยาอินซูลินซึ่งไม่มีผลความเสี่ยงต่อภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำสามารถขับชี่รถได้ตามปกติ ผู้ที่รักษาโดยยาอินซูลินซึ่งอยู่ในกลุ่มยาที่มีความเสี่ยงต่อภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและไม่มีอาการแสดงของภาวะน้ำตาลในกระแสเลือดต่ำในระดับซึ่งต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นใน 3 - 12 เดือนที่ผ่านมาสามารถขับชี่ได้โดยต้องระมัดระวังและตระหนักถึงอาการแสดงของภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและมีการตรวจระดับน้ำตาลในเลือดอย่างน้อย 2 ครั้งต่อวัน

3. ผู้ป่วยที่เป็นโรคเบาหวาน ที่ได้รับการรักษาโดยการฉีดอินซูลิน ต้องไม่มีอาการของภาวะระดับน้ำตาลในเลือดต่ำในระดับซึ่งต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นใน 3-12 เดือนที่ผ่านมาสามารถขับชี่รถได้โดยต้องระมัดระวังและตระหนักถึงอาการแสดงของภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำและมีการตรวจระดับน้ำตาลในเลือดอย่างน้อย 2 ครั้งต่อวัน และต้องผ่านการตรวจสายตา อย่างเป็นทางการจากผู้ขับชี่ซึ่งมีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ ซึ่งไม่ปรากฏอาการ ควรดการขับชี่จนกว่าจะสามารถควบคุมอาการได้ โดยสรุปแล้วผู้ป่วยโรคเบาหวานควรตระหนักถึงอาการของภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำชนิดเบาและรุนแรง โดยควรหยุดพักการขับชี่เป็นระยะ ๆ และรับประทานอาหารว่าง รวมทั้งเตรียมของหวานไว้ใกล้ตัว สำหรับเมื่อเผชิญสัญญาณเตือนของภาวะน้ำตาล ในเลือดต่ำปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์และใส่ป้ายสายคล้องข้อมือเป็นสัญลักษณ์ว่าเป็นโรคเบาหวาน เพื่อความรวดเร็วในการช่วยเหลือ หากมีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำชนิดรุนแรง

2) โรคลมชัก ผู้เข้ารับใบอนุญาตขับรถที่มีประวัติการชัก ควรได้รับการพิจารณาโดยแพทย์อย่างระมัดระวังทุกกรณี ผู้ซึ่งมีอาการชักจากการดื่มแอลกอฮอล์หรือยาจำเป็นต้องได้รับการรักษาจนไม่มีอาการอย่างน้อย 6 เดือน ผู้ขับขี่ที่มีอาการชัก 2 ครั้งขึ้นไปภายในระยะเวลา 5 ปี และไม่มีอาการชักโดยปราศจากปัจจัยกระตุ้นเกิดขึ้นในระยะเวลา 1 ปี อย่างไรก็ตาม การชักบางชนิดจะได้รับการงดเว้น เช่น การชักจากการปรับยาและเกิดขึ้นมากกว่า 6 เดือน ก่อนเข้ารับใบอนุญาตขับรถ การชักที่เกิดขึ้นขณะนอนหลับที่เกิดขึ้นนานกว่า 1 ปี ก่อนเข้ารับใบอนุญาตขับรถ โดยไม่เคยพบการชักขณะตื่นหรือการชักที่เกิดขึ้นขณะนอนหลับที่เกิดขึ้นนานกว่า 3 ปีก่อนเข้ารับใบอนุญาตขับรถ โดยพบการชักโดยปราศจากปัจจัยกระตุ้น (Unprovoked Seizure) ขณะตื่นนานกว่า 3 ปีก่อนเข้ารับใบอนุญาต รวมด้วย การชักชนิดแยกส่วนซึ่งเกิด (Isolate Seizure) นานกว่า 6 เดือน ก่อนเข้ารับใบอนุญาตขับรถหรือนานกว่า 1 ปี หากมีโรคซึ่งเป็นสาเหตุการชักนั้นและอาจเพิ่มความเสี่ยงในอนาคตและทั้งสองกรณีต้องไม่พบการชักโดยปราศจากปัจจัยกระตุ้น

สำหรับผู้ขับขี่ที่รถสาธารณะ เช่น รถประจำทางซึ่งมีอาการชัก 2 ครั้งขึ้นไปหรือจำเป็นต้องใช้ยากันชักเพื่อควบคุมอาการใน 10 ปี ที่ผ่านมานับจากการชักครั้งสุดท้ายและไม่ได้ใช้ยากันชักใด ๆ การชักชนิดแยกส่วนซึ่งไม่มีอาการชักโดยปราศจากปัจจัยกระตุ้น และไม่ได้ใช้ยากันชักเพื่อควบคุมอาการ นานกว่า 5 ปี สามารถขับขีรถได้

3) โรคระบบหัวใจและหลอดเลือด ผู้ขับขี่รถยนต์ที่เคยผ่านการผ่าตัดหัวใจ หรือเจ็บหน้าอกจากโรคหัวใจสามารถขับขีได้ตามปกติ โดยพึงระวังถึงความปลอดภัยของตนเอง อย่างไรก็ตาม ควรหยุดขับขีอย่างน้อย 1 เดือน หลังจากได้รับการผ่าตัดหัวใจ หรือมีอาการเจ็บหน้าอก หากมีอาการเจ็บหน้าอกขณะพัก หรือเมื่อเกิดความเครียด ควรหยุดขับขีจนกว่าจะสามารถควบคุมอาการได้ในกรณีที่ผู้ขับขี่ได้รับ การใส่เครื่องกระตุ้นหัวใจควรหยุดขับขีทุกกรณีจนกว่าจะได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญโรคหัวใจผู้ขับขี่รถสาธารณะควรหยุดการขับขีทุกกรณีจนกว่าจะได้รับการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญด้านโรคหัวใจ

4) ภาวะหัวใจเต้นผิดจังหวะ สามารถทำการขับขีรถต่อไปได้ หากไม่มีอาการที่ส่งผลต่อการควบคุมยานพาหนะ

5) โรคไต เช่น ภาวะไตวายเรื้อรัง หรืออยู่ระหว่างการฟอกเลือด สามารถขับขีรถได้ ยกเว้นว่าพบปัญหาในด้านเกลือแร่อย่างรุนแรงจนทำให้เสี่ยงต่อการหมดสติ หรือไม่สามารถควบคุมรถได้ ไม่ควรขับขีรถสาธารณะ

6) โรคหอบหืดและถุงลมโป่งพอง สามารถขับขีได้ตามปกติหากไม่มีอาการระดับที่เสี่ยงต่อการหมดสติ หรือไม่สามารถควบคุมรถได้

7) ผู้ที่เป็นโรคมะเร็ง หรืออยู่ระหว่างการรักษาโดยเคมีบำบัดหรือรังสีรักษา สามารถขับขีรถได้ หากไม่มีการกระจายตัวไปยังสมอง หรืออ่อนเพลียมากจากอาการแสดงของมะเร็ง (Cachexia) หรือแพร่กระจายไปยังแขนขาทำให้ไม่สามารถควบคุมยานพาหนะได้

8) ผู้เป็นใบ้ สามารถขับขีรถได้ตามปกติ

9) ผู้ติดเชื้อ HIV สามารถขับขีรถได้ตามปกติ

10) โรคความดันโลหิตสูง ผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนตัวสามารถขับขีได้ตามปกติ นอกจากจะพบผลข้างเคียงจากยาตัวที่ได้กล่าวถึงไปแล้ว ผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะไม่ควรขับขีเมื่อความดันโลหิตขณะพักผ่นสูงกว่า 180/100 ค่าใดค่าหนึ่ง

11) สายตาและการมองเห็น ผู้ที่สูญเสียดวงตาข้างใดข้างหนึ่ง สามารถขับขีรถได้ หากสายตาเป็นไปตามที่กำหนด ผู้ขับขี่ต้องได้รับการตรวจสายตา โดยไม่พบภาวะลานสายตาแคบ หรือภาวะเห็นภาพซ้อน/เบลอที่ไม่สามารถควบคุมได้สำหรับลานสายตา มีข้อกำหนดดังนี้

1. ลานสายตา (Visual Field) สำหรับผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนตัว ต้องมีความกว้างของลานสายตา มากกว่าหรือเท่ากับ 120 องศา โดยแบ่งเป็น 50 องศา ด้านซ้ายและขวา 20 องศา ด้านบนและล่าง โดยไม่พบความผิดปกติในช่วง 20 องศาตรงกลางลานสายตา

2. ลานสายตา (Visual Field) สำหรับผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะจำเป็นต้องมีข้อกำหนดที่สูงกว่าผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนตัว โดยต้องมีความกว้างของลานสายตามากกว่าหรือเท่ากับ 160 องศา โดยแบ่งเป็น 70 องศา ด้านซ้ายและขวา 30 องศา ด้านบนและล่าง โดยไม่พบความผิดปกติในช่วง 30 องศาตรงกลางลานสายตา

3. ภาวะบกพร่องทางสายตาที่สำคัญ (Visual Disability) ผู้ที่ตาบอดสีไม่สามารถขอรับใบอนุญาตขับรถได้ผู้ที่เห็นภาพซ้อน ควรหยุดขับขี่จนกว่าจะได้รับการรักษาโดยจักษุแพทย์ ผู้ป่วยที่ฟังสัญญาณเสียงดังไปข้างหนึ่งจำเป็นต้องใช้เวลาในการปรับตัวต่อการมองเห็นด้วยตาข้างเดียว ซึ่งขึ้นกับสภาพร่างกายของแต่ละบุคคล ผู้ขับขี่จึงควรใช้ความระมัดระวังในช่วงนั้น

4. ความสามารถในการมองเห็น (Visual Acuity) ผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนตัวและสาธารณะต้องมีค่าสายตาที่สูงกว่า 20/60, 6/12, 0.5 หรือไม่สามารถมองเห็นเลขทะเบียนของรถคันหน้าที่อยู่ห่าง 20 เมตร ขณะใส่แว่นสายตาไม่ควรขับขี่ ผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะซึ่งสายตาข้างใดข้างหนึ่งแยกว่าจำเป็นต้องมีค่าสายตาข้างที่ปกติมากกว่าหรือเท่ากับ 0.8 (6/7.5) และ 0.1(6/60) ในข้างที่แยกว่า

12) Driver Drowsiness Detecting ปัจจุบันในรถบางรุ่นจะมีระบบตรวจจับอาการเหนื่อยล้าและง่วงนอนของผู้ขับขี่ โดย

1. การตรวจจับลักษณะการเคลื่อนที่ของยานพาหนะ เช่น การขับออกนอกเลน การเหยียบคันเร่งการหมุนพวงมาลัย

2. การตรวจจับพฤติกรรมของผู้ขับขี่ เช่น การหาว การกะพริบตา และการเคลื่อนไหวของศีรษะ

3. การตรวจจับลักษณะทางร่างกาย เช่น คลื่นไฟฟ้าสมอง คลื่นไฟฟ้าหัวใจ เมื่อตรวจพบจะทำการกระตุ้นส่งเสียงหรือสัญญาณเตือนผู้ขับขี่ต่อไป

2.3 การรับรู้สถานการณ์อันตราย

1) การประเมินความเสี่ยง

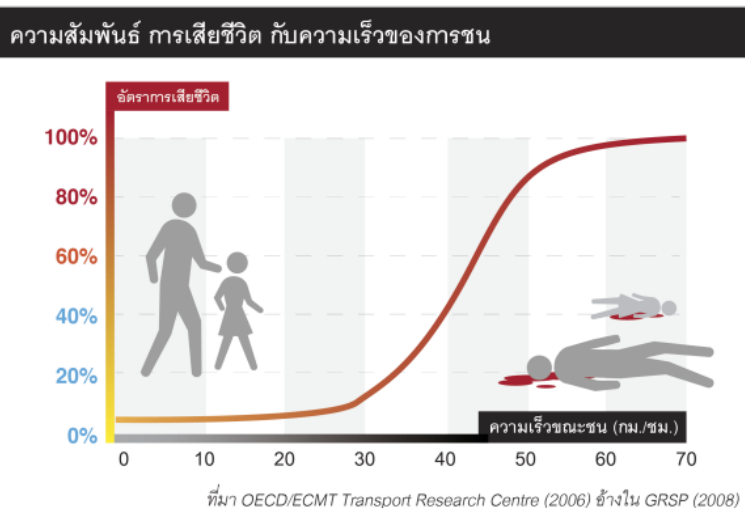
อุบัติเหตุเป็นสิ่งที่ทุกคนไม่มีใครอยากให้เกิดขึ้น แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว จากการค้นหาสาเหตุของอุบัติเหตุพบว่าอุบัติเหตุเกือบทุกครั้ง สามารถป้องกันได้ จากสถิติอุบัติเหตุจราจร 100 ครั้ง กว่า 80 ครั้ง จะอยู่ในการชน 3 ชนิด คือ การชนด้านหลัง 33 ครั้ง การชนที่สี่แยก 32 ครั้ง และการชนสิ่งของข้างทางขณะขับรถอยู่ในทางโค้ง 8 ครั้ง และการชนสิ่งของข้างทางขณะขับรถอยู่ในทางตรง 9 ครั้ง ผู้ขับขี่มักคิดว่าการชนเหล่านี้ อาจเป็นเพราะทัศนวิสัย หรือสภาพอากาศไม่ดีอย่างไรก็ตาม เหตุการณ์เหล่านี้ส่วนใหญ่เกิดขึ้นในเวลากลางวัน โดยสภาพอากาศและทัศนวิสัยปกติ และเป็นที่แน่นอนว่าพบในนักขับมือใหม่มากที่สุด โดยเฉพาะเมื่อทัศนวิสัยไม่ดีหรือบนถนนสายรองซึ่งสภาพถนนไม่ดี หรือมีสิ่งกีดขวางมากซึ่งเป็นเรื่องปกติของนักขับมือใหม่ จะเกิดอุบัติเหตุเนื่องจากยังมีประสบการณ์ไม่เพียงพอ และมักจะมีพฤติกรรมในการขับขี่ที่ไม่ปลอดภัย คือเว้นระยะห่างกับรถคันหน้าน้อยเกินไป ขับเร็วเกินไป ระยะเวลาห่างน้อยเกินไปเวลาเลี้ยวแซงหรือขับผ่านทางแยกและไม่สังเกตสภาพแวดล้อมข้างหน้าดีพอ ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องทราบและตระหนักถึงอันตรายเหล่านี้ ตลอดจนเรียนรู้ สิ่งที่ต้องกระทำเพื่อความปลอดภัยของตัวเองและผู้ขับขี่ท่านอื่น

2) การหลีกเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยง

ในฐานะนักขับหน้าใหม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทราบว่า อะไรคือสิ่งที่เป็นอันตรายและอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุการฝึกฝนบนถนนจริง เพื่อให้เกิดการสร้างประสบการณ์เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง ในขณะที่นักขับหน้าใหม่ขาดทั้งวิสัยทัศน์ และประสบการณ์ซึ่งสิ่งเหล่านี้ไม่อาจสร้างขึ้นในเวลาอันสั้นได้ จากการศึกษาของหลายประเทศพบว่า สามารถลดการเกิดอุบัติเหตุในนักขับหน้าใหม่ลงได้อย่างมาก โดยวิธีสร้างประสบการณ์บนการจำลองสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ใกล้เคียงกับการใช้รถบนถนนจริงอาจจะเป็นการฝึกฝนผ่านระบบคอมพิวเตอร์ หรือการฝึกฝนและทำซ้ำในแบบทดสอบเรื่องการรับรู้ และตอบสนองต่อความเสี่ยง

● การควบคุมความเร็ว

การขับรถด้วยความเร็วสูง เป็นสาเหตุใหญ่ของอุบัติเหตุในนักขับมือใหม่ เนื่องจากจะทำให้ไม่สามารถสังเกตสิ่งอันตรายรอบข้างป้ายคำเตือนและสภาพถนนที่เปลี่ยนแปลง เช่น ทางโค้งและรับมือได้ทัน ทำให้เกิดอุบัติเหตุ ผู้ขับขี่หลายท่านอาจไม่เห็นความสำคัญของการลดความเร็วถึงแม้ว่าจะต่างกันเพียงเล็กน้อย แต่ในความเป็นจริงแล้ว ความเร็วที่ต่างกันเพียงเล็กน้อยอาจให้ผลที่แตกต่างกันมากเมื่อเกิดอุบัติเหตุ เช่น ถ้าท่านขับรถชนคนเดินถนนที่ความเร็ว 60 กม./ชม. คนผู้นั้นมีโอกาสูงที่จะเสียชีวิต แต่ถ้าความเร็วนั้นเป็น 30 กม./ชม.คนผู้นั้นอาจบาดเจ็บ แต่โอกาสเสียชีวิตลดลง เป็นต้น

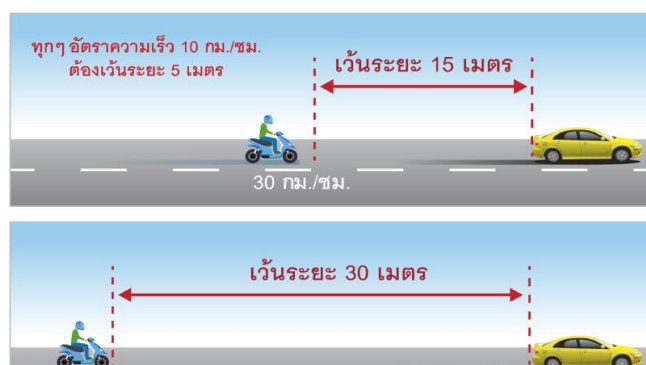
- ความเร็วที่ปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ

จะเกิดอะไรขึ้นถ้ารถคันข้างหน้าเราเบรกกะทันหัน ถ้าท่านเว้นระยะห่างน้อยเกินไปกว่าที่จะเบรกให้รถหยุดทันอุบัติเหตุจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน แล้วเราควรเว้นระยะห่างเท่าใดจึงจะปลอดภัย โดยทั่วไปแล้วคนปกติจะใช้เวลาในการเบรกประมาณไม่เกิน 2 วินาทีและคำนวณเพื่อระยะความปลอดภัย 1 วินาที ซึ่งเราจะนำมาใช้ในการกะระยะ โดยสังเกตเมื่อรถคันด้านหน้าวิ่งผ่านต้นไม้ ให้เรานับในใจ 3 วินาที หรือนับ “หนึ่งพันหนึ่ง หนึ่งพันสอง หนึ่งพันสาม” ในใจ ถ้ารถของเราขับผ่านต้นไม้ต้นเดียวกันก่อนนับเสร็จ แสดงว่าเราเว้นระยะสั้นเกินไปให้ชะลอความเร็วลงและทำแบบเดียวกันอีกครั้ง จนกว่ารถของเราจะผ่านเมื่อเรานับถึง “หนึ่งพันสาม” พอดี ในกรณีที่ทัศนวิสัยไม่ดี เช่น ฝนตก ถนนเปียก หรือ มีหมอก ท่านอาจนับมากกว่านั้น เช่น 4 วินาที หรือ “หนึ่งพันสี่” ก็ได้

นอกจากการเว้นระยะห่างการควบคุมความเร็วนั้นเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยเฉพาะเมื่อฝนตกใหม่ ๆ และถนนลื่น การเบรกกะทันหันจะส่งผลให้รถลื่นไถลออกนอกถนนหรือชนกับรถคันอื่นหรือพลิกคว่ำได้ จึงต้องลดความเร็วห้ามเบรกกะทันหัน หรือหักหลบทันที ให้ขับด้วยความเร็วคงที่เว้นระยะห่างให้เพียงพอ หากมีหมอกหนาท่านไม่ควรขับด้วยความเร็วเกินกว่า 50 กม./ชม.

ในการขับอย่างปลอดภัยคือ การเว้นระยะห่างจากรถคันหน้า ทุกๆ อัตราเร็ว 10 กม./ ชม. จะเว้นระยะห่างไว้ 5 เมตร เช่น อัตราเร็ว 50 กม./ชม. จะเว้นระยะห่างไว้ 25 เมตร แต่ในสภาพภูมิอากาศที่ไม่ดีควรเพิ่มระยะห่างอย่างน้อยสองเท่า การรักษาระยะห่างเช่นนี้ จะช่วยลดการเกิดอุบัติเหตุได้ หากคุณไม่สามารถมองเห็นข้างหน้าของรถที่อยู่หน้าคุณ ให้เพิ่มระยะห่างให้มากขึ้น เพราะรถคันหน้าอาจจะเปลี่ยนเลนโดยไม่ได้ลดความเร็วหรือหยุดรถทำให้เสี่ยงเกิดอุบัติเหตุได้ หากต้องหยุดรถให้ชิดซ้ายและใช้ไฟฉุกเฉินพยายามจอดตรงชิดซ้าย หรือไหล่ทางเพราะไม่เช่นนั้นอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างหนักได้ หากต้องจอดรถบนไหล่ทางให้เปิดไฟฉุกเฉินไม่ว่าในเวลากลางวันหรือกลางคืน ใส่ป้ายบอกเหตุสามเหลี่ยมกับรถด้วย เพื่อที่จะใช้ได้ตอนกลางคืน มันจะช่วยไม่ให้รถถูกชนได้

ในเวลากลางคืนมักจะเกิดอุบัติเหตุรุนแรงขึ้นบ่อย ๆ เนื่องจากการจราจรเบาบางกว่าเวลากลางวัน ผู้ขับขี่จึงมักใช้ความเร็วเต็มที่ ทำให้เกิดอุบัติเหตุรุนแรง ในเวลากลางคืนเสมอ ผู้ขับขี่จึงควรขับด้วยความเร็วที่สามารถหยุดรถได้ในระยะ ที่สายตามองเห็น

- เลือกใช้ความเร็วให้เหมาะสมเพื่อความปลอดภัยในสถานการณ์ต่าง ๆ

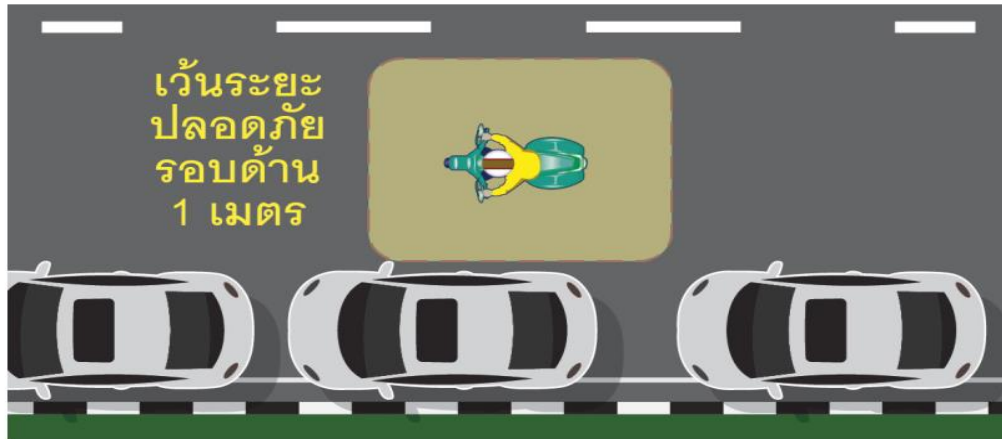
ความเร็วที่ควรใช้คืออะไร ความเร็วที่ควรใช้คือ ความเร็วที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม สภาพถนน และไม่ทำให้ผู้อื่นเสียชีวิตหากเกิดอุบัติเหตุ หรือความเร็วจำกัดตามป้ายจราจรดังรูป ซึ่งถูกกำหนดโดยพิจารณาถึงประเภทถนน สถานการณ์ สภาพแวดล้อม และความเร็วที่ปลอดภัย ที่แนะนำสำหรับผู้ใช้งานประเภทต่าง ๆ

ประเภทถนน	สถานการณ์	ความเร็วที่ปลอดภัย
ถนนที่มีรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และคนเดินเท้า		
ทางแยกที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุชนด้านข้าง		
ถนนที่ไม่มีการป้องกันอันตรายจากวัตถุข้างทาง เช่น เสไฟฟ้า ต้นไม้		
ถนนที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุชนประสาธา		
ถนนที่ไม่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุชนประสาธา หรือชนด้านข้าง		

ดังนั้น นักขับหน้าใหม่ จึงควรขับด้วยความเร็วตามที่กำหนดบนป้ายจราจร หรือตามพิกัดความเร็วที่กฎหมายกำหนด ชะลอเมื่อกำลังจะเข้าทางโค้ง หรือทัศนวิสัยไม่ดี เช่น ฝนตก ฯลฯ

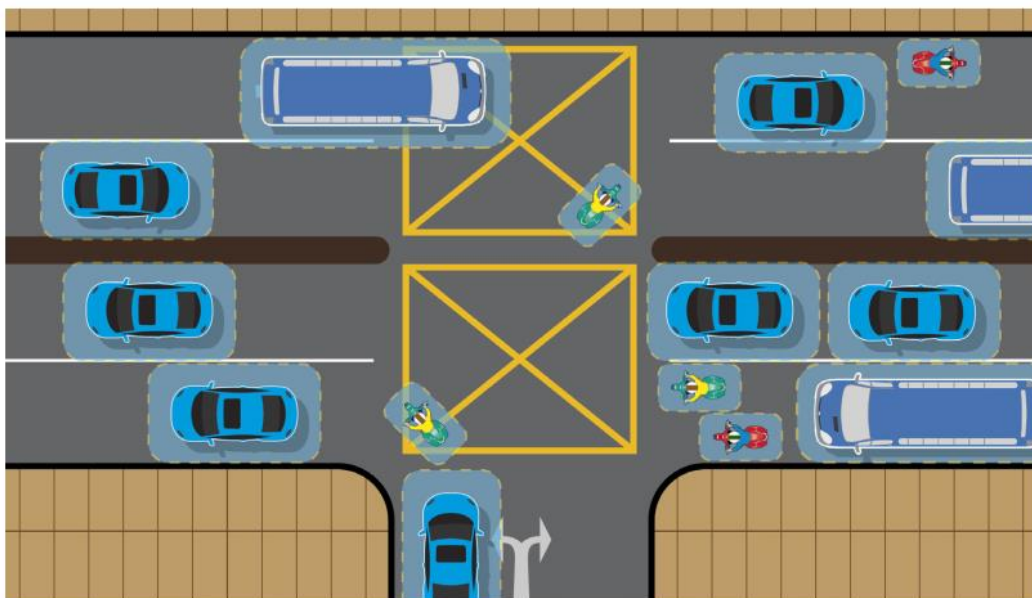
- การเว้นระยะห่างจากด้านข้าง

ควรเว้นระยะห่างด้านข้างอย่างน้อยประมาณ 1 เมตร เนื่องจากอาจมีรถคันอื่นเปิดประตูออกมา และเกิดอุบัติเหตุได้ ระยะห่างดังกล่าวเป็นระยะที่เหมาะสมในการหลีกเลี่ยงการเฉี่ยวชนรถจักรยานและรถจักรยานยนต์ที่ขี่มาทางด้านข้างของตัวรถอีกด้วย นอกจากนั้นแล้ว รถด้านข้างจะบดบังสิ่งที่เป็นอันตรายต่างๆ เช่น คนเดินเท้า รถจักรยานยนต์อีกฝั่งหนึ่งได้

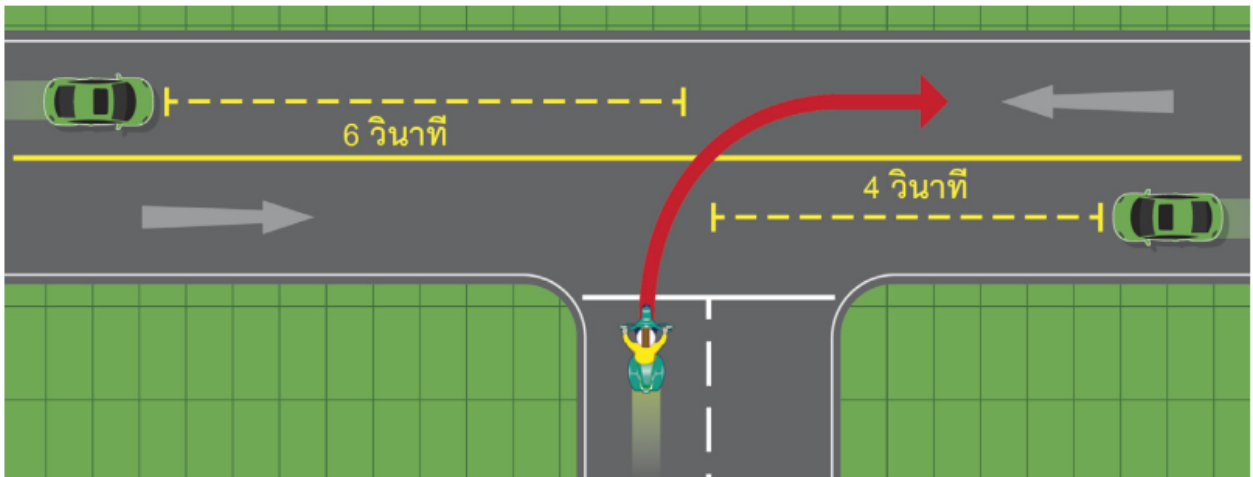
- การเว้นระยะในการแซง เปลี่ยนช่องทาง หรือทางแยก

ระยะห่างนี้หมายถึง ระยะห่างจากรถ และรถคันอื่นบนถนน เพื่อให้ผู้ขับสามารถไปได้อย่างปลอดภัย โดยไม่เกิดอุบัติเหตุ หากระยะห่างไม่มากพอ ท่านควรหยุดรอจนรถคันนั้นผ่านไป หรือมีระยะห่างเพียงพอแล้ว เพื่อความปลอดภัย หากไม่มีระยะห่างจากรถฝั่งตรงข้ามเพียงพอที่จะทำการเลี้ยว ท่านจึงควรหยุดรอจนกว่ารถจะผ่านไปหรือมีระยะห่างมากพอ

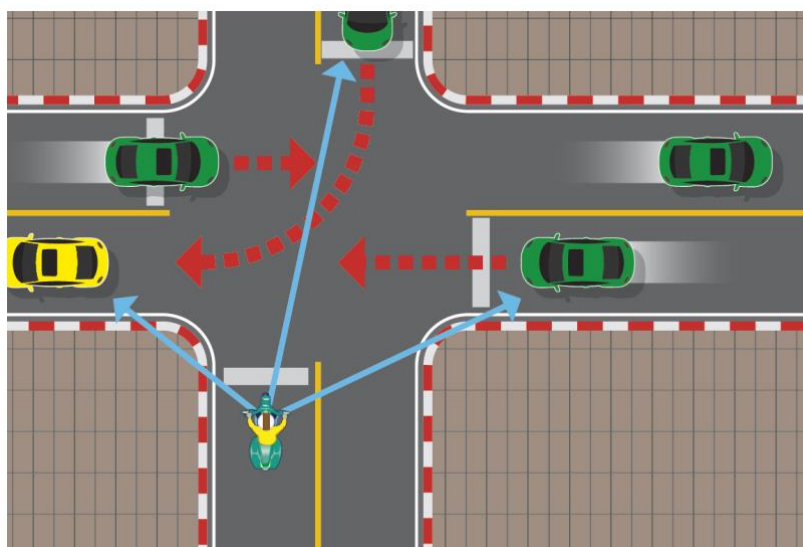
- **การกระเษะในการเลี้ยว**

การเลี้ยวขวานั้นจะใช้พื้นที่มากกว่า คือ 2 ช่องทาง จึงสามารถใช้ความเร็วได้มากกว่าการเลี้ยวซ้าย ในขณะที่การเลี้ยวซ้ายนั้นทำได้ง่าย และสั้นกว่าการเลี้ยวขวา ควรเว้นระยะจากรถที่กำลังขับเข้ามาประมาณ 100 เมตร (นับหนึ่งพันหนึ่ง ถึง หนึ่งพันหกในใจ) การกระเษะจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ และการฝึกฝน นอกจากนั้นแล้ว มีข้อควรระวังคือ ห้ามแซงขณะที่รถบรรทุกขนาดใหญ่กำลังเลี้ยว เนื่องจากรถชนิดนี้อาจต้องใช้พื้นที่ 2 ช่องทาง ในการเลี้ยว รถของท่านอาจหลบไม่ทันและเกิดอุบัติเหตุได้

- **การเลี้ยวในสี่แยก**

การเลี้ยวบริเวณสี่แยกนั้นจะยากกว่าการเลี้ยวทั่ว ๆ ไป โดยเฉพาะบริเวณที่ไม่มีสัญญาณไฟจราจร เนื่องจากท่านจำเป็นต้องมองดูรถจาก 3 ทิศทางที่เลื้อจนมีระยะที่ปลอดภัยก่อน ซึ่งโดยทั่วไปจะอยู่ที่ 4 - 6 วินาที (70-100 เมตร) จึงขับผ่านไป ถ้าหากไม่มั่นใจในระยะห่าง ให้รอจนกว่าระยะห่างจะมากพอ หรือรถคันอื่นผ่านไป

• การแซง

การแซงนั้นนอกจากจะต้องกะระยะอย่างแม่นยำแล้ว ยังต้องรู้ถึงกำลังเครื่องยนต์รถของเรา และความยาวของรถที่กำลังจะแซง โดยเฉพาะบนถนนขนาด 2 ช่องทาง เนื่องจากท่านต้องกะระยะอย่างแม่นยำเพื่อให้รถของท่านสามารถแซงได้สำเร็จโดยไม่ปะทะเข้ากับรถที่วิ่งสวนมา โดยเฉพาะเมื่อต้องแซงรถขนาดใหญ่ เช่น รถประจำทาง และรถบรรทุกขนาดใหญ่ ซึ่งมีความยาวกว่ารถยนต์ทั่วไป 2-9 เท่า หากเกิดความผิดพลาด รถของท่านจะปะทะกับรถซึ่งวิ่งสวนมาอย่างรุนแรง ดังนั้น การแซงจึงไม่ควรกระทำถ้าไม่จำเป็น เช่น แซงรถที่จอดเสีย

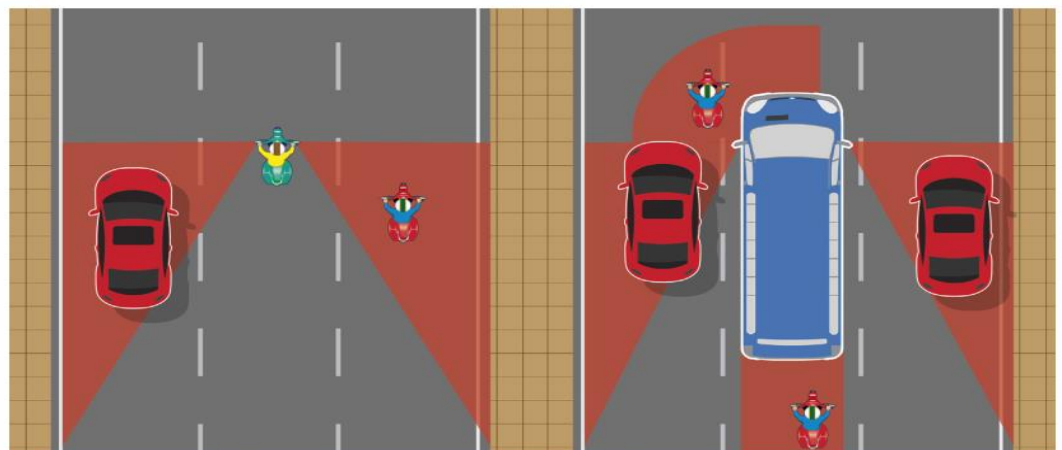
ขั้นตอนปฏิบัติในการแซง

สิ่งที่ท่านควรทราบคือท่านไม่ควรแซงด้านซ้ายเนื่องจากทัศนวิสัยด้านซ้ายของรถจะแคบกว่าด้านขวาทำให้ไม่อาจมองเห็นสิ่งกีดขวางได้ มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ง่ายกว่าและการแซงซ้ายยังมีความผิดตาม พรบ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 หมวด 2 มาตรา 45 อีกด้วย

• จุดบอด หรือ จุดอับสายตา

จุดบอดหรือจุดอับสายตา หมายถึง บริเวณที่ไม่สามารถมองเห็นด้วยกระจกมองข้างได้ทำให้ผู้ขับไม่ทันสังเกตเห็นรถที่เข้ามาทางด้านข้าง โดยเฉพาะขณะเปลี่ยนช่องทางทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น จุดบอดนั้นจะแตกต่างกันไปตามชนิดของรถดังรูปและมักเกิดอันตรายโดยเฉพาะเวลาเปลี่ยนช่องทางหรือถอยหลัง

จุดบอดนั้นจะแตกต่างกันไปตามชนิดของรถดังรูป และมักเกิดอันตรายโดยเฉพาะเวลาเปลี่ยนช่องทางหรือถอยหลัง

พื้นที่สีแดงคือจุดบอด และจุดอับสายตา ผู้ขับขี่ต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ

● การลดจุดบอดหรือจุดอับสายตา

ทักษะการลดจุดบอดสามารถฝึกฝนได้ง่าย แต่มักถูกละเลย หรือขาดการรับรู้โดยนักขับมือใหม่ในทางปฏิบัติเมื่อผ่านการฝึกอบรมทั้งภาคทฤษฎีและฝึกภาคปฏิบัติจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ทักษะด้านนี้ฝึกฝนได้ง่ายและมีประโยชน์มากสำหรับนักขับหน้าใหม่ซึ่งสามารถทดลองฝึกฝนเองหรือผ่านผู้เชี่ยวชาญตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

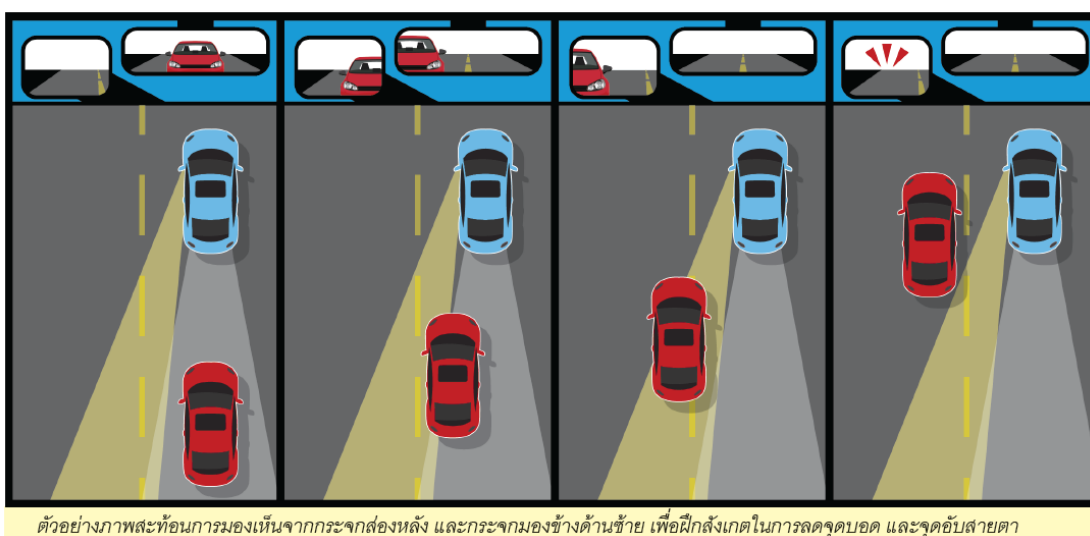
1. มองไปในระยะไกล 200 - 300 เมตรข้างหน้า และไม่มุ่งไปยังจุด ๆ เดียวนาน ๆ
2. ดูกระจกต่าง ๆ และเพื่อตรวจสอบจุดบอดเป็นระยะ (ประมาณทุก 8-10 วินาที)
3. หลีกเลียงการแขวนเสื้อหรือสิ่งของต่างๆในบริเวณเบาะหลังด้านซ้ายของรถ
4. หลีกเลียงการขับรดตามหลังรถขนาดใหญ่เป็นเวลานานๆ
5. เว้นระยะห่างจากคันหน้าให้มากขึ้น
6. ในขณะที่ขับแข่งให้มองกระจกข้างไปตามจุดบอดของรถ โดยเหลือบมองผ่านหัวไหล่
7. ขณะถอยหลัง ควรดูให้แน่ใจว่าไม่มีคนหรือสิ่งของกีดขวางทางด้านหลัง ผู้ขับรถขนาดใหญ่ควรระมัดระวังเป็นพิเศษเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

นอกจากนั้นแล้ว ท่านั่งขับรถที่ถูกต้อง และการปรับกระจกมองข้างและมองหลัง จะช่วยลดจุดบอดได้อย่างมาก โดยกระจกมองหลังต้องปรับให้เห็นกระจกด้านหลังได้ทั้งบาน เพื่อให้เห็นรถที่ตามมาด้านหลัง (รูปช่องที่ 1) และปรับกระจกมองข้างให้เห็นรถที่อยู่ด้านหลังที่กำลังจะแซงและเห็นรถที่อยู่ช่องทางเยื้องไปทางด้านหลังโดยปรับให้ขนานกับตัวรถ (รูปช่องที่ 2-3)

หากต้องการเปลี่ยนช่องทาง เมื่อรถด้านข้างเข้ามาอยู่บริเวณจุดอับสายตา กระจกด้านข้างจะแสดงรถที่ยังคงอยู่ในจุดอับสายตา ถ้าไม่สามารถเปลี่ยนช่องทางได้

ข้อสังเกต มนุษย์เราสามารถพบสิ่งที่เคลื่อนที่ ได้ง่ายกว่าสิ่งที่หยุดนิ่ง เช่น รถยนต์ที่จอดอยู่ข้างทาง ดังนั้น ควรระวังในจุดนี้

3) กรณีศึกษาการประเมินความเสี่ยงของคน รถ ถนน

ถึงแม้ว่าการระวางอันตรายนั้นจะเป็นสิ่งสำคัญในการขับขี่ในชีวิตประจำวันแต่ในบางสถานการณ์จะมีความสำคัญอย่างยิ่งในความปลอดภัยของท่าน และผู้ใช้ถนนท่านอื่น ๆ เช่น รถจักรยาน คนเดินเท้า รถพยาบาล เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ยังสามารถใช้การเว้นระยะปลอดภัยให้เพียงพอ และการสังเกตสิ่งอันตรายและทำการหยุด ลดความเร็วหรือเลี้ยวหลบได้

● นักขี่จักรยาน

สามารถพบได้ทั้งบริเวณถนน ทางเท้า และช่องทางสำหรับจักรยาน ซึ่งกลุ่มนี้จะเคลื่อนผ่านไปมาระหว่างทางเท้าและถนนซึ่งทำให้ยากแก่การสังเกต ถึงแม้ว่าส่วนใหญ่จะพบนักขี่จักรยานบนถนน นอกจากนี้แล้วกลุ่มนี้จะเคลื่อนที่เร็วกว่าคนเดินเท้า แต่จะช้ากว่ารถยนต์ โดยเฉพาะการเลี้ยวบริเวณสี่แยก อย่างไรก็ตามนักขี่กลุ่มนี้บางครั้งอาจไม่ได้ขับขี่ตามกฎหมายจราจร เช่น ขี่ย้อนศรหรือไม่สนใจไฟสัญญาณจราจร จึงต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้จากบนถนนทางเท้าและควรเว้นระยะห่างให้เพียงพอ ใช้การบีบแตรและมองสบตาเพื่อให้แน่ใจว่านักขี่จักรยานสังเกตเห็นรถของท่าน ในบางกรณีอาจต้องหยุดรถจนกว่าจะปลอดภัย

● จักรยานยนต์

เช่นเดียวกับกลุ่มอื่น ๆ รถจักรยานยนต์นั้นมีขนาดเล็กกว่ารถยนต์จึงมองเห็นได้ยาก มักขับซอกแซกอย่างรวดเร็วเปลี่ยนช่องทางไปมา โดยเฉพาะในช่วงการจราจรติดขัดซึ่งทำให้ยากแก่การสังเกตและคาดเดา และหลายครั้งมักถูกบดบังโดยรถขนาดใหญ่ เช่น รถบรรทุก รถประจำทาง หรืออยู่ในจุดบอดของรถของท่าน ซึ่งทำให้มักปรากฏกะทันหันและกระชั้นชิดจนเกิดอุบัติเหตุซึ่งผู้ขับขี่รถยนต์จะแจ้งว่าตนไม่สังเกตเห็นรถจักรยานยนต์ อุบัติเหตุที่พบบ่อยขณะที่รถจักรยานยนต์หักเลี้ยว ดังนั้นผู้ขับขี่รถยนต์ควรระมัดระวังตรวจสอบจุดบอดของท่าน โดยเฉพาะขณะเลี้ยวแซงหรือขับผ่านสี่แยก

● คนเดินเท้า

เป็นสิ่งที่ผู้ขับขี่ทุกท่านเกรงกลัวมาก เนื่องจากเป็นเรื่องใหญ่ซึ่งส่งผลต่อการบาดเจ็บรุนแรงและอาจเสียชีวิต ดังนั้น ผู้ขับขี่ควรเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษเมื่อพบคนเดินเท้าข้ามถนน

ปกติบริเวณ ห้างสรรพสินค้า โรงเรียน ป้ายรถประจำทางและทางแยก ผู้ขับจำเป็นต้องสังเกตทั้งบนถนน ทางเท้าและระหว่างรถที่จอดอยู่โดยเฉพาะเด็กเล็กถึงมองเห็นได้ยากเพราะถูกรถคันอื่นบังเอาไว้ นอกจากนั้นแล้วอาจปรากฏขึ้นอย่างกะทันหันในบริเวณที่คาดไม่ถึง เช่น ระหว่างรถที่จอดอยู่

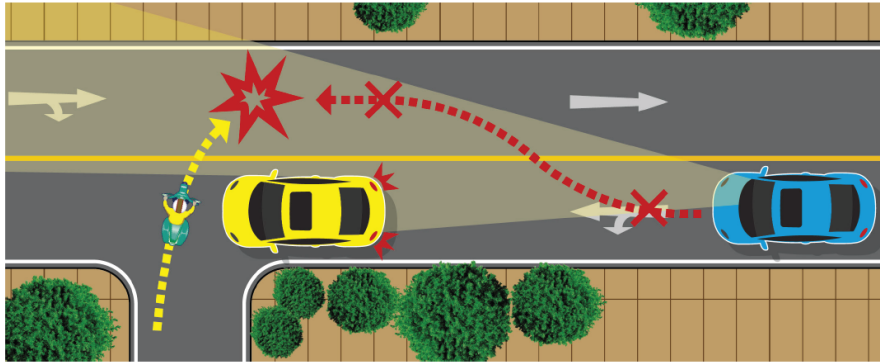
กลุ่มที่ควรระวังได้แก่ เด็กและผู้สูงอายุ เนื่องจากเด็กนั้นอาจจะพุ่งออกมาอย่างรวดเร็ว ในขณะที่ผู้สูงอายุอาจไม่ทันสังเกต มองเห็น หรือรู้สึกรถยนต์ที่เข้าใกล้และใช้เวลาในการเดินข้ามถนนช้ากว่าปกติ

ดังนั้นจึงควรลดความเร็วลงเมื่อเข้าสู่บริเวณที่จะมีคนเดินเท้า เช่น โรงเรียน และห้างสรรพสินค้า และย่านชุมชน เว้นระยะห่างจากคนเดินเท้า และพยายามสบตาเพื่อให้แน่ใจว่าเห็นรถแล้ว โดยอาจใช้แตรเมื่อจำเป็นจนกว่าจะผ่านบริเวณนั้นไปได้

นอกจากนั้นแล้วควรหยุดรถให้คนเดินข้ามเสมอ การหยุดรถจะเป็นการป้องกันการวิ่งข้ามตัดหน้ารถเมื่อเข้าสู่ทางแยกควรชะลอรถ หากรถของท่านอยู่ในช่องทางซ้ายมือสุด หรือขวาสุด ควรมองว่ามีคนกำลังจะข้ามถนนหรือไม่ หากพบก็หยุดรอให้ข้ามไป

ผู้ขับรถมักกังวลว่าจะถูกรถที่ขับตามมาด้านหลังชน ดังนั้น ควรให้สัญญาณต่าง ๆ บอกรถที่ขับตามมาด้านหลังก่อนจะชะลอ ให้ขับไปเรื่อย ๆ อย่างเร่งความเร็วบ่อย เนื่องจากจะทำให้ต้องใช้เบรกมากขึ้นตามไปด้วยจะทำให้รถคันด้านหลังสับสนได้

เมื่อท่านเห็นรถด้านหน้าหยุดขณะถนนโล่ง ห้ามแซงโดยเด็ดขาด เนื่องจากการที่รถคันด้านหน้าหยุดขณะถนนโล่งนั้นเป็นเรื่องไม่ปกติให้ท่านชะลอ หรือหยุด จนกว่าจะทราบว่าคันด้านหน้าหยุดด้วยสาเหตุอะไร มิฉะนั้นแล้วหากท่านแซงขึ้นไป อาจจะชนเข้ากับคนที่กำลังข้ามถนน หรือสิ่งกีดขวางอื่น ๆ ก็เป็นไปได้ หากท่านไม่หยุดรถให้คนที่ข้ามทางม้าลายจะมีโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท หากชนคนข้ามตรงทางม้าลาย จนบาดเจ็บ จะต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปีและ 10 ปี หากเสียชีวิต

- **การปรับปรุงพื้นผิวถนน**

พื้นที่การปรับปรุงพื้นผิวถนนนั้นจะเต็มไปด้วยเครื่องจักร คนงาน วัสดุต่าง ๆ บริเวณดังกล่าวจะมีพื้นผิวถนนที่ไม่ดีและมักพบเห็นป้ายเตือนก่อนถึงบริเวณปรับปรุงพื้นที่ผิวถนนเสมอ ซึ่งจำเป็นต้องลดความเร็วลงเพื่อสามารถเห็นและหลบเลี่ยงสิ่งอันตรายเหล่านี้ได้อย่างไรก็ตามผู้ขับขี่จำนวนมากเลยที่จะชะลอความเร็วลงทำให้เกิดอุบัติเหตุตามมา

- **การเกิดอุบัติเหตุซ้ำบนถนน**

เมื่อเราพบการชะลอตัวลงของการจราจร มักเกิดจากอุบัติเหตุซึ่งทำให้เกิดขวางการจราจรทั้งหมดในบริเวณนั้น ผู้ขับขี่ซึ่งมาด้วยความเร็วสูงจนไม่สามารถชะลอได้ทันจนเกิดอุบัติเหตุซ้ำได้และอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นซ้ำนั้นมักเกิดความรุนแรง

- **รถในเหตุการณ์ฉุกเฉิน**

ในเหตุการณ์ฉุกเฉินบริเวณที่เกิดเหตุ จะมีรถหน่วยกู้ชีพ รถพยาบาล รถดับเพลิง รถที่มีอุปกรณ์ตัดถ่าง รถที่ให้แสงสว่าง รถของตำรวจ และรถของพลเมืองดี รถเหล่านี้มักจะมีแสงและเสียงไซเรนดัง สังเกตได้ง่าย ประชาชนผู้ใช้ทางมักเห็นวารถที่ติดไฟวับวาบ มักขับมาด้วยความเร็วสูง ดังนั้นหากท่านได้ยินเสียงไซเรนดังขึ้นให้ท่านเปิดหน้าต่าง และปิดวิทยุเพื่อง่ายแก่การสังเกต และให้ทางรถฉุกเฉินต่อไป

- **สัตว์บนถนน**

หลายครั้งท่านอาจพบเห็นสัตว์เดินอยู่บนถนน หรือซากสัตว์บนถนน ซึ่งเมื่อสัตว์พบเห็นรถยนต์บางชนิดอาจจะตื่นตกใจ บางชนิดอาจจะไม่เปลี่ยนแปลงอะไรทำให้ยากแก่การคาดเดาพฤติกรรม ดังนั้น สิ่งที่ดีที่สุดคือการลดความเร็วลง เมื่อขับเข้าใกล้บริเวณที่คาดว่าจะพบสัตว์หรือซากสัตว์

ซึ่งจะทำให้มองเห็นชัดเจนมากขึ้นและขับหลบหลีกได้ อย่างไรก็ตามบางครั้งสัตว์ก็วิ่งตัดหน้ารถกะทันหันขึ้นมาในเขตเมือง เช่น สุนัข หรือแมว ปรากฏขึ้นมากะทันหัน ซึ่งแม้แต่ผู้ขับที่มีประสบการณ์ก็ยากที่จะหลบหลีกได้ ดังนั้นเมื่อเกิดเหตุการณ์นี้ ให้ท่านพิจารณาถึงความปลอดภัยของท่านเป็นสำคัญ โดยให้หยุดหรือหักเลี้ยวรถหากสามารถทำได้อย่างปลอดภัย ซึ่งจะขัดกับปฏิกิริยาส่วนใหญ่คือ หักหลบโดยทันที แต่หากการหักหลบนั้นอาจทำให้ท่านเสี่ยงต่อการเฉี่ยวชนกับรถยนต์คันอื่นหรือต้นไม้ ท่านไม่ควรหักเลี้ยวหลบกรณีหลีกเลี่ยงไม่ได้ท่านจำเป็นต้องชนสัตว์เหล่านั้น เพื่อความปลอดภัยของตัวท่านเอง

● สิ่งที่ไม่คาดฝัน

โดยปกติการขับขึ้นนั้นจะมีความสัมพันธ์ตามประสบการณ์ในอดีตของผู้ขับขี่ เช่น ท่านคาดว่าจะรถยนต์คันอื่นจะหยุดเมื่อเห็นสัญญาณไฟสีแดง หรือคนเดินเท้ากำลังข้ามถนนเฉพาะบริเวณที่กำหนดเท่านั้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นไปตามที่ท่านคาดเดา อย่างไรก็ตาม หลายครั้งสิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นไปตามที่คาดไว้

ผู้ขับขี่ที่มีประสบการณ์มาก จะสามารถคาดเดาสิ่งที่จะเกิดขึ้นได้แม่นยำ เช่น เมื่อท่านคาดว่าคนเดินเท้าจะสังเกตเห็นรถของท่าน และไม่ข้ามถนน แต่กลับไม่เป็นไปดังคาด ดังนั้นผู้ขับขี่ที่ดีจะต้องตระหนักถึงสถานการณ์นี้และหลีกเลี่ยงการเกิดอุบัติเหตุได้

การขับขึ้นรถบนถนน มีอันตรายเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา องค์ประกอบหลายอย่างทั้งเกิดขึ้นจากผู้ขับขี่ ผู้ใช้ถนนอื่น ตัวถนน หรือรถ ขอบกพร่องจากสิ่งเหล่านี้ อาจเกิดขึ้นพร้อมกันหรือเกิดเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นผู้ขับขี่ ควรฝึกให้มีความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์ เช่น การเว้นระยะ การควบคุมความเร็ว การแซง การตรวจสอบ และตอบสนองสิ่งอันตรายต่าง ๆ จนเป็นนิสัย ก็จะสามารถป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนนได้

4) การรับมือเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดจากผู้ใช้อื่น

การสังเกตการณ์ การคาดการณ์ล่วงหน้าและการแก้ไขสถานการณ์ก่อนที่จะเกิดอุบัติเหตุ เป็นหัวใจสำคัญของการขับรถเชิงป้องกัน การจัดลำดับความเสี่ยงต่ออันตรายที่ได้มาจากการสังเกตการณ์ มีความสำคัญต่อการคาดการณ์ และนำไปสู่การเลือกวิธีการตอบสนองที่เหมาะสมในการแก้ไขสถานการณ์ ดังนี้

● กรณีการแซงไม่พ้น

การแซง เป็นสาเหตุของอุบัติเหตุทางถนน ที่มักจะเกิดการชนแบบ “ประสาธนา” การแซงรถมี 2 ลักษณะ คือ การแซงรถที่จอดหรือแซงผ่านสิ่งกีดขวางที่อยู่ข้างที่ หรือการแซงรถที่วิ่งอยู่ข้างหน้าซึ่งไปในทิศทางให้คาดการณ์ว่าอาจมีรถวิ่งออกมา เราอาจจะต้องใช้แตร หรือชะลอความเร็วลง

การสังเกตการณ์ มีรถจอด หรือมีสิ่งกีดขวางในอีกฝั่งของถนนหรือไม่

การคาดการณ์ รถที่ขับผ่านอาจจะแซงรถจอด หรือมีสิ่งกีดขวางในอีกฝั่งของถนนสวนขึ้นมาได้

การแก้ไข ระวังตื่นตัว เตรียมพร้อมไว้ปฏิบัติดังนี้

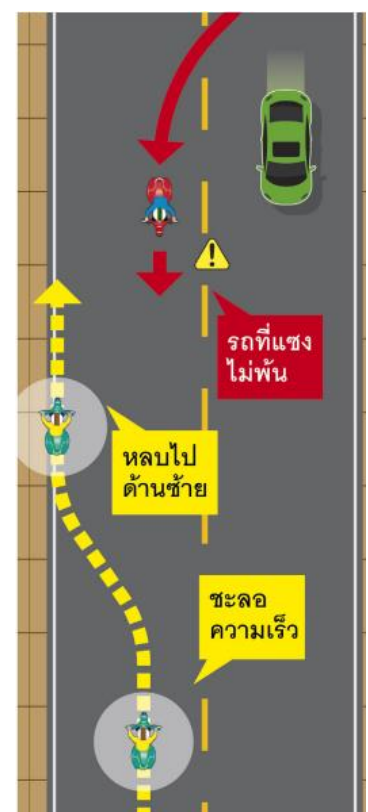
ไม่ต้องยึดถือในเรื่องสิทธิไปก่อนไปหลัง แม้ว่าสิ่งกีดขวางนั้นจะอยู่ในด้านของรถที่สวนมา ก็ไม่ผลิผลมาใช้สิทธิแห่งความถูกต้องขอไปก่อน

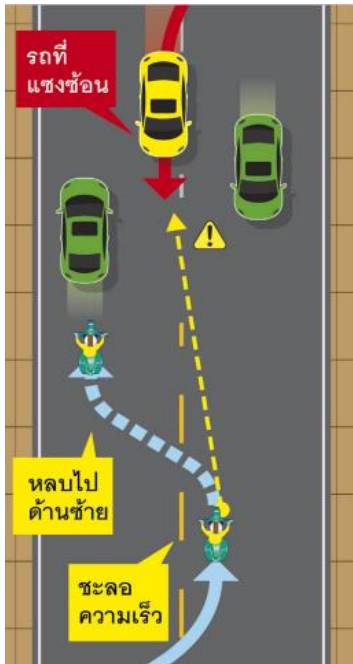
1. ควรชะลอรถ เพื่อให้รถฝั่งตรงข้ามแซงให้พ้น

2. ถ้าอยู่ในระยะกระชั้นชิดมาก มองกระจกหลัง

3. ให้สัญญาณไฟ

4. หักหลบรถไปบริเวณข้างทางด้านซ้าย เพื่อให้การแซงของรถที่วิ่งสวนมาผ่านไปได้

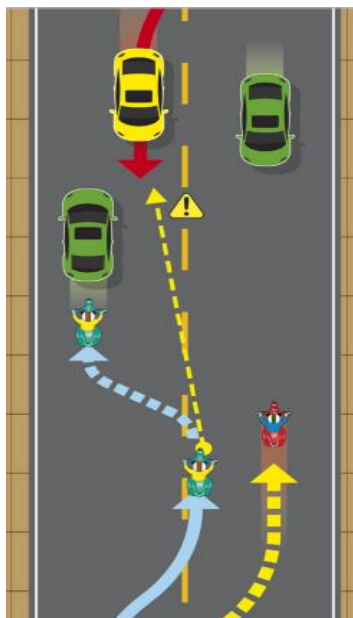
● กรณีการแซงซ้อน

เกิดเมื่อผู้ขับขี่กำลังจะแซงอยู่ ๆ ก็มีรถอีกคันชิงแซงขึ้นมาเสียก่อน
การสังเกตการณ์ สังเกตอาการรถคันข้างหน้า คันที่ผู้ขับขี่จะแซงว่าเป็นอย่างไร ทำท่าจะแซงหรือจะขับต่อไปด้วยความเร็วเดิม หรือคันอื่นกำลังจะแซงซ้อน

การคาดการณ์ อาจจะแซงขึ้นมากะทันหัน (แซงซ้อน)

การแก้ไข ระวัง ตื่นตัว เตรียมพร้อมไว้ ท่านมี 2 ทางเลือก ดังนี้

- 1.เร่งความเร็วเข้าหารถที่จะแซงในระยะพอเหมาะ ไม่ขับชิดเกินไปอย่าเข้าไปอยู่ในจุดบอดของรถที่จะแซงนาน ๆ เปิดไฟเลี้ยวขวาอาจให้สัญญาณไฟกะพริบหลาย ๆ ครั้ง หรือกดแตรให้ดังพอที่รถคันที่เราแซงได้ยิน
2. กรณีที่คิดว่าจะแซงไม่พ้น ต้องเปิดไฟเลี้ยวซ้าย สังเกตว่าไม่มีรถคันอื่นขับตามหลังมาในช่องทางซ้ายตัดสินใจขับเข้ามาอยู่ในช่องทางซ้ายหลังรถคันหน้า

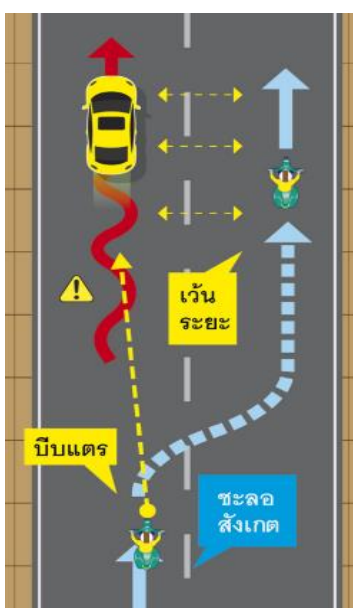
● กรณีรถจักรยานยนต์แซงขณะที่รถกำลังสวน (แซงผ่าหมาก)

เกิดเมื่อผู้ขับขี่กำลังจะแซงอยู่ ๆ ก็มีรถอีกคันชิงแซงขึ้นมาเสียก่อน
การสังเกตการณ์ สังเกตอาการรถคันข้างหน้า (คันที่ผู้ขับขี่จะแซงว่าเป็นอย่างไรท่าจะแซงหรือไม่)

การคาดการณ์ มองเห็นรถจักรยานยนต์ อาจจะแซงขึ้นมากะทันหัน

การแก้ไข ระวัง ตื่นตัว เตรียมพร้อมไว้ ท่านไม่มีทางเลือกอื่น

- 1.ต้องลดความเร็ว
- 2.เปิดไฟเลี้ยวซ้าย
- 3.สังเกตว่าไม่มีรถคันอื่นขับตามหลังมาในช่องทางซ้าย
- 4.ตัดสินใจขับเข้ามาอยู่ในช่องทางซ้าย หลังรถคันหน้า

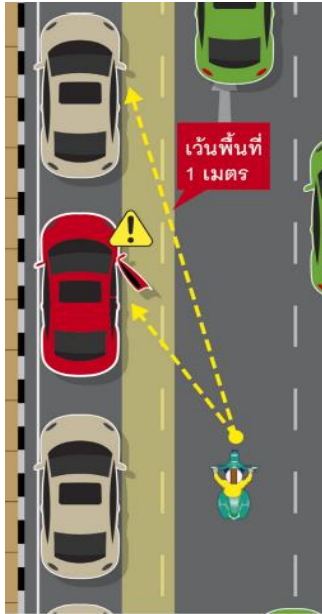
● กรณีเมาขับซึ่รตส่ายไปส่ายมา

การสังเกตการณ์ สังเกตอาการรถคันข้างหน้า ลักษณะการขับซึ่รต วิธีทางวิ่งของรถ

การคาดการณ์ ผู้ขับขี่เมาแล้วขับ

การแก้ไข ระวัง ตื่นตัว เตรียมพร้อมไว้ ท่านมี 2 ทางเลือก

- 1.ไม่แซงถ้าไม่แน่ใจว่าปลอดภัย
- 2.ถ้าจำเป็นต้องแซง
 - กดแตรเตือนจนเห็นว่ามีการตอบสนองจากคนขับ
 - ทิ้งช่วงด้านข้างให้ห่างเข้าไว้ ขณะแซง
 - ลดความเร็ว
 - เตรียมพร้อมที่จะหยุดรถได้ทันที เมื่อมีสถานการณ์ฉุกเฉิน

• กรณีเปิดประตูรถออกมากะทันหัน

การสังเกตการณ์ สังเกตอาการรถคันข้างหน้าที่กำลังจอดรถ มีคนในรถหรือไม่

การคาดการณ์ อาจเปิดประตูรถออกมาโดยไม่ระวัง

การแก้ไข ระวัง ตื่นตัว เตรียมพร้อมไว้

- ใช้ความเร็วที่เหมาะสม
- ทิ้งช่วงให้ห่างจากรถที่จอดเรียงแถวอยู่ไม่น้อยกว่า 1 เมตร
- ใช้แตรเตือนหากสงสัยหรือไม่แน่ใจ

ระลึกไว้เสมอว่า เมื่อขับรถไปในย่านชุมชน เหตุการณ์แบบนี้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เตรียมพร้อม และตื่นตัว เป็นสิ่งจำเป็น

• กรณีขับรถออกจากที่จอดกะทันหัน

การสังเกตการณ์ สังเกตอาการรถคันข้างหน้าที่กำลังจอดรถ มีคนในรถหรือไม่

การคาดการณ์ อาจหันหัวรถออกมาโดยไม่ให้สัญญาณ และไม่ดูข้างหลัง

การแก้ไข ระวัง ตื่นตัว เตรียมพร้อมไว้

- ใช้ความเร็วที่เหมาะสม
- ทิ้งช่วงให้ห่างจากรถที่จอดเรียงแถวอยู่ไม่น้อยกว่า 1 เมตร
- ใช้แตรเตือนหากสงสัยหรือไม่แน่ใจ

การขับรถเข้าไปในย่านชุมชน หรือการขับรถเข้าใกล้ห้างสรรพสินค้า สวนสาธารณะ ตลาดสด มักเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นได้ตลอดเวลา

ระลึกไว้เสมอว่า ท่านต้องใช้ความเร็วต่ำเท่านั้นในย่านชุมชน

• กรณีรถหยุดหลังจากบ้านสู่ถนนหรือออกจากซอยสู่ถนน

การสังเกตการณ์ สังเกตปากซอย ทางเข้าบ้านมีรถหรือไม่

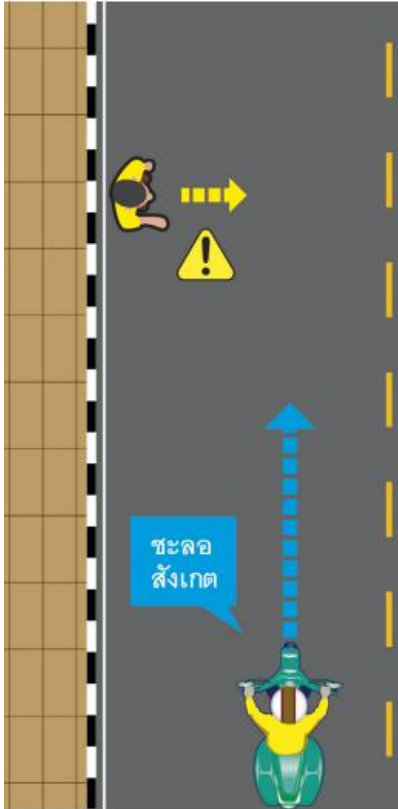
การคาดการณ์ อาจมีรถขับออกมาโดยไม่ให้สัญญาณ และไม่ชะลอความเร็ว และไม่ดูซ้ายดูขวา

การแก้ไข ระวัง ตื่นตัว เตรียมพร้อมไว้

- ใช้ความเร็วที่เหมาะสม
- ทิ้งช่วงให้ห่างจากรถที่จอดเรียงแถวอยู่ไม่น้อยกว่า 1 เมตร
- ใช้แตรเตือนหากสงสัยหรือไม่แน่ใจ

การขับรถเข้าไปในย่านชุมชน หรือการขับรถเข้าใกล้ห้างสรรพสินค้า สวนสาธารณะ ตลาดสด มักเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ขึ้นได้ตลอดเวลา

ระลึกไว้เสมอว่า ท่านต้องใช้ความเร็วต่ำเท่านั้นในย่านชุมชน

• กรณีขับขี่รถตัดหน้า

คนและสัตว์ข้ามถนนในระยะกระชั้นชิด หรือรถประจำทางจอดข้างทาง
การสังเกตการณ์

- สังเกตอาการรถคันข้างหน้า
- สังเกตคนที่ยืนข้างทาง

การคาดการณ์

- อาจมีรถตัดหน้า
- คนอาจจะลงจากรถ และเดินตัดหน้ารถ

การแก้ไข ข้อปฏิบัติ

- ลดความเร็ว
- เตือนด้วยแตรในระยะที่เหมาะสม
- หากยังไม่มีปฏิกิริยาโต้ตอบต้องเตือนซ้ำ
- ถ้ายังไม่มีปฏิกิริยา ต้องลดความเร็ว และเตรียมหยุดรถ

• กรณีขับรถกลางคืนรถคันหน้าไม่มีไฟท้าย

ทัศนวิสัยจะลดลงไปอย่างมากในเวลากลางคืน

การสังเกตการณ์

ตื่นตัวตลอดเวลา

การคาดการณ์

อาจมีรถขับอยู่บนทางหรือข้างทางที่ไม่มีไฟท้าย

การแก้ไข

ข้อปฏิบัติ

- ใช้ความระมัดระวัง
- ไม่ขับเร็ว
- ควรใช้ความเร็วพอที่จะหยุดรถได้ในระยะที่แสงไฟส่องไปถึง และมองเห็นได้ชัด

• กรณีขับรถย้อนศร

การสังเกตการณ์ ดันตัวตลอดเวลา สังเกตรถคันที่ย้อนศรกำลังจอดหรือกำลังวิ่ง

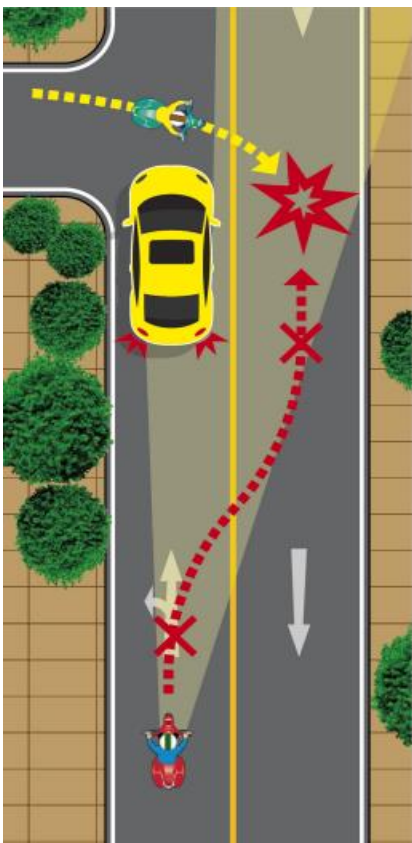
การคาดการณ์ มีรถวิ่งสวนมา

การแก้ไข

วิธีปฏิบัติ

- ใช้ความระมัดระวัง
- ชะลอรถ
- มองกระจกหลังว่ามีรถตามหลังมาหรือไม่
- เปลี่ยนช่องทาง

สถานการณ์นี้ เจอได้บนถนนทุกสาย ผู้ขับขี่จึงไม่ควรขับเร็ว ควรใช้ความเร็วพอที่จะหยุดรถได้

• กรณีรถคันหน้าจอดกะทันหัน

การสังเกตการณ์ สังเกตอาการรถคันหน้า ประเภทของรถ บริเวณข้างทางความเร็วของรถ

การคาดการณ์ รถอาจจอดกะทันหัน

การแก้ไข

วิธีปฏิบัติ

เมื่อขับขึ้นบนถนนควรเว้นระยะห่างให้เหมาะสม ไม่จี้ชิดเกินไป ควรใช้ความเร็วพอที่จะหยุดรถได้

- ลดความเร็ว
- ตรวจสอบรถด้านหน้า ด้านขวา และด้านหลัง
- เมื่อแน่ใจว่าไม่มีรถในช่องทางดังกล่าว จึงตัดสินใจเบี่ยงออกขวาและหยุดรถ

กรณีนี้เป็นข้อปฏิบัติที่ทำได้ยาก และมีความเสี่ยงสูง ท่านต้องระมัดระวังและแน่ใจทุกครั้งว่าไม่มีรถอยู่ในด้านหน้า ด้านขวา และด้านหลังที่จะชนกับท่านได้ สิ่งที่ยากที่สุด คือขับด้วยความเร็วที่สามารถหยุดรถได้ทัน

บทที่ 3

จิตสำนึกและมารยาทในการขับรถ

ในการขับรถบนท้องถนนนั้นผู้ขับขี่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทราบถึงคำเตือนและมารยาทในการขับรถ อีกทั้งในปัจจุบันสภาพสังคมที่มีความเร่งรีบทำให้ผู้คนขาดสติและไม่ได้คำนึงถึงความปลอดภัย สิ่งเหล่านี้ อาจนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุโดยที่ไม่ได้ตั้งใจ นอกจากนี้ผู้ขับขี่ควรมีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยผู้ขับขี่มีความจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบสภาพรถของตนเองให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย และพร้อมใช้งานอยู่เสมอซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุทางถนนเพื่อความปลอดภัยควรตรวจสอบสภาพรถยนต์ก่อนเดินทาง ความรับผิดชอบต่อผู้ใช้ทางอื่น ในการขับขี่บนท้องถนนมีทั้งรถยนต์ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน และคนเดินทางสัญจรร่วมทางกัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ขับขี่จำเป็นต้องคำนึงถึงผู้ใช้ทางอื่น และความรับผิดชอบต่อสังคม ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุที่มักเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น การดื่มสุราแล้วขับรถ การใช้โทรศัพท์ขณะขับรถ การขับรถด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เป็นต้น ซึ่งสาเหตุเหล่านี้นำมาซึ่งความสูญเสียแก่ผู้ใช้รถใช้ถนน ดังนั้น ผู้ใช้รถใช้ถนนควรตระหนักถึงความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นกับครอบครัวด้วยจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อสังคม

จิตสำนึก

จิตสำนึก คือ จิตที่รับรู้จากประสบการณ์จริงขณะตื่นผ่านระบบประสาทสัมผัสทั้ง 5 จิตสำนึกจะรู้จักผิดชอบชั่วดี รู้จักใช้เหตุผล รู้ว่าอะไรควรทำไม่ควรทำ อะไรดีอะไรไม่ดี

มารยาท

มารยาท คือ กิริยาอาการที่ถือว่าสุภาพเรียบร้อยถูกกาลเทศะ มารยาท หมายถึง กิริยาอาการที่ควรประพฤติปฏิบัติอย่างมีขอบเขต หรือมีระเบียบแบบแผนอันเหมาะสมแก่กาลเทศะและสังคม ดังนั้น การที่จะได้ชื่อว่า เป็นผู้ขับรถดีและมีมารยาทต้องเป็นผู้ที่เรียนรู้กฎ กติกา และมารยาทในการขับรถและต้องประพฤติปฏิบัติ อยู่ในกฎกติกาและมารยาทในการขับรถยนต์อย่างเคร่งครัด ผู้ที่ขับรถดีมีมารยาท ขับรถไปในที่ใดก็มีผู้นิยมชมชอบเป็นที่รัก และชื่นชอบของผู้โดยสารที่นั่งไปในรถ และความเป็นผู้ขับรถดีมีมารยาทเป็นส่วนหนึ่งของการไม่กระทำความผิด กฎหมายจราจรและการทะเลาะวิวาททำให้การเดินทางถึงที่หมายอย่างปลอดภัย ไม่เกิดอุบัติเหตุ การจราจรไม่ติดขัด

มารยาทในการขับรถ

● การขับรถตามปกติ

- ควรขับชิดทางเดินรถหรือช่องเดินรถด้านซ้ายเสมอ โดยเฉพาะการขับรถช้า เพราะเป็นการกีดขวางรถคันอื่นและไม่ขับคร่อมช่องเดินรถ
- ไม่ใช้สัญญาณไฟสูง จะแยงตาบบกวนคนที่ขับรถคันข้างหน้า
- แตะเบรกเท่าที่จำเป็น เพื่อไม่ให้รถคันหลังต้องชะงักตาม
- การเปลี่ยนช่องเดินรถ (เปลี่ยนเลน) ต้องให้สัญญาณก่อน
- ไม่ขับจี้ท้าย ควรทิ้งระยะห่างจากคันหน้าให้เหมาะสม

● การขับรถผ่านทางข้าม เขตชุมชน หรือโรงเรียน

- ให้ลดความเร็ว และใช้ความระมัดระวังมากกว่าปกติ
- มีน้ำใจให้คนเดินเท้าในการข้ามถนน
- ไม่กดแตรหรือกะพริบไฟในลักษณะไล่ หรือทำให้ผู้อื่นตกใจ

- **การขับรถลุยฝน/น้ำ**
 - ควรใช้ความเร็วต่ำ เพื่อไม่ให้น้ำกระเซ็นไปโดนคนเดินเท้าหรือรถคันอื่น
 - หลีกเลียงผิวถนนที่มีน้ำขัง เพราะอาจทำให้เกิดการแฉลบและน้ำกระเซ็น
 - ไม่เปิดไฟกะพริบฉุกเฉินขณะฝนตก เพราะจะทำให้คนขับรถคันที่ขับตามหลังเกิดความรำคาญ เสียสมาธิ และเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกกฎจราจรด้วย
 - เว้นระยะห่างจากรถคันหน้าพอสมควร มากกว่าการขับถนนแห้งเป็นระยะ 2 เท่า เพราะเบรกอาจลื่นกว่า สภาพการณ์ปกติ เพื่อมิให้รถข้างหน้าหวาดเสียวต้องเร่งความเร็วหนีเราไปอีก
- **การหยุดรถ**
 - ดูกระจกมองหลังว่ามีรถตามมาหรือไม่
 - ควรให้สัญญาณล่วงหน้าในระยะที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นสัญญาณแตะไฟเบรกให้รู้ หรือให้สัญญาณไฟเลี้ยวซ้าย
 - ลดความเร็วลง โดยค่อย ๆ แตะเบรกในระยะที่รถคันหลังมีเวลาเบรกได้ทัน
 - ต้องไม่หยุดรถขวางทางเข้า-ออก ขวางช่องทาง “เลี้ยวซ้ายผ่านตลอด” ขวาง “เส้นทแยงห้ามหยุด” หรือกีดขวางการจราจร ถ้าจอดตรงขวางรถคันอื่น ต้องหาทางขับรถเพื่อเปิดทางให้คนอื่น
- **การใช้เบรก**
 - ไม่แตะเบรกโดยไม่จำเป็น หรืออย่าแตะบ่อยจนเกินไป จะทำให้รถคันหลังที่ตามมาชะงักรำคาญ เพราะต้องแตะเบรกตามโดยไม่จำเป็นเช่นกัน
 - ควรตรวจสอบไฟเบรกอย่างสม่ำเสมอ
- **การจอดรถ**
 - ไม่จอดรถในที่ห้ามจอด
 - ควรจอดรถให้ชิดขอบทางมากที่สุด
 - ไม่จอดขวางทางเข้า-ออก อาคารบ้านเรือนผู้อื่น หากจำเป็นตั้งล้อให้ตรง ไม่ดึงเบรกมือ ปลดเกียร์ว่าง
 - หากจอดรถเป็นเวลานานควรดับเครื่องยนต์
- **การจอดรถที่มีช่องจอดรถ**
 - ควรถอยหลังเข้าจอด หันหน้ารถออกและจอดให้ขนานและตรงช่องจอด อย่าจอดคร่อมช่องจอดหรือชิดเส้นจนคันอื่นเข้าจอดไม่ได้
 - ควรดูระยะห่างระหว่างคัน เพื่อให้รถคันอื่นเข้าจอดได้สะดวก เปิดประตูรถได้สะดวก
 - ไม่ควรจอดรถซ้อนคัน แต่ถ้าหากจำเป็นต้องจอดรถซ้อนกัน จะต้องตั้งล้อให้ตรง ไม่ดึงเบรกมือหรือล็อกเกียร์ เพื่อให้คนอื่นสามารถเลี้ยวรถเราออกและให้รถคันที่จอดด้านในขับออกได้
- **การโทรศัพท์ขณะขับรถ**

พฤติกรรมการใช้โทรศัพท์ขณะขับรถ ถือว่าเป็นพฤติกรรมใหม่ของคนยุคนี้ ที่ต้องอาศัยการปลูกฝังจิตสำนึกให้ตระหนักว่า ผู้ขับขี่ไม่เพียงแต่ต้องมีความรับผิดชอบต่อชีวิตตนเองและคนในรถแต่ยังต้องมีความรับผิดชอบต่อชีวิตคนอื่นบนท้องถนนด้วย

ข้อเสนอแนะวิธีปฏิบัติเพื่อให้การขับรถมีความปลอดภัย

1. หากขับรถในระยะทางไกล ๆ ใช้เวลาจนถึงที่หมายไม่นานนัก ไม่ควรใช้โทรศัพท์เปิดข้อความโต้ตอบ

จนกว่าจะถึงที่หมายหากขับรถระยะทางไกลและใช้เวลานานควรกำหนดจุดหยุดพัก เช่น หยุดพักทุกหนึ่งชั่วโมง แล้วค่อยโทรศัพท์เมื่อถึงจุดหยุดพัก

2. ควรจอดรถข้างทางในที่ที่ปลอดภัยแล้วจึงใช้โทรศัพท์ หากอยู่ในที่ที่รถติดหรือจำเป็นต้องขับรถต่อไปควรขับช้าๆ และชะลอความเร็วลงเตรียมอุปกรณ์เสริมให้พร้อมใช้งานเมื่อเริ่มสนทนา

3. ควรแจ้งให้คู่สนทนาทราบว่าเรากำลังขับรถอยู่ และใช้เวลาในการพูดคุยให้สั้นที่สุด

4. หลีกเลี่ยงเรื่องสนทนาที่ทำให้เศร้า โกรธ หงุดหงิด หรืออารมณ์เสีย

5. ไม่รับ หรือส่งข้อความสั้น (SMS) หรืออีเมลในทุกกรณี

6. ก่อนขับควรวางแผนปิดการสื่อสารที่จะรบกวนการขับที่ทุกช่องทาง

● การขับรถผ่านทางข้ามเขตชุมชน หรือโรงเรียน

ให้ลดความเร็ว และใช้ความระมัดระวังกว่าปกติมีน้ำใจให้คนเดินเท้าในการข้ามถนน ไม่กดแตรหรือกะพริบไฟในลักษณะไล่ หรือทำให้ตกใจ

● การเว้นระยะห่างจากรถคันหน้า

สิ่งสำคัญที่ไม่ควรขับจี้ท้ายรถคันหน้า เนื่องจากจะทำให้เกิดอุบัติเหตุ โดยอุบัติเหตุการชนท้ายในประเทศไทยมักจะเกิดครั้งละหลาย ๆ คัน บางจุดบางแห่งชนท้ายกันนับสิบคัน เมื่อใช้ความเร็วที่มากขึ้นระยะห่างจากรถคันหน้าต้องมากขึ้นตามไปด้วยรวมถึงปัญหาที่ตามมาด้านกฎหมาย รถที่ขับตามมาต้องเว้นระยะห่างจากคันหน้าเพียงพอที่จะหยุดได้อย่างปลอดภัยเมื่อคันหน้าเกิดอุบัติเหตุ หรือหยุดอย่างกะทันหัน ถ้าขับตามกันมาแล้วชนท้ายหมายถึงรถของเราผิดอย่างชัดเจน

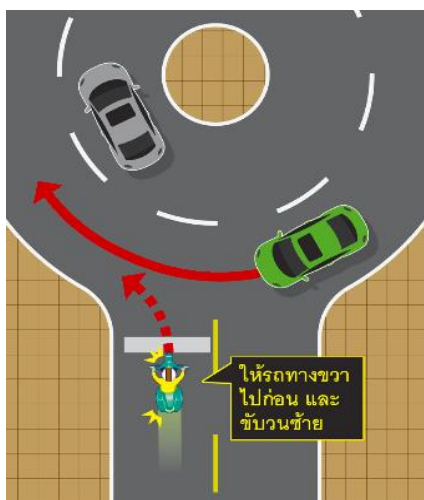
● การเร่งความเร็ว

การเร่งความเร็วให้สูงขึ้น โดยทำให้ผู้โดยสารในรถรู้สึกกลัว หรือผู้ใช้รถใช้ถนนอื่น ๆ เกิดความรู้สึกตกใจ และคาดการณ์ว่าอาจจะเกิดอุบัติเหตุ เป็นสิ่งที่ผู้ขับขี่ต้องงดเว้น หรือหลีกเลี่ยง การใช้ความเร็วของรถให้เหมาะสมกับรถอื่นที่ใช้ถนนร่วมกันนั้น พึงระวังอยู่เสมอ เช่น การเบี่ยงแซงออกไปจากช่องทางอย่างกะทันหัน อาจทำให้เกิดการชนกับรถในฝั่งตรงข้าม ที่มาในช่องทางปกติได้การขับจี้ท้ายรถคันหน้ากะพริบไฟไล่เพื่อให้รถคันหน้าหลีกทาง หรือบีบแตรไล่ อาจเป็นการยั่วยุอารมณ์ของผู้ขับขี่ หลายครั้งมีข่าวว่าผู้ขับรถบนถนนขับไล่ยิ่งกันที่สำคัญอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุกับผู้ขับรถบนถนนคันอื่น

● ชะลอความเร็ว

การชะลอความเร็ว และรถคันใดถึงทางร่วมทางแยกก่อน ก็ไปก่อน หากมีรถมาถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกัน ให้รถที่อยู่ทางซ้ายไปก่อน ในกรณีที่เส้นทางแยกทางโท รถทางโทจะต้องหยุดให้รถทางเอกไปก่อนเสมอ ซึ่งจะรู้ได้อย่างไรว่าทางใดเป็นทางเอกทางใดเป็นทางโท ให้สังเกตจากป้ายจราจร รถคันหน้าขับทิ้งระยะมาก ๆ ในขณะที่ถนนด้านหน้าโล่งทำให้เสียพื้นที่ผิวจราจร และหากหลาย ๆ คนปฏิบัติเช่นนี้จะก่อให้เกิดการใช้รถใช้ถนน การขับทิ้งระยะมาก ๆ มีผลเสียมากกว่าที่คิดเพราะรถคันหลังจะพยายามแซงขึ้นไปโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุจากการเฉี่ยวชนจึงมากขึ้น

- การให้ทาง

ต้องให้รถทางขวาไปก่อนเมื่อขับรมาถึงทางร่วมทางแยก และวงเวียนคนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าต้องให้รถทางขวาไปก่อนเมื่อขับมาถึงทางแยกใหญ่ ไม่ว่าจะสามแยก หรือสี่แยกที่ไม่มีสัญญาณไฟจราจรรวมถึงเมื่อขับเข้าวงเวียน ต้องให้รถทางขวาไปก่อนเสมอ

เนื่องจากประเทศไทยขับเลนซ้าย เมื่อถึงแยกหรือวงเวียนที่รถมาทางขวาจะถือว่ามาก่อน ดังนั้น ต้องลดความเร็วและดูให้ปลอดภัยก่อนเสมอ เมื่อจะเข้าทางหลัก เช่นวิ่งอยู่ถนนคู่ขนานแล้วจะเบี่ยงขวาเข้าช่องหลักก็ต้องชะลอให้ให้รถที่มาทางตรงไปก่อน

- ไม่ขับแซงขวา

บนถนนที่มีมากกว่าสองเลนขึ้นไปนั้นเราไม่ควรขับแซงขวา แม้ว่าเราจะขับตามความเร็วที่กฎหมายกำหนดบนถนนที่โล่งแม้ว่าจะขับมาเร็วเท่าไรก็ไม่ควรวิ่งแซงเลนขวา หลายครั้งบนถนนมีสภาพการจราจรหนาแน่นเคลื่อนตัวไปอย่างช้า ๆ เมื่อไม่สามารถไล่เลาะหาช่องว่างเพื่อแทรกไปข้างหน้าสุดได้กลับพบว่ามีการวิ่งแซงขวาด้วยความเร็วคงที่ อาจจะใช้ความเร็วตามกฎหมาย แต่สร้างผลกระทบกับรถที่มาข้างหลังติดยาว

ดังนั้น ไม่ว่าจะถนนจะโล่งหรือไม่ ขับช้าหรือเร็ว ควรวิ่งเลนกลาง หรือเลนที่สองถัดจากเลนขวาสุด และควรคำนึงเสมอ ถ้าวิ่งเลนขวาแล้วมีรถมาจ่อท้ายเมื่อไหร่ แสดงว่าเราขับช้าไป โดยมารยาทควรจะต้องเปิดไฟเลี้ยวซ้ายและหลบให้ทางรถที่มาข้างหลัง หลายครั้งผู้ที่ไม่ทราบมารยาทมีอารมณ์ฉุนเฉียว กล่าวหาว่ารถคันหลังยกไฟสูงไล่ ต้องคำนึงไว้เสมอว่า เลนขวาคือเลนสำหรับการแซงหรือเปลี่ยนช่องทางสำหรับรถที่ขับเร็วกว่า

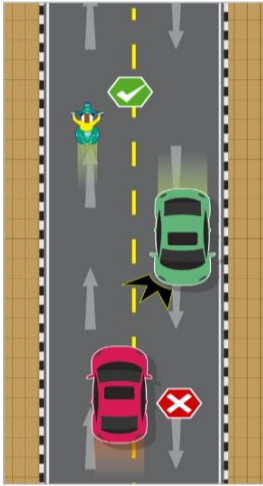
- การให้สัญญาณ

การใช้สัญญาณแตร แตรรถมีไว้เพื่อใช้เตือน หรือระมัดระวังว่าจะเกิดอุบัติเหตุซึ่งจะใช้เสียงสั้น ๆ ไม่ใช่แตรเสียงยาว เพราะคล้ายกับเป็นการตำหนิ หรือด่าผู้ขับขึ้นอื่น ไม่ใช่แตรในเขตชุมชน โรงพยาบาล หรือเขตห้ามใช้เสียง ไม่ใช่แตรขณะรถจอดอยู่เว้นแต่รถคันอื่นจะถอยมาชน ควรให้สัญญาณแตรเมื่อขับอยู่ในทางโค้งที่มองไม่เห็นรถสวนมา มุมอับในซอยที่มีกำแพงทึบบังอยู่ หรือบริเวณที่ไม่แน่ใจเพื่อเตือนรถที่สวนมาเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน เช่น รถของเราเบรกแตก ยางระเบิดเพื่อให้รถคันอื่นรู้ตัวและหลบหลีก ใช้แตรเมื่อต้องการขอความช่วยเหลือ

การแสดงสัญญาณมือ เพื่อแสดงถึงการขอบคุณหรือขอโทษ การยกมือแสดงความขอบคุณที่ให้ทางหรือยกมือแสดงความขอโทษ โดยยกมือให้อยู่ในระดับใบหู พร้อมโค้งศีรษะเล็กน้อย เช่นการเปิดทางให้แซงขอเข้าเลน เป็นต้น

- การขับรตามปกติ

ควรขับชิดทางเดินรถหรือช่องเดินรถซ้ายเสมอโดยเฉพาะการขับรซ้ายเพราะเป็นการกีดขวางรถคันอื่นและไม่คร่อมช่องเดินรถ ไม่ใช่สัญญาณไฟสูงตะแบกเท่าที่จำเป็น เพื่อไม่ให้รถคันหลังต้องชะงักตามการเปลี่ยนช่องเดินรถ หรือเปลี่ยนเลนต้องให้สัญญาณก่อน ให้ความสะดวกแก่รถฉุกเฉินต่าง ๆ ไม่ขับจี้ท้าย ควรทิ้งระยะห่างจากคันหน้าให้เหมาะสม

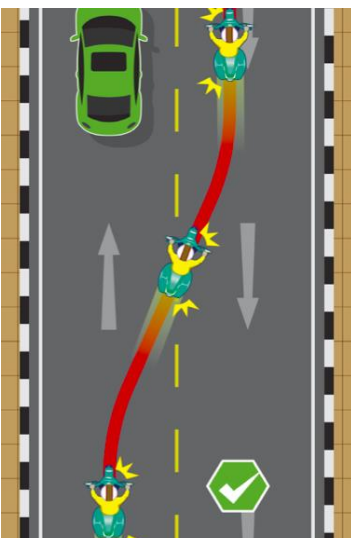
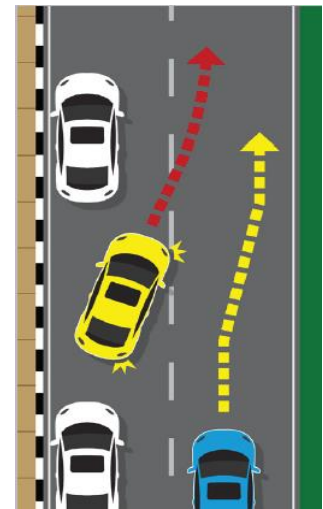

● การขับรสวนทางกัน

ในทางเดินรถที่วิ่งสวนทางกันได้ หากมีรถวิ่งสวนทางมา ต้องลดความเร็วใช้ความเร็วให้เหมาะสมขับชิดทางซ้ายให้มากที่สุดเพื่อไม่ให้เกิดอุบัติเหตุหรือการหวาดเสียว ห้ามใช้ไฟสูง เพราะจะแยงตาผู้ขับรถคันที่สวนมา ขับชิดขอบทางด้านซ้ายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ไม่ขับคร่อมเลนเข้าไปในช่องเดินรถอื่น

● การเคลื่อนรถออกจากที่จอด

ผู้ขับขี่จะต้องให้สัญญาณก่อนเคลื่อนรถออกจากที่จอดทุกครั้ง มองดูกระจกหลังหรือกระจกข้าง เมื่อเห็นว่าปลอดภัยจึงเคลื่อนรถออกจากที่จอดรถ ควรเหยียบคันเร่งด้วยความนุ่มนวลไม่ออกกรบแบบกระชาก หรือออกกรบไปบนท้องถนนเป็นเหตุให้ผู้ขับขี่อื่นต้องหักหลบหรือเบรกรถอย่างกะทันหัน

● การขับรแซงขึ้นหน้ารถคันอื่น

- ก่อนแซงขึ้นหน้ารถคันอื่นต้องให้สัญญาณก่อนแซงเสมอ
- กะพริบไฟหน้ารถสั้น 2 ครั้ง เพื่อให้คนขับรถคันหน้ามองเห็นและทราบว่ามีผู้จะขอแซง
- ไม่แซงในเขตห้ามแซง หากถนนแคบต้องขับช้าและแซงด้วยความระมัดระวัง
- เว้นระยะให้ห่างจากรถคันที่ถูกแซงอย่างเหมาะสมแซงแล้วไม่หักรถเข้าช่องทางซ้ายเร็วจนอาจเป็นเหตุให้เบียดกับรถคันที่ถูกแซง
- เมื่อแซงพ้นแล้วให้ขับชิดช่องเดินรถด้านซ้ายทันที

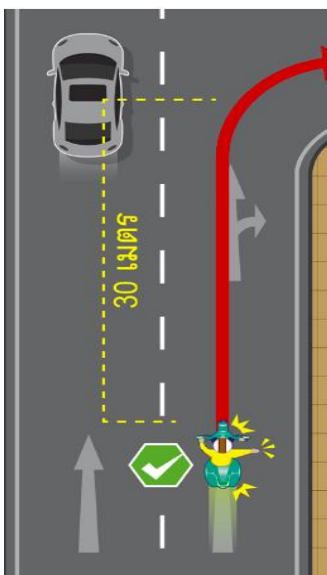
● การเปลี่ยนช่องเดินรถ

- ผู้ขับรถที่ต้องการจะเปลี่ยนช่องเดินรถต้องให้สัญญาณไฟเลี้ยวซ้ายหรือขวาตามแต่กรณีล่วงหน้าในระยะที่เหมาะสม หรือก่อนเปลี่ยนช่องเดินรถ 30 เมตร
- ไม่เปลี่ยนช่องเดินรถในระยะคับขันหรือกระชั้นชิด
- เมื่อเห็นปลอดภัยแล้วให้เปลี่ยนช่องเดินรถอย่างระมัดระวัง
- เปลี่ยนสัญญาณไฟกลับเป็นปกติ
- ใช้ความเร็วให้สอดคล้องกับรถที่อยู่ในช่องทางการเดินรถ
- ระวังไม่ให้รถที่ตามมาแซงกัก หรือเบรกจนเสียจังหวะ

● การขับรถกรณีมีผู้ขับรถขอแซงผ่านขึ้นหน้า

- เมื่อมีรถคันอื่นจะขอแซงผ่านขึ้นหน้ารถคันที่เราขับอยู่เราควรขับรถชิดทางด้านซ้าย
- เมื่อเห็นสัญญาณขอแซงเราควรตอบรับด้วยการให้สัญญาณไฟเลี้ยวซ้ายและลดความเร็วให้รถคันหลังแซงขึ้นไป
- ไม่ควรเร่งความเร็วตีคู่กับรถที่ขอแซงเพราะอาจเกิดอุบัติเหตุได้
- ควรลดความเร็วเพื่อเว้นช่องว่างให้รถที่ตีคู่กับเรามีช่องว่างหลบเข้ามาเป็นการแบ่งปันน้ำใจแก่เพื่อนร่วมทางและป้องกันอุบัติเหตุอีกด้วย

● การเลี้ยวรถ

- ผู้ขับรถคันที่ต้องการจะเลี้ยวรถ ต้องขับรถเข้าไปในช่องทางเดินรถในทิศทางที่ประสงค์จะเลี้ยวเป็นระยะทางที่เหมาะสม
- ให้สัญญาณให้ทราบว่าจะเลี้ยวไปทางใดล่วงหน้าในระยะที่เหมาะสม
- ชะลอความเร็วของรถลงเพื่อให้รถคันอื่นรู้ตัว
- การเลี้ยวซ้ายในทางร่วมทางแยกแม้ว่าจะมีป้าย “เลี้ยวซ้ายผ่านตลอด” หมายความว่า เลี้ยวได้ต่อเมื่อเห็นว่าปลอดภัย มารยาทที่ต้องคำนึงกรณีนี้คือการให้รถอื่นไปก่อน
- เมื่อเลี้ยวรถเรียบร้อยแล้วต้องเปลี่ยนสัญญาณไฟให้กลับสู่ปกติ ไม่ลืมเปิดค้างไว้และใช้ความเร็วของรถให้เหมาะสมกับรถที่ใช้ทางอยู่ในทางหรือช่องเดินรถนั้น

- **การเปลี่ยนช่องเดินรถ**

- ผู้ขับรถที่ต้องการจะเปลี่ยนช่องเดินรถต้องให้สัญญาณไฟเลี้ยวซ้าย หรือขวาตามแต่กรณีล่วงหน้า ในระยะที่เหมาะสม หรือก่อนเปลี่ยนช่องเดินรถ 30 เมตร
- ไม่เปลี่ยนช่องเดินรถในระยะคับขันหรือกระชั้นชิด
- เมื่อเห็นปลอดภัยแล้วให้เปลี่ยนช่องเดินรถอย่างระมัดระวัง
- เปลี่ยนสัญญาณไฟกลับเป็นปกติ
- ใช้ความเร็วให้สอดคล้องกับรถที่อยู่ในช่องการเดินรถ
- ระวังไม่ให้รถที่ตามมาชนงัก หรือเบรกจนเสียจังหวะ

- **การเปิดไฟเลี้ยว**

การไม่ให้สัญญาณไฟจอด ชะลอ เลี้ยวทำให้เกิดอุบัติเหตุมากกว่า 700 รายต่อปี เพียงแค่เปิดไฟเลี้ยว อุบัติเหตุก็จะไม่เกิดขึ้น

ประโยชน์ของการเปิดไฟเลี้ยว มีดังนี้

- บอกให้เพื่อนร่วมทางรู้ว่าเราจะไปทางไหน หรือขอแซงไปก่อน
- การใช้สัญญาณไฟเลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา เพื่อจะบอกว่าจะเลี้ยวไปในทิศทางที่ต้องการ
- การกลับรถ การเปลี่ยนช่องทางเดินรถ ขอแซงคันอื่น หรือการขับรถออกจากที่จอดรถ
- การใช้ไฟเลี้ยวอย่างถูกต้อง เมื่อจะเลี้ยวหรือต้องการจะแซง ผู้ขับขี่ต้องยกไฟเลี้ยวที่อยู่ด้านหน้า หรือข้างรถให้สัญญาณไฟกะพริบสีเหลืองที่ติดอยู่ท้ายรถในทิศทางเดียวกับทางที่จะเลี้ยว หรือเปลี่ยนช่องทางเดินรถ
- ควรเปิดไฟเลี้ยวให้คันหลังเห็นชัดก่อนที่เราจะเลี้ยว ถ้าเทียบเป็นความเร็วรถที่วิ่งอยู่ที่ 30 กม./ชม. ก็ให้เปิดไฟเลี้ยวล่วงหน้าก่อน 30 เมตร รถที่วิ่งอยู่ที่ 60 กม./ชม. ก็ให้เปิดไฟเลี้ยวล่วงหน้าก่อน 60 เมตร
- เราควรเปิดไฟเลี้ยวให้เป็นนิสัย แม้ว่าจะไม่มีรถวิ่งตามมาก็ตาม
- การเลี้ยวรถในที่ให้กลับรถ เมื่อเราขับถึงเส้นทางที่จะเลี้ยวรถ ให้เปิดไฟเลี้ยวชะลอความเร็วแล้วค่อยเปลี่ยนเลน
- การเลี้ยวเข้าซอย หรือเลี้ยวออกจากซอยควรจะดูรถทางขวาด้วย และใช้ความระมัดระวัง แล้วจึงเลี้ยว กรณีของรถจักรยานยนต์ก่อนถึงทางร่วมทางแยกที่ต้องการจะเลี้ยว ควรจะเปิดไฟเลี้ยวล่วงหน้าอย่างน้อย 30 เมตรก่อนถึงทางแยกเพื่อให้ผู้ที่ขับตามมาจะได้เห็นว่าเรากำลังจะเลี้ยว จะได้เตรียมตัวได้ทัน

- **การใช้ถนนร่วมกับรถจักรยานยนต์**

- ไม่ควรขับจี้ท้ายรถคันหน้า
- เหยียบคันเร่งด้วยความนุ่มนวล โดยไม่ให้ผู้โดยสารในรถ รู้สึกหวาดกลัว หรือผู้ใช้รถใช้ถนนอื่น ๆ เกิดความรู้สึกหวาดกลัวที่จะเกิดอุบัติเหตุ
- ขณะมีน้ำท่วมขังควรใช้ความเร็วต่ำ เพื่อไม่ให้น้ำกระเซ็นไปโดนคนเดินเท้าหรือรถคันอื่น
- หยุดมองหลังผ่านกระจกว่ามีรถตามมาหรือไม่ ควรให้สัญญาณล่วงหน้าในระยะที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นสัญญาณไฟเบรก หรือสัญญาณไฟเลี้ยวซ้าย ลดความเร็วลงอย่างช้า ๆ
- การชะลอความเร็ว และรถคันใดถึงทางร่วมทางแยกก่อนก็ไปก่อน หากมีรถมาถึงทางร่วมทางแยกพร้อมกันก็ควรให้รถที่อยู่ทางซ้ายไปก่อน
- บนถนนที่มีมากกว่าสองเลนขึ้นไปนั้น เราไม่ควรขับแซงขวา เนื่องจากจะกีดขวางรถคันอื่นที่ต้องการแซง

- **การใช้ถนนร่วมกับรถจักรยาน**

- ตรวจสอบจุดอับสายตาทุกครั้ง อาจจะมีรถจักรยานขี่ข้างทาง หรือขี่สวนทางมา
- เมื่อเวลาเข้าออกช่องทาง บริเวณแหล่งชุมชน สวนสาธารณะ ให้ระวัง อาจมีผู้ใช้จักรยานผ่านเข้าออก

- **การใช้ทางพิเศษ (ทางด่วน) และทางหลวงพิเศษ**

ทางพิเศษ (ทางด่วน) และทางหลวงพิเศษ จะแตกต่างจากถนนโดยทั่ว ๆ ไป เพราะได้รับการออกแบบให้รถบางประเภทใช้และสามารถใช้อัตราเร็วสูงกว่าและปลอดภัยมากกว่า การขับขึ้นทางพิเศษ (ทางด่วน) และทางหลวงพิเศษ จะต้องทราบสิ่งต่างๆ เหล่านี้

1. ต้องมีใบอนุญาตขับรถที่ตรงกับประเภทของรถยนต์ผู้ขับขี่ห้ามขับขึ้นทางด่วนหรือบนทางหลวง
2. ต้องทราบเครื่องหมายจราจรต่าง ๆ สัญญาณเตือน ฯลฯ
3. ต้องพร้อมและตื่นตัวในการขับขึ้นในทุกแห่ง ตลอดระยะทาง
4. ไม่ควรใช้ทางด่วนถ้าผู้ขับขี่รู้สึกอ่อนเพลีย ง่วงงัว และไม่ค่อยสบาย
5. เมื่ออ่อนเพลียหรือเหนื่อยอ่อนควรพักผ่อนก่อนเดินทาง
6. ห้ามหยุดหรือจอดรถ ยกเว้นมีเหตุฉุกเฉิน และต้องจอดชิดขอบทาง
7. รถบางประเภท ห้ามใช้ทางพิเศษ (ทางด่วน) และทางหลวงพิเศษ
8. ต้องแน่ใจว่ารถยนต์ของผู้ขับขี่มีสภาพดี และปลอดภัยต่อการขับขี่

- **การใช้ความเร็วบนทางพิเศษ (ทางด่วน) และทางหลวงพิเศษ**

ความเร็วที่ใช้วิ่งบนทางด่วนหรือทางพิเศษ ตาม พ.ร.บ.จราจรทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดทางหลวงพิเศษหมายเลข 7 (มอเตอร์เวย์) และทางหลวงพิเศษหมายเลข 9 (ถนนวงแหวนกาญจนาภิเษก) กำหนดให้ใช้ความเร็วไม่เกิน 120 กิโลเมตร/ชั่วโมง ดังนั้นทางด่วนและทางพิเศษที่ไม่ใช่มอเตอร์เวย์ และถนนวงแหวนกาญจนาภิเษกจะต้องใช้ความเร็วตามกฎหมายอ้างอิงความเร็วในเขต/นอกเขตเทศบาล คือได้ไม่เกิน 80 และ 90 กิโลเมตร/ชั่วโมง

- **ป้ายแนะนำเส้นทางและป้ายประชาสัมพันธ์ทางพิเศษ**

ป้ายแนะนำจราจรแขวนสูง (Overhead Sign) เป็นป้ายสี่เหลี่ยมติดตั้งไว้ในระดับเหนือศีรษะสำหรับแนะนำเส้นทางบนทางพิเศษเป็นระยะ ๆ ก่อนถึงทางออกทางพิเศษแต่ละทางออกที่ระยะ 1,000 เมตร 500 เมตร และบริเวณทางออกเพื่อให้ผู้ใช้บริการได้เตรียมตัวและสามารถเข้าช่องทางไปสู่จุดหมายปลายทางได้ถูกต้อง

- **ป้ายกำหนดความเร็วและปิดช่องจราจรฉุกเฉิน (Matrix Sign)**

เป็นป้ายสัญญาณที่ติดตั้งบริเวณเกาะกลางของ ทางพิเศษเป็นระยะ ๆ ข้อมูลส่วนใหญ่ที่ปรากฏบนป้ายสัญญาณดังกล่าวจะเป็นตัวเลขแสดงความเร็วที่ควรใช้บนทางพิเศษในขณะนั้น เช่น กรณีฝนตก หรือมีหมอกหนาแน่น เป็นต้น นอกจากนี้ ยังแสดงสัญลักษณ์บอกสภาพของช่องทางวิ่งว่าเปิดหรือปิด ทั้งนี้เพื่อเป็นการแจ้งหรือเตือนให้ผู้ใช้บริการทราบล่วงหน้าเมื่อมีอุบัติเหตุหรือซ่อมทาง

- **ป้ายปรับเปลี่ยนข้อความ (Variable Message Sign : VMS)**

เป็นป้ายอิเล็กทรอนิกส์ที่แจ้งข้อมูลต่าง ๆ ให้ผู้ใช้บริการทราบซึ่งส่วนใหญ่จะแจ้งสภาพการจราจรบนทางพิเศษหรือคำแนะนำต่าง ๆ แก่ผู้ใช้บริการโดยจะติดตั้งไว้บริเวณก่อนทางเข้าด้านๆ และบนทางพิเศษ

- **การให้ความร่วมมือรถฉุกเฉิน**

การให้ความร่วมมือ หรือให้ทางกับรถฉุกเฉิน เป็นสิ่งที่ประชาชนทั่วไปควรตระหนัก และให้ความร่วมมือเปิดทาง ในกรณีรถพยาบาลฉุกเฉินจำเป็นต้องขอทางด้วยสัญญาณไฟ และไซเรน เพื่อนำส่งผู้ป่วยให้ได้รับการรักษาอย่างทันที่ที่ควรรีบหลีกเลี่ยงให้รถพยาบาลคันดังกล่าว เสมือนหนึ่งมีพี่น้องพ่อแม่เราป่วยฉุกเฉินต้องการความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน และเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุกับรถพยาบาลเหล่านั้นด้วย ซึ่งนอกจากจะช่วยให้รถฉุกเฉินสามารถเดินทางไปรับหรือนำส่งผู้ป่วยฉุกเฉินไปยังโรงพยาบาลได้ด้วยความเร็วโดยสวัสดิภาพแล้ว ยังเป็นการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 76 ที่ได้กำหนดไว้ว่า เมื่อผู้ขับขี่เห็นรถดับเพลิงหรือรถพยาบาล ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ใช้ไฟสัญญาณแสงวับวาบ ให้ผู้ขับขี่หยุดรถ หรือจอดรถชิดขอบทางด้านซ้ายโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะกระทำได้ และต้องใช้ความระมัดระวังตามควรแก่กรณี ทั้งนี้ หากผู้ใดฝ่าฝืนถือเป็นความผิดต้องระวางโทษตามกฎหมาย

- **การแสดงความขอบคุณ**

การแสดงความขอบคุณ เป็นมารยาทที่จำเป็นต้องใช้ให้เคยชินจนติดเป็นนิสัย ในกรณีที่เรได้รับการปฏิบัติหรือได้รับน้ำใจที่ดีจากผู้ร่วมใช้ทาง เช่น เปิดทางให้แทรกเข้าไปในช่องเดินรถ การเปิดทางให้แซง การเตือนรถสวนมาว่าข้างหน้ามีด่านตำรวจ เราควรแสดงความขอบคุณด้วยการโค้งศีรษะขอบคุณ ส่งยิ้มขอบคุณ หรือยกมือขวาพร้อมโค้งศีรษะ เป็นต้น

- **การแสดงการขอโทษ**

ในกรณีที่เราขับรถผิดมารยาท ผิดกฎจราจร หรือกระทำการใดๆ ที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น เราต้องไม่เพิกเฉยที่จะแสดงการขอโทษด้วยการยกมือขวาขึ้นระดับคิ้ว พร้อมโค้งศีรษะ หรืออาการอื่น ๆ ที่สื่อว่าเรารู้ตัวว่าเราผิดและขอโทษด้วย เพราะกรณีดังกล่าวนี้อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ การกลั่นแกล้งจากผู้ที่ได้รับผลกระทบ หรือการทะเลาะวิวาทกันบนท้องถนนได้

- **การให้อภัย**

การให้อภัยผู้อื่นในการขับรถเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้ผู้ขับขี่ใจเย็น ไม่เกิดอารมณ์หงุดหงิด ฉุนเฉียว หรือหัวร้อนเมื่อผู้อื่นกระทำความผิดมารยาทจนมีผลกระทบต่อความสะดวกราบรื่นในการขับรถของเราเช่น มีผู้มาเบียดแทรกเข้ามาในช่องจราจรจนทำให้เราต้องเบรกกะทันหัน เราควรให้อภัยด้วยการไม่กะพริบไฟ หรือบีบแตรไล่ เมื่อเห็นผู้อื่นแสดงการขอโทษ

- **การแบ่งปันน้ำใจ**

การแบ่งปันน้ำใจเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องกระทำเป็นอย่างยิ่งในขณะที่ขับรถบนท้องถนน เพราะนอกจากทำให้การเดินทางเป็นไปอย่างราบรื่นแล้ว ยังทำให้ผู้ที่ขับรถอย่างมีน้ำใจรู้สึกสบายใจ ไม่รู้สึกเครียดกับการเดินทาง การแบ่งปันน้ำใจด้วยการมีเมตตาธรรมต่อผู้เดินเท้า ได้แก่ การระวังไม่ให้น้ำกระเซ็นไปโดนคนเดินเท้า การหยุดให้คนเดินเท้าข้ามถนน ไม่กีดขวางให้ตกใจ และการมีน้ำใจกับผู้ขับขี่อื่น ได้แก่ การเปิดทางให้แทรกเข้ามาในช่องเดินรถ การเปิดทางให้แซง การเตือนรถสวนมาว่าข้างหน้ามีด่านตำรวจ และประการสำคัญ ไม่อาฆาตพยาบาทผู้อื่น การรู้จักให้อภัยต่อผู้อื่น เช่น มีผู้มาเบียดแทรกเข้ามาในช่องจราจรที่เราใช้อยู่ เป็นเหตุให้เราต้องเบรกกะทันหัน เราควรให้อภัยด้วยการไม่กะพริบไฟหรือบีบแตรไล่ เป็นต้น

ปัจจุบันการขับขี่ยานพาหนะในทางสาธารณะนอกเหนือจากผู้ขับขี่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัดแล้วเท่านั้นยังไม่เพียงพอ เพราะอุบัติเหตุส่วนหนึ่งมาจากการทะเลาะวิวาทอันเนื่องมาจากการขาดจิตสำนึกมารยาทในการขับรถ ดังนั้นผู้ขับขี่จึงควรร่วมกันใช้จิตสำนึกและมารยาทที่ดีและมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมทางด้วยกัน โดยยึดหลักง่าย ๆ คือ “4 ห้าม 2 ต้อง”

4 ห้าม คือ

1.ห้ามขับรถเร็ว

กรณีการขับรถบนถนนในเมืองหรือเส้นทางหลวง มีข้อกำหนดให้ใช้ความเร็วรถได้ไม่เกิน 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และสำหรับกรณีการขับรถบนทางหลวงชนบท (ทางหลวงระหว่างจังหวัด) รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ให้ใช้ความเร็วไม่เกิน 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง

2.ห้ามดื่มแล้วขับ

ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดสถานที่หรือบริเวณห้ามบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทาง พ.ศ. 2555 ข้อ 1 ห้ามผู้ใดบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บนทางในขณะที่ขับขี่หรือในขณะที่โดยสารอยู่ในรถหรือนบนรถ

คำว่า “ทาง” และ “รถ” ตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า “ทาง” และ “รถ” ตามกฎหมายว่าด้วยการจราจรทางบก

3.ห้ามโทรแล้วขับ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43(9) ระบุว่า ห้ามผู้ขับขี่ใช้โทรศัพท์หรือเครื่องมือสื่อสารอื่นใดในขณะที่รถเคลื่อนที่ เว้นแต่การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่ใช้อุปกรณ์เสริมสำหรับการสนทนา โดยผู้ขับขี่ไม่ต้องถือหรือจับโทรศัพท์เคลื่อนที่นั้น เช่น สมอลทอล์ก หรือบลูทูธ ทั้งนี้กำหนดโทษผู้ฝ่าฝืนต้องระวางโทษ ปรับตั้งแต่ 400 -1,000 บาท

การใช้โทรศัพท์ในกรณีรถติดหรือติดไฟแดงนั้น ก็ถือว่ามีความผิดในทุกกรณี ไม่ว่าจะเป็นการกดหมายเลขโทรออก รับสาย เล่นเกม ดูหรือพิมพ์ข้อความ ดูภาพ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่โทรศัพท์สามารถทำได้ เพราะถือว่ายังอยู่ระหว่างการขับขี่ เครื่องยนต์ยังติดอยู่ ผู้ขับขี่ต้องควบคุมรถอยู่ หากผู้ใดมีความจำเป็นต้องใช้โทรศัพท์ให้จอดข้างทางในบริเวณที่จอดได้หรือจอดในที่ปลอดภัยแล้วจัดการธุระทางโทรศัพท์ให้เรียบร้อยก่อนออกสู่นถนนอีกครั้ง หรือให้ใช้อุปกรณ์เสริมช่วยคุยโทรศัพท์ เช่น หูฟังบลูทูธ หรือใช้วิธีวางโทรศัพท์แล้วเปิดลำโพงคุยได้ แต่ห้ามคุยโทรศัพท์แบบหนีบไว้กับคอหรือให้ผู้อื่นถือให้

ส่วนเรื่องพฤติกรรมอื่น ๆ ที่กระทำกับโทรศัพท์มือถือ นอกจากการคุยโทรศัพท์และการแชทแล้ว การดูข้อมูลใด ๆ จากอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์มือถือก็มีความผิดเช่นกัน รวมถึงการใช้แอสแตนด์โทรศัพท์กับพวงมาลัยเพื่อใช้โทรศัพท์ก็เข้าข่ายกระทำผิด เพราะเป็นการรบกวนสมาธิขณะขับรถเป็นอย่างมาก เนื่องจากต้องละสายตาจากท้องถนนและยังต้องละมือจากควบคุมพวงมาลัยรถไปจิ้มหน้าจอ

4.่วงห้ามขับ

สาเหตุแรก ๆ ของอาการหลับในที่ทุกคนนึกถึง ก็คือ อดนอน พักผ่อนไม่เพียงพอทำให้ผู้ขับขี่บางส่วนมองข้ามและไม่ระวังเป็นหนึ่งในด้านเหตุ อุบัติเหตุบนท้องถนนทั่วโลก ภาวะง่วงนอนขณะขับรถมีโอกาสเกิดขึ้นได้กับผู้ขับขี่ ทั้งคนที่อดนอน พักผ่อนไม่เพียงพอสะสมเป็นระยะเวลานาน ๆ ทำให้นาฬิกาชีวิตภายในร่างกายตารางการทำงานและการดำเนินชีวิตไม่สัมพันธ์กัน การรับประทานยาที่ทำให้ง่วง เช่น ยาแก้หวัด ยาแก้ภูมิแพ้ ต้มเครื่องต้มแอลกอฮอล์ รวมทั้งโรคประจำตัวและการนอนหลับที่ผิดปกติแต่ไม่ได้รับการแก้ไขอย่างโรคลมหลับ นอนกรน และหยุดหายใจขณะหลับเป็นอีกปัจจัยที่ทำให้ผู้ขับขี่หลายคน รู้สึกง่วง สะลึมสะลือตลอดเวลาแม้จะพักผ่อนอย่างเพียงพอแล้วก็ตาม

แม้ว่าอาการหลับในจะเป็นการหลับสั้น ๆ แวบเดียวไม่เกิน 10 วินาที หลับ ๆ ตื่น สะดุ้งตื่นหรือหลับ ในขณะที่ตายังเปิดอยู่ แต่อาการเหล่านี้กลับสร้างความเสียหายรุนแรงมากบนท้องถนนเพราะหากผู้ขับขี่หลับเพียง 4 วินาที ขณะขับรถด้วยความเร็ว 90 กิโลเมตรต่อชั่วโมง รถจะวิ่งต่อไปอีก 100 เมตร โดยไม่มีคนควบคุมรถ และหากรถไปชนกับสิ่งใดก็ตาม แรงกระแทกจะเท่ากับตกตึกสูง 10 ชั้น นับว่าเป็นการชนที่รุนแรงมาก ทำให้บาดเจ็บสาหัส หรือเสียชีวิตได้ ทั้งนี้ ผู้ขับขี่สามารถยับยั้งความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินจากภาวะง่วงนอน และหลับในบนท้องถนนได้ เริ่มจากการเตรียมความพร้อมก่อนขับขี่ ทั้งพักผ่อนให้เพียงพออย่างน้อย 8 ชั่วโมง งดยาที่ก่อให้เกิดอาการง่วง ที่สำคัญคือไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และหากในระหว่างขับรถเกิดง่วงขึ้นมา ควรหาจุดจอดรถที่ปลอดภัยพักผ่อนสายตา 10 -15 นาที

2 ต้อง คือ

1.ต้องสวมหมวกกันน็อก

การสวมหมวกกันน็อกและการคาดเข็มขัดนิรภัยถือเป็นจิตสำนึกด้านความปลอดภัยที่ผู้ขับขี่และผู้โดยสารทุกคนต้องปฏิบัติ เพื่อป้องกันการบาดเจ็บและสูญเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ

หมวกกันน็อก ถือเป็นอุปกรณ์ด้านความปลอดภัยที่สำคัญมาก ในการขับขี่รถจักรยานยนต์ เพราะจะช่วยลดความรุนแรงเมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น โดยในพระราชบัญญัติจราจรทางบก ได้กำหนดอัตราค่าปรับจราจรกรณีคนขี่ไม่สวมหมวกกันน็อกไว้ 400 บาท และคนซ้อนไม่สวมหมวกกันน็อก 800 บาท หมายความว่าถ้าทั้งคนขี่และคนซ้อนไม่สวมหมวกกันน็อกจะถูกปรับในอัตรา 1,200 บาท หมวกกันน็อกที่รับรองได้ว่าสวมแล้วช่วยเพิ่มความปลอดภัย ได้มาตรฐาน ถูกกฎหมายต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

- 1) ต้องเป็นหมวกกันน็อกแบบหมวกแบบเต็มใบปิดหน้า หมวกแบบเต็มใบและเปิดคางหรือหมวกแบบครึ่งใบ
- 2) ต้องเป็นหมวกกันน็อกที่ได้รับรองมาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) โดยมาตรฐานปัจจุบันที่บังคับใช้ก็คือ มอก. 369/2557 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญยอมรับว่าเป็นมาตรฐานที่มีความใกล้เคียงกับสากลอย่าง DOT ของอเมริกา และ ECE มาตรฐานยุโรป
- 3) หากมีตรงส่วนที่กั้นลมปิดหน้า ต้องโปร่งใส สามารถมองเห็นได้
- 4) ขณะขับขี่ (หรือซ้อนท้าย) ต้องสวมที่รัดคางอยู่เสมอ

2.ต้องคาดเข็มขัดนิรภัยทุกที่นั่ง

เข็มขัดนิรภัย มี 2 ประเภท คือ

- 1) แบบรัดหน้าตักและรัดพาตไหล่ (แบบ 3 จุด) สำหรับผู้ขับรถและผู้ที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับผู้ขับรถที่อยู่ด้านริมสุด
- 2) แบบรัดหน้าตัก (แบบ 2 จุด) สำหรับผู้ที่นั่งตอนกลางระหว่างผู้ขับรถและผู้ที่นั่งตอนหน้าแถวเดียวกับผู้ขับรถที่อยู่ด้านริมสุด

โดยพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2565 “มาตรา 123 ภายใต้บังคับมาตรา 123/1 ในขณะที่ขับรถยนต์ ผู้ที่อยู่ในรถยนต์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ขับขี่ ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งตลอดเวลาในขณะที่ขับรถยนต์
- (2) คนโดยสาร
(ก) คนโดยสารที่นั่งแถวตอนหน้าและที่นั่งแถวตอนอื่น ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งตลอดเวลาในขณะที่โดยสารรถยนต์
(ข) คนโดยสารที่เป็นเด็กอายุไม่เกินหกปี ต้องจัดให้นั่งในที่นั่งนิรภัยสำหรับเด็กหรือนั่งในที่นั่งพิเศษสำหรับเด็กเพื่อป้องกันอันตราย หรือมีวิธีการป้องกันอันตรายในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ

(ค) คนโดยสารที่มีความสูงไม่เกินหนึ่งร้อยสามสิบห้าเซนติเมตร ต้องรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่ง หรือมีวิธีการป้องกันอันตรายในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ ไม่ว่าจะนั่งแถวตอนใด

ในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือคนโดยสารมีเหตุผลทางสุขภาพอันไม่สามารถรัดร่างกายด้วยเข็มขัดนิรภัยไว้กับที่นั่งได้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง แต่บุคคลนั้นต้องมีวิธีการป้องกันอันตรายในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุ

บทที่ 4

ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินและการให้ความช่วยเหลือและปฐมพยาบาล

ทุกวันที่ขับขึ้นถนน อาจจะมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้นได้เสมอ การเตรียมความพร้อมจะทำให้ท่านผ่านสถานการณ์ฉุกเฉินได้อย่างไม่ยากลำบาก นอกจากนั้น ไม่เพียงเฉพาะการเตรียมการ และปฏิบัติตัวเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินกับรถของท่านเท่านั้น ท่านอาจพบผู้ใช้ทางอื่นเกิดเหตุฉุกเฉิน และต้องการความช่วยเหลือด้วยเช่นกัน

4.1 ข้อควรปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุ

หน้าที่ของประชาชนผู้ใช้นถนนตามกฎหมายระบุว่าไว้ว่า

มาตรา 78 ผู้ใดขับรถหรือขี่ หรือควบคุมสัตว์ในทางซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นไม่ว่าจะเป็นความผิดของผู้ขับขี่หรือผู้ขี่หรือควบคุมสัตว์หรือไม่ก็ตามต้องหยุดรถ หรือสัตว์ และให้ความช่วยเหลือตามสมควร และพร้อมทั้งแสดงตัวและแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ใกล้เคียงทันทีกับต้องแจ้งชื่อตัว ชื่อสกุล ที่อยู่ของตน และหมายเลขทะเบียนรถแก่ผู้ได้รับความเสียหายด้วย

ในกรณีที่ผู้ขับขี่ หรือผู้ขี่ หรือควบคุมสัตว์หลบหนีไป หรือไม่แสดงตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สถานที่เกิดเหตุให้สันนิษฐานว่าเป็นผู้กระทำความผิดและให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจยึดรถคันที่ผู้ขับขี่หลบหนี หรือไม่แสดงตนว่าเป็นผู้ขับขี่จนกว่าคดีถึงที่สุดหรือได้ตัวผู้ขับขี่ ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่แสดงตัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในหกเดือนนับแต่วันเกิดเหตุให้ถือว่ารถนั้นเป็นทรัพย์สินซึ่งได้ใช้ในการกระทำความผิดหรือเกี่ยวกับการกระทำความผิดและให้ตกเป็นของรัฐ

● ข้อควรปฏิบัติเมื่อพบเห็นผู้บาดเจ็บ

กรณีขับรถอยู่บนถนนแล้วพบอุบัติเหตุหรือเมื่อเราเกิดอุบัติเหตุขึ้นควรจะทำปฏิบัติ ดังนี้

1. ประเมินสถานการณ์และความรุนแรงของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นพิจารณาว่ามีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตกี่คน มีรถยนต์ในเหตุการณ์กี่คันรวมถึงระบุสถานที่ที่เกิดอุบัติเหตุ

2. ต้องแน่ใจว่าคุณปลอดภัย หากคุณต้องการเตือนรถคันอื่น ๆ คุณควรส่งสัญญาณโดยยืนอยู่บริเวณทางเท้านั้นอาจใช้ไฟกะพริบหรือสัญญาณไฟฉุกเฉิน

3. หากคุณประสบอุบัติเหตุขณะที่อยู่ในรถ ควรจอดรถโดยดับเครื่องยนต์ทุกครั้งก่อนที่จะลงจากรถไปช่วยผู้อื่นควรพิจารณาถึงความปลอดภัยรวมทั้งตรวจสอบดูว่ามีน้ำมันหรือสารเคมีรั่วซึมหรือมีเศษแก้วหรือไม่

4. ติดต่อขอความช่วยเหลือไปยังหมายเลขโทรศัพท์ของศูนย์กู้ชีพหรือหมายเลขฉุกเฉินต่าง ๆ 1669 191 หรือ 911

5. ระหว่างรอเจ้าหน้าที่ในการปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บให้กำลังใจผู้ป่วยไม่ให้ผู้ป่วยรับประทานอาหารหรือดื่มน้ำเพื่อไม่ให้ป็นอุปสรรคต่อการปฐมพยาบาล

4.2 การปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุกรณีเหตุพิเศษ

ในกรณีเกิดอุบัติเหตุกับรถบรรทุกสินค้าให้ระลึกเสมอว่าเราไม่รู้วารถคันนั้นบรรทุกอะไรมาที่บรรทุกซึ่งมีอันตรายหรือไม่ จะมีอันตรายอย่างไร สามารถเกิดความรุนแรงได้ขนาดไหน เช่น ไฟไหม้ เป็นสารพิษรั่วไหลปนเปื้อนหรือการระเบิด ต้องมีการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ เครื่องหมายสากลที่ติดบนภาชนะบรรจุถึงหลัก แท็งก์ หรือป้ายที่ติดบนรถยนต์หรือรถบรรทุก ดังนี้

วัตถุระเบิด

ระเบิดได้เมื่อถูกกระแทก มีการเสียดสี หรือโดนความร้อน เช่น ทีเอ็นที ดินปืน พลุ่ไฟ ดอกไม้ไฟ

ก๊าซไวไฟ

ติดไฟง่ายเมื่อถูกประกายไฟ เช่น ก๊าซหุงต้ม ก๊าซไฮโดรเจน ก๊าซมีเทน ก๊าซอะเซทิลีน

ก๊าซไม่ไวไฟ ไม่เป็นพิษ

อาจเกิดระเบิดได้เมื่อถูกกระแทกอย่างแรง หรือได้รับความร้อนสูงจากภายนอก เช่น ก๊าซออกซิเจน ก๊าซไนโตรเจนเหลว ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

ก๊าซพิษ

อาจเสียชีวิตได้เมื่อได้สูดดม เช่น ก๊าซคลอรีน ก๊าซแอมโมเนีย ก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์

ของเหลวไวไฟ

ติดไฟง่ายเมื่อถูกประกายไฟ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง ทินเนอร์ อะซิโตนไฮลีน

ของแข็งไวไฟ

ลุกติดไฟง่ายเมื่อถูกเสียดสี หรือ ความร้อนสูงภายใน 45 วินาที เช่น ผงกำมะถัน ฟอสฟอรัสแดงไม้ขีดไฟ

วัตถุที่ถูกน้ำแล้วทำให้ก๊าซไวไฟ เช่น แคลเซียมคาร์ไบด์

วัตถุที่เกิดการลุกไหม้ได้เอง

ลุกติดไฟได้เมื่อสัมผัสกับอากาศภายใน 5 นาที เช่น ฟอสฟอรัสขาว ฟอสฟอรัสเหลือง โซเดียมซัลไฟด์

วัตถุออกซิไดส์

ไม่ติดไฟแต่ช่วยให้สารอื่นเกิดการลุกไหม้ได้ดีขึ้น เช่น ไฮโดรเจนเปอร์ออกไซด์ โพแทสเซียมคลอเรต แอมโมเนียมไนเตรท

ออร์แกนิกเปอร์ออกไซด์

อาจเกิดระเบิดได้เมื่อถูกความร้อนไวต่อการกระทบและเสียดสี ทำปฏิกิริยารุนแรงกับสารอื่นๆ เช่น อะซิโตนเปอร์

วัตถุติดเชื้อ

วัตถุที่มีเชื้อโรคปนเปื้อนและทำให้เกิดโรคได้ เช่น ของเสียอันตราย จากโรงพยาบาล เข็มฉีดยาที่ใช้แล้วเชื้อโรคต่าง ๆ

วัตถุมีพิษ

อาจทำให้เสียชีวิต หรือบาดเจ็บอย่างรุนแรงจากการกินสูดดมหรือจากสัมผัสทางผิวหนัง เช่น อาร์ซีนิก ไซยาไนด์ พรอท สารฆ่าแมลง สารปราบศัตรูพืช โลหะหนักเป็นพิษ

วัสดุกัมมันตรังสี

วัตถุที่สามารถให้รังสีที่เป็นอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต เช่น โคบอลต์เรเดียม

วัตถุกัดกร่อน

สามารถกัดกร่อนผิวหนังและเป็นอันตรายต่อระบบทางเดินหายใจเช่น กรดเกลือ กรดกำมะถัน โซเดียมไฮดรอกไซด์ แคลเซียมไฮโปคลอไรต์

วัตถุอื่น ๆ ที่เป็นอันตราย

เช่น ของเสียอันตราย แอสเบส ทอซาว เบนซิลดีไฮด์ ของเสียปนเปื้อน ไดออกซิน

● ไม่สัมผัสภาชนะบรรจุสารเคมีที่ชำรุดหรือสารที่รั่วไหล

อย่าพยายามกระทำในสิ่งที่ไม่รู้จักจริง เพราะอาจก่อให้เกิดผลเสียอย่างรุนแรงโดยมิได้คาดคิด สารพิษเข้าสู่ร่างกายได้อย่างไร

1. ทางปาก โดยการรับประทานเข้าไปโดยตรงทั้งโดยตั้งใจ และโดยไม่ตั้งใจ
2. ทางจมูก โดยการสูดดมเอาไอ ผง หรือละอองสารพิษเข้าสู่ร่างกาย
3. ทางผิวหนัง โดยการสัมผัสหรือจับต้องสารพิษ ซึ่งสามารถซึมเข้าสู่ผิวหนังได้ จะมีผลต่อร่างกายอย่างไร เมื่อได้รับสารพิษเข้าสู่ร่างกาย

- เกิดผดผื่นคัน	- ระคายเคือง	- ผิวหนังไหม้ อักเสบ
- หน้ามืด วิงเวียน	- ชาตออากาศ	- อัมพาต
- ผลต่อทารกในครรภ์	- มะเร็ง	- เสียชีวิต

● โทรศัพท์ขอความช่วยเหลือ

จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานป้องกันจังหวัด หรือเทศบาล เจ้าของพื้นที่เกิดเหตุ เป็นต้น

● แจ้งข้อมูล ที่พบในเหตุการณ์

- สถานที่เกิดเหตุ
- ลักษณะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- มีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่จำนวนเท่าไร
- ชนิด/ประเภทของสารเคมี
- จำนวน/ปริมาณของสารเคมีที่หกหรือรั่วไหล
- มีแหล่งน้ำ หรือชุมชนอยู่ใกล้เคียงบริเวณที่เกิดเหตุหรือไม่
- ปฏิบัติตามคำแนะนำ

● การช่วยเหลือ ระหว่างรอทีมช่วยเหลือ

- เคลื่อนย้ายผู้ป่วยไปอยู่ในที่อากาศบริสุทธิ์ด้านเหนือลม หรือที่สูง หรือออกจาก บริเวณที่เกิดเหตุทันทีหากเห็นว่าไม่ปลอดภัย

- ปิดกั้นพื้นที่ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าใกล้เด็ดขาด
- ถอดเสื้อที่เปื้อนสารเคมีออก และแยกใส่ถุง หรือภาชนะต่างหาก
- หากสัมผัสสารให้ล้างด้วยน้ำมาก ๆ อย่างน้อย 15 นาที
- ไปพบแพทย์

● ขั้นตอนสำคัญในการดับไฟที่เกิดจากรถบรรทุกแก๊ส

อย่าพยายามทำการดับไฟ หากไม่สามารถดับไฟได้โดยวิธีการปิดวาล์ว

- ให้ทำการฉีดน้ำลดความร้อนให้กับถังที่อยู่ในเปลวไฟ
- ให้คนขับรถดับเครื่อง และปิดที่มาจากเชื้อเพลิง
- หากวาล์วปิดอยู่ในเปลวไฟ ให้ใช้หัวฉีดน้ำฉีดแบบเป็นฝอยเป็นม่านกันความร้อนให้กับพนักงานดับเพลิงที่จะเข้าไปทำการปิดวาล์ว

- หากไม่สามารถปิดวาล์วได้ ให้ฉีดน้ำ เพื่อลดความร้อนให้กับถังต่อไป
- ใช้เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งฉีดไปยังแหล่งอันเป็นที่มาของแก๊สรั่วเพื่อให้ไฟดับ (ใช้สำหรับในกรณีที่เป้นไฟเล็ก)
- ต้องสังเกตเสียงที่เกิดจากแก๊สรั่ว ถ้าหากว่ามีเสียงดังเพิ่มขึ้นแสดงว่า มีแก๊สรั่วมากขึ้น
- ให้พยายามสังเกตรูปลักษณะของถังว่ามีกาปิด หรือบวมหรือไม่
- ในกรณีที่ถังเกิดระเบิดแล้วถึงจะมีรอยฉีกเป็นรูกว้าง ห้ามไม่ให้ฉีดน้ำเข้าไปในรอยรั่ว
- ห้ามย้ายถังที่อยู่ในบริเวณไฟ เพราะอาจจะทำให้แกนวาล์วแตก

4.3 การให้ความช่วยเหลือและปฐมพยาบาล

1) การปฐมพยาบาลเบื้องต้นสำหรับผู้บาดเจ็บในอุบัติเหตุจราจร

กรณีมีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุ หรือพบผู้บาดเจ็บ มีขั้นตอนดังนี้

1. ตั้งสติ ตรวจสอบสภาพสิ่งแวดล้อมในที่เกิดเหตุว่าปลอดภัยหรือไม่

- ห้ามเข้าไปช่วยเหลือใด ๆ เช่น รถสารเคมีพลิกคว่ำ รถแก๊สที่เพลิงกำลังลุกไหม้เพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุซ้ำซ้อน

- หากผู้บาดเจ็บอยู่ในบริเวณที่มีอันตราย ต้องเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บออกมาก่อนและนำสิ่งของไปขวางกั้นช่องทางจราจรที่เกิดอุบัติเหตุ เพื่อให้ผู้อื่นรู้ว่าอุบัติเหตุเกิดขึ้น และยังป้องกันการบาดเจ็บซ้ำซ้อน

2. โทรแจ้งหน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน สายด่วนหมายเลข 1699 เพื่อขอความช่วยเหลือทางการแพทย์ โดยให้ข้อมูลโดยย่อดังนี้

- เป็นเหตุการณ์อะไร สถานที่เกิดอุบัติเหตุ เส้นทางที่สะดวกในการเดินทางมาจุดเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้บาดเจ็บก็รายงานความรู้สึกตัวของผู้ป่วย ดังนี้

ก. รู้สึกตัวดี คือ พูดจาโต้ตอบกับเราได้ดี

ข. รู้สึกตัวบ้าง คือ พูดจาโต้ตอบกับเราไม่ค่อยรู้เรื่อง สับสน ตอบสนองเวลาเขย่าตัว

ค. ไม่รู้สึกตัวเลย คือ ไม่พูดจาโต้ตอบ แม้จะเขย่าตัว

- รายงานสภาพผู้บาดเจ็บคร่าว ๆ เกี่ยวกับลักษณะการบาดเจ็บบริเวณที่เกิดบาดแผลเพื่อหน่วยปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการสั่งการหน่วยปฏิบัติการช่วยเหลือในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

- ชื่อผู้แจ้ง เบอร์โทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้สะดวก เพื่อการสอบถามข้อมูลผู้บาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุ

- ช่วยเหลือตามคำแนะนำก่อนชุดกู้ชีพจะมาถึง โดยเน้นหลักปลอดภัยไว้ก่อน โดยก่อนเข้าไปช่วยเหลือผู้บาดเจ็บ เช่น ควรสวมถุงมือยาง เสื้อคลุม แว่นตา เพื่อป้องกันการสัมผัสสารคัดหลั่ง

- คัดแยกผู้ป่วยเพื่อดำเนินการต่อไป

- ปฐมพยาบาลและช่วยเหลือขั้นต้นและนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาลโดยเร็วที่สุด โดยหน่วยกู้ชีพการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็วจะช่วย ลดอัตราการเสียชีวิต ความพิการของผู้บาดเจ็บได้

2) การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ ณ จุดเกิดอุบัติเหตุ

เมื่อเกิดอุบัติเหตุ และมีผู้บาดเจ็บไม่ควรเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บทันที ควรจะพิจารณาก่อนว่าจะเคลื่อนย้ายอย่างไร และไม่เพิ่มความรุนแรงของการบาดเจ็บให้มากขึ้น แต่ในบางสถานการณ์ เช่น อยู่กลางถนนเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุซ้ำซ้อนจึงต้องรีบเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บให้อยู่ในที่ปลอดภัยระหว่างรอทีมกู้ชีพ

การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บไม่ถูกวิธีจะทำให้เกิดการบาดเจ็บรุนแรงเพิ่มขึ้นได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบาดเจ็บบริเวณหลังและคอ ดังนั้น การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บที่ถูกวิธี จึงจะช่วยให้ผู้บาดเจ็บรอดปลอดภัย ลดความพิการ หรืออันตรายที่จะเกิดขึ้นภายหลังได้

หลักการเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ

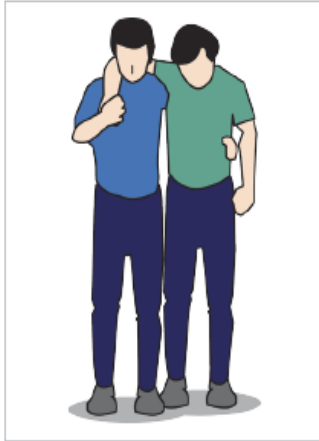
1. ต้องทราบว่าผู้บาดเจ็บได้รับบาดเจ็บบริเวณไหน
2. ต้องให้การปฐมพยาบาลก่อนการเคลื่อนย้าย
3. ต้องพิจารณาการเคลื่อนย้ายที่เหมาะสม
4. ต้องเคลื่อนย้ายอย่างถูกวิธี
5. ต้องเคลื่อนย้ายไปที่ที่ปลอดภัยใกล้ ๆ เพื่อรอทีมกู้ชีพ

ข้อควรระวังในการเคลื่อนย้าย

1. อย่าเคลื่อนย้ายในขณะที่ผู้บาดเจ็บหายใจไม่ปกติ
2. อย่าเคลื่อนย้ายในขณะมีเลือดออก
3. ขณะเคลื่อนย้ายต้องสังเกตอาการผิดปกติอย่างใกล้ชิด
คน เพศ อายุ โดยประมาณ

3) วิธีการเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ

- การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยผู้ช่วยเหลือคนเดียว

วิธีที่ 1 วิธีพยุงเดิน เหมาะสำหรับผู้ป่วยที่รู้สึกตัวดี แต่แขนหรือขาข้างใดข้างหนึ่งเจ็บ (เฉพาะส่วนล่าง)

วิธีเคลื่อนย้าย

ผู้ช่วยเหลือยืนเคียงข้าง หันหน้าไปทางเดียวกันกับผู้บาดเจ็บ แขนข้างหนึ่งของผู้บาดเจ็บพาดคอ ผู้ช่วยเหลือจับมือผู้บาดเจ็บไว้ ส่วนแขนอีกข้างหนึ่งของผู้ช่วยเหลือโอบเอวผู้บาดเจ็บ และพยุงเดิน

วิธีที่ 2 วิธีการอุ้ม ใช้กับผู้บาดเจ็บที่มีน้ำหนักตัวน้อย หรือในเด็กซึ่งไม่มีบาดแผลรุนแรง หรือกระดูกหัก โดยการซ้อนใต้เข่าและประคองด้านหลังหรืออุ้มทาบหลังก็ได้

วิธีที่ 3 วิธีการลาก เหมาะที่จะใช้ในกรณีฉุกเฉิน เช่นเกิดไฟไหม้ ถึงแก่ระเบิด จำเป็นต้องเคลื่อนย้ายออกจากที่เกิดเหตุให้เร็วที่สุด ผู้ช่วยเหลืออาจจะลากโดยใช้มือสอดใต้รักแร้ผู้บาดเจ็บลากถอยหลัง หรือจับข้อเท้าลากถอยหลัง หรือการจับคอเสื้อลากตึงก็ได้ไม่ควรลากไปด้านข้างของผู้บาดเจ็บ ต้องระวังไม่ให้ส่วนของร่างกายโค้งงอ โดยเฉพาะส่วนของคอ และลำตัวการลากจะลดอันตรายลงถ้าใช้ผ้าห่ม หรือเสื้อ หรือแผ่นกระดานรองลำตัวผู้บาดเจ็บ

● การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยผู้ช่วยเหลือสองคน

วิธีที่ 1 การอุ้มและยก เหมาะสำหรับผู้บาดเจ็บที่ไม่รู้สึกตัว แต่ไม่ควรใช้ในรายที่มีการบาดเจ็บของลำตัว หรือกระดูกหัก

วิธีที่ 2 นั่งบนมือทั้งสองที่จับประสานกันเป็นแคร่หรือยกโดยใช้เก้าอี้ เหมาะสำหรับผู้บาดเจ็บในรายที่ขาเจ็บแต่รู้สึกตัวดี และสามารถใช้นิ้วทั้งสองข้างได้

วิธีเคลื่อนย้าย

ผู้ช่วยเหลือทั้งสองคนใช้มือขวากำข้อมือซ้ายของตนเอง ขณะเดียวกันก็ใช้มือซ้ายกำมือขวาซึ่งกันและกัน ให้ผู้บาดเจ็บใช้นิ้วทั้งสองยันตัวขึ้นนั่งบนมือทั้งสองที่จับประสานกันเป็นแคร่ แขนทั้งสองของผู้บาดเจ็บโอบคอผู้ช่วยเหลือ จากนั้นวางผู้บาดเจ็บบนเก้าอี้เป็นจิงหระที่หนึ่ง และอุ้มขึ้นเป็นจิงหระที่สอง แล้วจึงเดินไปพร้อมกัน

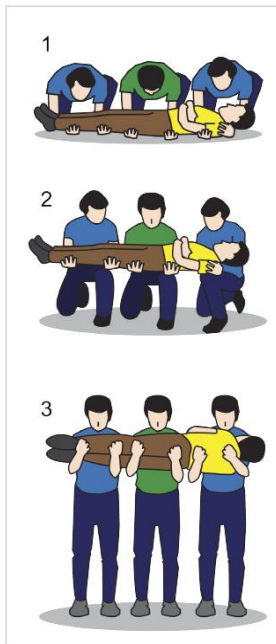
วิธีที่ 3 การพยุงเดิน ใช้ในผู้บาดเจ็บที่ไม่มีบาดแผลรุนแรง หรือกระดูกหัก และผู้บาดเจ็บยังรู้สึกตัวดี

● การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยผู้ช่วยเหลือสามคน

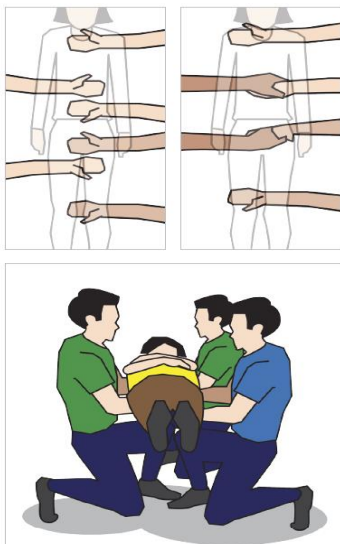
วิธีที่ 1 วิธีอุ้มสามคนเรียง เหมาะสำหรับผู้บาดเจ็บที่ไม่รู้สึกตัว หรือผู้บาดเจ็บที่มีอาการปวดหลัง การเคลื่อนย้ายต้องระมัดระวัง เพราะอาจทำให้กระดูกที่หัก เคลื่อนไปกดเส้นประสาทหรือไขสันหลังทำให้เป็นอัมพาต

วิธีเคลื่อนย้าย

ผู้ช่วยเหลือทั้งสามคนคุกเข่าเรียงกันในท่าคุกเข่าข้างเดียว ทุกคนสอดมือเข้าใต้ตัวผู้บาดเจ็บ และอุ้มพยุงไว้ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ดังนี้

คนที่ 1 สอดมือทั้งสองเข้าใต้ตัวผู้บาดเจ็บบริเวณคอและหลังส่วนบน
คนที่ 2 สอดมือทั้งสองเข้าใต้ตัวผู้บาดเจ็บบริเวณหลังส่วนล่างและก้น
คนที่ 3 สอดมือทั้งสองเข้าใต้ขาผู้ช่วยเหลือคนที่อ่อนแอที่สุดควรเป็นคนที่ 3 เพราะรับน้ำหนักน้อยที่สุด เมื่อจะยกผู้บาดเจ็บ ผู้ช่วยเหลือทั้งสามคน จะต้องทำงานพร้อม ๆ กัน โดยให้คนใดคนหนึ่งเป็นผู้ออกคำสั่ง ขึ้นแรกยกผู้บาดเจ็บ พร้อมกันและวางบนแคร่ จากทำนี้เหมาะสำหรับจะยกผู้บาดเจ็บขึ้นวางบนเปล ผูกเชือกหรือบนเตียง แต่ถ้าจะอุ้มเคลื่อนที่ผู้ช่วยเหลือทั้งสามคน จะต้องประคองตัวผู้บาดเจ็บในท่านอนตะแคงและอุ้มยื้น เมื่อจะเดินจะก้าวเดินไปทางด้านข้างพร้อม ๆ กัน และหากจะวางผู้บาดเจ็บให้ทำเหมือนเดิมทุกประการ คือ คุกเข่าลงก่อนและค่อย ๆ วางผู้บาดเจ็บลง

วิธีที่ 2 การใช้คน 3 คน วิธีนี้ใช้ในรายที่ผู้บาดเจ็บนอนหงายหรือนอนคว่ำก็ได้ ให้คางของผู้บาดเจ็บยกสูงเพื่อเปิดทางเดินหายใจ

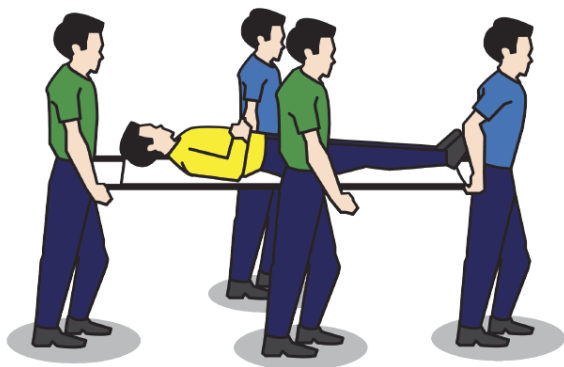
1. ผู้ช่วยเหลือ 2 คนคุกเข่าข้างลำตัวผู้บาดเจ็บข้างหนึ่งอีกข้างหนึ่ง ผู้ช่วยเหลืออีก 1 คน คุกเข่าข้างลำตัวผู้บาดเจ็บ
2. ผู้ช่วยเหลือคนที่ 1 ประคองที่ศีรษะและไหล่ผู้บาดเจ็บมืออีกข้างหนึ่ง รองส่วนหลังผู้บาดเจ็บ
3. ผู้ช่วยเหลือคนที่ 2 อยู่ตรงข้ามคนที่ 1 ใช้แขนข้างหนึ่งรองหลังผู้บาดเจ็บ เอามือไปจับมือคนที่ 1 อีกมือหนึ่งรองใต้สะโพกผู้บาดเจ็บ
4. ผู้ช่วยเหลือคนที่ 3 มือหนึ่งอยู่ใต้ต้นขาเหนือมือคนที่ 2 ที่รองใต้สะโพก แล้วเอามือไปจับกับมือคนที่ 2 ที่รองใต้สะโพกนั้นส่วนมืออีกข้างหนึ่งรองที่ขาใต้เข่า
5. เมื่อผู้ช่วยเหลือคนที่ 1 และผู้ช่วยเหลือคนที่ 2 ควรจับกันอยู่ระหว่างกึ่งกลางลำตัวส่วนบนของผู้บาดเจ็บ ผู้ช่วยเหลือจะต้องให้สัญญาณลุกขึ้นยืนพร้อม ๆ กัน

- **การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยใช้ผ้าห่ม.**

ในกรณีที่ไม่มีเปลหาม แต่ไม่เหมาะกับผู้บาดเจ็บที่ได้รับบาดเจ็บบริเวณหลัง

วิธีเคลื่อนย้าย พับผ้าห่มตามยาวทบกันเป็นชั้นๆ 2-3 ทบ โดยวิธีการพับผ้าห่มพับเช่นเดียวกับการพับกระดาษทำพัด วางผ้าห่มขนาดพอดีตัวผู้บาดเจ็บทางด้านข้าง ผู้ช่วยเหลือคูกเข่าลงข้างตัวผู้บาดเจ็บ อีกข้างหนึ่งจับผู้บาดเจ็บตะแคงตัวเพื่อให้นอนบนผ้าห่ม แล้วดึงชายผ้าห่มทั้งสองข้างออก เสร็จแล้วจึงม้วนเข้าหากัน จากนั้นช่วยกันยกตัวผู้บาดเจ็บขึ้น ผู้ช่วยเหลือคนหนึ่งต้องประคองศีรษะผู้บาดเจ็บ โดยเฉพาะผู้บาดเจ็บ ที่สงสัยว่าได้รับบาดเจ็บที่คอหรือหลัง

- **การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บโดยใช้เปล** อาจทำได้ง่ายโดยการดัดแปลงวัสดุการใช้เปลหามจะสะดวกมาก แต่ยุ่งยากบ้าง ในขณะที่จะอุ้มผู้บาดเจ็บวางบนเปล หรืออุ้มออกจากเปล

วิธีการเคลื่อนย้าย

เริ่มต้นด้วยการอุ้มผู้บาดเจ็บนอนราบบนเปล จากนั้นควรให้ผู้ช่วยเหลือคนหนึ่งเป็นคนออกคำสั่งให้ยกและหามเดิน เพื่อความพร้อมเพรียงและนุ่มนวล ถ้ามีผู้ช่วยเหลือสองคน คนหนึ่งหามทางด้านศีรษะ อีกคนหามทางด้านปลายเท้า และหันหน้าไปทางเดียวกัน ซึ่งหมายความว่า ผู้ช่วยเหลือที่หามทางด้านปลายเท้า จะเดินนำหน้า หากมีผู้ช่วยเหลือ 4 คน ช่วยหาม อีก 2 คน จะช่วยหามทางด้านข้างของเปล และหันหน้าเดินไปทางเดียวกัน

วัสดุที่สามารถนำมาดัดแปลงทำเปลหาม

1. บานประตูไม้
2. ผ้าห่มและไม้ยาวสองอัน วิธีทำเปลผ้าห่ม ปูผ้าห่มลงบนพื้น ใช้ไม้ยาวสองอันยาวประมาณ 2.20 เมตร
 - อันที่ 1 สอดในผ้าห่มที่ได้พับไว้แล้ว
 - อันที่ 2 วางบนผ้าห่ม โดยให้ห่างจากอันที่ 1 ประมาณ 60 เซนติเมตร จากนั้นพับชายผ้าห่มทับไม้ อันที่ 2 และอันที่ 1 ตามลำดับ
3. เสื่อและไม้ยาว 2 อัน นำเสื่อที่มีขนาดใหญ่พอ ๆ กันมาสามตัว ตัดกระดุมให้เรียบร้อย ถ้าไม่แน่ใจว่ากระดุมจะแน่นพอให้ใช้เข็มกลัดซ่อนปลายช่วยด้วยแล้วสอดไม้สองอันเข้าไปในแขนเสื่อ